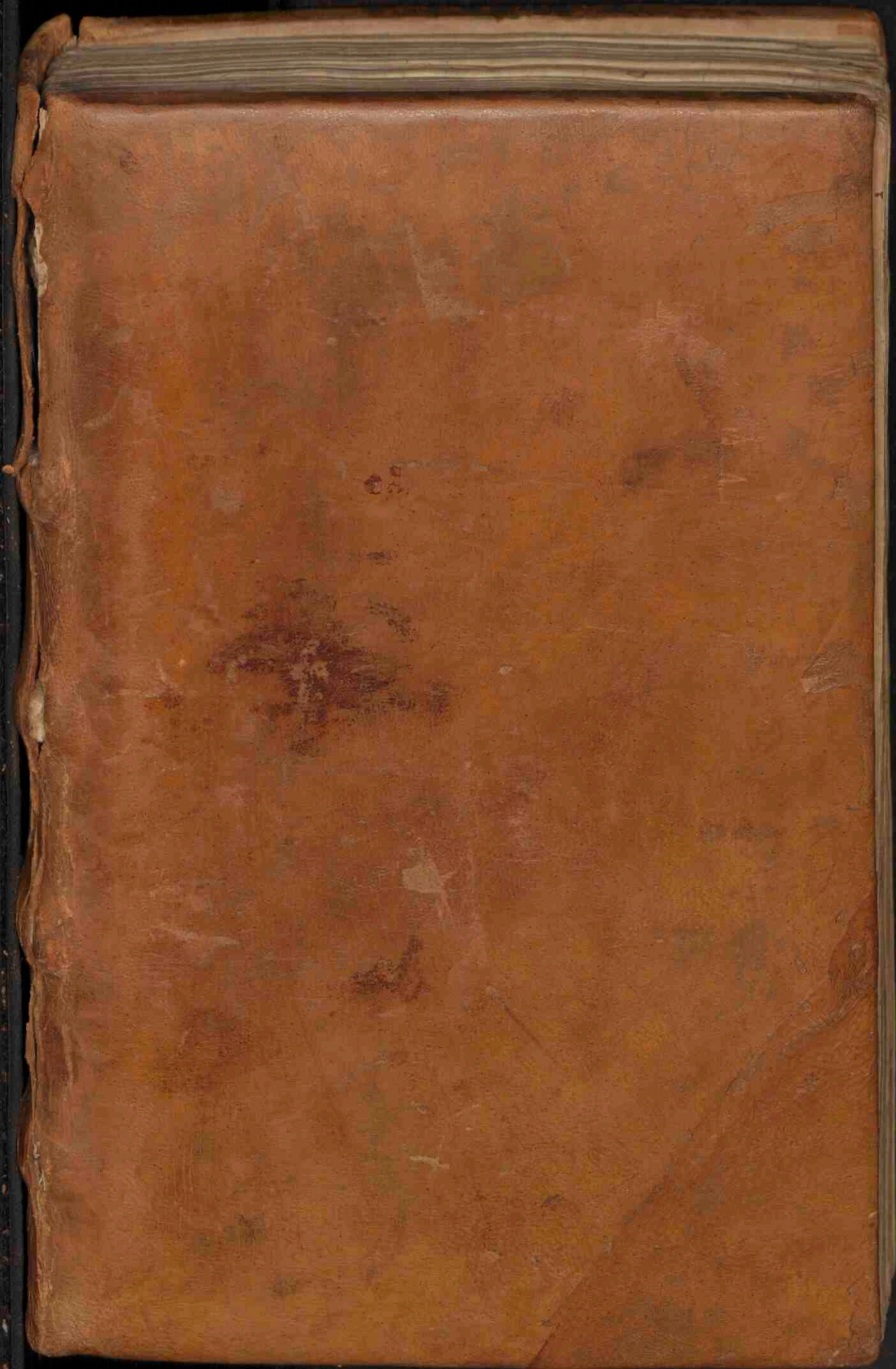

De naturis rerum

<https://hdl.handle.net/1874/328099>

20

Hs.
1 M 19

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N°. 422.

Kass I
N. M. N. 19

709 (*Eccl. 422.*) *Membr. 4°. 148 ff. 2 col., initial. pictis et deaur.*
Saec. XIV ineuntis.

(Thomas Cantipratensis), Liber de natura rerum.

Initium usque ad dimid. cap. XXVIII libri I deest. Fol. 1a incipit: vna a capite et hec cephalica dicitur. . . . De nervis. xxix. Nervis ossa ad inuicem coniunguntur, cet. Fol. 148b (in fine libri XIX): . . . oret pro me ut secundum laborem meum mihi deus mercedem restituat in futurum, Amen. Explicit liber de Natura rerum.

Fuit Capituli S. Mariae Trajecti ad Rhenum.

709

Praeter initium usque ad dimidium cap. 28 libri I, quod cl. Tielio teste deest, etiam in codice desiderantur:

lib. IV	finis capitis 84	usque ad finem	capitis 89
” V	” ” 1	” ” ”	” 54
” VII	” ” 23	” ” 2am partem	” 30
” VII	” ” 57	” ” caput 65	
” IX	” ” 1	” ” libri XIV initium (usque ad: „hominem amatum aut virginem . . .”).	

lib. XVII usque ad lib. XVIII capitis 1 finem.

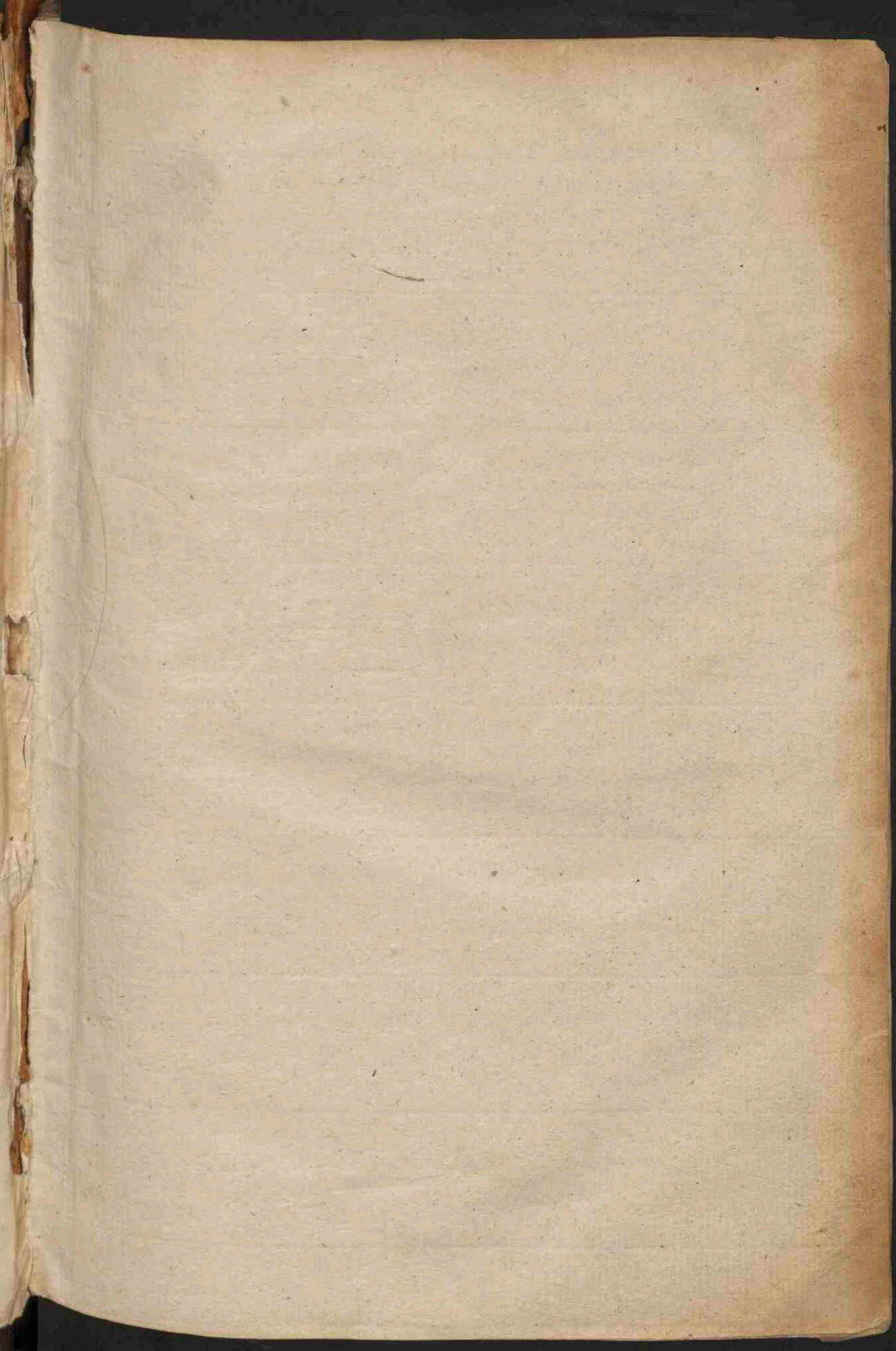
Undecim folia huius codicis (lib. I inde a fine cap. 25 usque ad finem cap. 28 et lib. XVII usque ad lib. XVIII cap. 1 finem) inveni in Museo Archiepiscopali Traiectensi. Huius Musei cl. conservator folia ista olim emit a bibliopola quodam Amstelodamensi; munificentia tamen Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Archiepiscopi nostrae bibliothecae reddita sunt. — Praeterea 16 folia integra et 7 foliorum fragmenta ex hoc codice agglutinata fuerunt tegumentis librorum, in nostra bibliotheca exstan-

tium, quos possedit Hubertus Buchelius, ecclesiae S. Mariae Traiectensis canonicus. Cf. quae notavimus ad cod. 130.

HS 709 (1.M.19)

Behandeld met was (Cire 212): sept.1992

una a capite & hec cephalica dicitur
 & alia ab epate & hec basilea id est
 fundamētalis dicitur. Alia ē a cor
 de procedens & hec media ē inter dual
 & dicitur mediana ul' exōnea cōnica.
 Inde alie uene a uenis pncipalibz
 diriguntur ad renes de renibz ad uir
 gā hominis genitale. ut concupis
 centia cordis tūmētat ad renes.
 & ibi augmentato calore luxuratur in
 uirga. Notandū uo quod omī corp
 ris partū uene communicant uenis
 q̄ in uirga descendunt & sunt mltē
 mltiplicet q̄ ille uene q̄ in uirga con
 currunt. & inde fit ut ples genata
 p uirgā similitudinē plerūq̄ m̄broz
 omīum cōpacta suscipiat. Ex inde
 uene a superioribz cordis ad ima ad
 crura & ad pedes descendunt ut nun
 tēt pedibz quo gressū dirigant q̄
 mouēt anīm digressum. **De uenis**
Neruis ossa adinuēt con
 iunguntur ut dicunt filici ner
 ui oriuntur a cerebro. In locis omīum
 ossū est multitudo neruoz. Neruis
 n̄ inest sanguis sicut uenis. Nerui
 naturaliter hūpūnt in longū & in
 latū. Vene coniunguntur post abscisi
 onē non nerui. Nullus neruis ē in
 capite s; in manibz & pedibz multi.

Omne aīal hūis sanguinē h̄c neruū.
 Nerui magni & fortes extenduntur
 in brachijs maiores q̄ in cruribz ac
 fortiores. Nerui aliqñ humore de
 bito destituti cū maximo cruaatu
 hōis contrahuntur. Nerui ut dicit
 galien' duram ac flexuosa habent
 tes substantiā & ad sepandū diffici
 lem iuuamētum eoz ē deferre uir
 tutel sensibiles & motiuas a cere
 bro ad partes alias & corroborare
 totū corp' p quod incedunt. De hys
 dicit plini' qd' nerui celi a corde nō
 consolidant' nisi ut q̄ in uulnā
 tis sumunt' dolor ē. Sine neruis que
 dam sunt aīalia ut pisces arteri
 eum constant. **De arterijs .xxx.**
Arterie sunt organa concaua
 in longitudinē extensa ner
 uoz & in sui suba. ligamēta haben
 tia motionē diuisas. Hec a corde
 originē ducunt ad hoc cōpōsite sūt
 arterie ut dicit galien' ut p ipal e
 uentē cor a suis fumis. & respicit
 calor naturalis & sp̄s distribuāt
 m̄bul que sunt post ipm sp̄m p̄
 participationē & uiuificationem
 qm suscipiunt. Hec int' neruol la
 tent & sunt semite sp̄s ut dicit pli
 ni'. Hys innatant uene. & sangui

passiūnis
 nlls dolor ē

DOMEN-ARCHE
 TE
 UTRECHT.

nus viuy. Arteray pulsus in cacu
mine maxime n̄broz ē euidens in
dex fere om̄ium membroy in modu
los certos legesq; metritas ab cōpi
lo medicane uate miranda artēni
miā p̄p̄t subtilitatē dūctet. ar
teria r pulsus exponit. Obserua
tōne cū cerebr̄i aut languidū
gubnaclā uate tempat. p̄p̄tis ar
terys torpescit ea pars corpis tan
tū. Aues nec uenas h̄nt nec arte
rias signit̄ nec serpentes. *De cordis*

Corde corporis corpus hūani xxxi.

Corpe humani ut dicit galien ab
extremitatib; musculoy ducunt ori
ginē. Quay subā substantie ner
uoy simit̄ ē. Hec ad m̄bra tendūt.
mobilia q̄ cum retrorsū retrahunt
p̄t sui p̄ncip̄y contractionē ea re
trahunt q̄bz alligant̄ r q̄ncq; la
xant̄ q̄a eis accidit laxatio ex eo
qd̄ relaxant̄ sua p̄ncipia r ad suos
reducunt sicut sue extensōis quam
h̄nt ex suis p̄ncipis egredientib;
m̄sura sue longitudis consuece.

Ligamenta sunt De ligamentis

Ligamenta sunt *De ligamentis*
neruis subā ut dicit n̄broz xxxi.
galien. Hec continent̄ m̄t̄ duo ex
t̄iora ossū aut int̄ alia m̄bra ut
annectant̄ unū membrū alteri ut

firmit̄ cohereant. Origo ligam̄toy
ab ossib; ē. Unde r sensuarent sicut
ossa in iuuant̄um ligam̄toy ē con
nexio r concatenatio iuncturay
r corroboratio neruoy. Hec s̄ liga
m̄ta neruis miscetur r ex eis. q̄
una res efficit̄ ne sit̄ timor de reso
lutōe uirtutis ei. Conueniens ēp̄t
non erat ut n̄t̄ in ossib; continua
rent̄. Ossa enī sunt solida dura ni
mis. nerui uero subtiles r molles r
ideo necesse fuit ut mediū qd̄ esset
qd̄ ēt̄ ossib; mollib; r duris neruis.

Membrane De membranis xxxii.

Membrane in modū idcirco f̄c̄ sunt ut ex
ipsis ea q̄ extrinsec̄ sunt humorē sen
sū recipiant quo ne subito effusus
extrinaret̄ interna neq; det̄ione
cute phibente arida q̄ extrinsec̄
h̄nt̄ efficeret r totā hōis fabricam
sitis necessitate turbaret. Exta ho
minis ut dicit plinī ab infiore ul
terū parte separant̄ membrana.
Om̄ia quidē p̄ncipalia uiscera men
branis p̄p̄tis uelut uaginis p̄ndent̄
natura uelut. *De carne xxxiii.*

Carnis fragilis corruptioni p̄na
mollis r delicata. melior dispo
sicio carni ē que nec macilent̄a ni
mum nec feda pinguedine. P̄batio

X

7

X

similia

huius est debita modata inibroz repleto.
 Pinguedo est circa umbilicū & ylia cū
 obatio n̄ qm̄ corpus v̄n̄ lenificat illa
 est ut cōmunitatis dolor et sentiat. hor
 tificatiois uero nota est qm̄ punctio
 h̄ n̄ mouetur. Carnis iuuamentū est
 ut dicit galienus in anachomia hūa
 ni corpus ut impleat rimas & come
 ctat ramos q̄ in suis cōplexionibz
 caloribz diuisis inibroz reperit sicut
 alba & mollis. Rufa seu rosea est caro
 in pulmone rubicundans corde pur
 putra in epate subnigra seu nigra i
 splene cyebra alba albificans matris
 as q̄s conuertunt sicut in mammillis
 lac & sicut in matrice oua ut semen.

Corium aut *De corio. xxxv.*
 pellis animal superextenditur
 membris omibz. ut mltiplex inibroz
 compacta congeries. Vna continuati
 one liget. Corium hoīs tenuē est aduer
 sitates sustinere n̄ ualeat. Quippe qd̄
 piloz fomentatōibz destitutum n̄ tū
 in aliq̄ sui parte rarissimis contra
 frigus aliquo obuo n̄ ^{regit} p̄tendit. Cu
 tis diuisificat sicut dicit galienus
 in raritate & spulitudine. Vbi enim
 magis rara & pilosa magis & aspera.
 Vbi magis spulsa magis lenis & pla
 na. Siccor magis aspera est & humi

da magis mollis. Cutis alba est natu
 ralis in hoībz in omibz fere partibz
 orbis nisi in illis partibz q̄s feruidi so
 lus radz recte contra descendentes ad
 urunt. Remissi enim sol descendens
 calefacit obliquius q̄ si ppendiclarit
 descendens adurat. Adulterones q̄ mun
 di partes habitabil̄ n̄re ethyopiam
 dicunt. Vn̄ theodolus. Ethyopum est
 ras & c. In hys q̄ partibz ethyopes
 sunt qui fusca cute nigrescunt. Vn̄
 si accidentalis eoz nigredo ul' natu
 ralis sit. prudent̄ discutiencia relinq̄
 ni. scim̄ autē quod ex uno parte
 dam genti sum. Vnde autē nigre
 do utryphete si est natural' ambigim̄.

Hortu iniau *De dorso. xxxvi.*
 h̄t a collo usqz ad exitū sup
 fluctatū. spina q̄ continuat ipm̄
 dorsum a suproz sui parte ad partem
 inferiōrē ex mltis ossibz constat & ip̄a
 omia in medio p̄forata recipiunt q̄
 utiqz lateris costas in una extreni
 tate connera sibi iunctura facta.
 Sunt autem ip̄a ossa dorsū scdm̄
 numerū costas & p̄ medū ipoz of
 sium p̄foratoz nicha descendit a
 sumo ueracis in modū funis. Po
 test autē ipm̄ dorsum p̄cipue su
 stinere labores. s̄z cū ad senium

N homo puenit incuruato. *cha. xxxv.*
 Nucha a quibzda putabat e
 medulla s; falsum e quia ar
 dicit qd non e medulla r hoc patet
 ex hoc qd h e in se quidam duriciem
 qm medulla n h e. Nucha uuiam
 cum e corpus huani ei psum est
 trahere p spinam docti ad modu corde.
 Iuuat aute retentione spondilium
 r spine r omium que ex ipis oriun
 tur. Descendit aute a cerebro ut
 gat. Sensificans r mouens men
 bra caput sequentia r hec sunt sim
 plicia hois membra. In quoz unoqz
 membri infule sunt uirtutes ad sui
 regimen custodiam r tutela r snt
 due rei necessarie motiua de loco ad
 locum maceratiua r digestiua. Cyoc
 uam diuidunt in tria filia appeti
 uam q trahit rem necessariam ad lo
 cu. expulsiua que expellit non ne
 cessaria a loco. retentiua que reti
 net qd necesse e. *De pectore. xxxvii.*

Pectus hois pars e delicata r q
 min potest sine decurto sui
 sustinere labores tum ppe cor qd in
 eo situm e tum ppe internoz spua
 lia q sedem quoda m in illo hnt ut
 dicit. In medio pectoris os amplum
 r latum ac fistulosu situm e cui co

de innectunt ac nerui. Sub quo
 etiam uene pncipales oriunt rami
 ficantes se ad mbra diuisa copagis
 r uelut ppagines uincay ab uno
 capite in extrema contendunt. Sic
 ab uno pectore ad corp multiplex
 diffundunt. Homo e lati pectoris
 ut dicit ar; alia aialia stricti. Ergo
 tu o homo extende pectus desidiu
 tuum aia fidelis amplifica talentu
 cum creator tuus inhabitare digna
 bit. nec erit ulla in templis gla q
 mundificato pectoris loco possit eq
 perari. *De mamillis. xxxviii. cap.*

Mamille creantur ex molli car
 ne uacua r sunt instrum
 ta lactis r feminis ut dicit ar;. Lac
 e humiditas separata in aialib; post
 impregnatione. Lac muliez nigra
 rum meli est qm albay. In capris u
 contrariu. Lactis feminisq; humi
 ditas ex uni fontis origine dicitur
 ut beda dicit r filia. Quoz etiam
 erumpit in masculis ut dicit ar; s;
 non apparet ppe spulicitudine crea
 tionis ei. Dixerit tñ quida qd aliqu
 a masculis lac erupit. q; amme ut
 mamille dicunt uirginu. Utera u
 illa q peperit r dicunt ubera ab
 ubertate lactis. Nullu animal ho

mamas in suo anteriori preter q̄
Cor p̄na *De corde. xl.* Homo.
 p̄m̄ ē utte ut dicit ar̄ r̄ ē
 principū om̄is mot̄ r̄ om̄is sent̄
 in corde. Sensus autē r̄ mot̄ n̄ sunt
 in anteriori parte cordis r̄ dicim̄ qd̄
 sensus sunt continui cū corde. s.
 sensus tactus r̄ gustus. Tres uero
 sensus residui in capite sunt. Olfac-
 tus ē in medio r̄ uis̄ est sup̄ olfact̄m
 r̄ in lateribz capitis auditus ē. Colu-
 cerna ē corporis ut dicit philolofus.
 Pulmo non ē posit̄ ubi est cor r̄ a-
 nelitus ē p̄ pulmonē p̄p̄ principū
 qd̄ est in corde r̄ anelus̄ aeris p̄rit̄
 p̄ū uadit ad int̄ius cordis. Et no-
 tandū qd̄ natura posuit cor in me-
 dio corp̄is r̄ merito ut qd̄ nobilius
 ē ordinet̄ in loco nobiliori. Sanguis
 non uenit ad cor a loco alio qm̄ for̄
 ē cor r̄ p̄ncipiū sanguinis r̄ idō uir-
 tus eī expandit̄ ad om̄ia membra
 corporis. Est autē cor principū mo-
 tuū rerum delectabilū. Cor apparet̄
 in corpore embryonis in initio sue
 creatōis r̄ uir̄ moueri int̄ alia me-
 bra qm̄ ip̄m̄ est p̄ncipiū habentis
 aīalis sanguinē. Non potest aliq̄
 dice quod epar̄ ē principū corporis
 neq̄ p̄ncipiū sanguinis qm̄ n̄ est

positū in loco conuenienti p̄ncipio.
 In corde p̄ncipiū ē uenaz r̄ p̄ma
 uir̄ creans sanguinē r̄ locus qui
 ueniat̄ cordi r̄ pulmonī ē ualde
 calid̄ r̄ multa sanguinis. Non est
 m̄brum in q̄ sit sanguis m̄l̄ qui
 fixus maneat n̄ in corde. Sanguis
 uero q̄ est in medio cordis uentriculo
 ē clar̄ subalis r̄ tenuis. Cor habet
 tres uentriculos dexter uentricul̄ p̄-
 uis̄ ē. medius mediocris sim̄l̄ exi-
 guis. Cor sup̄positū est pulmonī r̄
 sup̄ pectus in om̄ibz habentibz pect̄.
 Pars acuta cordis uersa ē ad anterī.
 In hoīe autem declinat̄ cor ad mama-
 lam sinistrā. In hoc ū qd̄ cor sub pul-
 mone ponit̄ ratio r̄ causa ē q̄a pul-
 mo mollis ē r̄ ideo q̄ si abellū effi-
 cit̄ cordis ne cor excessu caloris pro-
 prii consumat̄. Cor in om̄ibz aīali-
 bz positū est in mediū pectoris n̄
 in hoīe t̄m̄. s̄z tantū in hoīe decli-
 nat̄ ad sinistrū latus ut sit sinistre
 partis situs eql̄s in frigida cōi par-
 tis dextre. Nisi enī eēt corde eluū
 ad partē sinistrā pars sinistra eēt
 fer̄ frigidior parte dextre. Est autē
 cor hoīs magtū sedm̄ q̄ntitatem
 corporis nec ē longū s̄z declinat̄ ad
 rotunditatē. Generat̄ autē cor

ex carne spissa & dura & in uentri-
 culis ei sunt uene & dextrā ei decli-
 nat ad pulmonē. sinistrā uero ei
 applicat uene maiori & in testino
 mediocri. In corde aiālis magni cor-
 poris tres quōdam uentriculi sunt. In
 corde aiālis magni corporis sunt duo
 p̄ncipia uenarū. s. uena magna &
 uena minor. & utiq; istarū uenarū
 ē p̄ncipiū uenarū diuisarū scdm
 dīas. Quoddā cor in hōib; ē magnū
 quoddā parū. quoddā durū quod-
 dam mollis. Corda aiālium carenti-
 um sensu sunt dura. Corda ū habenti-
 um sensu. ut sunt corda hominū
 sunt mollia. Animal ū hīs mag-
 nū cor respectu corporis ē timidū.
 hīs autem mediocre ē audax & hec ē
 ratio qd̄ cor in animali magnū ti-
 morosū est qm̄ calor cordis n̄ potest
 ita implere magnū & diffusū cor
 sicut mediocre & ideo debilit̄ uiu-
 ficat̄ sanguis qui in corde ē & p̄p̄
 hoc manet cor magnū frigidius.
 & causa timoris utiq; ē frigus. Vide
 in hōy exemplū de paruo igne q̄
 citius calefacto parua domū q̄
 magna. Corda magna sunt in
 leporib; . ceruis . asinus . murib; et
 in aiāli quod dicit̄ celesti ratione

corporū suoy. Sunt tñ magis bestiis
 ceteris timorosa. Cor int̄ omnia mē-
 bra interiosa solūmodo n̄ potest pa-
 ti dolere neq; infirmitatē & hoc iu-
 stum ē quia qm̄ corrupt̄ p̄ncipi-
 um in nullo uiuant inbra residua
 q̄ omnia recipiunt uirtutē ab ip̄o
 & non ē ip̄m ex eis. Et signū super
 hoc ē quod in mortuis corporib; n̄
 apparuit unq; dolor in corde uel in-
 firmitas. In alijs ū mēbris apparent
 uulnā & corruptiones & apostematata
 & lapides. Verūtam̄ potuisset cor si-
 cut ep̄ur ul' aliq; mēbra corrupti
 si uita mansisset in corpore. S; hec
 cā quod n̄ corruptitur cor quia n̄
 expectat temp̄ ut corruptat̄ immo
 corruptione imminente & n̄ puenien-
 te usq; ad cor. mors corruptionem
 p̄ambulāt & cor eripit a lesura.
 Plin' dicit exuri n̄ posse corda illo-
 rū qui morbo cardiaco obierunt.
 Negant̄ & alioy corda posse cremari
 qui ueneficis p̄cēt. Unde uicellus
 hoc accepto iudicio pilonē redargu-
 it ueneno interemisse germanū
 cesarē quo contra se pilo defendit
 qd̄ illud non uenem s; morbi car-
 diaci cā fuisset. h̄y. ^o corde gigni
 hōies quosdā plin' auctor ē colq;

ee fortiores. Corda augeri in hoibz
 omni anno ad pond' duar' dragma
 ru' egypti putauerit r usq; ad qm
 q'gesimu' crescere. r ab eo usq; ad cen
 tesimu' detrahi tantu' paucosq; ul
 tra centesimu' uiuere cu' sensu
 integritate. r hoc ex minutone
 r defectu cordis ad radice. Vnde cor
 dependet. mbrum paru' est ut di
 ct gal. qd' p' fundamto ipius ponit
 tur sile cartilagini ut cordi basis
 firma r fixa eleuata e' part' ipi'
 supior ut elongetur ab appodiati
 one sup' ossa pectinis r ut facili'
 descendat calor spualis ad eleua
 tione uirtutu' mentaliu'. r pue
 niant mores boni r elongate sint
 a depressione q' causa e' timor
 castitae r auaricie qm uirtutes
 sue uicia operatur sicut cordis an
 te recto deorsu' sinistrorsu' sur
 su' deorsu' r recessus a suis sicut
 naturalibz a quo accidit deforma
 tas in exterioribz cu' deformitate
 nris. Caro cordis fortis r solida sic
 ca r dura e' ut sit difficile passibil'
 Species cu' uilloz fortu' in eo con
 tete sunt plurime diu'sitatis. Q'
 eni' positio e' fornacis ad igne. eade'
 e' positio cordis ad calore r sicut for

nacis copositio exigit' esse ex rebz
 solidis lapideis in dissolubilibz qm
 doq; cora igne ita r cordis copositio
 ex duris r compactis r n' liquibz
 ee exigit' exigitur ppter calore for
 tem que continet qm alter stare
 non potest in facie multitudinis sui
 caloris. Signu' sup' hoc e' qm confor
 tat' maxime apud sui dissolutio
 ne r remolitione ex substantiis
 duris lapideis. q' sint coraly mar
 garite iacanti saphiri r similiibz.
 sicut simile a suo simili. r copar a
 copari. Cor positu' est ut dicit gal'
 in pannicula spissa ul' poti' in pel
 licula spissa r solida ualde tantu'
 hnt in spissitudine qntum pellis
 extrinseca in hoie ut sit cordi chy
 peus r tutamen. *De epate. xli.*

Epar est ex parte dextera splen e'
 ex parte sinistra. r hoc in oi
 bz ai'alibz epas habentibz quod si
 mutatur hic situs hoc quide' ut di
 ct ar. erit mirabile. Est aute' epas
 dulce r in eo e' natura lenitatis et
 benigne dispositois. Epas ho' rotun
 dum ho' sicut taur'. Dicit clemens
 qd' epas in dextro latere iacet ad
 efficaciam digestionis ciboz atq; in
 sanguine mutandoz r ministrat'

Fel est sanguis omnibus membris. **De**
 el epaci oppositū est. **felle. xliij.**
 fel ē calidū r siccū r igneū
 r est dom' coleze citrine ut dicit gal.
 r posuit d's ipm annexū epaci adiu
 uant epac sup decoctionē abi r po
 suto deus ipm annexū dnm colbre
 citine in uertice capitis ppter sui
 leuitatē r subtilitatē r ei altitu
 dinē r eleuationē. Ex accidentibz
 ei est in constantia r furor r sub
 tilitas r acūm sensus r sollicitia
 r audacia r elatio r desiderium
 cor' r memoria r uelocitas respon
 sionis r totū corpus consequit' ex fel
 le calore r siccitate. Nonnulli homi
 nes sunt h' pauci ut dicit plini' qui
 felle carent quoz ualido firma r
 uita longior ē. Quidā hoies ut dicit
 arz. hnt fel positū sup epac r hoc ar
 dim' naturalit' crudeliores ex fellis
 uicinitate. Alij autē hoies sunt qui
 n hnt positū sup epac h' a remoto
 magis loco r h' benigniores natā
 liter estimant'. Valeo tū multam
 consuetudo in hoie ut alteret' in eo
 natā uel ad bonū uel ad malum.
 Vnde qdam antiquoz philosophozū
 dixisse fertur aydā philosofo q per
 cunctabat' ab eo cui complexionis

est r dispositiois scdm naturā ac il
 le in arte fisica peritissim' respon
 dit. Nullū inquit uidi scdm dispo
 sitionē natē. Te quidē crudeliorē. et
 nullū uidi scdm exercitatem uir
 tutis in moribz benigniorē. Et cū
 nullū uidi scdm naturā te penus
 dispositū ad sapiam. Nullum qz
 uidi p assiduitatē studendi te in pe
 netrands subtilibz pphicacionem.
 P hoc s' patet quod consuetudo ē q
 altera natā. Socratem dixit plini'
 ei semp uultus fuisse. nec magis
 hylaris aut turbati r hoc credit'
 p exercitōne uirtutis. Vnde s' qntū
 ualeat exercitatio in bonis r qntū
 noccat consuetudo in malis. Aristo
 tiles autē auctor ē quod omne aīal fel
 le carens diu uiuit sicut elephans cer
 uis. camelus r delphi. **De pulmone**
xliij.
Pulmo ē instrumentū. **xliij.**
 motus qui ē in corde ut dicit
 arz spiraminis officina attrahens
 ac reddens animā. Idcirco fistulosus
 ac spongiosus ē ut dicit plini'. Pul
 mo enī attrahendo amplificat' emitt
 tendo minorat'. r quidē pulsus cor
 dis non accidit n' quia homo semp
 sperat r timet. Pulmo habet' ab
 omī animali qd ambulat r trahit

olere

No

No

aerem in refrigeratione caloris q̄
 ē circa cor animal uō caret lan-
 guine ul' aquoso humore n̄ indiget
 eo qd̄ infirmitatē spū naturali r̄ no-
 tandū quod om̄e animal sibi simile
 generant h̄t pulmonē sanguinē
 magnū p̄pter calorem nature. Quās
 ū animal sicut auis parū habet
 pulmonē r̄ siccū r̄ ideo om̄ia istius
 modi aīalia n̄ siccunt r̄ abstinēt
 a potu m̄to tempore p̄t pauccatē
 caloris in corpore. Isti ḡ infirmitatē
 motu pulmonis qm̄ cū magnū mo-
 tū adducunt multū aeris r̄ accōt
 ut sit magnitudo istoz aīaliū mi-
 nor alioz aīaliū qm̄ calor natu-
 ralis ē causa ēmentis r̄ m̄tudo
 sanguinis ē signū caloris. Calor
 autē rectificat corp' aīaliū r̄ p̄pter
 hoc fit homo tū recti corpore plus
 alijs aīalibz r̄ hoc ideo quia h̄t h̄t
 plus sanguinis sedm̄ q̄ntitatem
 corporeis r̄ sanguinis ut dēn ē cau-
 sa ē caloris. i. ignis uirutis q̄ as-
 cendit semp. r̄ ideo rectus fit homo
 r̄ erectus ad celū. Pulmo h̄t plus
 sanguinis qm̄ membra alia r̄ fit
 ex carne uacua inflata r̄ molli. De
 ritē sicut dēn ē non ē membrū
 in q̄ fit sanguis mult' qui fix' ma-

neat n̄ in corde. Pulmo autē habet ^{licet}
 fixū sanguinē nequaḡ habeat tū
 m̄to habet de sanguine. Pulmone
 marini piscis si fricetur lignū arde-
 re uidebit' sicut oleū ut dicit plin'.
 Unde etiā ex pulmonibz quōsdā pul-
 cium marinoz oleū clarissimum
 fieri consuecū est. Om̄e aīal caret
 pulmone caret uoce s; si conūct'
 ut dicit ar. Dicit plin' qd̄ quō h̄t
 minor corpibz tanto uelocitat' maior.
Splen homo *De splene. xliii.*
 h̄t ut dicit ar. stricū r̄ lon-
 gum sicut porcul. splen in sinistro
 latere iacet. Sic trahit ad se r̄ pur-
 gat quodāmodo sedet sanguinis
 r̄ hoc magis in hyst q̄ quartanarij
 extitit' qm̄ in hoībz relijs. dolet
 plerūq; r̄ grauat hoīem n̄ sinistre
 man' aut brachij uene minucōe
 cauti' releuet'. Tamarindi fruct'
 sunt m̄ti. Hoj decoctio cont' opila-
 tionē splenis r̄ epatis ualet. Sedes
 melancolie ut dicit gal' in splene ē
 aut dñatur in uisu r̄ p̄ cū accidit
 taciturnitas r̄ cogitatio r̄ gūitas
 r̄ flet' r̄ tarditas r̄ timor r̄ sollici-
 tudo r̄ pusillanimitas. Splen pecu-
 liare curfus īpedimētum ē ut dicit
 plin'. Unde uena splenis minuit'

No

P

No

No

in cursoribz. Hec exempco p uuln
uue aialia tradunt. Sunt q pu
tent adimi simul ritum hoi in tem
perantia q ei constare splenu mag
nitudine. *De uentre. cap. xlv.*

Venter qsi saccus e in quo ince
rosia cuncta dependent. Omne
animal hnt sanguine r quatuor
pedes hnt uentres un. ut dicit arz. Ven
ter prim recipit abū crudū. Venter
scd recipit digestū. Venter tcius
supcum abū in meliori digestionē
deducit. Venter quart recipit abū
bū digestum r emittit pprie tū ea
part dicit ^u corpore q cuncta uniu
salit interiora sua diffusionē cir
cundat. Hic crassitudine sua ali
qndo tantā euemitate excedit
ut morte inferat uicariā. Omnia
q uiuant uentri sunt parua ut
n phibeant timorē uentris ppter
abū aialis. Omnia aialia conueni
unt in hoc qd uentri habeant p
quē recipiant nutrimentum r unū
mbrum p qd susceptū eiant. et
omnis uenter recipit supfluita
tes humiditas q uina recipit sup
fluitates siccas s non conicitur.
Omne enī quod hnt uelicas hnt r uen
trem s n conicitur. Aut enī hnt

uentre s non hnt uelicas r in hnt
idem uenter aulz recipit supfluita
te temperantē humidū r sic r p unū
certum eiat sicū r humidū parte
temperatū. Sic soluit questio qre
aut n mingunt. Notandū autem
qd arz dicit hoies ee similes canū in
uentre supiori r similes porco i uen
tre inferiori. qm tollentes sunt q
bz audissim uenter e ut die plu
ni. Insaflibilia aialia sunt quibz a
uentre ptiū recto in testino abi tū
seunt ut mgi lupi r pellican. *De*

Colte in hoie create *colte. xlv.*
sunt ad seruationē r custodi
am intnoz. Ventr enim tenui pel
le arcudatus de faali ledere nisi
colte ptectione tuere extrinsec.
Colte hoi interne sunt octo utriqz
lateribz. Nonnulli uō hoies sunt q
decem hnt in utroqz latere fortiores
in dextro latere q in sinistro sicut
r in membris relijs. Aialia corrige
ra cōdecim coltas hnti serpentes uō
triginta r hoc ppter distensionē lon
gi corporis. *De intestinis. xlvj.*

Intestina ut dicit clemens p instu
menta sunt huano corpori r uite oi
um necessaria. Et nunc s uide qu
ta eoz ratio polleat que ideo in lon

gis nervi circuloz ordinata sunt in
 modū ut susceptas digestiones ciboz
 paulatim ^{egrediantur} ~~egrediantur~~ quo neq; ad su-
 bitū manū efficiant loca r hys q̄
 sup additi fuerant n̄ impediatur
 abis. Sup stomachū nullū intelli-
 gunt ē s̄ ylophag^{us} ut dicit arz qui
 applicat^{ur} cācannā r est os stoma-
 chi. a stomacho descendit intestinū
 parvū. strictū. longū r maclentū.

Stomachus ē *De stomacho. xlvij.*
 m̄brū convenientissimū hu-
 mano corpori. hic enī mediantē y-
 lophago crudos recipit cibos r decoctos
 in meliori digestionē deducit ut dicit
 arz. Villos in modū breuioris lane ha-
 bent intrinsec^{us} ut cibi recepti horū
 calozib; foueant^{ur} r digerant^{ur} r ne e-
 tiam si sine uillis stomach^{us} ēēt cibi
 raso stomacho plusq; necesse ēēt ci-
 tius laberent^{ur}. Intestinū quoddā
 exceptis alijs maiorib; intestinis
 de stomacho descendit r istud inte-
 stinū uocat^{ur} ieiunum r hoc ideo
 quia sup ieiunum ē a corpulentis
 ciboz. Solū enim humozē trahit
 de stomacho corpulentia ū ciboz
 in secessū uadit r p̄ feces emittit.
 In isto s̄ intestino quinq; uene fi-
 gunt^{ur} r uocant^{ur} miserace a mise-

rando quia cōpatiunt^{ur} omib; m̄-
 bris. Hec uene p̄tendunt^{ur} usq; ad
 epur. trahunt q; humozē de intelli-
 no p̄dicto r trahunt ad epur r de-
 coquit^{ur} ab epate cui aqualitas ad
 renes defertur r dependet ad uelica.
 Eius uō pars purior in sanguinem
 dequoq;tur qui m̄bris omib; nutri-
 mentū amministrat. Cui sangui-
 nis pars purior per uenā que p̄tendi-
 tur ab epate ad cor deducit^{ur} r inde ge-
 nerant^{ur} duo uapores calor naturalis r
 sp̄s. Qui sp̄s in corde dicit^{ur} uitalis
 epate naturalis in cerebro aiālis.
 Sp̄s autē iste mediū est r q̄ uniu-
 lum coniungens aiām r corp^{us} que
 nullo mō coniungi possent sine me-
 dio cū sit aiā incorporea r corpus
 terreste. *De ylophago. xlvij.*

Ylophag^{us} est stomachi os ut dicit
 arz r applicat^{ur} cum cannā me-
 diante tela q̄ continet ipm̄ r sc̄t^{ur}
 radice lingue r uadit ad parietem
 interi^{us} r inde ad uentē. p̄ hunc s̄
 recipit hō cibum r potū r deducun-
 tur ad os stomachi ut ibi decoq̄n-
 tur r trāmittant^{ur} ad intestina. *De*

Umbilicus medi *umbilico. l.*
 unū ē p̄e mediū corporis hu-
 mani. p̄ hunc dependet puer in ma-

Nota.

tris utero r sibi cibum attrahit in
nutrimentum sui. Hec enim p os at-
trahit sanguis alimentum s medi-
ante umbilico de uisceribz matris.

Adipem us dicitur *De adipe. li.*
Gal' r n negat arz parte ee
animalis necessaria cui generatio
e ex eo quod relinquitur de nutrime-
to caloris innati r coagulatur ppe
ip' umbilicitali cum consumi no
possit r e substantie accret mutuum
ad qd conicit se nata r curreto
in usu necessariu corporis r recipit
ab eo uiuantium ^{intra p' loc} hoc e notu in
subo r pinguedine renu r e circa
membra naturalit' frigida r que indi-
gert caloz nimio ppe nimia hu-
miditate que solet in eis dnan.
Hac de causa curuata e in anali-
bz pinguedo adipis r hoc p'cipue e

locis distantibz a pncipio r fonte
caloris qd est cor r magis in illis q
de coplerione frigidi sunt r humidi.

Vesica e ultimu *De vesica. li.*
Interioru mbroz in corpore q
dependet a uis pcedentibz a renibz
ad radic' uirge ut dicit arz r est
tela uellecta que similis e capillis.
Vesica e excus supfluitatis hu-
mide r n siccis. In hac decolat' po-

tus r supflua humiditas medys
intestinis decolat'q humiditates
supflue scdm dispositione nature
in colore sepius digestio urtinaria
demonstrat quo in comodo ul' con-
ualefcentia corp' hois ualidu uel
eleuat' in p'p'is ul' dep'mitur
turbescens in adu'is. Vesica caret
omnia uolacalia r ideo n urinant.
Hanc omis bestia qdrupes ht. In
muliere ut dicit plini' geminos
sinus ab utroq latere ht funebul
quotiens spm usa includit. *De ma-*

Matrix e etiam ge *trioe. li.*
nitale mbriu in feminis si-
cut uirga in masculis. *Matrix cu*
pprie dicit' que inuictu p porta
uulue fecu suu sinu recepit t'pe
debito parendu omia autem m-
bra in maribz r feminis sunt si-
nula p'eter matric' femine r uir-
gam uiri ut dicit arz. Hecus ma-
trix e sup intestinu sicut de uir-
ga dixim' ita de matrice. In ma-
trice multe uene concurrunt ad
luxu' generationis. Radix eius ab
umbilico e sicut radix uirge a re-
nibz. Unde r umbilicus luxurie
locus e in feminis sicut in uiris
renes. Multa de uirga genicali

et maxime scribenda dimittimus propter
 ueterandiam illorum qui de illis legere
 ueterandiam uel audire non curant. Post
 completionem membrorum in humana
 natura de generatione hominis et natiuitate
 differunt. contingit per paucos et tam
 aliquibus prodigiosa monstruositas qui
 duplicem sexum habent quod et bestis
 accidit aliquando. Unde plinius dicit quod

Nero curru uehebatur in quo subac-
 ta erant hermafrodita animalia. pla-
 ne infanda res. terrarum principem in-
 sidere potentes. *De uirga genitali.*

Virga masculi generationis. *Lu.*
 instrumentum est cui radices
 sunt ut dicit ar. a renibus procedunt.
 Et notandum quod omnes corporis et parti-
 um uene uenit uirge communicant
 ut suspicatum est de uenis. Virga est
 ex utraque supfluitatis humide et calidus
 spermatis creatur ex cartilagine et
 carne. In libidine cartilago apparet
 quia tunc tumescit comoto uitali
 spiritu ex concupiscentia medius cogi-
 tationibus ex ymaginatio rerum
 delectantium. Comouet etiam ali-
 quido ex solis humoribus supfluis
 uel ex humoribus comotis quod quod a-

li-
 bus uel potum. *De renibus. Lu.*

Renes hominis sicut renes uacae sunt

sicut dicit ar. Dextere rene est altius
 situs sinistro rene et pinguedo dexteri
 minor est quam sinistro. renibus luxurie
 locus est uisus. a corde enim uena tran-
 sit ad epa. per quam res apprehensa et
 intellecta ^{descendens} concupiscitur ab epa
 et amat. Epa enim sedes amoris est.

Ab epa enim illa que dicitur uena des-
 cendens ad renes rem apprehensa et in-
 tellectam a corde amata ab epa eni-
 duat ad renes in quibus mediante
 cogitatu concupiscentia amoris ig-
 nitur et accensus renibus ardor mul-
 tiplicatur ad uirga. sicque fluxu ad
 renes. Uniuersaliter descendente san-
 guis per quem apprehensiuam ac intel-
 lectiuam amoris uisus in uenit mini-

stratur occultis semel elicit per meatu.
Anchas habet *De anchas*
 habet loco caudae. *Lu.*

Omne enim animal quadrupes ut ar-
 ar. caudam habet. homini tamen in an-
 chas quod alius bestis tamen in caudal.
 Et eadem ratio quod ursus uel simia
 non habet caudam quam habent anchas ut
 homo. Prouida natura posuit caudam
 ad cooperationem extrinsecus digestialis. hoc
 faciunt anche in homine quod cau-

da in animalibus quadrupedibus. *De plus. Lu.*

Sua loca sunt a regionibus splenis

et epatis sup spondilia ylia in muli
cre fecu suscipiunt digestum q; lan
guine in pinguedine comunit in
uiris et feminis conuicunt. ylia se
pius uevant excessu cibo; et maxi
me in hys q; fumo sitates genant.
Hoz passio uehement et dicit yliaca
passio. Hec passio non ht cursum in
uenis n; p; uias urinales ut dicit
constantin; et ideo uideri in urina
negat nisi forte accidentalit fiat ut
pote si ex dolore uehementi accendatur
paticul; et p; hoc instametur ut alte
retur urina. *De spondilib; . lviij.*

Spondilia sunt fulcra renum
et continent locum ab anchis
usq; ad genua. Vestunt ossa spondi
lium mltca carne et hoc ut grossiaces
superiores responderent inferiorib; et sta
tum debitum hns in plantis pedum
uelut in basilib; colupne in tybis
spondilia q; grossiora capitella su
stentent ut tota machina corporis
conuenient ac firmis in infidib;
fulcatur. *De genib; cap. lxx.*

Genua officula parua hnt in
ter; quib; ad robur ligami
nis spondilia tybis coniungunt.
Sub hys autem sunt nerui foral
simi duo q;dem ynapales qui a re

nib; p; spondilia et de spondilyl me

dis genib; p; tybias usq; in calcane
um extra p;cessoe ducunt. *De tybis*

Tibie locum tenent in ho. *lx.*

Tibie a genib; usq; ad pedes et
possunt dici colupne sup bases pedu.
Hys sustentat totum edificium cor
poris et ideo necesse fuit ut fulcaxo
natura ossium fortiori. Duo in eis
ossa sunt. Vnu ualidum nimis. Aliud
min; ualidum. Os mai; tybia dicitur
et ad hoc naturalit roboratu ut
infortunij casus frequenter excipiat.
Aliud u; quod min; est carne et mul
culos in tybis sustinet et dirigit
usq; ad talos. *De pedibus . lxx.*

Pedes sunt uelut bases in fulci
mento plantay solide roborat
ti qui quinque digitos in anteriorib;
non excedentes certa distinctione
habilitant ad gressus. In hys digi
tis ungues sunt coeni quib; eoz
exercitac; in offensione gressu
pregatur. Hys ungues breues snt
quide et leues non acuti ut uolu
chru quib; intelligit; humanoy
affectuum benignitas leuis ac
sinceris habitudo. Queda; aia
lia hnt quinque digitos in pe
dib; posteriorib; ut sit motus

leuior ac uelocior. Quaedā uero animalia sunt q̄ habent quinq̄ digitos in pedib; anteriorib; et quatuor in posteriorib; sicut leo. canis. & lupus & hoc scdm arz.

Taloz creauit *De talis. lxij.*
Dñs in posteriori parte pedis ut equaretur parti pedis anterioris. q̄tinus p̄ hoc firmatur status & gressus hominis & tota corporis fabrica p̄ hoc q̄ p̄ basim firmissimā fundatur & non retroisū caderet taloz fulcramento subnixus. Cetero autē animalū creatur taloz adiutoris non indigebant quia in faat p̄strare sūt & non erigunt ad celos. Symi

a tñ ut dicit arz talos h̄t & ideo stare potest & ambulare ut homo licet modice. *De plantis.*

Plante pedum late *lxij.*
sunt quoydā hominum strata plantie quoydā cauate de medio. & h̄az situs elegantior & firmior iudicat. Plantarum cutis diuā spissa usib; q̄ succrescens cotidie & ex hoc fit ut raro in hoīb; attrerant in h̄is maxime q̄ usum eundi

nudis pedib; diutius habent. Cutis tñ illa plantay que renus ac subtilis admodū ē ad eundum fortior & habilior iudicatur. Vnde remediū est illis q̄ continue nudi pedes uadūt ut sepius pedes lauent & attrerant laterib; plantas & subtilietur cutis & n̄ duricia ul̄ grossicie nimia discedet & hoc mirum de plantis natura demonstrat qd̄ nec ibi ferrū ul̄ es duraret attricione continua cutis. ibidē omī eio parte ueret indep̄nis. *De semine genia.*

Homo int̄ omīa *trouit. lxiii.*
aiālia p̄cipue ē multa seminis & p̄pter hoc multi uerit ut dicit arz. Omne masculinū eiat semen in feminā. femina uero in suam matricem. Vir generat usq; ad septuagesimū annū. septuagesimū scdm arz. Alij ū dicunt usq; ad nonagesimū. mulier ū concipit usq; ad quinḡgesimū. Homines pingues raro generant & hec causa quia h̄nt corpora min̄ temperata & accidit in mulierib; qm̄ sup̄flūū quod ē in corporib;

pinguibus dirigitur et transit in pin-
guedine. Unde quedam arbores
sunt que non fructificant propter
predictas causas sicut calix
et nux romana. Spermata masculi
et femine diuersarum intenci-
onum sunt ut dicit gal. Inten-
tio enim spermatis s. masculi est
informare ad similitudinem eius
a quo separatum est. ^{aut aliud prohibeat} A sperma-
te enim masculi spiritus artifex et
anima uegetabilis similis illi
qui est in plantis et forma. A sper-
mate mulieris est fundamentum
generationis et materia. Caro uero
et adeps ad replenda loca imbro-
uacua ex solo sanguine gene-
rantur. Sed caro ex sanguine ge-
neratur spisso et caliditas et sic-
citas coagulans. Adeps uero ex ei-
us aquositate et unctuositate quam
frigiditas coagulat. Ideo calidi-
tas eam dissoluit. Ex sanguine
generata caro renascitur post per-
ditionem suam et illud quod gene-
ratum est ex sanguine in quo
adhuc uirtus existit sperma-
tis si tollatur iterum nasci po-
test sicut dentes in etate pueri-
cie. Iterum que complexionis sangui-

nis uicina sunt non indigent
multitudine conuersionis sangui-
nis ad sui nutrimentum. immo
in sui occurfu statim in ea con-
uertitur. Quare uero materia est
sperma et sunt a complexionis san-
guinis remota. necesse est ut mul-
tis conuersionibus sanguinis in
eius nutrimentum secundum ordinem
conuertatur. Tria genera hominum
sunt qui generare non possunt.
Infirmi. senes et iuuenes. Infir-
mi propter debilitatem. senes quia
natura non potest digerere in eis
sanguinem seminale. Pueri propter
crentum. quoniam sperma transit
in crentum. Semper per septem die-
bus ut ait dicit si manserit in
muliere impregnabitur mulier.
gitur si in **Ex impregnatio mul-**
muliere nulla sit uenis. lxv.
causa sterilitatis. ueniat quod sper-
ma conueniens generare claudi-
tur matris ita ut nec acul sic
dicit ypoctas possit ingeri postquam
facta est conceptio. Est autem sper-
ma conueniens generare quod
non nimis sit calidum uel frigidum.
uel siccum uel humidum. Si autem
modum excedat in una istarum qu-

iterum spermatis
mulieris est ita
per forma
sicut sicut
dicit etiam
separati
est

tatū conuenient sperma non ē.
 nec aptū nullatenū geniture. Pro
 inde dicunt quidā solum uirile
 semen sufficere ad conceptū. nec
 necessariū semen femineū. cōuen
 tiunt plane qui hoc dicūt. Pūde
 notandū qđ nulla femina aiāliū
 recipit corū post impregnationē
 nisi mulier. Equa enī r alia aiā
 lia postq̄ impregnata fuerint. co
 tum fugiunt r in hoc multum
 culpanda ē humana natā. q̄uli
 eres post impregnationē grauan
 tur r uir sup eaz oclōs quedam
 obscuritas r apparet in quibzda
 cito p̄o decem dies. r in quibzda
 tardius. Jōhes philolofus in libro
 floz philolofie conceptionē r na
 tūritatē hominis ita distinguit
 at̄ quia inīto conceptō mēstruū
 solet cessare. Vnde r q̄re contin
 gat hoc edisseram cum omī mul
 lier frigida sit. Calidissima q̄p̄e
 mulier frigidissimo uiro frigid
 or ē. cibū bene non potest digerere
 remanentq̄ supfluitates que p̄
 singlōs menses purgant. ip̄e q̄
 purgatiōes uocant mēstrua. Co
 ceptō uero frā geminat calor ex
 fetu. Vnde melius cibū digerit

Na

nec tante supfluitates oriunt̄.
 Iterum q̄a ex sanguine matris
 nutrit̄ fetus. n̄ indiget purgati
 one. Inde ē quod cū cetera aiālia
 ex quo nata sunt gradiuntur.
 Homo ū non gradit̄ quia ex sa
 guine menstruo nutrit̄. Sperma
 te igit̄ in matrice locato ore q̄
 eidem clauso si in dextera parte
 matris remaneat masculus
 efficitur. quia epar ē in dextera
 parte matris uiciniū r ideo me
 licior r calidior sanguine fetus
 nutrit̄. qui ē p̄ri masculoz. Si
 autē in parte matris sinistra
 sperma reledit femina efficitur.
 quia a fonte caloris. i. ab epar
 ille locus separat̄. Si uero non
 bene in dextera parte. s̄ aliquē
 lum uersus sinistra plus tū uer
 sus dextera locatū fuerit sem̄.
 uir effeminat̄ generat̄. Si uero
 in sinistra parte ita qđ aliq̄
 tulū uersus dextera sem̄ dispo
 nitur. mulier uirilis efficitur.
 q̄ uiragines dicuntur. Igit̄ con
 cepto fetu incipit uirtus diges
 tiua operari. q̄ calore matris in
 spissat. circūducitq̄ sem̄ folli
 culo quodā q̄m puenit ex sic

Na

No

citati et iste folliculus custodit
semen ne aliquae superfluitates
illius commiscerentur ipsi corrumpant.
Hic folliculus uocatur secundina
et crescit cum puero et cum puero de
matrice exit. Septimo ergo die a
die conceptionis sicut dicitur macro
bius gutta sanguinis in superficie
folliculi incipiunt apparere. Vi
cesimo primo die ille gutta sangui
nis miscetur semini. Septimo
autem die post uicesimum pri
mum diem ipsum quod media specie
inter carnem et sanguinem coagu
lat. Deinde ^{incipit} efficitur uirtus for
mativa et formatur embrio. Cui
partes ille que sunt frigide et
sicce in ossileam substantiam que
est frigide et humide in ficuina
tica ut est pulmo. que uero cali
de et sicce in colericam ut est cor.
que uero calide et humide in san
guineam ut est epa modo mi
rabili diuiduntur. Deinde sequi
tur uirtus concaua que man
digrosque distinguit. que naves
auresque perforat. deducit et ad
instar fistularum flexibulum
uenas cauat quibus sanguis
deferatur per membra et partes

K singulas corporis. *De infusione*
Formatis ergo membris anime rationalis
infunditur anima. *Unde anima*
diuino munere et tunc in *libro.*
capitulum fumus humidus per arterias
et uenas discurrere motumque
et uitam conferre. Hic motus
septuagesimo die a die concep
tionis incipit. Quod autem anima
datur solo dei munere uirtus cui
dentissime anima dicitur in libro de
animalibus. ubi dicitur. Intellectus
rationalis. id est anima rationalis intrat cor
pus embryonis extrinsecus et ipse
solus est diuinus quam operatio eius
non habet communicationem cum ope
ratione aliquo in corporali.
Hic ergo patet quia anima solo
dei munere datur et non sicut
dicunt heretici anima ab anima gign
itur ut corpus a corpore. Et beatus
augustinus in questionibus de in
fusione anime dicit. Anima inquit
a deo infundendo creatur et cre
ata infunditur. Et notandum
quod in embrione oculi sunt ual
de magni sicut dicitur anima et hoc
propter humiditatem nimiam et
ideo non complentur nisi tarde do
nec deficiat humiditas in em

brione. Eadem ratio est in embri-
one capite quod etiam ualde mag-
num est in embrione respectu cor-
poris. Unde locus incipit in
capite hoc est in anteriori parte
capitis super fronte humidus
est ualde etiam post natiuitatem
pueri per longum tempus et non fit
durus uel consolidatus locus ille
in capite. non postquam inualuerit
puer et non potest loqui donec
indurescat locus ille in pueri
hoc totum propter humiditatem
cerebri. Post hoc sequitur uirtus
pasciua in puero animato
quae usque ad mortem extenditur in
omni animante habente uitam.
Merito autem queritur ut dicit
iohannes in libro 5. 102 philosophie
quomodo puer pascitur in matris
utero. dicimus quod quedam ue-
na que neruum uocat iohannes de
matrice mulieris extenditur
usque ad umbilicum pueri per quem
puer sanguinem a matris parte
descendentem attrahit et uirtute
eiusdem sanguinis quam alimento
nutritur puer et crescat in ro-
bur debitum. At quia puer
medio epate sanguinem digerit

110
stus recipit non indiget egesti-
one superfluitatum. Mentun-
tur ergo qui dicunt puerum per os
in matris utero capere alimen-
tum. Non per os enim sed per umbicu-
li abum natam attrahit de uisceribus
matris. Vult ergo puer san-
guine menstruato ut omnes
philosophi dicunt sed ipse sangui-
ne optime et purissime digesto
mediante. scilicet meliori dulciori
ac iocundiori parte corporis hoc
est epate. Si enim nullo medio
uel non optimo medio sanguis
menstruat transiret ad pue-
rum potius illum sua maligni-
tate occideret quam nutrirer quod
patet in aliquibus hominibus sic na-
tis ut habeant maculas in fa-
cie uel parte aliqua corporis sui.
Hoc enim fit ex sanguine men-
struato qui aliquando nimium
habundans cadit super puerum
in matris utero. et nisi esset fol-
liculus secundine mediis in
sanguine cadente et puerum
ipsum in nudo contactum penetran-
do occideret. Restat tamen ex hoc
macula in puero quam nunquam etiam
cure cocozata poterit deleri.

Nunc sequitur *De virtute nas-*
ture nasciturus cetera.
 Cuius *finis* sunt mensis. *h. viij.*
vij. et *mensis. x.* Habet enim
 questionem *que* mensis. *vij.*
 potest *quoniam* octauus et *que* etiam
 ante *mensis*. *vij.* sed in nature
 ordinem non nascatur ut possit
 nati permanere in uita. Ad hoc
 respondere phisici quod ante sep-
 timum mensis non est tantus mo-
 tus in puero quod si nascatur ui-
 uere possit. In septimo uero est
 uite motus sufficient. Unde pu-
 er se mouens in matris utero
 si debiles nervos quibus matris
 coniungitur mouendo frangent
 idoneus uite nascatur. In *vij.*
 quidem mensis nasci quidem potest
 sed non uiuere quia in septimo
 mensis ita debilitatur fuit mo-
 tibus naturalibus ut si nascatur
 uiuere nequam possit. Octa-
 uo autem mensis in omni parte
 refocillatur et reparatur a labore
 commotionis quo attenuatus
 erat in septimo. et sic nono in-
 se iterum moueri incipient rum-
 pit nervos predictos et libera-
 scatur. At quia in calido et hu-

mido nutritus est in matris u-
 tero nascens et ad dissimile posi-
 ens contrarietate sentit. uocatur
 euilationis emittit plorans et
 ideo prima uox hominis uox do-
 lois. Infans in nascendo uocem
 nullam emittit antequam totus
 emergat. Itaque notandum est quod
 aliquae mulieres pertrahunt par-
 tum usque post nouem menses die-
 bus tribus aut quatuor. Dicit enim
 philo carnocensis in libro eplaz
 suaz quod naturaliter potest puer
 expectare in matris utero mensibus
 nouem et diebus tribus aut quatu-
 or. potest uero potest diebus
 multis. Hoc etiam in partu
 notandum quod si puer ueniat
 ad portam ante natiuitatem ita
 dispositus ut in latere ut dorsum
 iaceat uel pedes ponat infra et
 caput superius. tunc difficultate
 et cum labore et periculo matris
 et sui nascatur. sed possunt obste-
 trices huic periculo occurrere.
 Ille tamen que perire sunt sed heu
 pauca inueniuntur. et ideo multi
 pueri abortiuntur et si possunt
 nasci ad uitam et per hoc non re-
 nascuntur ad gloriam. et ideo plan-

git pluri. feminis inq̄o sepe ab
ortum facientib; q̄ntum in par
te hac multo infeliciores q̄m fe
finitas. Cum ḡ puer male dispo
situs ē in partu debet obstetrix

L per portam manu leuiter intro
missa puerum int̄ secundinā
ad iustū modū uertere. s. ut
caput inferi disponat̄ ad par
tum. *De arte obstetricandi. lx.*

Hinc sequit̄ de partu *lxij.*
r arte obstetricandi in
libro cleopatre que se uocari uo
luit medicinā reginarū. prece
pit autē eadem cleopatra filie
sue ad q̄m librū scripsit ut nul
li tam glārem rem facile cre
dat. primo ḡ dicendū est que
sunt impedim̄ta part̄. Obser
uandū ē quidem ip̄m ne sit
pariens uerecunda ul' multū
timida aut uacunda aut cor
pus h̄t̄ paruulū ul' nimis gra
uile. aut multū pingue. aut
imbecillus matris. ul' orificiū
angustū aut contortū. aut u
traq; parte clausū. aut ū in
uicinitate emortuōide sūt aut
collecatōes humorū. aut in
fans grande caput h̄t̄ aut cor

pus excedens in q̄ntitate. aut
mortuus. aut gibosus. aut con
tra naturam positus. *Et modis*

Generalit̄ quatuor nascunt̄
modis nascuntur *pueri*

pueri. In capite. In pedib; *lxix.*

In deuexo iacens aut dupli *cap.*

catus. Sp̄c̄ialia autē pluri
ma sunt. Si in capite ad partū
descenderit. reliq̄s partes in la
tere habente immissa manu

obstetrix puerū componat ma
nib; s. laterib; iunctis ut in
orificiū rectus descendat.

Quōdo iunctis pedib; descendit
nunq̄ obstetrix eum adducat
sicut descendere cepit. immissa

manu eum teneat r sic addu
cat. ne puer in an̄ brachia diual
ticeat. r laterib; matris infigat.

Si grande caput habuerit ut
exire non possit missa manu
obstetrix adducat tenēsq; ca
put ei' adiuuante ip̄a pariente

conatu suo. Si cont̄ naturā
posit̄ sit. parient̄ in lecto iace
at caput alit̄ teneat r obste
trix immissa manu scdm natu
ram eum cōponat r sic addu
cat. lectus autē parientis sit

*quod
ut p̄m*

durius stratus. Si manū pfero
 iudem ut nūquam eum obste-
 trix adducat plus enī inclina-
 tio int' orificiū obdurat. Nam
 ipō potest manū admittē r u-
 cio obstetricis uiciosus ēē. Jube-
 n' ergo ut humero ei' digitis
 infixis reuersū reuocet. r cōpo-
 nat manū ei' iunctis lateribz
 r apprehenso capite paulatim
 adducat. Quod si breuissi-
 mū caput habuerit caput ei'
 ad orificiū cōponat r sic p ma-
 n' adducat. Si pedes pfero
 reliquo corpore in aliq' parte
 inclinato sicut dixim' obste-
 trix immissa manū cōponat
 r sic adducat. Si unū pedum
 eiecerit numq' adducat nec co-
 nec. s; primū digitis ad ingui-
 na infantis infixis sursum eum
 reuocet. r post immissa manu pe-
 dem alterū corrigat. r si fieri
 potest manū eius lateribz iun-
 gat r apprehensis pedibz foras
 adducat. Si pedes in diuisis
 partibz fixerit manu missa
 obstetric iungat. r ad orificiū
 cōponat r adducat. Si caput
 conūsum r contorsū habuerit

immissa manu obstetric corrigat
 r humerū apprehensū leuiter ad-
 ducat ne matris ipa sequatur uel
 ledatur. Si genua ostendat re-
 uersum repellatur r correctis
 pedibz adducatur. Si nates ad
 orificiū ueniant obstetric i-
 missis digitis leuiter eū in lat'
 conūcat r integro sternate com-
 ponat. r ut caput infantis ad
 orificiū ueniat r sic adducat.
 Si plures pariens in uero habu-
 erit r simul se contulerint ad
 orificiū. unus ab obstetrice re-
 uersū repellatur aut in laterē
 si cōmode potest r sic un' post
 alium sigulatim adducatur.
 Hec omnia fiant sine cōtatione
 matris r cū moderatōe lenita-
 tis r ipē locus orificiū cum oleo
 calido ul' succo fēegreā r lini
 seminis r malue cocte pfundat.
 Jgit' mulieres de facili cōscunt
 post partū ut dicit arx q' mac-
 culos pepererit difficilis uero q'
 feminas. Hec ideo libro nro
 diligenter adiunxim' ppe' peri-
 culū abortiuoz r ignorantia
 obstetriciū. r optam' ut omnes
 illi qui debent consulere aiālibz

sub libero arbitrio positus. Hys
 etiam q̄ maxime p̄ hanc artem
 consulunt qui ex suo iudicio
 et potestate arbitrii sibi subueni
 re minime possunt ut
 tenebras possint euadere sempi
 ternas. Quadem ergo et uolum̄
 ut discretiores et aliq̄s conueni
 ant obsecrares. et eas secretius
 instruant atq; per eas et alie cō
 modius instruant. **De ordine**

**uiuendi sicet sedm̄ ary et uocat̄
 tractat̄ secretū secretop. lxx.**

Hanc sequit̄ ordo uiuendi si
 ficet q̄ qui seruauit mul
 tas egritudines uitare poterit
 et habere uitam incolum̄ auxili
 ante et preuisa m̄ia conditoris.
 Scribit enī uenerabilis iohes yf
 palensis tharsie yspaniaz regi
 ne libellū breuē de obseruatione
 diete ul' custodia corporis et dicit
 se excerptisse de libro ary alexan
 dro magno editū qui arabice
 uocat̄ cyra iacerat. qd̄ latine
 potest dici secretū secretop. et di
 cit̄ idem iohes yspalensis se ac
 cepisse a quodā philosofo qui
 imperatoris cuidam iussu hūc
 librū quelicū diuicū inuenit

in ara maxima et sollempnissia
 iouis ubi reponi solebant secre
 tius edita filosofoz. Hunc q̄
 librū dictus uenerabilis iohes
 yspalensis de arabico t̄stulit
 in latinū. et nos eundē cā ab
 breuatiōis excerptim. **Ep̄la ary**

Alexan ad alexandriū. lxxi.

Adro regi ary. cum sit ^{hoc} cor
 pus corruptibile ei q; accidat
 corruptio expositio color atq;
 humoz qui in eo sunt. iussū
 ē michi in presenti opere tibi
 scribere quedā ualida et om̄ino
 necessaria ex secretis artis me
 dicine quib; contentus eris.
 Si autē hoc perspexeris exem
 plar et iuxta hunc p̄ciosum
 ordinem fueris conūlatus.
 medico non indigebis exceptis
 accidentijs q̄ om̄ino uitari n̄
 possunt. Oportet te alexander
 cū a sopno suryxxeris modicū
 ambulare. et m̄bra eq̄iter ex
 tendere. et caput pectere quia
 extensio corroborat corp̄ et pec
 tio extrahit uapores ad cap̄
 contendentes tempore dormi
 tionis a stomacho et lauare in
 estate cū aqua frigida quia

ex eis que debes pponere r ppo
 ne ea q debes postponere uerbi
 gra. Si comedere homo in pn
 dio uno pulmentum molle mol
 lius uentre r aliud retinens
 sequutu fuit leui facit dige
 stu. Si u retinens ante come
 derit postea molle confundat
 utruq. similis si unxit ho
 in una comestione plura pul
 mta r mollia q cito digerit
 sunt oportet ut precedat ali
 ud retinens in pfundo stoma
 chi. quia pfunditas stomachi
 calidior r fortior e ad molen
 du eo qd sunt in eo partes car
 nis q commixta r uicina est
 epati ex ei calore cibi coquunt
 r debes erigere manu. i. cessa
 re a comestione donec adhuc
 uoluntas r desideriu reman
 serit comedendi. qa supflu
 itate cibi angustiat pectus
 r animu r remanet abz in
 fundo stomachi. Similiter
 detrahe animu tuum a po
 tatione aque sup abu do
 nec abi in consuptione ue
 niant. quia potatio aq sup
 abu infrigidat stomachum

No

r extinguit igne uolunta
 tis r confundit abu r gene
 rat impedimentu. Si multum
 bibitur quo nich corpori dece
 ri erit. Quod si n potest fieri
 quin aq bibat r necesse fuit
 ppe temp' seu ppe nimiu ca
 lore stomachi aut aboz aqua
 bibat modica r bene frigida
 r cum refectus fueris incede
 sup stramenta subtilia atq
 molliora. Deinde dormi tem
 perate r dormi una hora su
 p latus dextru deinde reuer
 tere ad sinistru r sup eum
 pfice dormitione r scias qd
 dormitio ante prandiu ma
 cilentu reddit corp' r excitat
 humiditate eius. Post refecti
 one aute dormitio reficit r
 implet r caue ne iteru come
 das donec certissime cogno
 ueris stomachu esse uacuu
 atq purgatu a pmo cibo r
 hoc cognosces p desiderium. i.
 cu comedendi hre ceperis uo
 luntate r p subtilitate sa
 lue ad os decurrentis. Quia
 siqs abu supererit absq cor
 poris necessitate. i. sine come

No

No

dendi desiderio inueniet abus
 calore naturale uelud gelidū.
 Si uero cū desiderio supersero eū
 inueniet calorem stomachi
 uelut ignē accensum et cum
 ceperis hūc desiderū comeden
 di debet statim comedere. q̄a n̄
 cito comedens statim imple
 bitur stomachus pessimis
 humoribz quos subtrahit de
 supfluitate corpis et concur
 habito cerebrū uapore pessimo
 et cum postea affuerit cibz fit
 cupidus et non p̄dest corpori. Qu
 tuor equidē anni tempora sūt
 quē sic distinguunt. A medio
 martii usqz ad mediū iunij
 uer habeat. A medio autem
 iunij usqz ad mediū septem
 bris. citas cōpūctur. A medio
 autē septembris usqz ad me
 dium decembris autem ipn̄
 numeret. A medio siquidem
 decembris usqz ad mediū mar
 tiū ubi uer incipit uemps fi
 nitur. Sedes ḡ sollicitate culto
 dire quatuor anni tempora. q̄a
 uer ē temp̄ calidū et humidū
 temperatū aeris simile et exci
 tatur in eo sanguis et p̄dest

in eo omne qd̄ fuluo equis cō
 plexionis. i. temperatū. ut sunt
 pulli gallinarū et coccyuices et
 oua nō supflua. h̄ usqz ad. vi.
 et lactuce agrestes et lac caprarū.
 Nullum etiā temp̄ illo meli
 ē nec utū ad minutionē. et
 p̄dest in eo mot̄ corporis. solu
 cio uentris. usus balnei ac su
 dors. et potiones ac species ad
 digerendū. i. purgatoria et q̄
 qd̄ erroris medicine ex incu
 ria indiget ul̄ digestionē seu
 minutionē acciderit. hoc temp̄
 h̄ abilitate sua restaurat.
 Hinc sequit̄ estiuū tempus
 calidū. s. et sicca in quo exci
 tur colera rubra. Ab esu quo
 qz et potatōe et a nimia sacu
 ritate extinguat̄ calor et co
 medatur in eo quicquid frigi
 dum fuit ut carnes uituli
 cū aceto et cucubite et pulli
 saginati ex farina ordeacea
 ex fructu qui aceti saporis
 ē et mala acra et mala gra
 nata similis acra. Qui au
 tē matrimonio copulati sūt
 copulam parte petant. et ab
 lineat̄ ab omni minutione

n̄ necessitas fuit r̄ motus cor-
 poris s̄ue balnea habeantur
 parte. Sequit̄ aut̄ om̄pnus
 tempus frigidū ac siccū in q̄
 colera nigra consurgit. oportet
 ut in eo sumat̄ quicq̄d
 ex abis fuit̄ calide humide
 q̄ cōplexionis ut s̄ūt pulli
 r̄ agni. uue quoq̄ dulces ue-
 tus uinum atq̄ subtile r̄ c̄.
 Abstineat̄ ab om̄i qd̄ geniat
 coleram nigram. Motus cor-
 poris plus expedit̄ qm̄ in esta-
 te. Balnea quoq̄ r̄ purgato-
 ria licet̄ sumi possunt. Post
 hec sequitur̄ hyemale temp̄
 frigidū atq̄ humidū in quo
 conuersione redire oportet
 ad abos r̄ medicinas calidas.
 ut s̄ūt pulli colubaz̄ r̄ arie-
 r̄ una caro r̄ assatur̄. r̄ uni-
 ūsa pigmenta calida. ficus q̄
 r̄ nucez̄ r̄ iuinū rubeū opri-
 mum r̄ sumant̄ electuaria
 calida. abstineatur̄ autem
 a solutione uentris atq̄
 m̄satione sanguinis. nisi
 magna necessitas coegerit.
 r̄ tunc oportet mutari acce-
 r̄ calefieri r̄ uti fricatione

corporis cū unguentis opti-
 mis. Hoc impedit in hoc tem-
 pore motus corporis cū unguen-
 tis calidis. Caue ḡ o alexan-
 der r̄ custodi hoc p̄ciosū exem-
 plū r̄ om̄i custodia calorem
 nature observa q̄ q̄ndū in
 hoīe p̄seuerauit̄ temperat̄
 r̄ humiditas mensurā non
 excedat. reficiatur enī ex eadē
 calor naturalis tunc uita r̄
 salus indubitant̄ creditur
 p̄manere. Nam duobz̄ modis
 homo inueterat̄ ac deficiat. uno
 .s. naturali ac debito qui ex
 siccitate puenit̄ in homine
 r̄ uincens ipm̄ corpus destru-
 it̄ r̄ alio accidentali ex infir-
 mitatibz̄ r̄ curis pessimis.
 Impinguat̄ ḡ corpus r̄ hume-
 ctat̄ quiet̄ r̄ securitas r̄ esus
 ciboz̄ dulcium r̄ potatio lao-
 til̄ dulcis r̄ calidi. potatio ui-
 ni dulcis r̄ dormitio post come-
 stione in locis humidis r̄ fri-
 gidis r̄ ingressus balneoz̄ a-
 quaz̄ dulciū r̄ sedere in illis
 modicū ne accipiat̄ balneū
 ex humiditate corporis s̄ ma-
 gis corp̄ ex humiditate bal-

115

na recipiat ⁊ odonficent her
 be odorifere ul' quicqd boni
 odoris fuer. Vnicuiq; tñ con
 gruit tēperatum ⁊ hoc maxi
 me in estate ut sint rose ac
 uiole. exerceat autē uomitō
 semel in unoquoq; mense ⁊
 maxime in estate qā uomitō
 tus ^{laurat stomachū ⁊ p̄gat eū ab} humozib; pessimis ac pu
 tridis ⁊ cum pauci fuerint hu
 mores in stomacho conforta
 bitur calor ad digerendū ⁊ i
 plebitur corp' ⁊ rigabit hu
 miditate ⁊ pinguedine ab
 eo melius atq; utili sicut
 hac dispositione contingat
 ei habere gaudiū ⁊ leticiam
 rationale spem quoq; ⁊ fidu
 ciam suam implere libros
 delectabiles audire ⁊ legere
 cantus delectabiles audire.
 ⁊ cū dilectissimis conserua
 ri. Contrario siccato corpus
 ⁊ debilitat comedere nimis
 modicū ultra mensurā pli
 mum laborare. frequenter
 ad solem stare extra mensu
 ram ambulare. dormire an
 te prandiu ⁊ hoc lecto du
 rissimo balneare in aquis

sulphureis ⁊ abos callos ⁊ ac
 cetolos frigidos siccosq; comedē
 ⁊ multū uinū ac corruptum
 bibere multū quoq; digere.
 ⁊ sanguinē multū minuere.
 ⁊ in ueniē mēsuram excedere.
 mentē sollicitare. metuerē ⁊ co
 gitatōes pessimas ac tristes
 frequētē habere. Hec omnia de
 bilitant corpus ⁊ siccant. **Et**
plurē eplā arz. de dieta uiuon
disit. Etas p̄ma infantia. lxvii.
Ans natus omnium aialū
 nascenciū debilitatē excedit ⁊
 hoc ut dictū est quia de sangui
 ne menstruuo nutritus ē. Cur
 rit pullus ouū egrediens ca
 pit abum ⁊ matre sequitur.
 Sic ⁊ q̄rupedū fetus. sed ut
 utamur uoce dñi deambulan
 tis in paradiso ad aurā post
 meridiē. Tu inquit adam u
 es. Vbi tu ⁊ filij tui ⁊ heu qd
 quia in tantas ⁊ tales misē
 rias talesq; erupnas p̄ te de
 lecti sum. Infancia pueri di
 citur illa etas in q̄ non loq
 tur. Infans enī dicitur q̄
 non fans. Hec etas se exten
 dit usq; dū loqui possit. Hec

caeteris etatibus purior. quia non ore
conducit corruptela. **Secunda etas pu-**

uericie etas est **etatis. lxxij.**

A tempore quo loqui incipit
puer. Notandum autem quod pu-
eri qui tardius ut incipiunt
maturum loquuntur. Non loqui-
tur autem donec fonticulus ille
qui est in occipite capitis super
fontem distenditur et testa capi-
tis contrahatur in solidum. Pro-
inde ut dicitur aze uirtute disci-
nendi uel rationandi solus homo
habet et hoc patet in puero. ha-
bet enim puer signum et semen
uirtutis sequentis quantum pro-
mo non differat in discernen-
dis rebus. Anima pueri et anima
animalis. sed natura gradit
paulatim ante animam et animam
et informat sensus secundum speci-
es ostensas formis et intus aze
per memoriam representas et impres-
sas fortiter. In quinq; annis ut
dicitur aze cretat puer medietate
stature sue. in residuo autem
eui sui reliquit medietate. Hec e-
tas puerilis extendit usque ad
quintidecimum annum. et dicitur
puer a puritate que in paucisli-

mi pueri manet usque ad sta-
tutum puerilis eui terminum. Ma-
licia enim supercessit naturam
in talibus. **Tercia etas. Adolefcentia.**

Adolefcentia etas est **lxxvij.**
cia est. que a quatuordecimo
anno incipit. Hinc habilis ho-
mo fit ad generationem et seminale
in eo uirtute natura confortat.
Quatuordecimo anno pauci gene-
rare uidentur. Sexdecimo anno
per plurimum et heu. Hinc frenata
uancur luxurie et libido dominata
corporibus exhaurit uirtutes na-
turales in miseris et tractatione
gatione debilitat ut cum robur
corporis animique habere debe-
rent iam omnibus membris dis-
soluti. effeminati potius dicendi
sunt quam secundum uocabulum Christi uir-
tutis. Unde consultum est euique
prudenter connubia futurumque
libidinis differre usque ad an-
nos uiginti duos. Tunc enim per-
fectio membrorum nerui et ossium liga-
menta in homine confortantur
cessatque in longitudine statu-
ra corporis crescere. Hec etas
currit usque ad Tricesimum quinqu-
tesimum annum et inde incipit robur.

Robur circa **Quarta etas** **Quarta etas** **Quarta etas**
 etas e r hec a **bur** **lxxxv.**
 tricesimo quinto anno incipit.
 Hinc enim pfecte statuae robur
 in largitudine r latitudine in
 cipit homo. Hinc paululu in
 homine libidine modata ad a
 lia naturalis fortitudinis ex
 actia mbra disponit dum forte
 fortis imitatur uirib; pferre
 se gestiens offendit in emulos.
 r sic qñs contentionib; r rous
 ista etas uacundie ac supbie
 subiacet uicis. odysq; ac sedi
 tionib; agitatur. Hec etas
 currit usq; ad quingentesimum
 annu r inde incipit seniu. **Quinta**

Senectus etas **Quinta etas** **Quinta etas**
 quinta e. r hec in **tuas** **lx.**
 capte a quingentesimo anno. **lx.**
 Senectus ut dicit ar; n est n
 pauca sanguinis. Vñ illi
 qui paru ynt de sanguine
 cito senescunt. Hinc ho decre
 cere incipit sedm plinu tam
 uirib; q; corpore. Hec etas sub
 iacet uicio cupiditatis r h r
 ut que se uiderit ad occasu
 tendere p decliuu etatis r ro
 boris filijs qui post ipam luo

ute necessaria aggregando pul
 deat r sue simul post modicum
 decrepice senectuti. r notandu
 qd omnia uicia minuunt in ho
 mine senectutis tempore puden
 te. exceptis cupiditate r tena
 citate. Tunc em r luxuria refri
 gescit r gule estus minuitur
 supbia cadit. H; illa duo nunc
 primum regnare uident. In sen
 etia si ante conerarijs pulsare
 tur. Hec etas currit sedm mo
 dernos usq; ad septuagesimu
 annu. Sedm antiquos u usq;
 ad octogesimu annu. **Sexta e**

Decrepita etas **Sexta e** **Sexta e**
 decrepita etas **Sexta e** **Sexta e**
 sexta e. r h in **est** **lxxxv.**
 capte a septuagesimo anno. De
 crepita autem dicitur quia ex tunc
 minorat homo r decreuit iugo
 re sensus r ingenij sicut paulo
 ante ab anno quingentesimo usq;
 ad septuagesimu uirib; r corpo
 re decreuerit. Est autem etas illa
 subdita tenacitati r auaricie.
 r h r quia laborare se ulterius
 posse desperans ea que iam in
 futuris necessitatib; aggre
 gauit. r qñ cotidie minoran
 da r non recumulanda conser

agat. Vñ dicit in ps. Anni in q̄t
 n̄t. sicut aranea medrabitur.
 q̄d h̄. quod dies annoz n̄oz
 in septuaginta annis supple
 quod n̄ sunt dies lucri. sed dies
 dispendij. Quare subiungit. Si
 autē in potentatib; octoginta
 anni r̄ ampli' eoz labor r̄ dolor
 q̄si diceret r̄ tunc n̄ erit temp'
 lucri. s; ocy. h̄ec etas currit ut
 q; ad mortē r̄ ultra n̄ p̄tendit
 uita mortalis. sed illa expectat
 uita mortaliū que sine
 ulla necessitate septima iugebit.

Mors Septima erat mors herou.

Mors quide' p̄uatio uite est si
 cut r̄ tenebre p̄uatio lucis. uita
 calida r̄ humida ē. mors ū siccā
 r̄ frigida. Vnde sicut uidemus
 qd calor igneus n̄t̄ se in hu
 mido unctioso. sic calor uiuifi
 cans uitam. r̄ sicut calor igne
 us exinguit nunc p̄ suffocati
 onē nunc p̄ exat̄ationē aliq̄n
 etiā p̄pter defectū humidi un
 ctuosi. sic calor uiuificus in ani
 mante mortali. mors t̄minul
 ē om̄ium aīalium habentium
 sp̄m uite. in reptalib; q̄ uegeta
 bile' tertium sp̄m h̄nt sive in

hominib; q̄ rōnalem aīam sup
 uegetabile' acciper̄. sed uegeta
 bilis transit cū corpore. rōnalis.
 Vnde iussu creatoris sive ad pe
 nam sive ad gl̄am p̄ uite me
 ritū a malis seu bonis n̄t̄
 anglis feretur. s̄c̄q; enī sc̄dm h̄
 vetericos q̄sdam mori dicenda est
 aīa rōnalis que sc̄dm aīz sola
 diuina ē. r̄ a deo creata. Inspi
 rauit enim deus in faciem ho
 minis spirachū uite r̄ factus
 ē in animā uiuente. sp̄s quide'
 uite n̄t̄ ille que animalib;
 dedit. h̄ic ē enim temporalis.
 s; sp̄m uite singlariter dēn̄ fu
 it ut illū intelligam' qui n̄
 h̄t terminū mortis. **Explicit**
anatomia humani corporis.
incipit liber sc̄ds de aīa r̄ eius
uirtutib; naturalib; sc̄dm au
gustinū.
Anima sim' p̄plex ē r̄ incōposita ut
 dicit b̄s augustinus.
 neq; duas aīas dici
 mus in uno homine unā ani
 malem qua' animet' corpus r̄
 immixta sit s̄gini. r̄ altā
 sp̄ualem que rōnem ministrat.
 s; dicim' unam eandem ēē ani

Sig¹

mā in hōie que r corp^s sua socie
 tate uiuificat r semetipam sua
 rōne disponat. hñs in se liber
 tate arbiteri ut in sua suba eli
 gat cogitacōe quod uult. Et q̄
 dem solū hominē hñe credim^s
 aiām substantiā que exuta
 corpore uiuit r sensus suos at
 q̄ ingenia uiuaciter tenet nec
 cū corpore morit^r. neq̄ p̄t modi
 cum inuallū quia subalter
 uiuit. Animalū uero n̄ sunt
 subē. q̄ cū carne carnis uiuaci
 tate nascunt^r r cū carnis inie
 ritu finiunt^r. r ideo nec rōne re
 gunt^r sed ad omnia nature inu
 tamenta ducunt^r. P̄inde aiās
 hominū non s̄ ab initio inter
 ceteras naturas intellectuales
 nec simul creatas sicut origenē
 finxit. neq̄ cū corporib; p̄ coitū
 seminant^r sicut aliqui latino
 rum p̄sumptores affirmant.
 quia nate consequentia serui
 ente. sed dicim^s corpus tantū per
 coniugij copulā seminari. Cre
 atione uero anime solum crea
 tōe omniū nosse. dei ū iudicio ^{seme}
 coagulati in uulua r cōpungi
 atq; conformari. ac formato iā

corpore aiām creari r infundi
 ut uiuat homo in uero ex aiā
 constans r corpore r egrediat^r
 uiuus ex utero plen^s humana
 suba. Itaq; duab; substantiis
 constat homo aiā tñ r carne ^{aiā cū}
 cum sensib; suis q̄s tñ sensus ^{ne sit}
 absq; aiē societate n̄ mouet caro. ^{car}
 Anima ū r sine carne rōnale
 suū tenet. Non ē tercius in suba
 hōis sp̄s. sed sp̄s ip̄a est aiā p̄ spū
 Ali natura ul' p̄ eo qd̄ spūat in
 corpore sp̄s appellat^r. anima ū ex
 eo uocatur. qd̄ ad uiuendū ul'
 uiuificandū animet corpus.
 Hec aug^s dicit in libro de diffini
 tionib; recte fidei. Item in libro
 de aiā r spū. ista sequit^r. Anim^s
 ē suba quedā rationis regendo
 corpore accomodata. Anim^s sapi
 entia illustrat^r r suū p̄ncipiū
 respicit r seipm̄ agnoscit. r qm̄
 sit indecorum ut extra se q̄rat
 qd̄ in seip̄o possit inuenire in
 telligit. Corporeis ū passionib;
 cōpōsitus r p̄sentibiles formas
 extra se abductus. oblit^r est qd̄
 fuit. cū uero ab hac distracōne
 p̄ purā intelligentiā ascendens
 in unū se colligit rōnalis dicit^r.

Ratio siquidē animi ē aspectus.
 q̄ per se uerū intuet̄. Ratio ē rō
 nis inquisitio q̄r illa opus est
 ad uidentū illa ad inquirendū
 animi r̄ inuisibilis ē. sicut enim
 aliter r̄ inuisibilia cerne ualens.
 Visibilia corp̄ uidet. inuisibilia
 p̄ se r̄ in eo se uidet qd̄ inuisibile
 se ē uidet. Videtur t̄n̄ in corp̄e
 p̄ corp̄. sicut sensus in lecta ma
 nit. r̄ p̄ lectam ūr aliq̄s corp̄is
 dōnatoe. rector. habitator uidet se
 p̄ se. p̄ sapm̄ semetipm̄ uidet. s̄o
 q̄r̄t̄ auxiliū corporaliū oculoꝝ. i
 mo ū ab om̄ibz corporeis sensibz
 tamq̄ impedientibz r̄ p̄strepē
 tibz abstrahit se ad se ut uideat
 se in se r̄ nouerit se apud se r̄ cū
 uult cognoscere deū eleuat se su
 p̄ materis aciem. s̄o enim tale
 aliqd̄ deus ē qualis ē animus
 non t̄n̄ uideri n̄ animo potest
 nec ita uideri ut animi potest.
 Incommutabilis quidē ueritas
 ē sine defectu subē. Non talis
 ē animi s̄ deficiat r̄ p̄ficiat. no
 uis r̄ ignorat. meminit r̄ o
 bliuiscat̄ modo uult in n̄ uult.
 Ip̄e siquidē est eī patria r̄ habi
 tatio ad cuī similitudinē fcs̄

ē. Quisq̄s ergo se tale desiderat
 q̄lis a deo fcs̄ est. i. simile deo re
 deat ad se r̄ stet in se. r̄ sic int̄
 semetipm̄ querat r̄ uideat. In
 de constat homo r̄ ex q̄ parte
 sui sit factus ad ymaginē de.
Ex duabz substantiis constat
 homo aīa tantū r̄ carne. aīa
 cum rōne. carne cū sensibz suis
 q̄s t̄n̄ sensus non mouet caro
 absq̄ aīe societate. Anima uō
 rōnale suū tenet cū carne. Et
 siquidē rōnalis concupiscibilis
 irascibilis p̄ rōnabilitate habi
 lus ē r̄ illuminari ad aliqd̄ cog
 noscendū infra se r̄ sup̄ se. r̄ in
 fra se. r̄ iuxta se. Cognoscat si
 quidē deum sup̄ se. se in se. an
 gelū iuxta se. r̄ quicqd̄ celi am
 bitu continet̄ infra se. p̄ concu
 piscibilitate r̄ irascibile habi
 lus ē affici ad aliqd̄ cōpetendum
 uel fugiendū amandū ul' obe
 diendū. r̄ ideo de rōnabilitate
 om̄is sensus aīe oritur. r̄ de
 alijs om̄is affectus. **A**ffectus
 autē q̄d̄ r̄ipticus ē dum in eo
 qd̄ amam̄ iam gaudem̄ uel
 gaudendū speramus. r̄ de eo
 qd̄ odim̄ iam dolem̄ ul' dolen

dū metūm' r ob hec de concupif
 cibilitate gaudiū r ipis r irala
 bilitate dolor r met' oriuntur.
 qui qdem q'uozaffect' anime
 omūum sunt uiaoz atq; uir
 tutū. a. quedā principia r raci
 onis materia. Affectus siqdem
 omī opī nom' imponit. Et
 qm uirtus ē habitus meritis te
 ne cōpofit cōponendi r iusticu
 endi atq; ordinandi sunt animi
 affectus ad id qd' debent r quom'
 debent ut in uirtutes p'ficere
 possint. Alioqm in uita facile
 defluunt sensus. Unus ē in aīā
 r qd' sup' ipm' r cū corp' n' sit
 ut corporeus. dicit' cum uirtus
 non sit n' unus. Verūtm' p'par
 uaria exercitia uariat' r ua
 rie inuicupat' dicit' namq; sen
 sus ymaginatio rō. intellect'
 intelligētia. r h' omūā in aīā
 nich' aliud sunt q' ipā alic. et
 alic int' se p'prietates p'p' ua
 ria exercitia. Sz una essētia
 rōnalis r una aīā p'prietates
 quidē diuīse. Sz una essētia
 scdm exercitium mltā sunt
 scdm essētiā uero unū in aīā
 r qd' ipā. Sicut mund' iste uī

sibilis qd' p'p'ca qdam distinc
 tione ē ordinat' terra. f. aqua
 aere. firmamento. Ipē quoq; sa
 mo celo qd' empiriū uocant. sic
 aīē in mundo sui corpis p'gri
 nantia. Quinq; p'gressus sunt
 ad sapienciā. sensus. f. ymagi
 natio. rō. intellect'. Quinq; et
 enim p'gressionib; rōnabilitas
 exōctur ad sapiām r qtuoz af
 fect' ad caritate quatin' uis no
 uē p'gressionib; in semetipā p'
 ficiens aīā. sensu r affectu. q.
 interī in quib; dā pedib; qd' spā
 uiuit spū uiuit. spū amblāt
 usq; ad cherubin r seraphim
 r usq; ad plenitudinē scē r
 regnū caritatis. habeatq; p'
 exercitiū uirtutes qz faculta
 tes hō per naturā r os p'gres
 sus noībz r ordinib; angloz cō
 parare prudenti lectori relinq'.
 Facile siquidē est ei si sciat ap
 tare sensus qui p'mus nunti
 aīē est angelus. qui nuntū
 uocant' ymaginū archange
 lis odium mundi uirtutib;
 odium sui potestatis amocē
 p'imi dnationib; intellectu
 thronis. intelligētiā cheru

dit

bin. amore da seraphin. Aia
 ad similitudine vocis sapie
 facta omium in se similitudi
 ne gerit. Vnde a philofoto dif
 finita e omium similitudo.
 Habet quidem in se vires quib
 omia apphendit siue inuesti
 gat r omibz simit existit cu
 fit vna simit tix p sensum aq
 p ymaginacione. aeri p rone.
 firmamento p ^{intellectu} regnu celoy. celo
 p intelligentia. similis lapidi
 bz p essentia. arboribz p vitia.
 animalibz p sensu r ymaginac.
 hoibz p rone. anglis p intel
 lectu. deo p intelligentia. Et si
 cut deus ab omibz est capabi
 lis r participabilis. sic aia om
 niu capax e. Aia ex eo dicta e.
 qd ad viuendu animet corpus
 hoc e viuificet. Sps ipa est aia
 p spuali natura ul pro eo quod
 spiret in corpore appellat e sps.
 Aia r sps idem sunt in hoie q
 vis aia aliud nocet. aliud sps.
 Sps namq ad subam dicitur.
 r aia ad viuificacione. eade
 e essentia s prieras diuersa.
 Nam un r idem sps ad seipm
 dicit sps r ad corp aia. Sps est

in quereum e ratione pdicta sub
 stantia ronalis. Aia in qntu
 e vita corporis de q dictum est
 qui pdidero aiam sua salua
 faciet eam. id est quisq ppter
 deum hanc vitam que nunc cor
 poris viuificaco ex aia tempo
 ralis mortalis constat libenter
 despexerit. In futuro eandem cor
 poris n solum aie vitam eter
 nam r immortale recipiet. Hu
 mana aia quia in corpore habet
 ee r exera corp anima partet
 r sps uocari potest. Non due a
 nime sensualis r ronalis. Aia
 q homo uiuat. r altera q ut q
 da putant sapiat. s; una ea
 demq aia r in semetipa uiuit
 p intellectu. r corpori vitam p
 bet p sensu. duplex e quide ui
 ta aie. Aia quide q uiuit in
 carne r aia q uiuit in deo. Duo
 siquide in homine sunt sensus.
 Vnus interior r alius exterior. ut
 qz bonu suum ht in quo resi
 at. Sensus interior reficitur
 in conctplaco ^{diuinitatis} humanitatis. Exterior i gteplaco
 ppta em deus homo factus e
 ut totu hoiem in se bificaret
 r tota conu^{at}sio hois eeo ad ipm

no

et tota dilectio est in illo cum ac-
 censa carnis uidetur per carnem et
 ascensu mentis per diuinitatis con-
 templationem hoc autem totum bonum
 hominis. ut siue ingrederetur siue e-
 grederetur pascua in tempore suo
 inueniret. Pascua foris in car-
 ne saluatoris. pascua intus in
 diuinitate creatoris. Ipsi quidem
 multis modis dicitur. Namque
 ipse deus et aer iste et fiat aeris
 qui a corde recipitur et inde per to-
 tum corpus emittitur mortalium ui-
 tam necessario continet. Iste
 enim ipse in re aera diuinitas non potest quia
 aeris uarietate dissoluitur. Dicitur
 et ipse aera siue hominis siue pec-
 coris. Dicitur ipse mens rationalis
 ubi est quidam tanquam oculus anime
 ad quod pertinet ymago et cognitio
 dei. Oculis anime est mens ab om-
 ni latere corporis pura. generis
 aspectus est uisus. Intellectus uisus
 est. tria hec omni anime necessa-
 ria sunt. id est. ut sanos oculos ha-
 beat. ut aspiciat. ut uideat.
 Sanos oculos habet cum a mortali-
 um cupiditatibus est purgata. as-
 picit cum in dei lumine contem-
 plationis oculos figit. Videt cum

eum in contemplatione conspiciet quoniam
 ta sunt gaudia. quanta leticia.
 quanta serenitas et quanta iocun-
 ditas. Sanctitas facit illam secu-
 ram. aspectus rectam. uisus be-
 atam. Cum enim ab omni fuerit
 fuerit libera maculis diluta.
 tunc se denique in seipsa liberaliter
 sine tenet et nichil sibi metu-
 it aut illa culpa sua quicquam
 augetur et tunc ingenti quodam
 et incredibili fiducia pergit in de-
 um. id est. in ipsam contemplationis
 ueritatem. Aspectum siquidem rectum
 sequitur ipsa uisus dei qui est finis
 aspectus. Sic anima prius sanatur
 sanata introducit. introducta
 reficitur. Ipsi etiam est quedam uis
 anime mente inferior ubi corpora-
 lium rerum similitudines experi-
 muntur. Hec spiritus uisus. ipse ipse cor-
 pus est sed corpori similis. Que
 enim spiritus uidentur non sunt corpo-
 ralia sed corporibus similia. faciet
 siquidem hominis et ubi formale
 est. necessario et in memoria
 habet ymaginem suam incorporale
 quidem sed corpori simile. ex un-
 di quoque istius mirabilis pul-
 chritudo et nobis foris prelo est

In memoria nra hnt ymagi
 ne suam incorporeale quide sed
 corpori simile ad qm recurrunt
 cu clausis oculis eam cogitant.
 Quod em ad corpus sensu aliqd
 corp' in loco hoc e ad animi acie
 similitudo corporis in memoria
 que e iudicio uoluntatis ad cor
 pus uisu uisionemq copulanda.
 Hec e eadem intentio uolunta
 tis ad copulanda ymaginē cor
 poris q est in memoria r uisio
 ne cogitantis. Ille sps dicit' fcs
 ad ymaginē r similitudinem
 dei in quo e cognitio ueritatis r
 amor ueritatis. ymago siquide
 e in cognitōe. similitudo in di
 lectione. ymago qa rōnalis. si
 militudo qa spūalis. Hec ut siq
 dem ueritati nulla pōpōta sub
 stantia rōnale nōm in quo rōa
 nam intelligim. Capim spm di
 cin'. Hunc autē spm apls men
 tem uocat. ubi ait. Renouam
 ni spū mentali urē. r nite. sicut
 aliud em est sps mentalis quam
 mens sicut corp' carnis non est
 aliud q' caro. Sensus ea uis a
 nime e que rerū corporear cor
 poreas papit formas. h' absen

tes presentes. ymaginatio ea
 uis aie est que rerū corporear
 corporeas recipit formas. ^{abscen} Sene
 namq formas in materia per
 cepto. ymaginatio extra mate
 riam. r ea uis q' exteri forma
 ta e sensus dicit'. eadem usq ad
 intinū transfuata ymagina
 tio uocatur. ymaginatio nraq
 de sensu oritur r scdm ei' diu
 sitates ipsiusq uariationes ml
 ta uidet aia carnalibz oculis.
 Multa etiā fantastica ymagi
 natione concipit r ubiq' q' di
 stendit. mouetur. erigit' r flu
 ctuare uidetur. n' a se egredi
 ens h' in semetipsa tanq' i mag
 no pturrens spacio puagatur.
 Ratio ea uis aie est. q' rerū cor
 porear naturas formas diffe
 rentias p'ia r accidentia papit
 omnia incorporea h' non ext' cor
 pora n' rōne substantia. Intel
 lectus ea uis aie est. q' inuisibi
 lia papit sicuti anglos demo
 nes aias r omnē spm creatū.
 Intelligentia ea uis aie est. q'
 immediate supponit' deo. Cernit
 siquide ipm summū uerū et
 uere incōmūtabile. sic aia sen

su percipit corporea ymaginatio
 one corporum similitudines ratione cor-
 porum naturas intellectu spiritum crea-
 tum. intelligentia spiritum increa-
 tum. Et quod sensus percipit yma-
 ginatio representat cogitatio
 format. ingenium inuestigat.
 ratio iudicat memoria seruat.
 intelligentia comprehendit et ad
 meditationem siue contemplatio-
 nem adducit. Ingenium ea uis
 anime est siue intentio que se exten-
 dit anima et exercet ad incogni-
 torum cognitionem. Ingenium ergo
 exquirat ignota ratio discer-
 nit inuenta memoria recon-
 dit iudicata et offert ad huc iu-
 dicanda. Sic fit ascensus ab
 inferioribus ad superiora et una
 a summis. Sensus uiuat exte-
 ri quia oculis carnis quoniam uis ex
 natura habet facultatem uiden-
 di. Nunquam tamen per se consequi-
 tur uisionem nec auris audi-
 uit nisi beneficio exterioris lu-
 cis et soni. ymaginatio uiuat
 interius quia spiritus rationalis
 ex dono creationis habilis ad
 cognoscendum uerum et diligen-
 dum bonum nisi radio interioris

lucis fuit perfusus et calore suo
 census nunquam consequetur sapientiam
 seu caritatis affectum. Intellectus
 et intelligentia uiuantur superius
 quia deus et ignis et lux est. Lux
 ergo splendorem emittens ex se quod
 retinet in se illuminat intel-
 ligentiam ad cognitionem ueri-
 tatis. Ignis uero calorem de se e-
 mittentem ^{si non amittentem} inflammat affectum
 ad amorem uirtutis et sicut so-
 lem non uidet oculis nisi in lu-
 mine solis. sic uerum ac diuinum
 lumen non poterit intelligentiam
 am uidere nisi ipsius lumine.
 Donec inquit propheta in lumine tuo
 uidebimus lumen. Cum enim mor-
 tale hoc induerit immortalita-
 tem et corruptibile hoc induerit
 incorruptelam tunc inter partem
 et corpore spirituales effecti secundum
 modulum nostrum per mentis illu-
 minationem omnia sciemus et per
 corporis incorruptibilis leuita-
 tem ubique esse poterimus. Solabi-
 mus inter per contemplationem.
 uolabimus corpore per incorrupte-
 lam. Discernemus mente discer-
 nemus corpore cum sensus nostri
 corporis utentur in rationem.

No

ratio in intellectu. intellectus
 in intelligentia. intelligentia
 in deū mirabitur. Quedā g̃
 sunt infra rōnem. q̃dam iux
 ta rōnem. q̃dam supra rōnē.
 Infra rōnem sunt q̃ sensu per
 cipim̃ sicut dura & mollia. ca
 lida & frigida. candida & nigra.
 Juxta rōnem & p̃ua rōni que
 rōne p̃cipua sicut cōmoda & in
 cōmoda. uera & falsa. iusta &
 iniusta. Ratio siquidē ē qui
 dam animi mot̃ sensū iūctis
 aciens ueritatē de falsis distin
 guens. Sup̃ rōnem sunt que
 nec sensus docet nec rō p̃suadet
 s; aut diuina reuelatōe comp̃
 hendunt̃ ut scripturarū aucto
 ritate credunt̃. sicut deum in
 una sub̃a trini. & in trib; per
 sonis substantialit̃ unū. De
 siquidē est rerū uniuersitas. ita
 qd̃ nulla singlorū & ideo moti
 bz rōnis non subiacet q̃a rō n̄
 est n̄ de re aliq̃. Anima ē sp̃s
 intellectualis rōnalis semp̃ ui
 uens semp̃ in motu bonēq; ma
 loq; uoluntatis. capax scdm̃ be
 nignitatē sui creatoris. atq;
 scdm̃ sui corporis effectū uari

No

is nuncupat̃ nominib;. Dicit̃
 tur enī aiā dum uegetat. sp̃s
 dū conceplac̃. sensus dū sentit.
 Animi dum caput. dū intelli
 git mens. dū discernit ratio.
 dū recordatur memoria. dum
 uult uoluntas. Ita tñ non
 differēt in sub̃a queadmodū
 in hominib;. qm̃ om̃ia ista u
 nā aiā est. P̃prietates quidē
 diuise. s; essentia una. In sp̃u
 tñ & aiā potest ēē differentia
 qm̃ om̃is aiā sp̃s est. s; n̄ om
 nis sp̃s aiā. Anime duplices
 actiones sunt. alio nāq; consi
 lio erigit̃ ad deū atq; alio incli
 nat̃ ad carnē. Inclinat̃ autem
 sic. Cum sit subtilis & inuisibi
 lis uideri n̄ potest. s; p̃ potenti
 as suas se extendit & ostendit.
 p̃ concupiscibilitatē nāq; appe
 tit. p̃ uiscibilitatē concēpuit.
 p̃ rōnabilitatē int̃ uerūq; dis
 cernit. Tota aiē essentia in hys
 potentis suis consistit. n̄ per
 partes diuidit̃ cum sit simplex
 & indiuidua. & si aliquādo par
 tes h̄re dicit̃ ratione potius si
 militudinē qm̃ ueritate cōp
 sitionis intelligendū est. Sim

plex suba est aia nec aliud nec
 min^{us} est rō in suba qm aia sed
 una eadēq suba scdm diūlas
 subas ^{dicuntur} uocablia. Has
 potencias hō anteq̄ corpi
 m^{ultiplicat}. Naturales siquidem
 sunt ei nec aliud sunt qm ipa.
 Tota namq̄ aie suba in hys
 tribz plena. pfectaq̄ consistit.
 i. in rōnabilitate. concupiscen
 tia r uasabilitate q̄ qu^{idam} dā
 sua trinitate. r tota hec trini
 tas anime qdam anime est
 unitas r ipa anima. Ds est
 omia sua r aia quedam sua.
 Habet siquidē anima natu
 ralia r ipa omia ē. Potencie
 nāq̄ ei atq̄ uires idem sūt
 quod ipa hō accidentia r ipa
 non ē. Sive uires est sive uir
 tutes non ē. Non enī est sua
 prudentia. sua temperantia.
 sua iusticia. Potencie anime
 sunt rōnabilitas. concupis
 cibilitas r uasabilitas. Vi
 res sunt sensus ymaginatio
 ratio. memoria. intellectus.
 r intelligentia. Potencie au
 tē possunt dici uires r uires
 potencie. Quibzdam effectibz

r qdam amicitia anima corpi
 ri coniungit^{ur} scdm qm amici
 tiam nemo carne suam odio
 hō. Sociata namq̄ illi licet
 ei societate pregrauet^{ur} ineffa
 bili conditione diligit. illud
 amat carere suū r ideo libera
 ee non potest. Doloribz ei uehe
 ment^{er} afficitur formidat ince
 ritum q̄ mori non potest. Ci
 meo defectū que p naturam
 deficere non potest. Oclōz spe
 culatione depascitur sonoris
 delectatur auditibz. suauissi
 mis iocundat^{ur}. odoribz. Iarga
 epulatoe reficitur. Licet hyl
 rebz nullaten^{us} ipa utat^{ur} gra
 u^{iter} tñ merore affligit^{ur} si sub
 trahant^{ur}. Hinc etiā nōm^{ina}
 subripiunt uicia contraria.
 tōni dum aia dilectio corpi
 indulgens remittendo locum
 noscitur prebere pōt^{er} p sent^{er}
 quoq̄ p̄greditur aia ad cor
 pus mouendū r uiuificandū.
 Jouem quoq̄ foramina sūt
 in humano corpore qbz scdm
 naturale concupiscencia in
 fluit r effluit omē quo idē
 corpi uegetatur r regitur.

Sunt etiā quedā utriq; suba
 corporis. scilicet. sup̄mū r sp̄s inf̄i
 mum in quib; sine naturarū
 confusione p̄sonali t̄n unio
 ne facili coniungi possunt.
 Similia enim gaudent simi
 lity. h; aīa que uere ē sp̄s r ca
 ro q̄ uere ē corp' in suis extre
 mitatib; facile r conuenien
 ter uniuert. idest fantastico
 aīe quod corp' non ē. h; simile
 corpori r sensualitate carnis
 que fere sp̄s ē quia sine aīa
 fieri n̄ potest. Sicut enī sup̄
 mū anime. r intelligentia si
 ue mens ymaginē r similitu
 dinē sui gerit superioris. i. dei.
 Vnde r ei susceptiua ēe potu
 it r ad unionē p̄sonalē etiā
 q̄n ip̄e uoluit absq; ulla re
 mutacōe nature suo. sic su
 p̄mum carnis. i. sensualitat
 aīe gerens similitudinē ad
 p̄sonalē unionē ei essentia
 suscipere potest. Nec illd̄ mi
 rum ē cum etiā in sensu r
 memoria pecudis q̄dam est
 unio ronalitatis r in ap
 petitu uoluntatis r in hys
 q̄ refugit reprobatois. Sp̄s

nāq; corporeus qui uere est
 corpus r sensu naturali in
 multa discernit r in concu
 pisabilitatis eligit. r natu
 ra irascibilitatis reprobato.
 habet siquidē corporea uita
 quosdam grad' incrementorū
 quib; ad ymaginē summe
 uite p̄ficiō. Primi' rerū gra
 dus corporeus ē cōfictio.
 Sed p̄ sensū ingrediens yma
 ginatio. Terci' p̄ ymaginem
 conceptorū memoria. Quare
 scdm sensū passiones quedā
 sine discretionē intelligentie
 p̄uidencia in qua quidē rō
 nis q̄ ymago ē r nulla rō.
 In hys omib; corporea uita
 sp̄ualem uitā uniat. Pri
 mum in eo qd̄ sentio. Scdm
 in eo qd̄ sensum concepit.
 Tercio in eo qd̄ concepta re
 retinet. Quarto in eo quod
 siue in ymaginatis siue in
 sensib; scdm quādam rōnis
 similitudinē siue ad appeten
 dum siue ad fugiendū se in
 flectit. Conuenientissima
 autē media sunt in carnis
 r aīe sensualitat carnis. q̄a

martini ignis ē r fantastici
 sps quod igneus uigor dicitur.
 Vnde r quidā ^{auctor} de animalib; loquitur
 ait. Igneus ē illis uigor r cele
 stis origo. dura societas car
 nis r anime sps uite r limi
 terre. Sic enī scriptū est. fecit
 deus hōiem de limo terre r in
 spirauit in faciem ei spirita
 dm uite. dans ei sensū r intel
 lectū. ut p sensum sibi socia
 tū uiuificaret. r p intellectū
 regeret. r ut p intellectū in
 ingredere r contempleret
 opera sapientie intellectu in
 tus illustrauit. sensu foris
 delectauit. ut in utroq; refecti
 onē inueniret. intus ad feli
 citatē. foris ad iocunditatem.
 Tante siquidē dignitatis est
 humana conditio ut nullū
 bonū preter sūmum ei sus
 ficere possit. Pleniūq; fuit mi
 raclo quod tā diuisa r tā di
 uisa ab inuicē. ad inuicem
 potuerēt coniungi. nec min
 mirabile fuit qd limo nō
 seipm deus concitaret ut sibi
 inuicem mirarentur deus eo
 limus tanta sublimitas es

tanta uilitas. sicut deo subli
 mius. nichil limo uilius. mi
 rabilis fuit coniunctio pma.
 mirabilis scdā. nec min
 mirabilis erit tēsa cum homo r
 angls unus erit sps. Eodem
 namq; bono bon' est homo q
 bon' est angls. eodemq; tamq;
 bono uterq; beatus. si tamen
 ambo id ipm eadem uolun
 tate eodem spū cupiunt. Si
 enī tam disparē naturā car
 nis r aie r ad unā federatio
 nē atq; amicitia deus cōiun
 gere potuit. neq; quā erit ei
 impossibile rōnalem spm.
 qui usq; ad consortiū tēni
 corpus humiliat' est cū eo
 dem corpore glificato ut sit
 ei glē quod fuit saruine ad
 consortiū beatorū spūum q
 in sua puritate paterunt
 exaltare atq; ad sue glē su
 blimare participationē. Ad
 hoc siquidē sola caritate nul
 la necessitate illū creauit
 altissim'. ut sue b'itudis par
 ticipē faceret. Si g' tantum
 gaudiū r tanta leticia est
 uita ista temporal' que con

Si q bona actio
 ra diu stare non
 pte uisū ē hō ab
 actioib; ad itio
 ra redire ab i
 ficiōib; ad supio
 ra ascendē.

constat ex p̄sencia sp̄s in corpe
 corruptibili q̄nta leticia r̄ q̄n
 tum gaudii erit in uita et
 na que constat ex p̄sencia
 deitatis in sp̄u r̄onali. Subi
 ciatur ḡ corpus animo. Ani
 mus deo r̄ un' sp̄s erit cū co
 fca tñ si in humilitate p̄mā
 seruo r̄ grām sui creatoris p̄
 qm̄ exaltatus gl̄ificandus ē
 agnouero ex carne r̄ aīā cō
 stat homo r̄ utraq; bonum
 suum h̄t in quo gaudet et
 exultat. Bonū aīe est deus cū
 affluentia dulcedinis sue. Bo
 num carnis ē mund' cum ha
 bundantia iocunditatis sue.
 Sed mundus iste exterior est.
 deus autē interior. Nichil enim
 eo est interi' nichil eo presentē.
 Interior ē om̄i re quia in ip̄o
 sunt om̄ia. Exterior ē om̄i
 re quia ip̄e est sup̄ om̄ia.
 Ab hoc ḡ mundo ad d̄m reu
 tentes r̄ q̄ ab uno sursum
 ascendantēs p̄ nosmetip̄os tñ
 sive debem'. Ascendere enim
 ad deum hoc ē intrare ad se
 metip̄m r̄ non solū ad se in
 trare s; in ineffabili quodā

m̄ in intus seip̄m intrare.
 Qui enim interi' intrat r̄ in
 trinsec' penetrans seip̄m intr
 cendit ille ueraciter ad deū
 ascendit. Ab hui' ergo mun
 di distractionib; cor n̄r̄m col
 ligam' ad interna gaudia
 reuocem' r̄ si cor n̄r̄m semp
 tenere non possum' saltem
 ab illicitis cogitationib; r̄
 uanis restringam'. Aliquādo
 in diuine contemplacōis lu
 mine figere ualeam'. Hec
 ē enim requies cordis n̄r̄i
 cū in dei amore desiderium
 figitur. Hec est enī uita cor
 dis n̄r̄i cum deū suū contē
 platur r̄ ip̄a sua contēpla
 tione suauiter reficitur.
 r̄ dulcor ē illi semp ad consi
 derandū quod ad amandū
 r̄ laudandū semp ē suauē.
 Nichil enī ad beatam uitā
 prestantius uir qm̄ uelut
 clauis carnalib; sensib; ex
 tra carnē mundūq; ef
 festum a mortalū cupi
 ditatib; sibi r̄ soli deo loq̄.
 Cum aīā sit incorporea r̄ p̄
 subtiliorē naturā corporis

sui. i. per igne. r aerem q̄ in
 ip̄o quoq; mundo p̄cellencia
 sunt corpora r ideo magis spi
 ritu' similia corp' ammini
 strat. Ita siquide' priora ex
 capiunt in eis aie uiuifican
 tis eo qd̄ in corpore nate' sūt
 p̄p̄inquoza qm̄ humor r ter
 ra ut ad eoz p̄ximū ministe
 rium tota moles amministe
 tur. Nullus sine hyl̄ duobz
 ul' in corpore sensus ē uel ab
 aia' spontaneus corporis mo
 tus. Ignis r aer quia leuia
 sunt mouent' eam r aq̄m
 que grauiā sunt. Quapp̄
 corpora etiam post aie ablat
 ſum moueri uident'. quia
 ignis r aer qui duo p̄ aie
 p̄sentia' tenent' in corpore
 terreno r humido ut omniū
 ſū. fiat tempatio post eide'm
 aie ablatum ad sup̄na eua
 dunt ac sese expediunt. Co
 positio autē corporalis sic sic
 corp' constat ex officialibz in
 bris. officialia ex consimili
 bz r consimilia ex humoribz.
 humores ex abis. abis ex ele
 mentis. r nich' hoy est aia'.

s; in istis tamq̄ in organis
 agit. r p̄ hoc corpore consilio
 r huic uitae in qua fcs est ho
 mo in aiam uiuā que cū tem
 perata r ordinata fuerint cō
 gruunt uiuificationē r nū
 qm̄ recedit aia'. Si ū distem
 perata r confusa fuerint in
 uita recedit aia' secu' trahent
 omnia sensum. s. ymaginati
 onē. rōnem. intellectū. intel
 ligentiā. concupiscibilitatē.
 r irascibilitatē r ex hyl̄ sedm
 merita affiat' ad delectatio
 nē siue ad dolorē. Corp' autē
 quod prius integrū tamq̄m
 organū contēperatū r dispo
 sitū ut melos musicū in se
 contineret r tractū relona
 ret. sunt contractū r inuti
 le e regione iacet. Aia' uero
 reuertentibz ad regiones su
 as elementoz partibz n̄ hīs
 ubi uires suas exercere neq̄
 elat ab hyl̄ tm̄ motibz qui
 bz totū corpus p̄ temp' r lo
 cum mouebat. Anima intē
 deu' r corp' posita per tempus
 mouetur. uel reminiscendo
 quod oblita fuerat uel dil

veniendo qd ignorabat. ul' no
 lendo quod volebat. p locū au
 tem non mouet qm per locū spa
 cia n̄ distenditur. Deus autem
 corpore non eget aliquo ut sit
 nec loco ut alicubi. nec causa
 ut aliunde. nec forma ut ali
 qd. nec aliquo genere subī in q
 subsistat. ul' alicui subsistat.
 Immortalis ē anima ne a cre
 atoris sui similitudine discre
 pare uideatur. Non enī potest
 ymago ēē r similitudo dei si
 mortalis t̄mino clauderet. Scdm
 quēdam modū uite quē nul
 lo m̄ amittere potest immorta
 lis ē. r scdm quēdam mutabi
 litate qua potest ul' melior. l'
 deterior fieri mortalis ē. Et
 sicut mortalis ē cum bē uiuē
 p̄dit licet misere uiuere amitte
 re non poterit. sic respectu
 incorporei dei corporea ē. Nichil
 enī inuisibile ē r incorporeū
 natura credendū est p̄ter lo
 lum deū. i. patre r filiū r sp̄m
 sc̄m. Qui eo incorporeus r in
 uisibilis dicitur quia infinitus r
 inaccessibilis est simplex r si
 bi om̄ibz modis sufficiens se

ipō r ad ipm. r cū ubiqz sit in
 semetipō inuisibilis r incorpo
 reus ēē distendit. Om̄is ū rō
 nalis creatura corporea ē r an
 gli r om̄s uirtutes corporee ts
 licet n̄ carne subsistant ex eo
 intellectuales naturas corpo
 reas ēē dicuntur quia loco circū
 scribuntur. Sicut r aīa huma
 na q̄ carne clauditur que idcir
 co r ēē in loco r localis dici po
 test. In loco quia hic r alicubi
 p̄sens est totū alicubi non est.
 Non h̄t tamen corporeale dimē
 sionē nec corporeale circūscripti
 onē qm corporealis q̄ntitatis
 expert ē. q̄ quia p̄ p̄sentiā r o
 perationē in loco concluditur
 localis r ipa dicitur. Verū t̄n
 non sicut corp̄ cui scdm locū
 p̄ncipiū mediū r finis assign
 natur. Respectu in corpore na
 ture q̄ t̄m̄e incommutabilis
 ē ubiqz corporea ē anima qm
 tale aliqd non ē ipa nec t̄n p̄
 loci spaciū ita sicutur ul' mo
 uetur ut maiorē sui parte ma
 iorē locum occupet. r breuiore
 breuiore. Quomozqz sit in parte
 q̄ toto. p̄ om̄ē siquidē corpus

120

particulas tota simul adest nec
 minor in minoribus nec in maio-
 ribus maior sed alicui intenci
 alicui remissius et in omnibus
 tota et in omnibus singulis. Sicut
 enim deus totus ubique est totus.
 et in toto mundo et in tota cre-
 atura sua. sic anima ubique tota
 in toto corpore suo tamquam in
 quodam mundo suo. In cunctis
 tamen in corde et in cerebro quem
 admodum deus dicitur precipue
 esse in celo. Ita etiam uisionum
 genera manifesta sunt. Pri-
 mum corporale quo per corporis
 sensus corpora sentiuntur.
 Secundum spirituale quo corporum simi-
 litudines spiritu in mente cernuntur.
 Tertium intellectuale quo me-
 res que nec corpora nec corporum
 formas ^{habet} conspiciuntur. In intel-
 lectuali uisione nunquam falli-
 tur anima. aut enim intelligit et
 uerum est. aut si uerum non est
 non intelligit. In uisione
 autem corporali sepe fallitur anima
 cum in ipsius corporibus fieri putat
 quod sit in cordentibus sicut
 nauigantibus uidentur in tra-
 moueri que stant et inuenci-

bus sidera stare que mouentur
 et diuercatis oculorum radiis uel
 una duas formas habere uide-
 tur et unum homo duo capita et
 in aqua remus in fluctus et
 multa huiusmodi. In uisione
 etiam spirituali anima fallitur et illu-
 ditur quoniam ea que uidet aliquam
 uera aliquam falsa. aliquam per-
 bata. aliquam tranquilla sunt.
 Ipsa autem uera aliquam futis
 omnino similia uel apertae dicta.
 aliquam obscuris significacioni-
 bus uel que figuratis loquutio-
 nibus pronuntiata. In extasi uero
 quoniam ab omnibus corporis sensibus
 alienatur et auertitur anima ad
 plus quam in sompno solet sed
 nunquam in morte non fallitur.
 Sed ipsa mente diuinitus adiuta
 uel aliquo ipsa uisa opponentia
 sicut in apocalypsi iohannis expo-
 nebat. Magna reuelatio est
 cum enim bono spiritu assumitur
 anima falli non potest. quia tam
 angli miris modis uisa sua
 fallaciis quadam ac potentia ui-
 ctione uel conuictione nostra esse
 faciunt et uisione suam quodam
 ineffabili modo in spiritu nostro infere-

mant. Ipsi siquidem hys corpo-
 valibus iudicandis atque mini-
 strandis p[ro]funt et eor[um] signifi-
 cativas similitudines in sp[iritu]
 ita discernunt in tanta po-
 tentia quodammodo tractant
 ut eas etiam possint hominū
 fratrib[us] reuelando miscere. In
 de ē q[uo]d angl[us] d[omi]ni apparuit io-
 seph in sompnis dicens. Noli ti-
 mere accipere mariam coniu-
 ge tuam. Et coe[un]dū. Tolle pue-
 rum et matrē eius et fuge in
 egyptum. Deus autē p[ro]ph[et]am
 dicens. Effundam de sp[iritu] meo
 sup[er] omnē carnē. et iuvenes
 uisiones uidebunt. et seniores
 sompnia sompnabunt. Sūt
 alia uisa uiscata et humana
 que ul[ter] ex sp[iritu] ip[s]o n[ost]ro multiplici-
 tate existunt ul[ter] corpore sp[iritu]
 ita quodam suggerunt sicut
 fuerim affecti a carne ul[ter] ani-
 mo. Non solū enim uigilan-
 tes hoīes curas suas cogitan-
 do uersant in similitudinib[us]
 corpor[um]. Verū etiam dormien-
 tes sompniant hoc q[uo]d indiget.
 Nam et negocia sua gerunt
 ex animi cupiditate et epu-

lis poculis q[ui]nhiantē instant.
 Si u[er]o elurientes forte sciencē
 et dormierēt. Vigilantib[us] et-
 iam occulto quodā instinctu
 ingestas et cogitacōes quas
 diuinarent. nouim[us] sicut ca-
 yphas pontifex p[ro]ph[et]auit. cū
 ei intentio p[ro]phetandi uolun-
 tate intentio n[on] haberet. ocul-
 ta uider[et] aīa et eadem natura
 ē uisionū sicut in uigilanti-
 b[us] sicut in dormientib[us] sicut e-
 grotantib[us] q[ui]n non ex alio
 genere sunt q[uo]d uident[ur] q[uo]d ex
 natura sp[iritus] de quo ul[ter] in quo
 fiunt similitudines corpor[um].
 Obscuratas namq[ue] uias sen-
 tiendi h[ab]ent ut uideant quod
 sompniantes uident. Visa q[ui]
 dem freneticor[um] similia sunt
 uisus sompniantū similia
 sunt cogitacionib[us] uigilan-
 tium. Dormientib[us] quippe
 in cerebro consopitur senti-
 endi q[uo]d intentionē ad oculos
 ducit. Ideoq[ue] ip[s]a intentio in
 aliud auersa cernit uisa som-
 nio[rum] tamq[ue] species corporales
 assunt ut sibi dormiens ui-
 gilare uideatur et nō similia

corporibus sed ipsa corpora inu-
 eni se putat. Ego autem multo
 amplius ammiror. et uehemen-
 tius stupeo quanta celeritate
 ac facilitate in se anima fabri-
 catur ymagines corporum que
 per corporis oculos uidentur quoniam
 freneticorum uel somniantium
 uel etiam in extasi uisiones.
 Quoties tamen illa natura
 uisionum est et proculdubio corpus
 non est. Non enim corpora ui-
 sa illas ymagines in spiritu
 faciunt nec eandem uim
 habent ut aliud spirituale for-
 ment. sed ipse spiritus in seipso ce-
 leritate mirabili utpote spi-
 ritualis. intellectualis atque
 rationalis. Omnium que sibi uide-
 re uidentur dormientes. quoniam
 sunt genera uidelicet oraculum.
 uisio. somnium. fantasma.
 Oraculum est cum in somniis
 parens uel aliqua sancta spiritus
 et persona seu sacerdos uel etiam
 deus euenturum quid ap-
 te uel non euenturum facien-
 dum uel deuitandum denunti-
 at. Visio est cum in hylis quis
 uidet quod eodem modo quo appa-

ruerat eueniet. Somnium
 figuris est rectum et sine in-
 precatione intelligi non potest
 ut somnium est quando id quod
 uigilante fatigauerat ingre-
 rit se dormienti sicut est cibi
 cura uel potus. uel alia studia
 uel artes. uel infirmitates.
 Secundum autem studia que quisque
 exerceat somniat et solita
 uel arcum simulachra in
 potentia mentis impressa ap-
 parent in somniis. Juxta e-
 nim infirmitatum diuersitates
 diuisa accidunt somnia. Alia
 namque uidentur sanguinei. a-
 lia colerici. alia melancholici.
 Alia fleumatici. Illi uidentur
 rubra et uaria. illi alba et ni-
 gra. Fantasma est quando uix
 dormire incipit et adhuc uigi-
 lare se estimat aspiciere uide-
 tur. aspiciere uidetur irruen-
 tes in se. uel passim uagan-
 tes formas discrepantes et ua-
 rias letas uel tribulentas.
 In hoc genere est ephialtes que
 publica persuasio quiescentes
 opinatur ^{uacare} uacare ac pondere
 suo pressas ac sentientes gra-

H

uare. Quod n̄ est aliud nisi q̄
dam fumositās a stomacho ul'
a corde ascendens ⁊ ibi uim a
nimalē compmēns. Potentia
anime atq; uirtutes longa
exercitacōe atq; successu tem
porū crescant. sp̄a uero n̄ cres
cit nec decrescit. s; aut impa
rialitate membroy aut hu
moy crassitudine sp̄edita ui
res suas exercere non potest.
Anima carne exuta. uiuūt.
uidet. audit. ⁊ om̄s sensus at
q; ingenia uiuaciter tenet. ut
pote pura subtilis ac̄ ⁊ perpe
tua. Et sicut deus ubiq; est
in semetip̄o. sic aīa ubiq; ē q̄
dam in in semetip̄a. ac p̄ hoc
ubiq; ē anima post corpus ū
erat agens in corpore. Ibi deus
est n̄ ubi fuit prius mund'
fieret ubi etiam foret si mund'
ēē delineret sicut sepe dictū est
incorporea ē anima potest tū
hēre similitudine corporis non
corporalē. s; corpori similem et
corporaliū omnino membroy
cū e corpore egredit'. Sicut
enī aut sp̄ualia pro meritis
fertur aut ad loca penalia si

milia corporib; q̄ha sepe de
monstrata sunt hys q̄ rapta
sunt a corporeis sensib; ⁊ mor
tuis similes iacuerūt cū ⁊ ip̄i
in seip̄is gererent quādam si
militudine corporis sui p̄ q̄
possent ad alia ferri ⁊ talia
similib; sensib; experiri. Ac
siquidē que in corporib; uiuen
tes p̄ delectationē rerum uisibi
lium corporalib; ymaginib; af
ficiunt a corporib; exeuntes in
eisdē ymaginib; tormenta pati
untur. sp̄itā enī corporalib;
passionib; ibi teneri possunt q̄a
a corruptōe corporalū affectio
nū mundate n̄ fuerit qm̄ cor
ruptela de corporis delectacōe
traxerunt. Quedam autem
aīe in eisdem locis in quib; cul
pam comiserunt puniuntur.
Queda uero abditis recepta
clis usq; ad ultimā resurrecti
onē continent' sicut unaq;
q; digna ē requie ul' mise
ria. Humanū siquidē corp'
ex quatuor elementis copositū
ē s; in carne ⁊ ossib; terra
maxime apparet p̄p̄ terre
nā soliditate a qua in humo

No

No

No

No

ribz aer continet in pulmo
 ne idarco semp in motu est
 quia uentilabru est cordis
 ne nimio calore cor consuma
 tur & dissoluat. Sedes ignis
 e in corde ideo inferi est latu
 & superius acutu qm forma
 ignis retinet. Quidam uis
 ignea aere temperata a corde
 ad cerebrum ascendit tanq
 in celu corpus nri. Ibiqz pu
 rificata & colata p aures o
 culos. nares. ceteraqz instru
 menta sensuum foris pgredi
 tur. & ex contractu extioz
 formata qnqz corpus sent
 fact. Visum uidelicet & au
 ditu. odoratu. gustu tactu.
 qui tangendi sensus ab an
 teriori pte capitis ad media
 tansiens ipam aie ronalis sb
 stantia contingit excitat
 dilactione in tantu iam pi
 ficata. & subtilis effecta ut
 ipi spui immediate comun
 gatur ueraciter naturam
 corporis retinens & ppetate.
 Que quide ymaginatio in
 brutis aialibz fancasticam
 cella non tuncendo. In ro

nabilibz aute purior fit & usq
 ad ronalem & incorporea anime
 subam contingenda deferatur
 & pgreditur. Et itaqz ymagina
 tio similitudo corporis p sent
 quidem corporeos ex corpoy con
 tactu concepta extrinsecus at
 qz p eodem sensus introitus
 ad parte puriore corpi sps re
 ducta eiqz impressa in sumo
 corporalis sps & in imo rona
 lis corporale informans & ro
 nalem contingens. Spm cor
 poreum nunc uoco n aere
 s. - potius ignem. qui p sui
 subtilitate uideri non potest.
 & corpora interi uegetando
 uiuificat. Quedam autem
 uegetat tm & non sensificat
 sicut arbores herbas & uniu
 sa in terra gminantia. Que
 dam sensificat & uegetat si
 cut omia bruta aialia in
 quibz quedam tantu sensum
 habent ymaginatione non
 hnt. qdam sensum & ymagi
 natione habent. **Explicit**
Liber¹⁴ de anima. Incipit
prologus de hominibz mon
struosis orientis.

coniam de mon
struosus hoibz
orientis liber
sequit. queren
dum e primo

Si homines illi qui de ada pri
mo hoie descendit. r respon
dendu est quod non nisi for
te sicut adclmus philofofus
dicat de onocentauris qui per
adulternam comixtione ho
minis r bestie si certu uerū e
puenerit. Cuy opinioni illd
contrariū est qd dicit mon
stru diu non posse uiuē ab ho
mine r bestia genenta. Consi
derem ergo quid iheronimus
dicat qd deserta orientis hui
modi aialia ferre consueuerit.
Qd patuit ipō narrante ihe
ronimo in uita bī pauli pmi
heremite ubi dicit beato anto
nio querenti monstrū in he
remo occurrisse cui supior ps
homo cū traxit cornibz aspato.
Inferior u pars in capraz pedes
desinebat r dixit monstrum
antonio. Mortalis ego sum
un de acolis heremi quos de
lusa gentilitas faimos laty

ros r incubos uocat. legatio
ne fungos gregis mei ut pro
nobis comunem effectū dep
ceris que olim in salutem ho
minū uenisse cognouimus
r in omnie terram exiuit so
nus ei. r ne inquit iheroni
mus. hoc fabulosū quis esti
met nra etate in alexandria
huiusmodi animal captum est.
Hinc g uidendu est si illud
aial quod antoni uidit aial
fuerit ronale mortale r con
stat sedm iheronimū qd dm
ita euidenter confessum e se
cundū augustinū utiqz deo
minat animal hre aiam qd
e rationale mortale. Nam tm
forma sed actus r habitus ho
minē manifestat. Aialibz u
monstruosis aiam inesse n
credim r si p aliquos actus
ad ronus motum sensu esti
matis habilitent extrinse
cus qm non hnt cursū orga
nitatis in corpore. ut sensu
intellectuali ronis stema
te pfruant. r non mirū
si monstra huiusmodi alicui
actus habilitatōe ceteris ani

malib; pferantur quia forte
 sedm qd plus appropinqno
 hoi exteriori forma in corpe
 tanto illi appropinqno sen
 su estimatois in corde. Hinc
 de monstruosis hoib; liber
 sequit. *Explicit plog. Inci
 pit lib' de hoib; monstruosis.*

Homines sunt ut
 dicit iacob; in
 quibusda parti
 bz orientis ab
 alijs mundi na
 tionib; ualde dissimiles. Sūt
 enī ibi amazones egregie in
 armis r plijs mulieres iuxta
 montes caspios in insula un
 diq; fluuiio circūclusa cōmo
 rantes. Sunt autē plusq; du
 centa milia predictay muli
 erū absq; uiroy consortio se
 orsū habitantes. Quidō enī
 he amazones uictrices cum re
 gina sua a plijs reuertuntur
 a uiris suis qui exē insulā
 p se cōmorantē adorant. Se
 mel autem in anno ad ma
 ritos suos causa genāde p
 lus exeunt. Postq; autē reu
 se fuerint si masculin conce

perint ipos p sex annos nu
 triunt r postea pū suo trans
 mittunt. Si ū femina pepe
 rerint ipām secū obseruantes
 custodiunt. Sicut enī in qb;
 dā uolucrily femine fortiores
 sunt uiris suis r qm ex tre

querti usu libidinis multi
 sps consumunt qnto rari
 coeunt tanto pface uiragies
 fortiores sunt r magis ydonee
 ad pugnandū. *De exydracib;
 hoib; qui r nudi sapientes di
 cunt.*

Homines alij sunt
 quos exydraces seu gymno
 sophistas appellant. i. nudos
 sapientes. In nuditate autē
 r pauprate r humilitate am
 bulant concepta fallaci r en
 sitoua hui mundi uanitate.
 In tugurijs r speluncis habi
 tantes sunt. non habentes ca
 salia ul ciuitates. Nulli autē
 nocent nec contra aliqs armis
 se defendunt. Filij autē eoy r
 uxores eoy seorsū inhabitant
 cum aialib; que ad uicā so
 briam sustentandā enutriunt.
 Hos cū alexander macedo re
 perisset ualde mirat' ait illis.

III

Petite a me quod uultis et dabo
uobis. Et illi. Da inquit no-
bis immortalitatem quam super omnia
desideramus. alias autem diuitias
non curamus. Quibus alexander.

Mortalis inquit cum sim immor-
talitatem quomodo uobis dare pos-
sum. Cui illi. Si ergo mortale te
cognoscis quare tot mala facien-
do uagabundus in orbe discris.

*De bragmannis qui christum di-
uinitatem confitentur et conuer-
tuntur quando christus uenit in carne.*

Homines preterea sunt ual-
de mirabiles ultra san-
ginem fluminum habitantes quos
bragmannos appellamus. Quos
mirabilis religio innocentia
mores et uita mirifice decorat.
Hii etiam antequam christus ueniret
in carne de eius coeunitate cum
patre apertè scripserunt. Nam quidam
dirdim dydalsis iporum brag-
mannorum rogatus ab alexandro
macedone mirabile epistolam scrip-
sit ad eundem alexandrum de uita
et sanctis moribus bragmannorum et
de cultu unius dei et de coeter-
nitate filii cum patre. Dicit e-
nim inter cetera. Deus uerbum

est et uerbum illud mundum cre-
auit et per hoc uiuunt omnia.

Et hos autem hoc uerbum colimus hoc
adoramus. Deus spiritus et mens est et
ideo non amat aliud nisi mun-
danam mentem. *De alijs hominibus et*

homines alij moribus eorum.

Homines alij moribus eorum
in partibus superius dictis sunt
qui amore alterius uite in ignem
se mittere non formidant. Sunt
et homines alij qui parentes ipsos
nummo confectos senio macta-
re et carnes eorum ad epulas ipa-
rare immensam putant pieca-
tem et magnam religionem reuen-
tes uel tanquam impios detestantur.

Homines etiam sunt ibi magni
uelut gigantes ut elephantem
facile transiliant. **H**omines alij
sunt ibi tam parui ut cubitum
longitudinis uix excedant. Sunt
matres que semel parientes ca-
nos paruos proferunt qui tam
dum uiuentes in senectute ni-
grescunt. Sunt alie que quin-
quennies pariunt sicut paruos
non octo annis uiuere possunt.

Homines alij sunt que pisces cau-
dos manducantes ipsum salu-
mare bibunt. **H**omines alij

sunt manū auersas ⁊ in pedi-
 bz octo digitos habentes.
Hoies alij sunt q̄ hñt plan-
 tas pedū transpositas. **H**o-
 mines alij sunt q̄s b̄s ihero-
 nim' cynocephalos appellat
 q̄ capina capita habentes
 unguēs ad uncōs pellibz pecu-
 dū induci p̄ uoce lacratūs
 tantū p̄ferunt. **H**oies alij
 sunt qui ita parū os hñt
 q̄s gracli calamo n̄ nisi sor-
 bilia comedunt. **H**oies alij
 ibidem sunt qui carnibus
 humanis uescunt. **H**ij ho-
 minū uestigia tam diu ol-
 factu p̄cipiunt quousq̄ aq̄
 aliq̄ illi q̄s insecunt̄ tran-
 sierunt. **H**ominū alij sūt
 ibi monoculi q̄ arimaspī
 ⁊ cyclopes noiantur in media
 fronte unū oclm habentes.
Hoies alij sunt q̄ unū tan-
 tum pedē hñt uelocissime c̄-
 runt. **H**ñt autē tantam
 pedis latitudinē quod eius
 planta contra solis feruorē
 umbra spaciola sibi faciunt.
 ⁊ q̄si in domo sub planta pe-
 dis requiescunt. **H**omines

alij sunt absq̄ capitibz ocu-
 los in humeris habentes p̄
 naso ⁊ ore duo foramina ha-
 bent in pectore. Secis autem
 horridi sunt ad modū bestiaz.
Hoies alij sunt q̄ solo odore
 cuidā pomi uiuunt quod si
 longi ire contigit ipm pomū
 secū deferunt. Alter enī mo-
 uerent̄ si prauū sentirent
 fetorem. **H**oies alij sunt
 siluestres sex manū p̄ singu-
 los habentes. **M**ulieres p̄-
 terea sunt ibi speciose ualde
 in quodā flumine calido ha-
 bitantes horridas uestes ha-
 bentes armis argenteis eo-
 q̄ hñt ferrū utentes. **M**u-
 lieres etiā sunt in quibzda
 siluis indie q̄ hñt barbas
 usq̄ ad māmillas pellibz
 aiāliū indute nec uiuunt
 n̄ de uenatōe. **H**ñt enī pro-
 canibz tigrides ⁊ leopardos
 ⁊ rapida feray genā. **H**oies
 etiā sunt ⁊ mulieres nudi
 incedentes corpus pilosū si-
 cut bestie habentes eque in
 flumine ⁊ in terra habitan-
 tes. **Q**ndo autē hoies extra

neos supuenire aspiciunt sibi
mersi in flumine non apparent.

Homines agrestes etiam sunt
ibi magni ualde et pilosi sicut
porci et uelut fere mugientes.

Quedam autem speciosissime
mulieres sunt ibi in flumi
ne habitantes. Et hoc pulchri
tudinis uicium habent quod
dentibus carent humanis
sed caninis horrescunt. Ceterum
uero albe sunt sicut nix.

Homines pingues habitant in
quibusdam montibus in die duorum
cubitorum. quibus bellum est contra
grues qui tertio anno pariuunt
octauo senescunt. **H**omines
fuerunt antiquitus ut legitur
uisi qui caudas habebant. alii
uero qui cornua. Aliquos
etiam uidimus uelut canes

Iatratus emittentes. in qua
dam regione ut dicit iacobus
cum bufonibus nascuntur pueri.
Siquis autem sine bufone nal
catur mater eius tanquam adul
tera iudicatur. et que ab ali
enigena conceperit a mari
to suo repudiatur. In qui
busdam regionibus et maxime in

burgundie extremis parti
bus circa alpes quedam sunt mu
lieres guttur magni usque
ad uentrem pressum tanquam
anphoram seu cucurbitam
amplum habentes. **H**omines

etiam sunt tantas in dorso stru
mas habentes quod quicquid in
augurium corporum cedere debet
gylibus absorbet et propter hoc par
ui uelut nani sunt. **E**x
mutis et surdis muti et sur
di in fantes pereant. ex le
prosis leprosi plerumque nas
cuntur. Non tamen ex cecis ceci
ul' ex mutilatis mutilati
ul' ex monoclis monoculi.

Homines quidam siluestres in
partibus orientis capti sunt
in siluis qui postquam inter ho
mines ueniebant manduca
re renuentes moriebantur
ul' euadebant. **H**omines eti
am hermafroditae sunt in
francia uisi masculini sexus
et feminini. **C**omam car
nes crudas comedunt et san
guinem equorum bibunt. **H**o
minum genus quoddam in sil
ua est ubi et huc montes in

hinc p. d. d.

R

endum legit^r qui unū oculum sub asperna fronte clipei latitudine hnt̄ r dicunt̄ cyclopes r hī tante sunt longitudo ul' altitudinis ut p̄ccerrimaz arborū longitudo excedant r hī sanguine uelcunt̄. Visum ē ut legitur qd̄ unus eoz in antro suo resupinus iacens una manu duos uiros ^{tenent} crudos manducauit. In occiduis partibz puella repta ē qm̄ unde fluuiorū gurgites ab oceano terris aduexerant ignorantur. uulnatam in capite ac mortua que erat quinquaginta cubitoz longitudinis r inter humeros quatuor latitudinis habuit purpurea induta clamide. Hercules magnitudinem miratur mund' miratur r arma ei' qui post deuictū mundū bellis ac sanguine exopto in signū uictorie colupnas mirē magnitudinis in occiduis tyrreni maris ac post omnia mortua se uidens flammis se tradi

dit cōburendū. **H**oies quidā sunt orientis mediocri statura r eoz oculi lucent ut lucerne. **H**ominū genus formosum ualde in oriente ē iuxta oceanū r est hec causa quia cruda carne r mel optimū comedunt. **H**oies p̄terea s̄ in insula bryantis fluuiū q̄ abscz capitibz nascuntur quos epythagos appellant greci. octo pedū longitudis. r tota in pectore officia capitis gerunt n̄ quod oculos in humeris hnt̄. **H**oies qdā in bryanti fluuiū habitant corpora miri candoris habentes altitudinis duodeci pedū facie bipetra r naso longo r corpore macilento. **C**olossus homo fuit monstruosus que oculum tyberis fluuiū coopire n̄ potuit r mare per multa spacia rubro sanguine infecit ut dicit andelin'. **H**uuiū templū r statua romē scā est q̄ a nomine ei' colossus dicitur. **Explicit liber de hoibz monstruosis. Incipiunt capitla de animalibz q̄drupedibz.**

Cenalis de q̄rupedibz. i.
Canis. ii. **C**aper siluest. iij.
Caper domesticus. cap. iij.
Coy. v. **C**anabulla. vi.
Ciches. vii. **C**hanes. viii.
Cna. ix. **C**ubalus. cap. x.
Conachus. xi. **C**amelus. xii.
Canis. xiii. **C**astor ul' ab. xiiii.
Cama. xv. **C**alopus. xvi.
Camelopardus. **C**apra. xvii.
Capreolus ul' rubi capra. xviii.
Cacus. xix. **C**efula. xxi.
Ceruus. xxii. **C**himera. xxiii.
Cyrogrillus. **C**umcul'. xxv.
Cricetus. **C**oroctros. xxvii.
Cachepleba. **C**emma. xxix.
Camula. xxx. **C**uran. xxxi.
Caxus. **C**elephans. xxxiii.
Cequus. **C**equiceruus. xxxv.
Calex. xxxvi. **C**emditres. xxxvii.
Centra. **C**ermatius ul' cri
 cus. xxxix. **C**rumius. xl.
Calena. **C**urunculus. xli.
Curions. xlii. **C**eles. xliiii.
Cingel. xlv. **C**us. xlvi.
Calix. xlvii. **C**enecha. xlviii.
Cuesteles. **C**icel bestie. l.
Coria. li. **C**rix ul' porcus
 spinotus. lii. **C**hyena. liii.
Cleo. liii. **C**opardus. lv.

Lanna. lvi. **L**ancam. lvii.
Lynx. lviii. **L**ichaon. lix.
Lupus. lx. **L**incisi. lvi.
Lencropota. lvii.
Leoncophona. lxvii. **L**ep'. lxviii.
Lachra. lxv. **L**uthev. lxvi.
Locusta bestia. lxvii.
Lulus. lxviii. **M**onocheros. lxix.
Molofus. lxx.
Mauricomoron. lxxi.
Manticora. lxxii.
Mammenecus. lxxiii.
Migale. lxxiiii. **M**urleg. lxxv.
Mustela. lxxvi.
Mus r earum genera. lxxvii.
Necomon. lxxviii.
Nager q' r aliu siluest. lxxix.
Nager indie. lxxx.
Nocentarius. lxxxi.
Orix. lxxxii. **O**raftus. lxxxiii.
Ouis. lxxxiiii. **P**ardus. lxxxv.
Panthera. lxxxvi.
Pyrander. lxxxvii.
Pegalus. lxxxviii. **P**ylolus. lxxxix.
Pachio. lxxx.
Putchorius. lxxxxi.
Pyrulus. lxxxii.
Pangiaev. lxxxiii. **S**ymia. lxxxiiii.
Tigris. lxxxv. **T**aur. lxxxvi.
Taurus indie. lxxxvii.

aglib

lxxx papiones

h700xix **T**ranes. **T**ragelaphus. **C**.
Troagodite. **C**i **C**alpa. **C**i
Unicornis. **C**ii **C**ylus. **C**ii
Defonces. **C**iii **C**riti. **C**ii
Gulpes. **C**vi **C**arius. **C**vii
Zubrones **C**viii **Z**ibo. **C**x
 Expliciant capla. Incipit
 liber quartus de quadrupedibus.
 primo generaliter. 1

Generaliter pri-
 mo dicendum
 e de animalibus
 quadrupedibus.
 aristotiles Ani-
 malia illa que hnt duos
 pedes ul' quatuor ul' nullos
 hnt sanguine. que plura
 quatuor pedes hnt: sanguine
 non hnt. r intelligitur de
 sanguine qui ordinatur
 p uenas. Vermes u' san-
 guine in uenis non hnt
 sicut pediculi r pulices. de
 nis eni carent. Plini ge-
 neralis regula e qd omnia
 animalia marina hnt oculos
 osseos r corium durum eo
 hoc ideo quia calsa aq' pene-
 traret subtilia r leuia. nec
 possent subsistere nisi na-

tura creasset ea alijs forti-
 ora. r in hoc notat qd secu-
 lares dicunt hnt intellectum
 ad spualia quia n potest eos
 penetrare sal sapientie. Anz.
 Omne animal hnt aures hnt
 eas mobiles pter hoem r me-
 rito qa fixa debet hnt man-
 data dei in corde. Unde ei di-
 ctur r ea in corde tuo qi in
 libro scribe. Queda animalia
 audientia n habent aures
 s foramina ut omne uolati-
 le r omne squamosu. r in hoc
 reprehendunt obliuiosi. Unde
 dicitur in uulgaru. Ad una
 aure uerbu intrat ad alter-
 ram exit stulto. Omnia ani-
 malia inuent mandibula in-
 feriozem pter cocodyllu et
 centelia q mouent superioz.
 Lingua e instrumentum sen-
 sus r ille sensus n est n in
 extremitate sua. Lingua
 sentit illud qd est comune
 totius corpus ut est calidi-
 tas. frigus. durities. molli-
 ties r hoc factu p omi partes
 suas. Lingua erit ul' lata
 ul' stricta. s mediocritas est

1.
2.
3.

laudabilior. Nam ipsa conue-
 nientior bonitati motus. Non
 ergo diffusus in uerbis sis quia
 in multiloquio peccatum non deerit.
 Hec mutus quia tales dicun-
 tur canes muti non ualentes
 latrare. Hec aliquando absoluta
 aliquando impedita est et hoc acci-
 dit uel ex mala consuetudine
 uel ex mala dispositione sicut
 accidit in blebis. Oculi ho-
 minis appropinquat sibi se-
 cundum magnitudinem ipsius
 plusquam aliis animalibus. Coniun-
 cti ergo sunt in nobis intel-
 lectus et affectus uel cognitio
 nostri et cognitio dei ut sunt no-
 bis quasi duo oculi quibus ducamur
 in celum. De his in canibus. Duo
 oculi tui sicut piscine in elson
 et est. Ambrosius aliquibus bestiis
 dominus longiora et pliciora col-
 la formauit ut equis came-
 lis et elephantibus. quibusdam
 angustiora et breuiora colla
 dedit ut leoni atque tigris.
 Nonne euidens causa est quod
 illis feris que carne uelcuntur
 non erat opus plicitate cer-
 uicis. Non enim in terras pal-

lendi gratia ceruicem atque ora
 deiciunt. sed aut ceruum in-
 uadunt. aut bouem aut ouem
 decerpunt. Sic nec illi longa
 nimitate spei habere possunt
 que rapinis pauperum utuntur.
 Quomodo enim misericordem
 deum sperare possunt qui in
 pauperes crudeliter exultant.
 Omnia illi tamen qui facit misericordiam.
 Camelus uero cum sit altior
 quomodo herbis minutissimis
 pasceret nisi longiora usque
 ad terram colla ad usum pasti-
 oris extenderet. Itaque came-
 lus ratione peccitatis sue
 pliciora colla sortitus est.
 equis per eadem ratione. Hoc quasi
 simili modo. Hec enim pascum-
 tur herbis. Animalia ruminan-
 tia fere omnia longum collum
 habent et in hoc signatur quod
 illi qui ruminant libenter
 scripturas diuinas ad spem
 facilius eleuant. Omnia a-
 nimalia que in aqua manent
 et sunt dentata constipatos
 et acutos dentes habent ut cito
 incidant et facile sine aliqua
 mora nutrimentum in uen-

ex

no.

vij.

vij.

ix

trem transmittant ne aquarum
 Alluione dentibus eorum esca
 possit auferri ac dilui. Deni-
 que non ruminant pisces. Solus
 piscis scilicet excipitur qui ru-
 minare prohibetur. Concretatio
 bos et ovium et multa alia ani-
 malia ex una parte dentes
 habent nec utraque pars arma-
 ta est dentibus quia necesse non
 erat quia ruminant et cum
 deliberatione masticant et ci-
 bos ad interiora transmittunt.
 Sic et illi qui uolunt ad fru-
 ctuosam scientiam peruenire
 debent diu intellectum sacre
 scripture in suis meditatio-
 nibus ruminare ut exinde
 aliquid eliciant quod ualeant
 imitari nec considerandi
 sunt illi qui sicut pisces ci-
 bum apprehensum cito transglu-
 tientes non ruminant et post
 ea obliuiscuntur imitari non
 curant. arx. Omne animal
 habent caudam pilosam habet par-
 uum caput et mandibulas
 magnas. et heu quod uerum est
 hoc hodie in hiis qui principi-
 pant in hominibus et familias

hoc est caudas pilosas. id est super-
 fluas habent qui parui capitis
 sunt et sensibus minorati et man-
 dibulas magnas quia multos
 tenent qui superflue consumunt
 ea quibus deberent pauperes
 sustentare. Pili in animalibus et
 lana in ouibus diuificantur
 secundum situm locorum et terras. In
 terra enim calida sunt crispi et du-
 ri in terra frigida pendent
 et molles. Goli pili hominis canes-
 cunt in senectute. Omne animal
 habent quatuor pedes et cornua.
 non habent dentes superiores et habent
 quatuor uentres. Sed animal non ha-
 bens cornua non habet nisi unum
 unum uentrem ut homo et leo
 et cetera animalia. Ex superfluitate
 uentris oritur pilus. sic ex super-
 fluitate uentris oritur superflu-
 itas humorum. Omne animal multum
 seponis parui seminis est sicut
 est mirum tamen illi qui sagina iniqui-
 tatis uel impinguati deliciis
 aut inuassati temporalibus sunt
 parui seminis bonorum operum
 inueniuntur. Unde inuassatus
 est dilectus et recalcitrauit.
 Et notandum quod sanguis est

07024

720

070

humiditas naturalis semper
 remanens in habentibus; san-
 guine & non est vitialis sanguis
 nisi in uenis & corde. Gustus eius
 est dulcis & color eius rubens nisi
 sit corruptus. Nullum animal
 bone dispositionis est multa semi-
 nis. Omne animal ut dicitur ar-
 quod habet multos pilos. & omni-
 acus habens multas plumas
 sunt multa seminis & multi coti-
 tus. Per semen aliquando uerbum
 placitum signatur. Vimirum quod
 semen uba ociosa sunt. Unde
 seminastis multum & intulisti
 parum. Quanto augmentatur
 pinguedo minuitur sanguis
 nec mirum quia concupescit
 iugum peccati a facie olei gratie.
 Corpus huius multum sangui-
 nis citius putrescit. Unde con-
 putruerunt iumenta in stercore
 suo. Coagulum inuenitur in
 uentre suggestum & rumi-
 nantium. & quanto plus senes-
 cit tanto melius est & ualet quod
 quia fluxum uentris & hoc ma-
 xime leporis & cerui. Merito
 ergo illi qui ruminant sepe
 scripturas in edificatione

proximi per predicatorem paratam
 dulcedinem doctrine habent.
 Unde etiam in contrarium est.
 Notandum quod coagulum non
 inuenitur in uentre animalium
 nisi ruminantium. Omne animal
 huius pilos est uiscosi symatis.
 qui enim in deliciis frequen-
 tes sunt opera propria huius non
 possunt. Homo multos pilos
 huius in barba & pectine citius
 generat & hoc magis si nigrum
 coloris sit. Omne animal huius
 sanguinem ambulat uigilat
 & dormit. & omne animal ha-
 bens palpebras claudit eas
 in sompno propter leporem & leo-
 nem. Per palpebras discretio iu-
 dicis accipitur. & hec frequenter
 clauditur & obscuratur in som-
 pno peccati. Cibi animalium di-
 stificantur secundum materias a
 quibus sunt quam clementium
 omnium non fit nisi ab eo in quo
 delectantur naturaliter. Et quod
 differunt quia quedam sunt
 ambulancia quedam marina.
 Alter enim predicandum est
 religiosis aliter secularibus. ali-
 ter laicis. aliter clericis licet

no

0904

no

no

0904

0904

tis. Unde seruus fidelis lauda-
 tur in hoc qd dat abū in tem-
 pore oportuno. Ambulancia
 omnia que anelant r sibi si-
 mile genant carnā hnt per
 q̄ trahant aq̄m r pulmone
 quo trahunt aere. p carnā
 desiderij grām diuinā accra-
 hnt. p pulmone spei ad cele-
 stia respirant. Omne aīal a-
 gresse hnt serua in dentibz
 comedit carnes. r in hoc sig-
 natur qd omis pnceps stupa-
 tus ministris crudelibz gra-
 scatur in paupes. Omne ani-
 mal hnt dentes serrales hau-
 rit aq̄m lingua. Sic r omis
 pdicator debet haurire grām
 r dei r hominū in pdicacōe.
 Aīalia autē que hnt dentes
 equales suggendo trahunt
 aq̄ in uentre suū. Sic r illi
 qui continuas hnt orōnes
 contēplatois grām consecun-
 tur. Aīalia que sunt mul-
 toz dentū sunt breuis ui-
 te. Omne aīal caret pulmo-
 ne caret uoce s; n̄ conūctō.
 Qui enī spe n̄ eleuantur
 ad celū os in orōne aperire

non possunt. Quid enī pecc-
 rent qd non sperarent. Mul-
 tum aīal cito sperma extra-
 uas femineū siue uigilando
 siue dormiendo p̄ter hoīem.
 r in hoc infelicissimū ac flagi-
 ciosissimū est homo q̄ r si dormi-
 endo siue uoluntate uigilan-
 do tū cum pprie uoluntatis
 arbitrio omne nefas accēdendo
 polluit ac fedat. Crementū
 omium aīaliū est in eo in q̄
 delectant naturalit̄ r quis
 ul quid delectabit nos n̄ un-
 n̄ optam̄ deus r ip̄ est delicia
 rector̄ corde r omnia querō de-
 lectationē naturalit̄. Quare
 delectatur pecunia in pudici-
 tia luxuria r diuifificantur
 aīalia scdm̄ loca in quibz ma-
 nent. Quid enī miri. Cū scō
 scō eris. Verbi grā ut porca in
 frigidis locis manent. stratos
 r pendentes hnt pilos ac rigi-
 dos. Porca ū qui in calidis lo-
 cis manent crispi sunt r ni-
 gros pilos hnt ac crispantes
 p omne corpus. Omnia aīalia
 que ruminant multū uiuantur
 r meliorant̄ ex eo qd ru-

0702

0702

0702

1080 uide i plu-
 rib. Illa ū q̄
 s̄ paucoz
 det̄ ū s̄

no

op
des
st

minant q̄a sentiunt in eo q̄n
 dam dulcedinē. Et h̄ aīalia ci
 tius impinguant paruo cibo
 q̄m aīalia q̄ nequaq̄ rumi
 nant. Et hoc ex ip̄a delectatōne
 ruminatōis. Nec mirū quia
 scdm̄ calo. monē anima q̄
 benedice deū in oīonibz. s. i
 pinguabit̄ r qui inebriat̄
 ip̄e quoq̄ inebriat̄. Omnia
 aīalia dure teste sunt sicut
 arbores. q̄m caput ei ex par
 te radice ē r p̄ hoc accidit
 ut sint m̄bra ei sup̄iora in
 feri r inferiora superi. Unde
 homo dicit̄ arbor inūsa ca
 put cū pilis radices ei. Hec
 radix capitis attrahit̄ alim̄
 tum unde membra uiuunt.
 Sic in aīa caput. r radix est
 mens nam̄ uirtutes suscipi
 unt nutrimentum. Omne aīal
 h̄ns sanguinē r q̄tuor pedes
 h̄t uentres q̄tuor. Venter p̄
 mus recipit cibū crudū. Ven
 ter scds recipit digestū. Ven
 tera sumptū cibum in me
 liori digestionē deducit. Ven
 ter quare recipit cibū bene
 digestū r emittit. Omne

of ordi
 desidi u
 e. v. oēs
 vices

aīal felle carens diu uiuit
 sicut elephans. ceruus. came
 lus. r delphin. Nec mirum
 quia ut dñs dicit. mansue
 ti hereditabunt terrā r q̄m
 aliam n̄ uiuentiū. Quedā
 aīalia h̄nt quinqz digitos
 in pedibz anterioribz r q̄tu
 or in posterioribz sicut leo.
 canis. r lupus. Quedam ū
 aīalia h̄nt quinqz digitos
 in posterioribz pedibz ut sit
 mor̄ leuior r uelocior. Affec
 tum amoris h̄re debemus
 q̄ quinqz digitos in pedibz
 ad deum. ad nos. ad primū.
 amicu r inimicu. Omne
 animal q̄drupes h̄t caudā
 q̄a anima fundata in q̄tu
 or uirtutibz cardinalibz bo
 no fine concludit̄. Homo
 autē non h̄t caudā s̄ h̄t an
 chas. r nates loco caude eo
 ei t̄nsit in anchas qd̄ alijs
 bestijs t̄nsit in caudas. Et
 eadē ratio ē quod ursus ul
 simia non h̄nt caudā q̄m
 h̄nt anchas ut homo. statu
 ra posuit caudam ad coop
 tionē extus digestialis. et

no

no

no

no

no

caritas finalis operit multi-
tudine peccatorum. Hoc s̄ faciūt
anche qd̄ cauda ut dicit mag-
nus basilius. An̄a brutorum
sanguis ē. Sanguis autē ge-
latus conuicti solet in carnē.
caro autē corrupta redit in
terram. Merito s̄ rabida est
aīa iumentoz. Vide s̄ sequen-
tia aīe ad sanguinē. sangui-
nis ad carnē. carnis ad ter-
ram. Ferrūq; resoluens hec
repedando p̄ eadem. idem de
terra ad carnē. a carne in
sanguinē. a sanguine in
animā. r̄ inuenies quia p̄
coz anim' terra ē. An̄alia
magni corporis sunt parue
senationis. r̄ parui mutte.
r̄ hec causa. Qm̄ necesse ē ut
multū dissoluant in aīalibz
magni corporis r̄ modicum
supflūū sit. r̄ heu q̄ uerū
hoc hodie eē uidemus ut illi
qui maiores dignitate esse
uidentur parum fructifi-
cant. r̄ hec rō quia pluribz
intentus minor ē ad singlā
sensus. Om̄e animal uozat
alios sicut leo ul' lupus est

macilenti corporis quia ubi nō
ē ciboz masticatio cibi male
transeunt in naturā. Gra-
uiores bestie om̄s fruge uel-
cunt. Agiliores uero carne
ut leo r̄ lupi ante diluuium
frugibz tm̄ hoīes uelcebant
s̄ s̄dm̄ dictū sapientis fruge
laboz homo tu. carne uelcat
leo predator. Et quis hoc nisi
p̄nceps nobilis predo qui la-
bozibz pauperū uiuit. Homo
in quinq; sensibz superatur
a multis. Aquile r̄ unces cla-
rius cernunt. Vulturez saga-
tius odorantur. Symia subti-
lius gustat. Aranea citius
tangit. liquidius audunt
talpe. ul' aper siluaticus. Nos
aper auditu. lux uisu. symia
gustu. uultur odoratu. p̄ceps
dit aranea tactu. Quedam
aīalia sicut dicit plin' natu-
raliter caluent sicut structio
cameli r̄ corui aq̄tia. Non ē
enim ita diues qui n̄ spoliat
suis in morte supfluis r̄ hoc
naturalit' quia mortuus ne-
scit eē p̄cessor. Infacibilia ani-
malū sunt quibz a uentre

204

par

b

stin

p^{er}inus t^{er}seunt c^obi sicut
 lupi. cervi. & inter aves in
 si atq; pellican^{us}. p^{er} hos signa
 tur obliuiofi scolares ul' au
 ditores diuine legis. q^{ui} semp
 audire uolunt & nich^{il} ad be
 ne opandū in uentris memo
 rie recondunt. Coste hominis
 octo & nonnullis decē aīalib^{us}
 cornigeris. xii. serperib^{us}. xv.
 In omib^{us} aīalib^{us} ut dicit pli
 ni^{us} cuiuscūq; generis ullum ē
 placidū eiusdem inueni^{unt} & fetū.
 Depote cū hominū etiā saluētū
 tot genā inueniant^{ur} sicut sunt
 facti onocentauri & alia genera
 de quib^{us} vs̄ idē scribit. P^{er}u
 sicut p^{er}fidor dicit. Industria huma
 na diuisum animal in coetu cogit
 sicq; adultēā comixtione genus
 aliud reperit sicut iacob contra
 naturā colorū similitudines par
 auit. Nam tales fetus illius oues
 concupiebant q̄les umbras arctū
 desup̄ ascendētū in aēz̄ speculo
 concupiebant. Deinde in hoc ipm
 in equoz gregib^{us} fieri fertur ut
 generosos obiciant equos uulib^{us}
 concupientū quo eoz̄ consimiles
 concipere possint. Inde ē q^{uod} q̄dā

grauidas mulieres iuberet nul
 los intueri turpissimos anima
 lium uult^{us} ut cenoccephalos si
 mias ne uisib^{us} occurrentes si
 miles fetus pariant. Hanc em
 feminaz dicitur ēē naturā ut
 q̄les p^{er}spexerint siue n^{on} conce
 p^{er}int in extremo uoluptatis e
 stu dū concipiunt talē sobolē
 p^{er}crent. Etenū aīal in usu ue
 nerio formas uitas exercitū
 intus transmittens eazq; loci
 ita typis rapit spēs eoz in p^{ro}pan
 q̄litate. Unde dicit aīz. q^{uod} mulier
 coluit cū echiopē & genuit. ēē q
 illa filia alba postea genuit fili
 am echiopitā non tū de echiy
 pē. Ducti gestantē in utero qui
 bz sunt longiora utere spacia ut
 dicit plini. Que solidas hūc un
 gulas singlōsq; bifidulas gemi
 nos parriunt. Quoz in distal
 pedū fissura diuisa ē numerosio
 ra in fetu. & sup^{er}iora omnia p^{er}fe
 ctos edunt fetus. hoc inchoatal
 in quo sunt genē leena uulpes
 & ursā. Queri potest q̄re q̄dā ani
 malia ruminant. solutio. Ignis
 q̄dē p^{ro}priū hē ut conuulsa dil
 soluat. Aīalia igit^{ur} que calidum

= filia alba

907

90

hnt stomachū. cibos facile co-
quūt. Nulla enī ut dicit grego-
rius indocendo mora ē ubi sps
sēs doctor adest. Sp̄s enim scru-
tatur ⁊ p̄funda cordis ⁊ ip̄e ē
sp̄s intelligere. Aīalia uō que
frigide nature sunt dū cybot ac-
cipiunt ex defectu cōplexionis
cybos coq̄re nequunt. Unde fit
ut ad dentes reuocent ut ibi se-
rentur sibi facili cōmoliri q̄ant
⁊ cōmolita decoquantur. Palam
ḡ est qd̄ boues cerui ⁊ hoz simi-
lia aīalia frigidioris nature sūt.
Hnt autem h̄ aīalia pinguedine
siccā ⁊ duriorē atq̄ solidiorē q̄
alia. Huiusmodi aīalia signant
tepidos quosq̄ ac frigidos scola-
res qui q̄ sp̄u feruentes n̄ sunt
difficilē teneta tacere sēp̄e ca-
pere possunt. quia in malivolā
aīam non introibit sapia. illa
maxime q̄ lapida dicitur sapia.
nec habitat in corpore subdi-
to p̄cis. Hū duriorē ⁊ siccā
pinguedine hnt. idest dulcedi-
nē siue deuotionē. Tales a po-
steriori p̄te pri ad eum cadit
quia futurorū bonorū obliuiscen-
tes p̄missa uicinis inhyant.

Un̄ inuitante moyse jetro socer
rū suū ut uer̄ eū eis eo q̄ dñs
p̄misisset bona israh̄ noluit sed
redijt in madyan h̄ est in causa
ul̄ in iudicio. Honores enī ⁊ ca-
thedras tales q̄runt ⁊ uō dil-
ceptabit dñs cum eis in ualle
iosaphat hoc ē iudicium dñi. Ta-
les quidē reuertentes ad cor ab an-
teriori p̄te surgere debent ⁊ in
anteriora exenti obliuiscen-
dent posteriora. Caldiora uō ut
est porcus ⁊ ouis pinguedine ha-
bent molliorē ⁊ magis decoctam.
Ruminat tñ ouis q̄ calide nate
ē. h̄ hoc q̄ caret efficacitā denta.
Un̄ dicunt bidentes. Quer̄ itē
potest q̄re aīalia que rumināt
⁊ sepum hnt a posteriori parte
pri accubunt. Solutio. Vt q̄
talū aīalium mbris non inest
ēq̄lter frigiditas. Ceterorū enī po-
sterioribz. ⁊ hoc ea de causa q̄ re-
motiores p̄tes a corde sunt. Ignis
ubi maior frigiditas ibi maiorē
grauedine necesse ē eē. Jure ḡ
a ḡuori p̄te accumbunt. ab an-
teriori uero p̄te pri surgere debent
q̄ calidior locus ē ⁊ ignis cordis
primior. Ignis autē semp̄ sur-

serotini

no

sū tendit. Queri rem potest que
 uident quedā aīalia meli nocte
 q̄m die. Solutio. In octō q̄ est in
 struuntum uisus. plures sunt hu-
 mores. Unus albus. splendidus. et
 clarus. p̄ que sp̄s uisibilis dif-
 fundit. Alius niger p̄ q̄ cauet
 ne nimium disgregetur humor al-
 bus et splendidus. Ita q̄ aīalia que
 nimis de die uident abundant
 in albillimo humore. Unde fit ut
 magis diffundat sp̄s et rone dif-
 fusionis in die uidentoy discre-
 tionē amittunt. Nocte uo p̄p̄
 tenebras colligit sp̄s et tēma-
 ior fit discretio. Cum enī discre-
 te aliqd̄ uidere uolum̄ sup̄cilia
 stringim̄. ut collectus oculi sp̄s n̄
 uageatur. Et dicit magus basili-
 ouibz et capris alijsq̄ plūmis a-
 nimantibz suspecto naturalis
 cauendi contra sensus. In her-
 bis solis intellectu discernentibz
 lesione arca medicine toleratā
 suspecto. et tē uerū frequēt ex-
 p̄. Et tē malay eisdē ualde dif-
 ficilis.

De Asino . 2 .
Asinus ut dicit liber rerum
 Animal deforme ē uile et
 respectū grandi capite latis et

longis auribz. Ultra cubitalē
 modū corpe macilentō nesciunt
 impinguari. In humis signata
 xpi portat crucis. et hoc eo m̄ito
 q̄ xpo ad passionē p̄parans mun-
 dum morte redemptur. tergo a-
 li humil' paup̄ et mansuet' inle-
 dit. Est itaq̄ asinus aīal' discor-
 die nesciū amicū pacis manu-
 ectū. patiens. ac durissimū int̄
 ūbera onerātū et non rebellās
 sarcinis etiam utra q̄ ferre po-
 test sibi impositis. Hec illi int̄
 nature bona. Vicia uo h̄ sunt. A-
 nimal luxiosum asin' est fortius
 ac potētē in postioribz q̄ in an-
 terioribz. Unus enī in postioribz
 portat pigrū in cellu et tardum.
 brutū et irrationabile utē oīa
 animantia uia incedens nescit
 cedere obuianti. hinc itū hōmī-
 cū. pulli asinoy aliquēculū deco-
 ris h̄nt in iuuentute. h̄ q̄nto
 plus lenescunt tanto turpiorē
 fiunt. Asin' coit post .xxx. men-
 ses. h̄ non genat nisi post tres
 annos. Est autē lac asine ut
 dicit plin' candidissimū et cā-
 doxi conficere in cute aliqd̄ exulsi-
 mat. Qu' inuenit q̄ popa n̄ro

nis continy se balneabat in lac
 te asine. de dicit expimentatoc asini
 ex maiori pre infirmatō in uno
 latere. Reuma hntel si fluat a
 naribz interu r fluat sup pulmo
 ne morit. Carnes asinoy comeste
 pessimū languinē genant r dis
 ficulē digerunt subtiliores tam
 sunt q̄ carnes equoy. Asinū spina
 libere comedit. Asinia lao calidū
 confirmat dentes r eoy dolores se
 das maxie si ex eo p̄ficata fuerint.
 Suspiria ecia tollit. Si asinā iux
 pullū suum postea ammoueas
 cohibeasq; pullū sequi remane
 bit pullus in loco ubi eū m̄v di
 miserat. nec ad q̄nq; passus mo
 uebit alias gressū. s; expectabit
 matre in loco ubi eum dimisit.
 Est autē asinus aīal frigidum
 ualde r p̄ hoc non gnāt in lo
 cis frigidis. q̄m natura ei pati
 non potest nimitū frig. maxie
 tempore concept. Unde in regione
 q̄ sehoia dicit r in ei p̄pinqs r in
 consimilibz regionibz sicut ip̄on
 to asina n̄ concepit. nec asinū ge
 nerat p̄ hoc non coeunt asini
 in equinoctio tpe in quo eq̄ coe
 unt. s; in estate ut sit partus

No

No

No

No

r genatio fecus in calido tpe. Ge
 stant autē in utero p̄ annū n̄ta
 gū. In tra septationis q̄ est tra
 omium traay hitabilū frigidū
 sima asinū pre nimia frigidita
 te non inuenit. qz ibi uiuē non
 possunt. Asinoy ossa p̄ ceteris cano
 ra sunt ut dicit plini. Asina ra
 ro geminos p̄t. partura lucem
 fugit r querit tenebras ne ab ho
 mine uideat. r hoc ē qd̄ dñs p̄t
 ap̄t. flectat sinistra tua qd̄ fa
 ciat dextera. Signat tota uita
 q̄ est ei ad .xxx. annos. O uē b̄
 quoy uita s̄ querela cominis
 pleuerans fructū bonoy op̄a in in
 nocentia p̄ficant. qui enī p̄ficata
 uero usq; in fine saluus erit. p̄
 iguel ad fecus tendunt. cyaiore
 caritate nemo h̄t q̄m ut aiām su
 am ponat q̄s p̄ amicus suis. r in
 hoc redarguit p̄elatorz cogita
 es qui nec modicā triblacionē su
 stine uolunt p̄ subditis. r in hoc
 se mercennarios cōprobant. Si ri
 uul inēsto horrent illū pedibz
 cōtingere om̄ino. Non n̄ consue
 tos aliqui potant fontes nec ni
 si optimos. b̄ qui cū sticiunt
 ueniunt ad xpm r bibunt ut

de eis fluant aque uiue p predi
 catione. S. nuno o cluce qui diu
 tuis r deliays inhiyas responde ie
 mie interroganti. At eni capitulo
 sedo. Et nunc qd tibi uis in uia
 egypti ut bibas aqm turbidam.
 Et qd tibi cum uia assyrioz ut bi
 bas aqm fluminis. aq turbida
 egypti que interpretat tenebre do
 ctina e scilaris. ut artu r uirtu
 ciulis. quia p se nec cognosci po
 tuit xpc ueritas nec apprehendi. Ad
 uero fluminis assyrioz tollituru
 do eoz est qui labiles precuras q di
 uitiis congregant. r p has gule
 dediti student cordie calicibz epo
 tandis. Pontem transcurri asini si
 p mediu fluminu uident de facili
 non transcurunt. Et dicitur siluester
 per siluester ut dicitur liber
 reru bestia forat e que mul
 lam doctrina bonoz mox recipit
 unq. h semp seua r ferox e. Si
 gri coloris e dentes magnos r re
 curuos ht. Semipedalis longitu
 dinis qui in alionibz apci sunt.
 h hoc factis mirabile e in dentibz
 quod scilz in uiua bestia ide pol
 sunt qd ferru. Extracti uo mor
 tue uim in alionis pdidisse pro

bantur. Apri siluestri qda tra
 col hoies scilz signari possunt q
 ad uictam nullam doctrina bonoz
 opum recipiunt. h semp seui ac
 q feroces. nigri idest turpes atq
 simpli in gestibz iudicant. Dentes
 recuruos in se hnt. quia q nocet
 alti pmo seipm p mali ppositu
 ledit in conscia. Semipedales den
 tes hnt quia r si ledunt corpus
 anim in potestate non hnt r hoc
 dignu in talibz du uiuunt se
 uire tm possunt. exortus uero
 illis r in infernu pessundatit cel
 sas eoz tyrannidis. hoc anal si ma
 ne anteq urinaru digestionem
 faciat a uenatoribz apert de fa
 cili lassatur. Si uo urina au ul
 timum qm uenatur fecerit diffi
 cult capere cedit. Veritatem lassa
 tu non cedit. Nam subsistit in
 postioribz r lassitudine a certate
 rigida anceps dissimulat. duel
 lum offerens uenatori. ferre tm
 ul inuadere non plunio n pri
 ictum ab illo accepert. Itaq be
 ne tibi homo caueat q nisi pmo
 ictu pungatit cuspidis uulnus
 letale ut armu r lacales costal
 dederit de uita plicari potero.

12

A
Q

¶ In forte

iuxta ad refugium arboris inueni
 at q̄ ascendat aut in loco humi
 liori reliq̄ terre planticie totum
 bris se p̄mat sustinebit tū pe
 dum alius p̄uicacione quisq̄
 sic iacere a p̄ximo succurrat.
 Aduli namq̄ ut dixim⁹ r̄ recur
 uident ei quasi quibzdam ua
 lere ad inferenda mortem atro
 cissimis armis. Non possunt q̄
 qm nisi elatu r̄ rectum attingit.
 In uep̄ribz fugio ut canel q̄ ipm
 secunt. aut etiam dentibz te
 nent amoueat. Aper cunctas
 bestias p̄cedit auditu. q̄aribus
 sicut dicit plin⁹ plurima aspe
 ritas ē in coitu. femine in par
 tu aspiroses r̄ fere similes in oī
 genere bestiarū ut dicit exp̄nita
 tor. Apri sim⁹ recens r̄ calid⁹ pre
 cipuū remediū est cont̄ fluxū
 sanguinis r̄ naribz. Aper a dyc
 tois h̄t os in modū scuti r̄ illud
 uenabilis r̄ matere opponit. Ne
 nabulis ul̄ gladio p̄forat sup
 lanceā contra p̄forantē incedit
 ut dicit p̄dictus auctor. Caro p̄
 cina frigida ē r̄ humida et hoc
 maxime domestica lactant ce
 teris ē humidior r̄ conuict⁹ in

No

uarios humores r̄ putridos p̄
 cipue si male dispositū stomachū
 inuenit. Si porca m̄tras glandes
 comederit q̄ndo ip̄regnata ē ab
 orsu faciet p̄riuū porcorū ē escam
 subactā querere r̄ oreuū lutois
 r̄ uulibz insudare. Prim⁹ parcus
 porce minor erit r̄ inualidior cete
 ris parculbz. Q̄ndo multos h̄t te
 tus tunc lac ei paruissimū est.
 In calidis regionibz melior ē fēo
 porce hyeme q̄ estate. In frigidis
 uero contrarium r̄ hoc p̄pter incem
 periem regionū. In iudia cubita
 les flex⁹ dentium sunt ap̄s. Sunt

etiam apri de quoz frontibz cor
 nua p̄cedunt uelut uiculis. In
 Arabia uero h̄tū gen⁹ n̄ uiuit.

Aper do *De Ap̄e. Som̄es
tico*
 m̄esticus ut
 dicit liber rerū bestia similit̄ est
 leua r̄ imunda q̄ in obscenis r̄ luo
 sis locis ḡstime comoratur. Nec
 diu patitur cū loca sūt iterato
 se in talibz uolucati. Sicut ap̄ros
 domesticos un⁹ semp fortitudine
 p̄ualens reliquis d̄natur. Quod
 si fortior illo sup̄uenit p̄decessorū
 pugna ip̄ecens n̄ct⁹ fortitudinē
 obtinere uictoria. Nec mora ceden

re uictor uictor reliquis dñatur.
 ferocitate unū totus porcorū gregū un
 deq̄ accurrens ad rabiem aīat.
 In uia illoꝝ p̄culosū incedere ē.
 Graduatō feminas sues ut dicit
 plinū in coitu effrenari tñ ut
 hoīem lamient candida maxime
 ueste induta. sp̄a rabies mitiga
 tur aceto natura uexa. cyares
 non ul̄ ematum generant. Ca
 strantō femine uerba relata ale
 riuilq̄ teā p̄guescunt. p̄dico
 no oculo citius moritur. Spaci
 um uite porcorū ut dicit ar̄ per
 xv. annos ē. Accidit porcis infir
 mitas que dicit brancos. r̄ fir
 querē accidit illis in auricla
 ul̄ in pede aut cauda ul̄ aliqua
 p̄e corpis lic̄ raro. Ex illa ergo
 egritudine caro q̄ est in loco cor
 rumpit̄. r̄ transit corruptio pau
 latim ad carnē uicina. quousq̄
 p̄ inflationē alicui uene pue
 niat ad pulmonē. r̄ tunc morit̄.
 r̄ hoc egritudo subito augm̄tat.
 Pastores autē hanc egritudinē
 cognoscentes statim m̄broꝝ oca
 patū debent abscide. Infirmit
 tas h̄ accidit frequēt̄ q̄ calor
 ē grandis. Quarta pars sibi

porcis insit in pilos r̄ sanguinē
 r̄ similia. Cum parit porca mar
 cescit. cyas porcus usq̄ ad trien
 nium coit incipiens a septē m̄
 bz. h̄ in tam tenera etate debiles
 fructus facit. porca p̄ xv. annos
 concipit. Porcus mal̄ potestatem
 h̄ mulcū coeundi p̄ alijs aīali
 bz si tñ pinguis sit. Porca q̄ndo
 peperit dat p̄mā mamillam pri
 mo filio. pessime sues sunt q̄ fili
 os natos lamiant. Porcine carnes
 in etate post unum t̄ps quecūq̄
 noctue sunt ad coedendū. v̄tq̄ p̄
 equinoctiū autūpnale. q̄ calido
 t̄ps plus dormit q̄ comperit nate.
 Excessus enī compū, opat̄ corrup
 tionē. Adeo autē inh̄at sompno
 r̄ maxie porcus debilis ut nisi
 in t̄m excitetur q̄ sompno letar
 gico moriet̄. Decrescente luna
 usq̄ in ultimū defectū cerebrū
 in porco plusq̄ in alio animali
 decrescere fertur r̄ hoc in t̄m ut re
 spectu corpis pars modica maneat.
Aloy animal. De Aloy. h̄
 est mulis p̄e con
 simile. cui genua flecti neq̄unt
 ut elephantis. p̄p̄ea non cubat
 dū dormiendū est h̄ innictur

no

arbor. Q' arbor ad ppe catura leuac

A uenatoribz. Vbi affuecis fulam

ris inuicē ruina cum arborē faci

at. Ita capic. Quoq' difficile eam

manipari. Nam in illo rigore po

plurū in cōprehensibili fuga pollee

nabit. *De Anabulla*

La ut plini scribit bestia ē

ethiopic. hoc aial collum hō eq

simile. pedes ⁊ crura ut boues. cap

ut camelus. Albas hō mactās colo

rem rutilū ualde mbra singla di

stinguente. Cum g' tanto decore al'

refsum sit pellic multū spectabil'

carnis uendit. ⁊ hoc ad luxū oclōz

qui uix unq' curiositate petri

fera sanant. *De Alohe*

Alches ut dicit solm' aial est

quidam consumile p' oia excep

to eo qd' labium a deo p'ntū hō

pte supiori ut n' recedat in uesti

gia postioza. id est retrogradū eat.

herbas depala n' possit. hoc signat

dialecticos quosdā hui' temporis

q' dū nimū audi sunt ad audi

endas artes negligunt gramati

cām. Sciunt g' tales quia si palci

uolunt sciens ueris redēant

ad p'mū gramatice fundamētū.

Vel eos etiā signat qui dum ad

contēplacionē audi sunt peccata
sua obliuiscetes si plangunt.

Vnde dauid. In dno confido quoni

dictis aī meē fulmīgra in mon

tem sicut passer. Qm' ecce pēcores

deit demones incendēt arcū ⁊ c.

De habune

Aial est ut dicit ays ad mag

nitudinē cerui in q' natā mutauit

consuetudinē alioz aialū quadru

pedū. Omē enim aial qd'rupes hō

fel in interioribz uentris excepto isto.

istud enī animal fel hō in aures

⁊ ipm fel animal' simile ē fellū hō

minū in calore. ⁊ ē ipm fel ama

rū ualde ⁊ caulatiuū uehementis

ure ⁊ ferocitatis. *De dno. n.*

Aia aial est ouentis ut dicit

ays. nat' aliter seruū nimis.

Hui' genis aialia mira dilectōne

se inuicē amant. Nam si uident

alēius genis aial uni eoz appinā

re. concurrunt omē quotq' eoz

ppe sunt. ⁊ omē alēius genis at'

inuadunt dentibz ⁊ uulnibz in

fluctis ul' fugere cogunt. ul' occi

dunt penit'. Hnt enī hui' genis

aialia dentes magnos ac longos.

Vñ accidit ut si forte impetāt

hoc aial ab aiali aliquo fortiori

No.

le. terribis ferocitate dentium se libat
Bubalus ut dicit liber rerū
 aīal est boue mai' r atcius
 corpore. colore nigrū. Cornua hē
 long' r toruosa. collū longum.
 caput ingens. mēbra macilentā.
 caudā parūā. aspectū benignū
 r simplici. h' sume pernicitatis
 r crudelitatis est cum ad irā fut
 ret puocacū. Vt h' humanis ac
 comodatissimū est. ferocitudine
 maxia pōlto. ut dicit cepimētoe.
 Lac bubalinū facile emollit uen
 tē. Vt h'era recencia sanat. h'is
 qui uenenū hauserit pdest. bubal'
 patiens ē laboris. Pilos h' paucos.
 Vocē terribilē. fronte asprimā. pe
 de spgto terra. Fel eius medicinale
 ē quia uulnerū cicatrices sanat.
 Myxū lacti dolores aurū sedat.
 Cutē h' durissimā. In hui' nare
 anulus creul cum funicūo ponit.
 ut facili' cedat hōi in opus qd' ei
 fuerit ipositum. Quod si ei onus
 graue ultra uoluntate suā fūit
 impositū staccim furue comocū
 in tra sternit. nec de facili ad sur
 gendū itibz cogit nisi alleuato
 onere quo grauabat. hoc alio

noie bifonces dicitur. *De bonachis.*
Bonachū aīal est
 ut dicit solū' cū taurinū
 caput. corp' r iuba eqna. Cornua
 autē ita multiplicā flexu in se rec
 uita ut siqs in ea offenderit non
 uulneret. Hoc aīal cum in fugā
 uertit' stauu uentral' simul eme
 rit post se p' spacū iugens unius.
 cui odor q' atagit aduertit. h'yl ar
 mil' submouet insequentes se. Sig
 nat hoc aīal bonos platos q' uice
 austeritate quasi cornua in se ha
 bentes dum eam in subditat exer
 cent subditos minime ledunt. q'
 in se qd' horrent' ostendunt. *De*

Camelus aīal est *camelo*
 diforme ut dicit iacobz. Ca
 meli bina tubera in dorso hnt r in
 pectore alterū cui incubunt. Sunt
 illi crura p'opura collum longū
 lentus incessus. Solinus dū gradi
 tur nūqm pedes atterit. Sunt enī
 illi reciproci quibzda pulmundis
 uestigia carnulenta. Vnde contē
 ria est labes ambulancibz. h'nt
 in duplex ministium. Sunt a
 liz oneri fendo accomodati. alij per
 nitiosiores. h' nec illi ultra iustum
 pondera recipiunt. nec isti aplius

qm solita spacia uolunt egredi.
 Cum onandi sunt ut dicit iscob
 parant paululu sup genua. Ita
 timqz flexis cruribz inclinancur
 ad onera. plin. Prolis cupiditate
 efferant adeo ut deviant cu re
 quirunt uenerem. Odetz equinu
 gen. Scrim in qrtiduu colano. Ne
 ru cum bibendi oratio data fuit
 tm implere quod r laciano deli
 dia preta r in futuru diu plio.
 Lutulentas aqs bibunt ut dicit
 plinius puras fugiunt ut ealco
 tinua pculatoc in lunu exat
 ut ebident r hoc causa. Omne de
 mrum in qrtum puri est alio ele
 mto. in tm minus nutrit. r in q
 cum plus comixtu alit elemtis
 in tantu plus nutrit. Acru q
 pura magis ab elemto terre ve
 fugit camelus qsi min nutritiua
 r turbida r qsi comixta appetit
 gra nutritiua. Lutulentas aqs
 bibunt tce are cum gram scientiaz
 appetunt q sedm intellectu scip
 tuaz sunt non illas q pure luo
 idet q sine enigmate solis an
 glis copetunt. Ivaci cameli str
 dent horribiliter ut dicit expmca
 cor. Rabies accidit camelis r poda

Ro

Ro

gra de qbz facillime moriuntur.
 Non curunt unglas h uehemissi
 me grauant quando duras r lon
 gas r lapidas uias incedunt. flo
 hnt in pedibz de forci toro coculant.
 Pretea dicit magu basili de camel
 qd tenace hnt memoriā maloz co
 ad iracundiā grauis rancor r ple
 uerant. Cum fuis pcellus diu
 dissimulato dolore cu reperere o
 portuunt illata protiu reponit in
 iuria. Ordeum cito ensglucientel
 referunt ut rursu ruminando
 tota nocte manducato. Lib. v. r. c.
 Camelus h pietas inelle dicit ut si
 in grege aut stabulo aliqs egu
 dine decentus fuit r non mandu
 cat. Alij qsi compatiences abstine
 ant. plin. Durant p annos centu
 nisi forte enflati in pegrina inso
 lencia mutati aeris morbos con
 trahant. fiunt ualidiores si cor
 bz ardeantur. Est r aliud genus
 cameloz quos dromedarios dicunt
 cursu mirabili urgentes. Cameli
 xy. mlibz ferunt a tnatu incipi
 entel parunt uerit qe. Jcncqz p
 annu implent a paru. auersi co
 cunt. Zaleas autē ual sup femi
 nam r p totam diem equitat sup

eam cocundo. Est autē uirga mal-
 cloy neruosa. & p̄ hoc fiunt ex
 ea corde arcuū. Corcul t̄p̄ solitu-
 dines aut secreta p̄cunt. nec ut
 uenire datur sine p̄nitie coitus.
 Illi qui recte q̄dem cameli dicunt
 unā t̄m h̄nt in dorso gibbositatē.
 H̄y uō qui dromedarū nūcupan-
 tur. bina temp̄ cubera in dorso ha-
 bent. femine cameloy. ūy. h̄nt
 manillas sicut uacce. & aref̄ ū
 cameloy uirgal h̄nt ad postiorē
 p̄tē. Vñ ad ūi cocunt. Ang. In q̄li-
 bet pede genu & sup̄ ip̄m inflectit
 pedē. & in utroq; pede caab simile
 caab pedis uacce. q̄m paruū vel
 pedu corporis est. Est autē hoc al-
 turpe aspectu. & pedes ei fundunt
 in duo & postius sui pedis ē fissū
 paruū & int̄ fissurā corū simile
 ei q̄d est int̄ digitos anseris & sub
 ei pedes caro m̄ta. Quapp̄ fuit
 ei socularis ex corio fortes q̄m h̄nt
 ire in tram remotā ut auferatur
 ab eis infirmitas. q̄ mutatio ac-
 ris m̄tū confert eis infirmitatib.
 H̄y carent dentib; in supiori man-
 dibula. Plin. Cerebrū cameli a-
 refcū & cū acco in potū sup̄tū co-
 miciales morbos idē caduco sedat.

Canes ut dicit / *De canibus*
 iacob; bestie sunt docibiles
 ad omnē ludum. Quis autē liben-
 ter dormitens t̄n hospicia dñoy su-
 oy uigilando custodiunt. Amant
 dños suos adeo ut aliq̄n p̄ eis mor-
 te incurrant. H̄y enī rei q̄c̄ plu-
 rima latratu nocte nocentes pro-
 dunt. Ambros. Anchyochie feruō
 in remotōri p̄tē a turbis crepuscō
 necatū uirū qui canē sibi ad iunc-
 tū habebat. Verum iules q̄dam
 p̄dandi studio minister cedis con-
 terat. Tectus idē tenebroso die
 exordio ad alias p̄tes secesserat. Ja-
 cebat inhumatū cadauer. frequen-
 spectantū uulg; astabat. Causa
 criminabilis quēdā dñi defiebat erup-
 nam & forte is qui netem intulit
 ut se h̄t ueritiam ingenū hūani
 quo ulandi in medio auctoritate
 p̄sumpta fidem atulit ad innocen-
 tie ad illam circūstantis ppli a coel-
 sit coronā. & uelut miserans acces-
 sit ad fun. Tunc canis seq̄strato
 paulisp̄ questu doloris audaciam
 ultionis assūptat. *uā* atq; ap-
 phensū tenuit uelut ep̄logo q̄-
 dam miserabile carm̄ immurmu-
 rans. Vniūso ḡ conuictō in laoi-

caab

No

No. Om̄mat
 moel. 1. ad dñm
 8

mas. Eodem pbatōi detulit ex solū
tenuit e plūbz nec dimisit. Nec mo
ra malignū ille quā defensionem
p̄stare n̄ potuit dignā foelis ul
tionē exsoluit. Hoc narrat abro
si in libro exameron. Refert plu
nūc et solū quod petenti indiam
alexandro magno rex albante ca
nem misit inuitate magnitudi
nis. Cui spere delectat alexander
misit utros p̄mo. deinde aptos e
misit ad quoz concep̄tū canis ia
tens immobilis offensus impatōe
ob tenuitōe tanti corpis eū uisio
ocidi. Qd̄ ut audiuit rex alba
nie qui illū miserat alēn p̄mo
parem misit. mandant ut eum
in leonibz exprobar. Nec distulit
alexander leoneqz dimissū mox
lacerat. deinde in elephantē confur
gent occidit. Jacobz. Est etiam qd̄
dam genū canū quod fures odora
tu intelligit. et a ceteris hoibz odio
implacabili discernit. Solū. Cane
solū noīa sua intelligunt memo
ret tunc. itinerū. Indi conitū ce
pore re. li. ligant canes femi
nas in saltibz ut cū hyl cygridel
coeant. h̄ p̄mo concep̄t ex hyl ob
nimia ferocitate inuitat. liber

verū. Tria sunt canū genū. Ho
bilissimū ex hyl sunt illi quibz for
ma elegantior et ad cursū celioz.
apertozqz uenatū. hyl lacine edet
ignorant. et n̄ pducant ad cursū
infra domū se continent. Summa
delitate uigint. pectore ualentes st.
hyl leuerarij dicunt. Sunt et alij
apci uenatū longis auribz et depen
dentibz. hyl odore et ipoztūnis lac
tibz bestia insectant. Coguntqz ad
lascitudinē donec eam ad capoz
plana in manibz uenatoz ul' ca
canū noblium fatigata deiciant.
hyl bestiam q̄ uisū uenatoz sequi
ceperit non relinquunt. etiā si ali
as mteas inueniunt. et hoc ē quod
apls monet. In ea uocatoe q̄ uoca
ta sunt p̄maneam. Vnde iacob p̄
gebat etine quo cepat et fuerunt
ei obuia angli dei. Terciu autē
eoz genū ē quod comune omnibz
in custodiam datur est. et hoc hyl
rusticiorē sunt ceteris. tū in muni
stis hominū apertiores. In hoc ge
nere mltiformes spes sunt. Sunt
enī ex hyls magū et fortes. Sunt
medij. Sunt et parū. Sunt et mi
nucillimū canicū quos matrone
nobiles in sinibz suis portant.

hi uo omis domos latratu defen-
 dunt & ipocuni sunt alienis. In-
 pec' eoz & scutia ut dicit plinius
 mitigat' ab hoie' conidente huius
 jacobz. Cum ad mensas dnoy su-
 oz iacent sic se disponunt ut u-
 no oculo largam dñi sui manum
 obseruent. altero hostiu' dom' pos-
 sint uidere. Plini. Canes cetof ging-
 nunt catulos & ferunt scragina
 diebz. Catuli eoz octauo mēse ge-
 nerant. Porigiosu' putatur si
 num catulum canis ediderit. In-
 eunt femine a sexto mēse. Viuunt
 canes aliquādo qñdecim annis. ali-
 quādo viginti annis. A decimo
 anno generare desinunt. In me-
 dio coetus utriq; coherent & hoc
 ex nimio ardore libidinis pueni-
 re dicitur. Optimus in fetu est q
 nouissime uide incipit. aut que
 pmo sunt in cubile feta. Omnes
 enī canes genaliter nascuntur
 ceci. & manent ceci diebz; duodeci.
 Quidā autē per menses tres.
 Rabies canū cedatur gallini
 co fimo mixto cibus eoz. Coriui
 eoz medetur radix siluestris co-
 se paltifer enim est morsus canis
 rabidi. Canis leporarius ut di-

cit ayz coit in etate octo mensū.
 & quidā canes faciunt hoc cum
 incipiunt eleuare crus ad mict-
 gendū. Lac canū est spissius oī
 lacte p'eter lac porce & leporis. ha-
 bent autē lac septē diebz; in ma-
 nullis ante partū. Canes i mict-
 gendo eleuant crus & odorant
 urinas suas. quia aliq; ex uri-
 nis eoz suauis aliquādo odoris
 sunt. & hoc aiāl multū afficit
 suauis odore maxime in suauē-
 olentibz; urinis canū. & ideo o-
 dorant' inuicem posteriora sua
 accidit illud leuevari q; ma-
 gis possunt saltare in labore q;
 in quiete. cyas leuari decem
 annis potest uiuere. femina
 uo duodeci. Et notandū quod
 in omni genere aiālium mare
 plus uiuunt feminis ex-
 cepto in genere canū leuari
 oz & hoc p' labore alioy uero
 canū decem mēse' etas superius.
 Canes quō infirmant' ut di-
 cet ayz comedunt alicui herbe
 sapore abhorrabilis ualde ut sic
 humores nigros euomant & ca-
 nentur ayz. Canū etas de faci-
 li non cognoscit' nisi p' dentes

No.

No.

quia iuuenit sunt albi. senum
 acuti. nigri obtusi. Dixerit plu
 rimi canem non posse uiuere
 nisi int' hoies. eū q' furis agi
 tari si ex' habitacione homi
 ni sit. lingua canis medicina
 us ē. labendoq' sanat sua aut
 uulnera aliena. Quod si uul
 n' p'riū lingua attingere n̄
 poterit lambit pedem. delinutū
 q' saluē medicamē apponit
 ad uuln'. cercus quidē de medi
 camine qd' lingue sue natura
 incidit. Sunt r' alie bestie que
 sicut r' canis linguā attenuāt
 lambendo. Cui salua si sāgu
 nem lingue attingit agit in ra
 biam ut dicit magn' basili. Ca
 culo neodū dentes formati sūt
 r' tū infestantes conant' ore de
 fendere. Canel masculi. de faa
 li non ledunt canes feminas.
 r' fit ita in plim'is gnibz best
 ay. deo id puidenti ordinante
 in brutis. ut ostendet in pari
 bz ronalibz concordā eē debere
 r' parcere infirmiori sexui ui
 valem sexū si iusto ueri noie
 censere. Consuetudo canum
 indigna multū ut pulcherr

ma queq' loca atq' uerentia se
 de decurrant. *De castore* *(p. 111)*
Castores ut dicit
 Jacobz r' solin' a castundo
 dicunt. Testicli eoz castoreū no
 minati apci sunt medicine. p'p
 quos dū psecunt' a uenatoribz ipi
 se castant moribz. Quibz ue
 nator collectis fera abire pmit
 tit. Quod si ab alijs uenatoribz
 postea fuit insecut' euadendi del
 patōe fractus erigit se r' tā am
 putatos ostendit testiculos uena
 tori. Poloni dicunt fallum esse
 hoc in illis castoribz qui apud
 ipos sunt. quia testicli castoris
 n̄ emittunt ex' h' uic' in uentre
 iacent sicut renunceli. Egit enī
 sicut auca. Similit' r' fel euomit
 ut dicit plini ad mltā medica
 mēta utile. Nam r' p'p' ^{hoc} se psequi
 credit. Cui coagulū sedat mor
 bum caducū. Arbores uicca
 stuuū ut feru credit. hoc al'
 non potest diu subsistere nisi
 caudā teneat in aq'. qm' uti
 q' h' caude pisciū fundem
 ut dicit exp'imentator saporem
 h' r' speciem caudā ei sicut
 piscis. Vñ in ieiunio comedit

a xpianis. Pars ipsius caudae esibi
 lis est. Pars uero utilis in medicina. Se-
 fiduum autem corporis eius caro est. Est
 autem cauda castoris ut dicitur est
 caudae piscium similis longitudinis
 cubitalis pinguedine multam
 hinc. plini. Edificat ergo domum su-
 am super aquas faciens in ea man-
 siones diuisas. ut cum aquis cres-
 centibus uel decrescentibus ascendat.
 Castor quidem amarum arborum foli-
 is atque corticibus per summis delicias
 uelatur. Unde fit ut tota caro
 eius ut si bono tamen amaro odore per-
 fundatur. Hoc animal mortu potenter
 sumit est. Cum quod inuasit per
 us non lassat quoniam presentem id
 crepuisse quod tenet ut dicitur experi-
 mentator. Castores in grege uiuunt.
 et in multitudine ad siluas uadunt.
 Lignisque densibus abscisis ea ad ca-
 uernas suas muro in deserto. fla-
 unum per uehiculo respinatum pedi-
 bus eleuatis in terram picunt. et
 inter eius cura ligna abscisa arti-
 ficiose componunt. et sic cum cauda
 trahentes ad propria tecta deducunt
 ut idem experimentator dicit. Tale
 iniuria non faciunt castores
 hinc castoribus qui inter eos edura-

ti sunt. si illis qui de alienis per-
 tibus ad se uenerunt. Talesque sub
 tanta custodia in seruitute rediguntur.
 Aliorum autem opinio est quod castores
 id illis castoribus faciunt qui senes-
 tate confecti et laboribus dentes ob-
 tuseos habent. nec amplius ligna ad co-
 medendum nec edificandum secare
 ualent. Tales in seruitute reddi-
 tos uenatores cognoscunt per ab-
 scriptionem pilorum in dorso. pietateque
 commoti. illos abire permittunt.
 Idem qui super experimentator dicit
 rem satis mirabilem. si enim uenatio
 nescio. Lutherum bestiola secum in
 aqua uiuere permittunt. et hoc nisi
 gratia seruitutis ipse ut uidelicet
 tempore hyemali circa caudas eorum
 aquas moueant. ne aqua subito con-
 gelata per caudas in glacie tene-
 antur et capiantur. Si lupos cauda-
 rum suarum pedes non habuerint
 sunt de semetipsis solliciti. Descen-
 duntque in aqua usque ad renes ne
 aqua naturali calore medio con-
 geleat. In duplices usus ligna
 secata habent. coctae comedunt ex
 lignis uero habitacula ualde ar-
 tificiosa faciunt. Corticem come-
 sturum in posterioribus pedibus reli-

is est castor

Asery

de eleuat. r antioribz pedibz
 lignu teneus. Hanc tm parte
 ligni comedendo decorticant q
 int pedes tenebant. Quod uero
 extra pedes e abiciunt r n cant.
 Postiores pedes amte similes he
 r si maiores r cu unguibz. anti
 ores aute ut canis. r in hoc na
 tura laudanda e que puidet pa
 raut bestie. Postiores pedes qbz
 in aq ut anas auis nataret.
 r antiores quibz in tra uelut
 qomipes ambularet. Cu castor
 arbore secat dentibz dato ictu
 emin' currit ab arbore ut ui
 tero casu arboris. an si pculsa
 cecidit r hoc tam diu r tam se
 pe quoadusqz illam crebris ie
 tibz cogat ad casu. Venatio ca
 storis hoc m fit. Venientibz ue
 natoribz ad mansione castoris
 canis ad hoc instruct' in aq p
 ietur. Qui ad foram mansio
 nis pueniens intrat nec cedit
 castoris moribz quoadusqz il
 la castor artificiosa mansio a
 uenatoribz confringat. hoc al
 ad modu canis est portia longu
 scilz r gracile. dentes he acutissi
 mos. pellem delicata r nobilem

q' qnto nigrior tanto p'ciosior. Co
 lores in pilis uelut datus he. Sed
 sunt pilu subales r pulchri. Casto
 rium calefact. r desiccet. r he
 humore extenuandi spm illoz
 qui spasmus patiunt. Tremo
 ribz aute membroy ex defectu
 neruoy utilissimu est. Saginam
 folliu testuloz r inguinis ali
 plinu ad p'dicta ualec. Vinum
 bullitu cum castoreo r odor ipi
 castoriz penet hoim patientem
 paralysim conseruat incopabile
 remediū est. *De Canis. p. 10*
Channa bestia est ut scribit
 plini qm ut idem dicit
 galli rufum dno. hoc al effigie
 he lupi. Respluqz e p totu pando
 machis. In ethiopia haz bestiaz
 copia e licet pegrinul' tras ab ho
 minibz inuede sint. Hanc besti
 am magn' pompe' romanis p'mu
 ludis intulit. *De Calopo. p. 10*
Calopus ut phisiolog' dicit
 al' acrimu est. ita ut nec
 a uenatoribz possit appropinqri.
 Cornua longa he serpe figuram
 habentia ita ut possit altas ar
 bozes secando deicere. Cum fuerit
 ad flumen eufraten bibit. Est

et.

autem ibi fructus erichina uir-
gultus subtilib; r plixis. Cui dū
adueniens cornib; alludit ipsa
cornua obligat in uirgultis pug-
nansq; dū nec libare se ualens ce-
clamat hornfice. Cui uoce uena-
tor audita accurrens herente ce-
adit. *De Camelopardalo. p. 104.*

Camelopardalis ē bestia ut
glosa dicit collo eqs simū
pedib; ceruinis. capite camelino.
pedib; bubali. nitore rutilo albis
macis supspā. Hoc ap̄ rome du-
ctum legitur cesaris tpe. H̄ bestia
in echnopia nascit. *De cap.*

Capra ut dicit̄ in libro
rerū animal barbata est
longis r acutis cornib; pascit̄
in conuallib; in montib; r in
ramis arborū quos ore potest ac-
tingere. Lacte habundat. r lacte
sanissimū est. h̄ statim ut coa-
glatum fuit uiciat̄. Nam case-
ex eo factus ad nich̄ pene utilis
est ut dicit̄ ar̄. in quibzda regio-
nib; post p̄mum fetum n̄ expec-
tatur ip̄gnatio capre. h̄ cum
urtica facant̄ mamille ei. p̄mo
quidē exit sanguis. s̄cdo quidem
sanies. r post lac bonū non pei-

lacte ip̄gnante capre. Capre
aliqn̄ pariunt geminos. h̄ ad
modū raro. ferunt̄ q̄ncp̄ m̄si-
bz ut oues. pinguedine sterile-
scunt. Scilicet concipiunt no-
uembri mense ut in martio pa-
riant. p̄iunt octenis annis ut
dicit̄ plinū. Abortiunt etiā frigo-
re ab nocte. quales lactis maior
ubertas. Capre siluestris aīal sa-
gatissimū est. altos montes amat.
Belongit postros hoīes agnoscat. a-
bulantes. Si uenatores autē uia-
tores sint. plinū. Solertia tantam
h̄nt capre ut si contigerit in pon-
te p̄ueni r angusto duab; obui-
is ē diuiso non posse h̄re transitū
nec recuperationē retro erudi. vna
recūbere. atq; ita alterā poulcare
supgredi. Aurib; spirare n̄ nari-
bz nec umq; febre carere dicunt̄.
Anima h̄st calidior ē quā uib; ardentiore; concubir. Capra in
occasum solis in pascuis negant̄ it̄
se intueri. h̄ adūlas. Relicis autē
hous adūlas r int̄ sese ut dicit̄
plinū. h̄yrcus lasciuū aīal est
ut dicit̄ ysidor r feruens temp
ad coitum. Cuius oclū in trans-
itum ob libidine aspiciunt.

No

Equae nocte ut in die cernunt.
 Ideoq; caprinū uocatur si uelociter
 restituat uespertinā aciem hys.
 q̄s nictilopas uocant phisici. Di-
 cit tñ arz. qd̄ nictociens excitan-
 tur de die ut bene uideant de
 die. Nocte uō acuit̄ eoz̄ uisus
 ut dicit expunitator. Fel h̄yrci
 pilis suppositū palpebray eos ad-
 nichilat. Stibulis r̄ suffocatom̄
 bz̄ ocl̄oz̄ medet̄. Cornu capre ad-
 ustrum sicut dicunt phisici si
 ante naret illi qui uere caduc̄
 ē teneat̄ statim cadit. fugat
 etiā serpentes. cyas int̄ capras
 h̄yrcus uocatur. aīal aīosū ac
 bellicosū r̄ robustū est. In fron-
 te r̄ in cornibz̄ maxima eī forti-
 tudo ē. s̄ angust eī calidus ac re-
 center fusus tante uirtutis ē
 ut adamante lapidē om̄i metal-
 lo insuperabilem frangat. Capre
 ut dicit plini herbis uenentat̄
 uiuunt nec moriunt̄. s̄ austo
 autē melle necari eas uita di-
 xerunt. Dependet omnium mi-
 to uillus. Quod siq̄s apphen-
 manu ex grege unā trahat ce-
 tē stupentes spectant. cyoz̄sus
 cap̄ ē arbori exicalis. Oliuam

lambendo stilem faciunt. cyel
 aliquando lambentes capre moriun-
 tur. Refert autē arz. q̄ddā sup̄
 modū mirabile qd̄ in q̄dā regio-
 ne cap̄ mactis inuenit̄ et q̄ ma-
 nullas h̄nt̄ extractū est lac ab eis
 in tanta q̄ntitate q̄ inde unius
 possit fieri caseus. Qui cap̄ dēn
 coiuit cū capra r̄ genuit marē.
 Dicit autē arz. hoc n̄ naturalit̄
 ē factū. s̄ signū fuisse alie facti
 euent̄. Cercissimū tamen ē quod
 idem cap̄ r̄ maris r̄ femine natu-
 ram habuit sicut in hermafrodi-
 tis hōibz̄ cernē possum̄ qui utri-
 q; naturā h̄nt̄. Rarissimū tū ē
 r̄ forte incompeū ut un̄ talium
 r̄ gener̄ ut uir. concipiat p̄iat̄
 ut femina. In creta qm̄ capre sul-
 uestres sagitta p̄cutiunt̄ pulogi-
 um herbam comedunt ut extra-
 hant sagittā de corpore.

Capra siluestris
 q̄ capriola dicit̄.

ul' ruyicāp ut eam noīat
 plini bestia ē seuā incope genit̄
 sui. Ad alias uō bestias timida
 r̄ mansueta nimis. In creta in-
 sua cap̄ siluestris p̄cutta sagit-
 ta querit̄ pulogū quo comest̄

no

no

no

No papa
p. 21
cap. 11

exilit sagitta de corpore. pluma in
 mares discordia pp feminas. r hoc ce
 pore coru. Hec bestia uir capi potest
 a canibz. Celerrima em est. h capi
 tur hoc in. Cum pmit a canibz in
 capis planis. confugit ad montes
 altissimos. Tunc uenator insequit
 fugientem. r ascendit post illa. Que
 cu uenit in altissimis cacuminibz
 altissimoz montu. nec locu h
 ascendendi supi. descendeq; n po
 test de facili. quia naturalit illi des
 census difficil est r ascensus fa
 cillim. Videt q; sibi cu hasta
 uenatore insistere gemit. r gre
 lus lacrimabilibz impellat qdam
 uenatore. h frustra. fleq; enim
 in ei gemitu pietate mouetur.
 h exorta hasta dicit eam de ca
 cumine in eo copiosas ualles. de
 lectez carnibz faciat. Un q; q;
 est qd ipa capola cu tanto disci
 mine ascendit gra pascuoz ut
 descendere non possit. r tunc fame
 ul' itandi lassitudine de supnu
 deicitur. h r ipse uenator aliqu
 tra incaute insequit. fugie
 tem ut nec ipse possit descendere
 h comozit morienti. r cadit in
 picin quod parauit.

Gracus monstru est al' in ar
 chadia. hoc al' totu fetu
 sum e quasi porc. r sicut scribit
 andelin' philosoph'. flamas de
 pectore suo eructuat idest anhe
 liti r spm flameu. facit aut
 hoc maxie cum ira p motu fuit.
 h queri potest quom flamas aut
 spm flameu de ore suo possit euo
 mtere r ipas flamas ee efficaces
 ad coburend' pime contrectata
 r n ipm corpus aialis flamus ab
 sumi. Responde' possum' quia cu
 anhelit' adhuc in uisibz aialis
 p mbra mita ac diuisa late dif
 fusus e tepidus usq; q; n exube
 rat in flamas. h eructuatus
 continuat' ac multiplicat' in ob
 iectu aliquod corpus. uirtuteq;
 cepit coburendi. Vbi gra. Sicut
 uidem' p mediu' berille lapidis
 solare lunt multiplicare radios
 r in supmo unktionis acumine
 radioz ignis uirtute suscipere
 in subiectam matiam r ignem
 effici uolentiu. Hoz aialium
 similia fuerit illa de quibz in
 libro sapientie scriptura testa
 tur diuina qd ignes de ore suo
 spirabant. Igitur monstrum

cacus in antris sup flum cyberi
 comoratur. hoc al' inuadit subito
 uaccay & tauuoy greges n' unu
 ei de grege al' sufficit. s' p' cauda
 tauuoy s' aut q' tuoz apphenso
 ui fortitudinis sue in antrum
 trahit occulte gressu retrogrado
 ne saluz inuestigari possit de
 facili. Est autē non solum in fe
 stu aialib; hoc aial. Vm ipi ho
 mini g'ustissime insidiat' cu' tñ
 ipm hoim ualde timeat. Casus
 signat' quosda' iracundos qui q'
 dem ad modicu' p'num irata s'
 uident' incius. s' cu' seipos ira
 crescente refrenare n' possunt
 q' flamas in p'ximū contume
 lias & p'bra eructuant a do uo
 non solum se uerū etiā plures
 ad odiū secum ira uictos i'flā
 māt. Sicq; occōne sue neq'tie
 multos ad inferni claustra t'
 hunc r' hoc gressu retrogrado q'a
 nullus rectum ul' iustū odiū
 ee potest. Iracund' non solum
 infest' ebrius hoib; ut eos
 ad iracundiā puocet. Vm etiā
 aliquādo rōnablib; & religiosis
 hoib; quia quidē ualde p'fect'
 ē q' q'ndocūq; ira non deicat.

Cefusa monstrū
 est sicut dicit solin
 quod cesaris tpe rome ductū ē.
 Cui' posterioroz pedū cura necdū
 & uestigia humanol artus men
 tiebant. priorē uero pedes homi
 nū manus referebant. hec ypo
 critas signat. q' licz uideantur
 h're affectiones uirtutis & opa
 intus. tñ pleni sunt dolo. Vnde
 uni taluū dixit paulus. p'cuti
 at te deus pariet dealbate.

Ceruus al' est
 celeritate mirabile. fron
 tem hui' ramolis cornib; aspat.
 Solin'. Cornuū uero creatio ē qn
 ceruus fuit biennis. p' etate ra
 mos augent. hoc incrementum
 p' sex annos p'scūat. Deinde nu
 merosiora n' possunt si cornua
 s' maiora. Castratis nunq; cre
 cunt nec tñ decidunt. ay. nullū
 al' mittat cornua p'cer ceruum.
 Omnia cornua aialū sunt ua
 cua p'cer ceruū q' sunt dura &
 non ē in eis concavitās. supra
 modū hoc al' gl'iat' in cornib;
 Cum etiā aliqñ mundū ei cor
 nua sunt & tñ tanq; habeat i'
 fronte pluidit. atq; ex eo que

nuncq̄ exptus ē tela mīnitac̄
 ut dicit ambrosius. Venet mō
 stant senectā. cum salz pauci
 inueniunt̄ aut nulli. Cum se
 guatos infirmitate ul' etate
 senserint. ut dicit plin' spū nā
 rium suaz serpentes exēhunt
 de cauinis. quibz deuoratis fon
 te petunt. Urgente ueneno sci
 entesq̄ postq̄ aq̄m bibunt recu
 pant iuuentute. Serui uo ut
 dicit aug' cū fluuuū cūfite uo
 lunt grā pascuaz cornua sua
 elumbz inuicē sustentant. post
 q̄m autē prim' fessus fuit lo
 co illi' ultim' succedit. Tu ego
 o homo imitare naturā hui' a
 nimalis apīca mandata cōplen
 tem qui dicit. Alter alcius one
 ra p̄tate. r inuicē inq̄t suppo
 rantel. Non aspectu s; olfactu
 petunt littora ut solin' dicit.
 Cum insecunt' a canibz mun'
 cauent semitas hoīs uestigij
 ritas q̄ secreta loca. q̄ard cū
 statutu temp' uenere incita
 uerit seculunt vabie libidinis.
 plin'. femine n̄ concipiunt
 an' arechuri sydus idest aug'
 to mīse exeunte. r inūte sep

tembrī. Sepant autē se a concop
 tus tpe. Ante p̄am purgantur
 herba q̄dam que syletis appel
 lat' faciliore ex hoc utentes uco.
 Solin'. Interim parunt geminos
 fetus q̄ studiosē occultat r abso
 ditos inō fructeda pedū ubere
 castigant ad latendū. Cum ma
 turauunt ad fugā robur exēto
 docent cursus r assuecunt sa
 lux p̄ abritca. h̄ynnuli carnes
 in utero matris occisi uenena
 efficacit' fugant r moribz ipen
 tū medentur. Cum insecunt'
 a canibz mirant' larrat'. Jdeoz
 sedm uertū uias dirigunt ut
 uoces cum ipil recedant. q̄uan
 tur r sibilū fistulaz. omnemq̄
 concēntū. Jdeoz cū larrat' ca
 nū aliq̄m effugint p̄secuntur
 eosdem ita ut etiā uerato pi
 cula inodant. Rectis aurbz a
 cutissime audiunt. Submissis
 uero nil audire dicunt'. Curio
 sitate ducti stupent omīa p̄p̄
 ea facili se p̄bent obuiā fatigā
 tibz. ut enī dicit exp̄ntatoe
 uenant' hūimodi oōtōne. Duo
 uenatores uadunt in siluam
 ubi ceruoz copia ē. r un' sibilat

liba Syletis

sid' am
 r i fine
 aug'

atq; canis seipsumq; concitum
 ceruicem. Quae quidem audi capen-
 tem canem alio uenatorum trahit
 sagitta et pinnit. Venatores pro
 expulso ceruicem poidere quod
 ceruus ad etate grauidam ueniente
 oste capitis sub oculo naturaliter
 cerebrato uelut concreta et forma
 te incius ex humore supfluo. U-
 ut alij aupeunant ex medulla
 pdeunt euolantes. Tuncq; dicit
 cu ducti non posse uiuere nisi in
 primo sedm hoc qd supdictu est
 immouetur. Pore etiam aliqn
 dicunt eidem respas concretas
 e narib; cerui. *Diptanum* her-
 bam poiderunt ut dicit ambro-
 sius. Nam cu uulnati fuunt cel-
 edunt ipam herbam ut ei uirtu-
 te accepta iacula exortiant. Hoc
 idem ambrosius dicit de cap et alijs
 bestijs. Idem pelli aphalargio
 qd est quoddam genus araneae ca-
 eros manducando sibi medent.
 Ceruus etia infirmitate gra-
 uatus rannusclos oleo mandit
 ut ait ambrosius et eger sit. Et no-
 tandu ualde qd sanguis cuili-
 bet animalis qd hnt neruū coa-
 gulat. et si collatur neruū n

coagulat nisi ualde debilitet
 et paru sicut lac in quo iactur
 coaglin. Solu. Pungit febreferunt.
 Qm ob causa confecta ex eoz me-
 dullis ungerita sedant calores
 languentiu hominu. Continui-
 us etiam in matutino cib; car-
 niuum illoz uitam imune ser-
 uat a febrib; maioris autē uir-
 tutis ac sanitatis sunt carnes
 illoz ubi uno solo ictu fuunt occi-
 si. Historia piaz. alexander mag-
 nus ad dinoscenda uiuacitate
 eoz torques aureos ad optos cu-
 te eoz plimus ceruus innexuit
 q post annos centu capta nun-
 dum tenu iudiciu preferabant.
 Liber cerui. Venata omnia fu-
 giunt et miro odore discernunt.
 Vnde antiq; uenatores ueneno
 infecta iacula iaciebant p loca
 ubi tñsire habebant cerui. Illi
 uero uenenata sentientes iacu-
 la dūtebant. Ex cornib; cer-
 uoz ut pluu dicit herbe gmi-
 nant apu et afaragi. Myxet so-
 luti desiderio libidinis aucoe-
 perunt pabula. Vbi uero ipin-
 guet se tēserint latebras que-
 runt fatentes in comodū pot

Diptanum

dus. Cum fugiunt capi subsistunt.
 et hoc fit intestini dolore tam in
 firmi ut ictu leui rumpantur. In
 soli cerui omnibus annis stracuto
 ueris tempore cornua amittunt. Sed
 quoniam maxime auidia petunt et
 in illo tempore nocte pascuntur fugiunt
 tunc lupos scientes se destitutos
 armis. Quos autem solem sicut
 arbor dicitur et pluri et stant in eo
 quoniam cornua eorum sunt recentia
 ut maturecant et desiccantur
 per calorem solis et sunt fortia et post
 ea uadunt ad arbores et conficiunt
 se ibi temptantes cornua et tunc ex
 unt securi quoniam arma habent. Hoc est
 quoniam patitur ramusculis hedere
 cornibus illos habet Pentab. Latent
 amissis cornibus uelut inermes.
 Sed hoc bono quod habent in uidentur
 de cerui cornu medicaminibus uel
 le negant reperiri. Ideoque in aegris
 mittant cornua ut illis ab hu
 manis uisibus occultentur. Unde
 puerbum antiquum dicebatur
 unde ad locum ubi cornua sua de
 posuit ceruus. Remedium singu
 lare est abigendis serpencibus odor
 adusto cerui cornu. Ceruus habet
 quatuor dentes in una parte oris

et in alia quatuor et per eos molitur quod
 bium et habet alios dentes magnos
 qui sunt in maxilla maiores et
 minores in femina et dentes ueris
 declinant ad inferum plateari. In
 corde cerui os quoddam est quasi susten
 tantum et sicut in omnibus ceteris.
 In sinistra enim parte quedam conca
 uitas est ad quam splen habet receptacu
 lum et emittit suas superfluita
 tes. Que superfluitates per siccita
 tem caloris mutantur in osseam
 substantiam et est ipsum os cartilagi
 nosum. Quod os extractum de cer
 uo et induratum instar ossis pul
 uerizatur et datur infirmanti
 bus ad cardiacam passionem et sicopinim.
 Intestina cerui fetida ualde sunt
 et hoc opinatur plinius propterea quia
 fel intestinis habet quod abominatio
 canes. Nonnulli autem ceruorum fel in
 cauda habere dicunt. Alii in aure
 ut dicitur arbor. Quippe non come
 dunt a canibus nisi quando famelici
 sunt. Cerue libenter pariunt et
 accessus luyorum est rarus. Ducuntque
 natos fetus ad loca petrosa ubi
 unum introitus est ad speluncam
 quo tunc pugnare possunt contra
 aduersarios. In capite eius uermis

No

No

No

No

No

un' est qui ea se uerat assidue. Et
 et omne animal et ipse homo uermem
 habet sub lingua. In ea uero parte cor
 poris que uene uicinantur spondili
 applicato capiti uermes sunt
 uiginti numero. Dicunt uena
 tores quia si ceruus insecutus
 a canibus aqua bibens intuerit
 refocillatur a lassitudine et re
 paratur ad cursum. Cerui ti
 ment uocem uulpium. Pugnant
 cerui masculi inter se et uictor
 donatur mulctis in una pascu
 a. Alii uero uicti obediunt
 uictori in omni obedientia et hinc
 pacem inter se subditi uni do
 mino. Cerui hynnulus cum cap
 tul fuit ab homine et in uinculo
 parui ad modicum ductus sequi
 tur hominem etiam non ligatus ut
 dicit experientia. Caro cerui
 melancholica est et dura ad dige
 rendum. Hynnulus qui est cerui
 filius habet carnes meliores. Quod si
 hynnulus castratus sit melior
 erit. quia in calore et humidita
 te temperatior est.

Ephymera ut dicit iacobus be
 stia est in partibus babilonie
 alta anterior demissa posteriori. hac
 bestia captam saraceni perioso pal
 lio coopcam domino suo ut ei gratias
 seruant offerunt. Signat autem
 eos qui animas suas pro cultu et fa
 ctum mundane glorie demonibus
 offerunt. Nec dubium quin eas
 demones gratias accipiant. Vnde
 in actibus apostolorum. Herodes agrippa
 gladius in ueste regia a demoni
 bus percussus est et expirauit. et in
 ipsum regum est purpura et nobilio
 ribus uestibus induit. Et quia non
 dedit honorem deo in honore oblato
 perire. Quid ergo tu pauper humilis
 atque despectus pro uestibus et cultus
 gloria recepturus es si nec regi in ue
 stibus gloria gloriati partem esse confide
 ras.

Cyrogrillus animal est lege phi
 bicitum. Est autem animal paruum
 et naturaliter debile. et in hoc placitum
 quod mirabile quia licet debile sit tamen
 infestum et rapax est et mortiferum ce
 teris animalibus terre.

Suniculus bestia est minor
 lepore. colore et forma prope

confimilis. Hec bestiola in antro
 hō habitaculo terrā fodiens. ui
 neam q̄ maxime demolit̄. no
 de uinā & fruges depascens.
 ayane uero cū antro ingredit̄
 os antri terre equat puluere
 p̄ intrinsecus ne hoīes supueni
 entes per diem ei hītacū depre
 hendant. Obicūq; habitant ni
 mium multiplicat̄. Nam se
 pius in anno p̄iunt. Cū aliq̄
 cuniculoy aliqd̄ adūsū tēserint
 in loco ubi habitant alias fugi
 unt. Nec mora ceti socioy nimi
 a dedignatōe locū cum illi di
 mittunt & fugiunt. In matne
 enī fecunditatis sunt ut dicit
 plin⁹. Cuniculi coeunt aduersis
 postionib; . Nam illis adūsū m̄
 brum genitale ē.

Crichet ut dicit liber
 rerū arā est exiguū in
 apulta ad magnitudinē proli
 Capite uariū hō albo nigroq; co
 lore diuisum. In uentre cādet ru
 bet in dorso. pilus ei a deo tenaci
 ter adheret pelli qd̄ facilius pos
 set rumpi q̄ euelli. Hītacū sibi
 in trā fodit e quib; de facili erui
 non potest. nisi ipis antro fer

iudam aq̄ infundas. Et hoc al
 auaros significat & cupidos. Quib;
 quidē ui auferri potest qd̄ hnt.
 s; ad hoc induci non possunt ut
 supflua sua p̄ xpo distribuant.
 Qd̄ uero de trā erui non potest
 nisi p̄ aq̄ calidā significat aua
 ros ut cupidos qui de terreno amo
 re uix reuocari possunt. nisi eis
 casus adūsitatis occurrat. q̄ eos
 ad contēptū mundi & amorem dei
 redire cōpellat. Vnde cū quidam
 paupū spoliator. ex magna parte
 a dno crudeli pecunia spoliatus
 ēēt. reliqua q̄ habuit spoliatus
 restituit. ac inde conuictus ad do
 minū penitentiā egit. *ho in p̄*

Crocrotel bestia
 est sicut dicit solin⁹ & iacob;
 que uocat hominū ut hyena imi
 tat. Nūq̄ claudit oculos. In ore
 gingua nulla. deus un̄ atq; per
 petuus qui ut nunq̄ recūdat
 natalit̄ capsulaz modo claudit.
 hui tanta uirt̄ inest ut omnia
 mox cōminuat. Hec bestia ex ca
 ne & lupa conari dicit̄. Aristas
 signat qui semp̄ legunt cōiosa. s;
 non sunt uere sapida q̄ legunt.
 Hoꝝ dentib; tanta uis est ut

quicquid uiderint derideant. uel
uelint penetrare quicquid audiant
de scriptis. Huius generantur id est
imitatores sunt illorum qui et quoniam
quod predicare solent. et tamen lupi sunt.
Tales predicant filiis dicentes. Quod
re non possumus saluari sicut et illi.
Huius filii leonum sunt leuissimi dis-
cunt pro domo capere et homines deuorare.
*Ech. d.
Ez. xiv.*

Athapleba est animal iuxta for-
tem qui niger dicitur ut
scribunt plinius et solinus circa ripam
nili fluminis habitans modica ac-
que inheret bestia. Caput grauidum
egre gerit aspectu ita pestilenti ut
quod in oculos eius offendunt statim cor-
ruentes uitam exuunt. Hoc ani-
mal notatur concupiscentia dicitur.
Vnde qui uidere mulierem et non
dauid berlaber uidit. et c.

Dampna bestia est ca-
pree magnitudinis robu-
sta ad modum et corrupta in besti-
as adulas. Cursu uelox est odore
lagax et uice puidet. Cornua
ut dicitur plinius acuta. aspera lo-
ga ultra cubilitate modum et sur-
sum ut palma hominis in aduulsum
erecta.

Dampna uel dampnula al' est
ut dicitur ysidorus sic uocatum
eo quod de manu effugiat ut dicitur
expunitator. Cum parit dampnu-
la subito comedit secundinam ante
quam super terram cadat et opinatur idem
expunitator de ista secundina quod
uenenam sit. Timidum enim al' est
et ibecille de quo marcialis. Dente
timetur ap. defendunt cornua cor-
uuum. Imbelles dampne quid non proda-
sum. Hec bestie homines pauperes
et innocentes signat. qui ubique pa-
tent pede et dentibus pro domo et pro-
prium. Vel illos signat qui animos leg-
nes et ignaui resistere nolunt
diabolo temptatori. Et ideo uariis
moribus uitioy horis omnibus demo-
nes in eisdem bachantur. alij in
capite hoc est in corde solo consensu
peccati. alij in oculis. alij in lingua.
alij in manibus operum malorum. alij
in auribus. atque alij in renibus
luxurie. alij in pedibus flagitiosorum
affectuum pro amores illicitos uul-
nerant.

Duram al' est ut dicitur ari-
stoteles uelox ac fortissi-
mum. hoc al' quoniam a uenatoribus in-
sequitur et despatoe frangi cepit

uidens quod non possit euade altu-
 tia naturali stercus ualide intro-
 quer cont' canes insequentes se-
 retardat qz eos putride egestionis
 odore. fuerit nonnulli qui hanc be-
 stiam eamde qm unicornē esse
 dixerūt. s; nullus philosophoz in
 hoc concedat.

Laxus ut dicit liber rerum
 al' est ad magnitudinē iul-
 pis. Crura breuia hnt. nec in lini-
 stro de troqz late equa. s; in si-
 multro ~~laxo~~ latere breuioza. In
 stro ut in uallidas roce qz attri-
 tione curr' faciunt positos pedibz
 doctri laccis ualent' currant per-
 secutoresqz suos ita effugiant.
 Pellem uillosam hnt. r leuis rigi-
 dam. albis r nigris pilis comix-
 tam. Sagina luna crescente au-
 getur. de crescente minuit' a deo
 ut si in ultimo lune defectu occi-
 datur non inuenit' sagina. Sa-
 gina a' conficiunt unguenta q'
 bz dolores renū sedant. qz embroz
 qz lesionel. Et hoc mirū qz bestia
 licet ex una pte medicinalis sit.
 morsus tñ eius plinqz exiialis
 ē atqz grauissim'. r h' est tō. Si
 uis enī scabonibz r aiālibz que

in tra ropunt. Ne pte q' ueneni-
 fera sunt. Et quia uenenata den-
 tes ei inficiunt morsū ei' credi-
 mus exiiale. qm qm etiā r sine
 cibo uenenofo lupo r uulpū
 r multoz aiāliū dentes uenena-
 tozē aliquitū hominū experi-
 curia cōprobauit. Vnde morsus
 lupo inficti bestis ferro calido
 adurunt. nec morsus utiqz noel
 uis conturbat corruptionem.
 Cib; uero uenenofo mediante na-
 tura mēoz bene disposita in
 materia optima erantit r qd
 ē ex pte ueneni p' alio digestio
 purgatqz reliquū r immutimen-
 tū carnis mundificare transmutat.
 Ex hac rōne fit ut sagina da-
 xi medicinalis sit. morsus u' exi-
 alis. Quod meli in tyro serpente
 patet qui uenenoferū uulit. et
 tñ carnes ei' in tyriacā confectē
 uenenofo omibz opponunt'. De hoc
 serpente in libro de serpentibz pla-
 ni' differem.

Elephantē ut dicit iacobz
 aiālia sunt robusta uiri-
 bz r corpore magna. hnt enim ro-
 stra maxima cubitoz decē pmi-
 nentia qsi ampla intestina exē

No

No

x

ne cartilaginosa & dura caca.
 q̄ appellat̄ p̄muscades quibz u
 tunt loco manus habilitatis ad
 omnē actū. arz. Et dicit̄ natus
 elephantis fortis & long⁹. Et nul
 lum al̄ h̄c hoc nisi elephan̄ tm̄.
 & hec ē ratio Ambro. Cum enī
 sit ^{elephas} eminentior cunctis bestis
 inclinare se ad pascendū nō p
 test. Cervicane minor ē q̄ pol
 lit̄ tanta corpis moles ne ea q̄
 oneri magis eēt q̄ ului. P̄ ip̄am
 p̄muscadem elephant̄ caput̄ abū
 & reddit̄ ori suo. & p̄ ip̄am bibit
 & reddit̄ ori suo potū & nullū
 al̄ hoc facit̄ nisi solum in ip̄e
 elephans. Liber verū. Simtam
 non sapit̄ neq̄ discernit̄ gustū
 ip̄a p̄muscade abī ul̄ pot̄. & hoc
 cōprehendit̄ p̄ illud qd̄ unū
 datū sibi sorbet̄ p̄muscade ori
 q̄ refundit̄. & ita palato oris io
 cunditate unū sentiens ore ml̄
 cebri danti congratulā. Jacobz hac
 p̄muscade utunt̄ in bello elephā
 tes & cū ip̄a hoīes caput̄ suis p
 tibz adūlantes. Bellicosi sunt̄ &
 audaces nimū. maxie cum eis
 in plio uue ul̄ mori sanguis ostū
 dit̄. P̄ h̄ rindi cū ip̄a pugnare

solent. Turres ligneas cū q̄dra
 ginta ul̄ quingenta armatis su
 p̄ eoz dorla portantes. Incolabili
 impetu ut ait ambro. ruunt in
 hostes. ut nullo agmē belloz nul
 la constipatoē militū nullo clipe
 oz retardent̄ obiectu. Velut q̄da
 montes usantur in plis. & ut col
 les alto eminent̄ uice. conjugit̄ fra
 gore p̄turbant omīum confiden
 tiam. Magn⁹ alexander ut scribit̄
 in cī eplā pugnatur̄ cont̄ indos e
 reas statuas prunis ardentibz i
 pleri iussit. Putantes autē elephā
 tes statuas illas hoīes eēt p̄cenden
 tes labia cōburebant̄. & statū fu
 gere ceperūt tam hoīes q̄ exca si
 mulachra neminē audentes at
 tingē. Alia uice grunitu & stridore
 p̄eoz cum sonitu buccinarū mul
 tos superante elephantē eo qd̄ in
 talibz assueti non fuant. Cū ge
 neratur̄ elephans subito congene
 rati dentes apparent. dentes uō
 magni n̄ apparent̄ in eo don̄ iu
 uenescant. Qui utiq̄ dentes du
 oz cubitoz longitudis sunt̄ recur
 uī a sup̄. Et hys dentibz cōbusti
 puluis fit̄ q̄ phisica spodiū dicit̄.
 Hic puluis sanguinē in navibz

No

silit. ad infrigidandū ualeat cont
 fluxū uentris menstruoꝝ reme
 roidaz datur cū succo plantagi
 nis. Elephantis etiā sangs magi
 me masculū silit fluxū reumatis
 elephantꝝ ut dicit plini intꝝ ad
 mandendū dentes quatuor preter
 eos qꝫ pꝫminent maculis reflecti
 feminis uero recti atqꝫ pꝫni. Lin
 gua elephantis parua ē respꝫ
 corporis. Candore dentū ei inced
 ligit iuuenꝝ. quoz alter temp
 in ministerio ē alteri paratꝝ. ne
 ebreat nimio repercussu minꝝ ut
 great si fuit dimicandū. Cū ue
 natu pꝫmuntꝝ partꝝ affligunt
 utrosqꝫ dentes ut dāpnato ebo
 re non requirantꝝ. Precipua et
 enī nobilitas in eis ē que in cete
 ris corporis ossibꝫ non habetur.
 Confugientes una n̄ mediocre
 saucioꝝ curā hnt. Nam fessos
 sauciātosqꝫ in mediū ipꝫꝝ rea
 piuntꝝ. h̄ uenatio elephantū.
 Avaritꝝ scripta libri qꝫ continet
 ueterū relationes qꝫ elephans
 hoc in capite. Sue puelle urgi
 nes nude in desertū pꝫgunt ubi
 habitant elephantis. Una eaz
 urnā altera gladiū tenent. Qꝫ

bz alta uoce cantantibꝫ audit
 elephans ꝫ accurrat pꝫper. Qui
 mox naturali instintu uirginee
 carnū innocentiā recognoscens
 in eis annos dulcedine castimo
 niā ueneratur. Lambensqꝫ eaz
 pectus ꝫ ubera delectatꝝ mirifi
 ce resolutur in sopore. Nec mo
 ra puella cum gladio tenent
 uentꝝ pꝫodiens elephantis ca
 guinē ruentis fundit. excipit
 qꝫ in urnā altā puella fulum.
 hoc sanguine regalis purpā
 tingitꝝ ꝫ significat sanguinē
 de xpi latere fulū. qꝫ una pu
 ellaz synagoga fudit. altera
 uero ecclia in urna calicis re
 cipit. Ista ꝫ hoc impia iudica
 tur. Ista ꝫ hoc pia redimatur.
 Nec ab re tunica ueri ioseph
 utero uirginis tꝫta hoc san
 guine tingetur. ut miris in
 rogantibꝫ respondere sponsa
 possit. Dilectus meus candidꝝ
 ꝫ rubicundꝝ. electus ex milibꝫ.
 Est ꝫ alia elephantū uenatio
 scdm arz. hoies uenatores do
 mesticos elephantel ineqꝫtantꝝ
 querētes siluestres pꝫcutere quo
 adusqꝫ obediant ꝫ defangant

die xstis qꝫcū in
 uenit papue
 elephātibꝫ dome
 nis ꝫ seqꝫ 2 sil
 uetꝝ

stando quiescant. Tunc uenato-
 res elephantes siluestres ascen-
 dunt & percutiunt eosq; pun-
 gunt cū instrumentis que assi-
 milantur petis & mouent eos ad
 hoc ut hoies timeant. Ligant
 autē pedes ipoy antiores quos-
 que mansuescant. Mansues-
 cant autē citius omnib; aīā
 lib; nec ē ita domesticū aīā
 & obediens hoib; int̄ omnia
 agrestia. Solin. Penes enim
 sensus humanos intelligenti-
 as hūc pollentq; memoria. Vn-
 bene accipiunt instructionē
 & moy disciplinā. cyultra aīā
 hā ut dicit ar; retinent me-
 moriā de hys que uident ut
 addiscunt. qd̄ uerū est de me-
 moriā estimatois. Solin. au-
 tem homo ē discretus & habet
 memoriā intellectuāle. Est
 & aliud mod' quom̄ domesti-
 catur sicut dicit glo. In p̄mo
 quādo captus ē a uenatore per-
 cutitur ab eo & tribulatur ml-
 tis uerbis. Venatore ḡ uer-
 berante elephante accedit a-
 lius qui uult hūc obediētē
 illū & liberat̄ de manib; ube-

rantis. Nec mora adiūto elephā-
 libantē se & mansuetat in man-
 bz ei & diligens cū ac libatorem
 sui illum semp recognoscens o-
 bedit ei. Tu ḡ homo q̄s es tu q̄
 insipientior elephante libatorem
 tuo xpo non refers grās & eius
 semp mandatis non obtempas.
 Qui eripuit nos inquit ap̄s
 de potestate tenebray & intulit
 in regnū claritatis sue & da-
 uid. Diligā te dñe fortitudo mā-
 dñi firmamentum meū & refugium
 & liberator m̄s. & p̄ hoc lo-
 uingent dicit. Laudant inuo-
 cabo dñm & ab inimicis meis
 saluus ero. Solin. Punde elephā-
 tes qui bibere uolunt. annes
 gregatim petunt. sese inuicē
 diligentes & concorditerambu-
 lantes motib; quib; possunt
 sibi applaudunt alter alterū
 q̄si salutando. statu maximū
 agmen ducit. et acce primū se-
 quentel cogit. fluuiū tūctū
 minores aī m̄tunt. ne ma-
 iores ingressu alucum atēant.
 & pfundos gurgites depressis
 uadis faciunt. Int̄ hos & dra-
 chones iugit discordia. Serpe

tes in altis colluū quibz gregari-
 tim elephantes solent incedere
 delicescunt. p̄termittis q̄ p̄oribz
 adeunt postiores ne eos qui ante
 cesserint q̄ant optulari. p̄mum
 quide dracones nodis pedes elephā-
 tis ligant. s̄ resolutis p̄mulsede
 q̄si q̄dam manu nodos. Deinde
 oculos ut naves petunt eo q̄d hec
 loca non defendunt p̄mulsede.
 Drachones tam magni sunt
 ut dicit plin⁹ q̄d totū elephantis
 sanguine bibentes capiunt. Et
 haulti uo elephantes succantur
 r̄ arefcunt. Itaqz cū biberint d̄-
 cones eoz sanguine ruunt be-
 lue necnon r̄ ipi dracones ineb-
 ati sanguine mole ruerunt
 opprimunt. Dimicatoris causa
 papua ē q̄d dracones torrentē
 estu frigidiorū elephantis san-
 guine recreant. Quobz nū-
 qm̄ inuadunt illos nisi potu
 gūidos uenis scilicet eoz p̄penti
 uigatis. Igit̄ elephantes d̄-
 conibz hoc n̄ insidiant. Notat
 loca in quibz drachones sub
 saxis ul' arboibz paulant. Ibi
 q̄ iacentes mole regminis op-
 pmunt. Euidit autē elephans

cū suis culmis magnos pietes.
 r̄ magnas arbores cū sua fronte
 p̄sternit ut dicit expunitator.
 Aliqn̄ etiā inuentū in uia ser-
 pente inuadit. Inua sūqz con-
 culcat pedibz donec occidat eū.
 Taurus agrestibz etiā multū
 formidabilis ē elephans. n̄ in-
 rum quia illos ualde p̄sequit̄.
 In mauritanie catibz ut dicit
 plin⁹ annis ē maxim⁹ cui no-
 men anulo. Ad hanc annē lu-
 na noua descendunt. ibiqz se-
 collepmit aqua purificat. arz.
 Decentes femine quinquennes mal-
 di inuunt uenenū. solun⁹. In
 ennio coeunt binis nec ampli⁹
 in anno diebz. Pudore nūqz nisi
 in abscondito coeunt ut dicit
 plin⁹. Non pri⁹ ad gregarium
 numerū reuertunt q̄ uiuūt a-
 quis ad. uisunt. Propt̄ femi-
 nas nūqz dimicant. Nulla e-
 nū nouerit adultia. Dicit̄ quod
 n̄ fructu mandragore uelcant̄
 femina non q̄ant concipere.
 femina paritura p̄fundū stag-
 nū ingredit̄. Nam si fetus in-
 tra caderet surgere n̄ ualere.
 Glosa. Quedā fetus suos repo-

nunt in insulis p̄p̄ dracones
 qui eis insidiant. Unde et in ip
 sis aquis cū femina parit cus
 tos ē ei masculis. ar. In concu ele
 phantis femina femina inc̄
 uatur. r̄ mas eq̄rat sup̄ eam
 r̄ hoc in uere. Postq̄ parit femi
 na quiescat p̄ trienniu. Postq̄
 femina fuit ipregnata om̄io
 non tangitur a masclō. r̄ h̄t
 in utero p̄ bienniu. Ip̄ fecus
 eq̄lis ē in partu utculo trium
 mensiu. Solu dicit semel ele
 phantē parere. S; reuera q̄nq̄
 es ul̄ter in etate puunt elephā
 tes. cyēbrum uirge ei ut equi
 s; parū r̄ non conueniens su
 o corpori. Et ei testadi nō sunt
 apparentes ex. s; intra p̄ re
 nes. Quap̄ter ē uelocis concu.
 Elephans femina duas mamul
 las h̄t ut mulier sub ascella
 ribz. r̄ causa p̄p̄ q̄m non habet
 plures ē quia non parit n̄ uni
 cū fecū. r̄ causa q̄re sunt loco
 sub ascellari q̄ hic ē p̄m̄ locus
 mamillar. cyas etiā elephans
 mamillas h̄t ut hec s; non u
 riguas. Duo autē coz genera
 sunt. s; nobliores indicat mag

uitudo. cyures timent r̄ fugiunt
 eo q̄ coz fetore uexant. pabla eti
 am coz recusant. r̄ ut dicit amb
 si. Non min̄ mirū mirū quā ē
 ribilis est elephans. s; elephantē
 quia p̄cer r̄ spectabilis glōsus r̄
 reuera mirū est qd̄ elephans qui
 formidabilis tauris ē r̄ eq̄s mu
 rem timet. cyrabilis in excelsis
 deus. mirabilis r̄ in minimis.
 Est etiā donata p̄rogatiua q̄dam
 adeo singlis creaturis. ut q̄bz dā
 p̄uilegijs p̄p̄is fulciant. Solu
 dicit qd̄ sc̄tissimas in partu elephā
 tes palmas h̄t. Siquis fortuitu
 cameleontē deuorauit ueneno in
 fictur s; oleasti partu medetur.
 Tergo durissimi sunt uentre mol
 liores. Secaz mille h̄rluric. Per
 fumum qui fit ex inguine r̄ pil
 elephantis quelibet r̄ uenenata
 fugant̄ aiālia. Uuūt in annos
 trecentos frigoris ipacientissimi.
 Jacobz. Vn̄ ebur qd̄ de ossibz coz
 fit frigidū est r̄ candidū. Nā si ebu
 ri pann̄ supponat̄ igne supposito
 pann̄ non exurit. s; nat̄ali ebors
 frigiditate ignis extinguit̄. Do
 mesticati regē adorant. r̄ ei oro
 nam porrigunt. Solu dicit

S;.

uestigio hoīs post se nec pri uulo
 incrimiscunt. r metu insidiarū
 subsistunt. Hystoria perlat. Ado
 clemes sunt ut bocus rex. xxx.
 hoīs coram illis ligatos piceret
 nūq̄ effice potuit ut crudelita
 tis aliene misterio fungent. Soli
 nus. Non n̄ lascesciti nocent. ay.
 cas dorso insidentes cute in rugas
 contracta necant. Hoc illis p̄ cau
 de uillo ē. ay. Elephans sedet sup
 renes aliquitulu. s̄ tñ pedes postio
 res non flectit. imo totalit̄ cru
 ra postioza crurib; ac pedib; an
 tiorib; erecte stantib; r sic recl
 natur ad latus dextrū ul' sinistrū
 sup arbore. Ambros. flequit enī fle
 dere q̄tuor pedes p̄ pond' corpul
 quia rigidiorib; opul fuit cruri
 bz que uelut colūpnis tantam
 possunt m̄broz machinā susten
 tare. Calcaneū leuit̄ incuruat
 rigent cetera pedū a sumo usq̄
 ad ymū. Q̄ndo ergo dormire aut
 quiescere uolunt arborib; incli
 nant̄ que non nūq̄ ut ait am
 brosi uide atq; inflexe tanto
 corpore frangunt̄. atq; elephans
 qui sese in illis refudat corruit.
 Qui uero magis expti sunt peri

clā talib; arborib; innitunt̄
 q̄ nūq̄m cadere possunt. Sena
 tores autē arbores secant quib;
 inclinari solent eas quib; dā obi
 cib; ne penit̄ corruant fulcien
 tes. In insidijs latent donec rei
 tens elephans cum arbore cui in
 nititur cadat. r surge n̄ ualeat.
 Ad garricū autē illi plerūq; ē
 runt alij elephantes. Cumq; se
 incuruare r locū erige n̄ pos
 sunt gemunt parit̄ r garricū.
 r q̄i compatiētes cū lugente
 lugent. Paruuli autē elephantes
 p̄t ualens sese p̄mulsade suppo
 nentes cum sua p̄mulsade ipm
 aliq̄m p̄stratū erigunt r ita de
 manib; uenatorū liberat̄. Liber
 rerū. Hec autē est causa q̄re ca
 dentes surge non possunt. Ha
 bent ossa solida sine iuncturis.
 Sū crura r t̄bias flectere non
 possunt. In iuuentute tñ flectē
 possunt. Crura fere eq̄lia h̄nt in
 grossitudine instar stiptū ab y
 mo pedis usq; ad uent̄. Sed di
 cit̄ exp̄m̄tator pedes postiores
 flectit ut homo. Pedes uō rotū
 dos h̄nt ad instar pomi. s̄ tñ
 h̄nt digitos iunctura latera

q̄ non fixi sunt ⁊ p̄ter hoc nō
 hñt unguēs omnino. Quā gra
 ditur elephāns ex pondē corpis
 sui ⁊ uirtute fortitudinis sue
 altissime pedes suos t̄r impri
 mit adeo ut periculosum sit ali
 is aīalib; sicut eq̄s ⁊ tauris
 ambulare post ip̄m. Pes fini
 ster leuior ē ad motū in elephā
 te q̄m dexter. Et hoc cont̄ omē
 gen̄ aīalū p̄ter q̄m hōis. aīz
 Et notandū qd̄ cont̄ omīa ani
 malia terre intestina ei dispo
 sita ⁊ formata sunt. hñt enim
 in uentre intestinū inuolutū
 uillosū. Quod si uideris ⁊ ma
 nu non discutias putabis qd̄
 deum uentres habeat. Alium
 stomachum non hñt. Spar ei
 mai quadruplo epate bouis
 ⁊ residuū intestinorū simile
 excepto splene qui modicus ē
 respectu corporis. Accidit autē
 aliqñ elephanti infirmitas ⁊
 p̄ hoc non potest tunc urinā
 eicere aut stercur. ⁊ si elephāns
 trāam comedit morietur. Sunt
 tñ aliqui elephāntes qui trāam
 assueti sunt manducare n̄ in
 de moriunt. ⁊ in hoc cerni potest

quantum uales consuetudo q̄ uide
 tur et̄ quasi alia natura. Accidit
 autē elephanti dolor iuncturaz
 ⁊ uinat ip̄m cont̄ hoc pot̄ aque
 frigide ⁊ gmina in melle subm
 sa. Ventus multū nocet elephan
 tib; ⁊ p̄ hunc cont̄hunt infirmi
 tates. Quā autē elephāns dolet
 spatulis caro porcina assata et̄
 supposita curat ip̄m. Aliqui uō
 elephāntes oleum potant. In hys
 autē qui oleum potant si ferrū
 in uentre fuit exheretur de potu
 olei. Fataliter autē elephāntes
 potant uinū. Quā autē potare
 non possunt signū est qd̄ infir
 mant. ⁊ tunc danda ē eis medi
 cina q̄ purgari possunt. Ita autē
 medicina danda ē eis cū oleo dil
 tepata ⁊ curabunt. Elephās
 cū uociferat sine naso p̄ os uo
 ciferat. ⁊ ei uociferatio ē cū mi
 to spū. Aliqñ tñ euenit qd̄ uo
 ciferat ex p̄te nasi. h̄ tunc non
 ē horribilis ei uociferatio. h̄ dul
 cis est tanq̄ fistula. Elephāns
 crescit p̄ q̄draginta annos ⁊ tō
 sentit frīg⁹ ⁊ hyemē ⁊ uentum
 frigidū. Hoc aīal ualde ē flu
 uiale q̄m in india ubi genan

tur semp habitant sup fluiuos.
 Qñ spaciari in aquis uult. ingre
 se in aq usq; additamentu co est
 rostrum qd dicitur p mulsadel qm
 ei additamentum sup faciem aque
 est r inspuat p ipm r non potest
 multu durare nãtando pp sui
 corpis ponderositate nimia.

Equi ut dicit solin in uniuersis
 ferre orbis partibus pereant. S; illi sunt
 paupter contratis q in hyschia r ca
 padocia genantur. Inter eqs qui
 acrois sunt speciq; maioris pfundi
 naves mergrtat in bibendo. Equi
 plerūq; in plijs inimicos part sue
 nouerit. Gaudent ad sonitu buc
 cine r congressionib; glant. Non
 nulli etiam equoz tybiay canci
 bz gaudent r quida accensis fac
 bz puocant ad cursus. Equoz libi
 do iubis tonlis extinguit. Jubay
 eni gla ad cortu agitant. Et h
 quide in mulierib; rept. quli
 ex g castitatis hns ppositu tonde
 atur r non sinat uaccay caude
 abz pulchre dispositois huamas
 scapulas inquinari. Equo pullo
 in hyschia parunt ex uentis con
 ceptos. S; hy numq; ulto trienni

um uiuunt. Equo ut dicit pli
 ni impregnate aliqu abortiuu
 faciunt si ante naves eay exin
 guat candela certa. Hoc id mu
 lierib; delicatis possit accide. Sex
 rilis intelligit equa si non pmo
 cortu cepto genare. Equus incl
 pro core duoz annoz r aliqui
 triu. S; quicqd genatur ab eo an
 tres annos copletos debile e. Qc
 quid uo post fortius r melius ul
 q; ad annos. xx. Galatã autem
 saltat usq; ad tricesimu annuum.
 Equa autē usq; ad qdraginta
 annos. Quir autē malsis usq;
 ad triginta qnq; annos. Et autē
 usq; ad qdraginta annos. Dicit
 eni equu olim uixisse usq; ad
 septuaginta annos. Adhuc in sy
 cilia tm eos uiuere dicunt. scilz
 illos qui ibidem genantur r in
 plide. Gallici r hyspani parum
 uiunt ut dicit yfidor. Punde de
 aial qd pcedit in etate nigrescit
 dentei ei preter in equo. qa equus
 pcedens ad etate dentes ei albescit.
 Unde etas eoz in dentib; cernitur.
 Equus ho dentei numero qdragin
 ta quoz pmos amittit a natiui
 tate nise. xxx. utrimq; binos

No
No
No
No
No
No
No
No

No
No
No

sequenti anno totide primos illi
 qui cecidero amittit. Quidam tñ
 dicunt qd in nro orbe ut dicit
 plini a quinto anno incipient
 amittere vinos qui sexto anno
 renascunt. Sy. hō venatos om̄s
 dentes & imutabiles. In equis p̄
 capue & om̄ium iumentoz ge
 nax aures indicia animi prefe
 runt. Maxime fessis. nutantes
 pavidis subrecte furentib; re
 solute egris. In genolis eq̄s ut
 ait ysidor⁹ quatuor considerant.
 forma. pulchritudo. m̄itū. atq;
 color. Forma ut sit ualidū corp⁹
 & solidū robore. conuenient al
 titudo. latus longū. substricti
 deniq; rotundi clunel. Corp⁹ om̄e
 musculoz densitate nodosū. pes
 laccus & cornu concauo solidat⁹.
 Pulchritudo ut sit exiguū ca
 put & sicū. Pellis p̄ ossib; ad
 herens. Aures breues & argute.
 Oci magni. flares patule. erecta
 ceruix coma densa & cauda un
 glaz soliditatis fixa rotunditā.
 Exertū ut sit om̄ino audax pe
 dib; alac̄ trementib; imbris qd
 ē fortitudis indicium quicq; ex
 summa quiete facile conacet⁹.

ul' excitata festinatōe non diffi
 cile teneat. Oculi autē equi in
 aurib; intelligitō. uir⁹ i imbris
 trementib;. Color hic papue est
 spectand⁹. Niger optim⁹. rufus q;
 ul' glauc⁹. Alb; etiam plerumq;
 bon⁹. Ceteri colores detiores iudica
 tur p̄ alijs ut dicit exp̄m̄tator.
 Breuior uita ē hispanis equis
 & gallis. Longua uo p̄ficijs py
 rontis siclis & dacis. Tria gena
 equoz sunt. Om̄i eoz est bellico
 sum. Aliud ad uehicim aptum.
 & equitandū. Aliud aptum ara
 tris. Solin⁹. Homuli equoz fuisse
 inueniuntur qui non nisi pri
 mos dn̄os cognoscē uoluerit ut e
 quus cesaris. equus h̄taz regis.
 hystona perlay. Equus quoq;
 alexandri macedonis qui ob
 dignitatē sui defunct⁹ regias
 accepto exequias. In cui hono
 re alexander condidit urbē q̄
 in noīl ei memoria bucephala
 applaui. Solin⁹ & plini. fuerit
 etiam equi qui rectorib; perdi
 tis quos diligebant arcesseret
 morte fame. Inctis ul' mortu
 is dn̄is mlti equoz lacrimas
 fundunt. Solū enī equū p̄

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

hoiem lacrimam. r doloris affe
 ctu sentit. ysidor dicit. Soleat
 autē ex equo meliora ul' alacri
 tate euenit. ficuturū dimicari
 collige. Verum hū mores in ge
 nere pstantissimo equo repun
 tur. hū uero qui hū nobilita
 tis non fuerit nulla bonitatis
 sue documenta pbuerit. Sola aia
 lium equus r uacca r ceruus
 ossa cartilaginosa hnt in cor
 de r hoc ppe magnitudinem
 sui. ut salz sustentet cor ipis
 ossibz sicut est in membris cetis.
 r os cerui em medicinale ē. eq
 uero ul' uacce nequm. Equz fe
 minis tanta inest pietas ut
 si una illaz moriat in grege.
 alia eqz socia illi nutriet fecu
 equo mortue. Equi em natāli
 ter diligunt suam speciem p
 cetis bestis.

Equidius sicut die
 solū aial ē orientis
 uel grece. Pili colli ei sunt ut
 luo equi descendentes p sca
 pulas. Habet pilos sub dome
 stico colli r assimilatur barbe.
 hnt etiā cornua mas. femia
 uero cornibz caret. Pedes eius

soleas hnt. Corp' eius ad qrti
 tate cerui est.

Sale sicut dicto solū bestia
 est ut equus. Cauda elephan
 ti. Igro colore. Maxillis apus
 pferens cornua ultra cubitade
 modū long. Ad obsequium culti
 bet motus comoda. fiesq em ri
 gent ut dicit iacobz. h mouen
 tur ut usus exigis plandi. Cu
 pugnat pcedit unū. alterum
 replicat ut si forte uno reconso
 ul' leso succedat alcm. hoc al' aqz
 fluminū gaudet.

Henchures al' est in
 partibz orientis ut dicit
 arz. Ad magnitudinē tauri ē
 r assimilatur ei aliq'culū. h in
 uenturū in eo longi crines des
 cendentes ad duas ptes scapula
 rum sicut in equo. r ipi pili mol
 liores. r breuiorez sunt pili equi
 r color corpis ei int' nigrū r ru
 sum. magis autē declinans ad
 nigredinē. Punde pili qui in ni
 bris sunt alijs lane assimilant.
 Vox aialis hui uelut uox tauri
 r cornua ei multū recuruata
 r ad pugnandū habilia. Pili
 frontis ei qsi hirsucie diuiden

tes sunt hinc et in super oculos.
 Dentibus superioribus caret sicut
 taurus. In auribus ei pilorum rari-
 tas. et habet in pedibus cornes locu-
 lares et cauda ipsius brevis est
 respectu sui corporis. Terram ca-
 uat et habet corium durum ualde.
 et multos ictus patiens. Caro ei
 dulcissima est. et propter hoc persequitur
 a uenatoribus. et dum persequitur
 fugit. et aliquando subsistens quiescit.
 et cum debilitatum fuerit pugnat.
 et in pugna stercoreus erit per unum
 passus. et hoc causa timoris. Est
 autem aliter multi stercoreus. Cum appro-
 pinquat tempus parvus animalis huius
 mita ipsius generis animalia adu-
 nantur circa ipsum. et egentes singuli
 stercorea aggregans ad instar
 muri in circuitu animalis.

For Armore

Amentra ut dicitur lib
 rerum in partibus germanie
 animal modicum ad modum est. Mas-
 uero et femina in estate cibos co-
 gerunt quibus uiuant in hyeme.
 Hos cibos cumulos in terra facien-
 tes recondunt. Naturaliter autem
 femina in sumendis cibis auida est
 et prodiga. Contrario masculus pius
 et auarus super modum est adeo ut

ux sibi ut tenuissime uitae ali-
 moniam uelit impendere. Masculus
 autem auiditate femine sciens
 aditum obstruit per quem cibos ab-
 sconditos possint attingere. femina
 autem naturaliter callida est. auida
 autem sibi foras facit occultum
 ex altera parte aditum oppositi. per quod
 possit furari maxime nescio. suffi-
 cientiam suae auiditati. Accidit
 quod ex hoc ut masculus paruus est
 macie tabescat ueniente estate.
 et contrario saturata femina
 pinguedine vitilescat.

Spinati ut glosa
 dicitur super ipsum locum ubi ani-
 mala imunda prohibentur in lege
 alio nomine cyrogvillus appellatur.
 Est autem aliter spinosum formam pediculi
 huius. propter in uentre ubique spi-
 nus clauditur propter insidias. Nam
 statim ubi aliquid presenserit pinnum
 se subrigit. deinde in globum conu-
 luit in sua se arma recolligit. con-
 fit ut difficile se uidendum pal-
 pandumque probeat. Et hoc actu cog-
 noscitur. Liber rerum. cyrogvillus
 in aqua calidam quae statim delecta-
 tus in planam membrorum delecta-
 tionem et pensionemque resoluuntur.

sicq; uideri palpariq; potio in of-
 fensu. Hoc naturalit' fura pudes
 geminas respirandi uias munit
 ut qn boeam flaturu collegio
 septatione obstruat. qn uo cog
 nouit acul nebula remouit. ad
 septatione se conserat. ut fla-
 tus obuios e regione nociuos
 uitet. Hoc in exameron testu
 ambrosi. Erinatū uo dicit ay
 audit obtenti omi aiali hnti
 testam in capite. Ex resultan-
 tia enim q fit in testa audit
 son'. Natura em erinatū ē me-
 dia sicut dicit ay. ino natura
 mollis teste idest cancri. r dure
 teste hoc ē leporis. ul' hoz simi-
 lum. Ericius hō quinq; dente.
 r ino col mbrum carnosu. Spi-
 nul uicitur armoz loco sicut bos
 cornibz. Expuncator dicit quod
 nutrimentū corpis ericy transit
 in spinas pō pauertate calo-
 ris. r quia cybz non digit' ge-
 nerat' in corporibz eoz mltā su-
 pfluitas. r inde genant' spine
 dure sicut lapides. r hoc pō ml-
 tā frigiditate. Carnes ericy ul'
 hnto deficcatiua r dissolutiua.
 Pprie stomachū confortat. Ven-

tre soluit. r urinā puocat. Ven-
 lis ē hys qui ad lepra elephan-
 tina dispositi sunt. Erici pin-
 guis ē r medicinalis. Ercoia-
 cul pcello assimilatur. Gulus
 ericius duos hō anos per quos
 feces emittit. Omnia gnantia
 aialia qdrupe hnt testiculos i
 anteriori parte pced' ericiū cui
 testidi sunt ppe renes sicut a-
 uium. plini. Qn uenat' r fract'
 fuit despatōe euadendi urinā
 in se reddit tabificā. dorso suo
 r spinis ita noxia ut si etiam
 euadat putrefactis spinis ur-
 possit uiuē. Quod sciētes uena-
 tores postq; in matutino urinā
 fecit eum inchoant plequi. Ex
 poliari solebant antiquit' uestes
 ei' spinis yfidoz. Huius etiam
 prudentia talis ē. rpi unidem
 ay urte ascendit r exacinat u-
 uam ipul ita ut cadant race-
 mi in terram. Quibz in unū con-
 gregatis uolunt se sup illos.
 Tunc racemis spinis ei' infixis
 defert fecibz suis. Hoc r de po-
 mis arboz facere dicit. Cinis
 cōbusti erinatū cū pice lique-
 scā acacia pilos reddit ut di-

No

No

No

No

No

at plini. ay. Erinaci coru cu
 femina stando applicati r con
 iuncti ad inuice r hoc ppo acu
 leos spinay qui in dorso ei suu.
 Si eni a dorso conent aculeis
 inuicem pungentur. Vide ergo
 nature miraculm que uniuu
 qz puidet comoditate.

Erminiū bestiola de
 gene mustelay dicit.

h forma minor e coloreqz disti
 milis. hyberno tpe cadet istar
 nuus excepta extremitate cau
 de. Estate uero in uentre tm
 caudet. Dorso aute apparz sul
 cus. mures psequit. Carnibz
 uelocit. haxz bestiolay pellibus
 hominu curiositas supmo a
 breu in uestibz uti solet.

no

Malena aial est
 in remotis orbis ptibz na
 loens datu ac creatu in uin
 dictam r uitione hominu su
 pboz. Hoc eni aial naturali
 qdam indignatõe supbia in
 hoie detestatur. Et si occõne
 accipere congregiendi pugne
 constant insistit. r uictor sup
 bie indement hoie discerpere
 nititur. Econt si inobuium

hoiem ex fuga r timore huili
 ationis iudiciu dephendit sub
 sistit in edum r euade illum p
 mittere.

Furuncis aial est qd uulga
 riter furetu dicim inter
 album r beuru. colorem ht pau
 lo amphiori q mustela. consumi
 us ualde putario. Aial utiqz
 animosũ est r ferum nimis
 ult quam in uiribz ei natura
 concedit. Ad hoc edocti sunt fu
 runchi ut antea quibz cuni
 cli delitescunt a uenatoribz im
 ponunt. At illi foueas auda
 cter penetrant. iperuntqz mor
 sibz bestiola quoadulqz angu
 stiam in recia expulsa daciãt.
 Necz odiunt hanc bestiam tm
 h quicqd spirare uidetur aiali
 um qntucumqz sit magnum
 p uiribz iperunt. Nec hoc quide
 pro delidio carniu est qbz uti
 qz non uelocit. h uoluntate
 malignandi. aut ut nonnulli
 dicunt p sanguine bestiaz q
 utiqz in potu libenter suscipi
 unt. Ptu secundũ est furuncu
 lus. utpote septe aut octo fe
 tus simul edens. Corpe dicit

70
tur plerumque. Si femina non habet
morem quando luxuria stimulat eam
mellitur et moritur. Porcat in utero
quodraginta diebus. Cum nati fu-
erunt catuli ceci sunt quodragin-
ta diebus. Ab eo autem tempore quo
videre incipiunt usque ad quodra-
ginta rursus dies uenari inci-
piunt catuli.

Furionis ut dicitur a quo animal
luxuriosum. abis ingurgi-
tatur et per hunc plerumque incrit
picula. Dum durare non potest pro-
hibente hoc excessu corruptiois.
Hoc autem intemperantia exerceo op-
timum libidinis. Excessum enim in abis
sequitur libido. Est enim genitale
membrum uentris continuum. et
propter uicinitatem membrorum sepe
sepe uicinitas uiciorum. Cum cor-
deleuatur et fere grassandi in agi-
tatione super femina. et cum non potest
efficere totum quod intemperantia appe-
tit clamat et inquietat cor-
dem. In omni quippe animali na-
tura negat multum coram licet
appetatur multum cupiditate luxurie.
Sed enim coram est uirtus tan-
guinis uolens eiectionem. Unde
quicumque excedit modum in coram

de debita uirtute frustratur et
ante tempus mortem sibi auxilium.
frequentem enim auditum est ho-
minem subito mori in coram. et
hoc quia ardentior appetit exbau-
rit spiritus et ad nichil aliter. Igitur hoc
animal furionis coram uidetur homi-
num more. Quas enim desuper eleua-
tur et femina subiaccendo egreditur
sub eo. Hunc ordinem nunquam mu-
tat licet ipse homo animalium omni-
um inordinatissimum mutet or-
dinem nature sue ut coeat adu-
sus ut canis. uel stando ut hyri-
cius. uel femina supiacente quod
est scelus in omni animalante et
pessimum. Nullum enim animal pre-
ter hominem hoc facere repetitur.

Belles bestia est
ut dicitur plinius quod huius par-
ua sit corpore malicia tamen ingens
ualde. Hoc bestiarum genus in humo
fossa manet. In speluncas ergo
animalibus insidiantes excrementa
stercorum suorum eiciunt atque tra-
obruunt ne intendant intel-
ligant odorem illum indicem esse
sui. Visus ergo animalibus peran-
seuntibus ipse quidem in silencio
procedit sui tractu leuia uesti-

glia p̄trahens. Nec mora ubi p̄
dam uidet ori suo ul' ungui
bz apte locatam inopinace
in-silur. gnataturq; crudel
in apphensa. Hac bestia sig
nantur paup̄tū oppressores
qui q̄si stercus eicientes con
sidentur quibz dā famosis et
religiosis uiris ut uideant
boni ⁊ sub hoc p̄tectu latent.

Ainge aialia
sunt in ethiopia ha
bitantia colorem piloz sul
cū hnt ut dicit plini cont
more fere omium aialium
p̄ter q̄ hominū manillas
hnt in pectore binas. quibz
fetus lactare uident. Aialia
sunt nec fera nimis. nec mā
suetā penit quippe q̄ iniuri
as defacili sustinere n̄ possūt.
Pacē cum eis qui hnt uolūt
eis p̄mo pacem seruet.

Sus ut dicit liber
retū aial est modicum
uariatum coloribz albo nig
q; ⁊ subrubro. p̄ totam h̄enē
dormit ⁊ q̄si pila in unū con
tractum iacet. ⁊ miro modo
ut p̄sidoz dicit ip̄o sompno

pinguescat. Intēa sopito uitali
spū nulla cōmotio. s; hoc mi
rum si sopitū al' ad aeris fere
na detuleris paulatim inter
manū tenentū spū conuales
cente resoluit. Itaq; uis m̄cū
te t̄p̄ cum sol calidos radios
emiserit bestia naturali more
ad robur reuertitur. In arbori
bz uelut in terra currit. ⁊ po
moz succo cupidus delectat.
Paralysim am̄tibz in pingue
dūcē gliriū decoctam ⁊ ex hac
m̄bra inuncta dicit plini p̄
futurum.

Gali ut dicit arz. aial est
multe audacie. pugnat
autē cum serpentibz. ⁊ cū eos
deuictō comedit illos. ayorez
postea rutam q̄ serpentibz adu
sa est comedit. Precipua uō cau
sa ē quare cū serpentibz pug
nat. quia ip̄m gen' serpentum
muriū carnibz uiuit. ⁊ ip̄m
aial gali libenter murel come
dit. ideo q̄si emulos cibi sui ser
pentel p̄sequit. Hoc al' ad sep
terronalis ul' ad midionalis
p̄tem ingressus foueaz suaz
facit ut uento sibi h̄rio non fa

Loir

tigretur.

Genccha bestia est paulo ma
ior uulpeia. Colorem hō
inter nigrū & crocū. maculas
interdum nigras ordinatē in pel
le dispositas. mansuetā satis
bestia est nisi fuit a ceteris besti
is lacessita iniurijs. Non con
scendit ad ardua. nec extollit
in mirabilibz sup se. s; inter hu
milia & sup riuos aquarū gra
tante deambulat. & ibi querit ci
bū cum esurto.

Roscul

Guastules ut rose
rula sic uulgariter
dicitur. aīal ē circa aq̄s frequēter
habitans. Hoc multela mai
est. & min pyrolo. In dorso t̄bru
sum ē in uentre candidū. Hoc
in tra habitacū factū. Dicit
stercus odoriferū ualde & mul
to simile in odore s; impar ut
tuce. & inolentia odoris. Et hoc
mirū in bestia. Vno in loco ster
cus congerit quo uideat non
uidere hō. s; bonū suum ponit
p̄to omibz accipiendū. Visus ho
minū fugit. quo quide nobis i
nuitur ut bona facientes uisu
laude hominū eutemus.

bices

bestie sunt q̄ ut beatus gregorius
in moralibz dicit. parue sunt
corpore. In petris tomorant et
ibi fetus faciunt. Qui etiā cor
nua habentes cum p̄cā sente
ritus imminere de rupibz se pre
cipitant. In cornibz sese recipi
unt & sic immunes manent
ab omī leſione. Has dicit plu
ni ammirande puicitatis.
oneratasq; ēē in capite ua
stis cornibz. Dicitur ibex in
noīatō. Dicit magis in hysto
rijs hanc bestiam ēē de ge
nere ceruoy. Serf. Ibeus est
aīal. aius ibul & inuid ibis.
scilz ab eo is. it.

No

Brida aīal q̄dripes est bige
nerū. id est ex duobz natū
ut dicit p̄sidor. sicut ex equo
& asino mulus nascitur. ita
ibrida nascit̄ ex apris silue
stribz & porcis domesticis. Ti
tur uero nascitur ex oue &
hyro. gulinio uō nascitur
ex capra & arietē. Quā cōmix
tiones aīalū fiunt copiant̄
renes & postiora feminay ut
māscū non uident eas p̄cē

No

disparile gen.

Stryx ut dicit solin
bestia e que uulgo apud nos
porcus spinosus dicit. hoc al
circa marina hntat. In caumit
uero montiu nonnuquam. qn
sals iuxta marina refugium
non ht. sicut plini dicit. Hy
bernis mlibz pduat estate la
ter. In terra r in aq potenter
ualet. Huic bestie terga iacu
lis pleriqz laxatis iadatoe
uoluntaria canes uel hoies
uulneret primantel. Ita e
nim ei ut dicit iacoby ad un
dictam cecillima e. Hys sig
natur heretici qui in psecu
tione ecclie pduant. Cum
uero pacem ht ecclia laci
tant in occultis. In sediano
ut rapiant pauperem q au
ro fidei caret. Hyspidi uero
sunt acutis arguuntatolbz
heresum quibz primantes
ocadunt.

hispidi a se
qbz iacut

Hiena ut dicit plini r so
lin est aial semp in se
pulchrit habitans mortuoz.
Duas ht naturas maris se
luet r femine. Huic cu spina

riger collu continua unitate sic
eti nequit nisi toto corpe circum
acto. Habla sequit equoz ut ja
cobz r arz dicunt. r audreu assi
duo addidit nom qd exprime pot
sto imitaco uocis humane ut
hoiem dolosa astucia euocatu
occidat. Vomitus quoqz huma
nos maritur flis singulicbz
sic etiam canes sollicitatos deuo
rat. Venantes etia canes si um
bram ei dum sequunt correi
gunt latrare nequnt uoce p
dita. Colore cum uoluit uari
at. Omne al quodcuqz lacra
uerit heret uestigio. Hec bestia
priosam genam portat in o
culis. ul ut nulli dicunt in
fronte. Magnitudo hyene ut
magnitudo lupi. r in ei collo
sunt pili sicut in collo equoz
Et pilos ht duos sup omia
spondilia. ut plini dicit. Hy
ene plurime gignunt in af
frica.

Heo ut dicit iacoby r solin
rex aialium ee dicit. Le
onum gen in tribz sandteur.
Sunt pleriqz breues r iubil col
pi. Ignau sunt r imbecilles

Sunt & leones quos p̄di gnant
 h̄ ignobiles & degeneres sunt & iu-
 bis carentes. Leones uō qui lon-
 giores sunt & coma simplici no-
 biles sunt & acres. Solis carent
 & suspitōe. nec limis intuent
 oclis. aspiciq; simili n̄ nolunt.
 Animos leonū frons & cauda in-
 dicat uirtus eorū in pectore & in
 pedib; anteriorib; & in cauda fir-
 mitas autē in pectore ē. Ad ea
 lide nature sunt ut omī tempe-
 core dicantur. Leona in p̄mis
 quinq; catulos ē ducat. Secūdo
 quatuor. Tertio tres. Quarto duos.
 Quinto uō solū. Deinde uō stil-
 lublito. & h̄ est causa q̄re gene-
 rare cessat. Quia ut dicit ar-
 stina diminuit̄ in leona p̄p̄ce-
 dente generationē catulorū que
 fit in calore maximo naturali
 consistente. in leone magis q̄m
 in alijs aīalib; & ideo solidior
 & fortior eī natura ē omib; a-
 nimalib; scdm̄ q̄ntitatē corpo-
 ris sui. Leona duas mamillas
 h̄ in pectore t̄m in medio sc̄h
 uentris. & has paruas non con-
 uenientes magnitudinī corpo-
 ris sui & causa hui non ē q̄ ē

paucoꝝ filioꝝ mater. h̄ q̄a mo-
 dici lactis q̄m c̄b; t̄n̄s̄o in cor-
 pus & q̄m non comedit nisi ra-
 tō non comedit nisi carnem
 que n̄ facile t̄n̄s̄o in materia
 carnis Auḡtin'. Cum parit
 catulus trib; dieb; dormire
 dicitur. donec aduenientis pa-
 tris rugitu tremefactus exci-
 tetur. Solin'. Leo nisi lesus faci-
 le ^{non} uulatur. h̄ cum uicta non
 puocatur confringit tota alit̄
 adūlantē. p̄strat parit cap-
 tiuos obuios repedare permit-
 tit. Homine non nisi in mag-
 na fame perimito ut dicit lib-
 rerum. Sicut magis in uiros
 q̄m in feminas. & hoc magis
 in h̄is q̄ cognouerunt uiros
 q̄m in pueros ul' uirgines. Cū
 dormit ut dicit andelin' oclī
 eī uigilant. Cum ambulat ope-
 rit cauda uestigia sua ne a ue-
 natorib; percipiat̄ ut dicit pli-
 ni'. Leonum ferocitas inter se
 non dimicat. h̄ pacifici sunt
 inter se. Solin'. Cum p̄mittur
 a canib; in uenatōe contemp-
 tum recedit. sublatoq; inter-
 dum & ancipiti recessu dissimu-

No

No

lat timore. Idq; agit si campis
 patencib; urgeat. Siluestrib;
 uero in locis q; ceterum ignaue
 n̄ formidet q̄ra potest fuga se lib̄
 trahit. Cum pdam insequitur
 nisi lateu adiuuat. cū uero fu
 git salire non ualet. Anz. Solus cū
 camelo arabico dextrū mouet
 pedem p̄mo deinde alios. Solin.
 Cum gradit̄ etiam muerones
 unguū uaginis corpop̄ claud̄.
 sicut murileḡ ne acunūa at̄
 ta recundant̄. Anz. Leo eleuat
 pedes sicut canis q̄ mungit.
 Q̄n apuerit os exit odor fortis
 ab illo. Leo celerrim̄ fortitudinē
 natura grauis ē. r̄ hoc pp̄t̄ dif
 ficilem digestionē. Q̄n curru
 ualide t̄sto metas curfus po
 tet̄. r̄ hoc q; se inuehentiā spē
 recinē non potest. Cū elurto cau
 dam p̄ trā trahit amplo ar
 cuitu. rugiensq; decerret aū
 lia nec audent transire tractū
 illē caude. r̄ mirū ut dicit̄
 ambrosi. cy ultra aīalia q̄ per
 celeritate possent ei impetum
 euadere rugientis sonitu ue
 lut in attonita atq; uicta desi
 ciant. Leo nature sue superbus

ferocia aliaz feraz genib; misc̄
 se nescit. q; q̄i rex q̄dā plebeoz
 dedignatur consortiū. Qui etiā
 cibū fastidit hesternū. r̄ etiam
 ipas sue esse reliquias adūsat.
 Igitur cū leo formidabilis sit oī
 bestie exiguo tū scorpionis acu
 leo agitur. r̄ ubicūq; eū uide
 rit q̄i hostem uite sue fugit.
 Liber rerū. Dicunt nonnulli
 leonē pp̄rio furore incim̄ r̄ con
 sumi utrius igneo cruore. dum
 modū furoris non h̄t. Solinus.
 Igitur leo captus a uenatorib;
 uenerabilis t̄ctur. rotaz r̄
 meo strepit̄. q; magis ignē. s̄a
 cobz. Gallū etiam albū timet.
 Plin. Ira leonis capta arte seda
 tur tali. Verberatur catulus co
 ram eo. credit q̄iua illi exēplo
 se timē debere hoīem q̄ in coher
 tione canis potentē uidet. Leo
 nes nūq̄m crassi ul' sagina o
 nerati inueniunt̄. Alternis
 dieb; cibū ul' potum capiunt.
 Addunt quoq; abstinentiam
 si digestio non fuerit subsequita.
 Carnes iusto amplī deuorantel
 in ora unguib; insertas p̄hunc.
 Hanc cū insequit̄ r̄ fugiendū

ē in satietate idem faciunt. Leo
 uenatur onagrū. r hunc natā
 lter odit. Leo eger ut dicit am
 brosi hūmā querit q̄ deuoret
 ut possit sanari. Leo canit hāc
 sō sanguine egritudine sue me
 decur. Refert plinū quod hīracū
 sanū in hīria leone obhūo r sup
 plicat uoluntate attonit pa
 uore cū refugienti undiq; se op
 ponet leo r uestigia eī lambet
 similis adulanti. Anadūct in
 pede eius uuln. extractoq; sur
 culo libauit eum a cruciatu.
 Simili m̄ dicit quidā samū ge
 nere cū leonē hīc obuiū fugit
 setq; ad arborē tandē leo hīan
 ti ore ante eū ululatis indica
 uo pauenti quia os morsu a
 uidiori dentib; inhēserat. qd̄
 ille cernens apprimauit. tūto
 q̄ impedimentū ab ore hīantis
 medio. Cui manu se curatum
 cernens leo blandiendo grā q̄
 damm̄ referebat. Senectā defe
 ctio dentū pbat. Feminul ut
 dicit plinū r solinū magna li
 bido cortul r ob hoc marib; ita.
 Doce pardi cortū in adultio
 sentio leo. r ne consurgat in

penā leona uiuus aquis se
 abluir. aut longi comittat.
 Solinū r plinū. Cauda immota
 ē blandienti r placido qd̄ rariū
 est. crebrior enī ira. Qui etiā
 consumi incius dicit calore
 iracundie qn̄ immoderat ē.
 Cauda in pncipio ut terram
 ūberat. in incrementō tēga seu
 quodā incitantō flagellat.
 Solnerat obseruatoe mira p
 cullorē nouit r in q̄talib; in
 titudine petit. Cum uo qui te
 la qdam miserit h̄ non uulne
 rariū correptū rotatūq; ster
 nit. h̄ non uulniat. Philosoph.
 Cum p catlis dimicat aciem
 defigit in terram ne uenabilis
 creatur. Plinū. Carnes leonis
 r hoc maxime cor calore man
 ducantib; confectē r ob hoc in
 tempatis frigore in remediū
 dantur. Ossa ei tante duritie
 sunt ut ignis elidatur uelut
 e silice. An. Ossa enī eius pre
 cipue dura sunt r maiora ali
 or ossib; animalium. r p̄ hoc qn̄
 collidunt unum ad aliud emi
 cat ignis. In ipis uero ossib;
 puillima concauitas ē. necp

No

No

No

Inc
Tale
Inp

in eis aliq̄ est medulla nisi
 rarissima. ⁊ hoc t̄m in ossibz
 coraz ⁊ foeculum ut dicit expe
 rimentator. Adeps leonis h̄ruus
 ē uenenus. Cum uino ⁊ adipe
 leonino homo peruncō besti
 as om̄s pellit. fugat ⁊ serpe
 tes. Calidior ē adeps ei om̄iū
 q̄drupedū adipicibz. Leo fere
 semp febricitat. ⁊ hoc q̄rtana
 ⁊ tunc maxime appetit car
 nes s̄mne ut sanecū. Ad ei
 rugitū om̄ia animalia fi
 gunt gradu. etiam que cum
 nūq̄m uiderō ul' cepta sunt.
 ⁊ hoc iubente dñatrice nat̄a.
 Natura enī eis leonis timorē
 indidit. Leo q̄n p̄ terrā durā
 graditur ⁊ lapidosa unguibz
 q̄ suis mucronibz parat. Plī
 nū. Adeps leonis cū oleo rose
 acco faciem custodit a macu
 lis. Candoreq; illustrat eam
 ⁊ sanat. Os colli ei continu
 um ē. Caro uō colli carcala
 ḡnosa ⁊ q̄si un'neruul. Vñ
 non potest ad tergū ul' in par
 te collū inflectere. Liber v̄r.
 Aliqui uero putauerō quod
 hoc ēē indignatōis causa ul'

stoliditatis. ignorantēs cām
 ossis in collo continui. Ay. Jati
 ora uero ei assimulantō omni
 m̄ iucioribz canis. Dentes ei ut
 dentes canis licet maiores s̄nt.
 Molares uero dentes ei inter
 latiores.

Leopardus ut solin' dicit al
 est geniatū ex leone ⁊ p̄do. h̄oz
 femine sunt audaciores ⁊ forti
 ores maribz. Plinū. Aliquis uo
 lens resistere leopardō furenti
 fricat allū int' manus. n̄ mo
 ra leopard' resiliet. nec resistet
 ex odore ally sustine nō potest.
 Ambros'. Leopard' egritudine in
 terna decet capree siluestris
 sanguine bibit ⁊ uim languoris
 euitat. Leopard' subrufū colore
 h̄o macias per totū nigras
 multo minores q̄m leones. Leo
 pardus q̄n comedit uenenosū
 aliqd̄ querit stercus h̄ois qd̄
 comedit ⁊ sanat. Credunt a
 liqui eandem ēē bestia leopar
 dū ⁊ pardū. h̄ diuisa nora Am
 brosius. Hec bestie crudelissi
 me sunt naturaliter. Vñ dicit.
 Si mutare potest ethyops pelle
 suam ⁊ pard' ^{vare} rātem suam

No
No

No
No

Suis.

est mutabilitate animi ;
 Domesticant aliqui. s; nunquam
 sic ut sue crudelitatis obliuiscant.
 Domesticant tamen ad uenandum.
 Igitur cum in uenatione ducuntur
 relaxantur ad preda. Quia si quanto
 aut quanto saltu capere potest
 non subsistit iracundus. et nisi statim uentura
 bestiam furentem offerat cui sanguine
 placatur placatur uenit in uenatore.
 ut quoscumque obuios quia impossibile est placari
 cum nisi in sanguine. s; in hoc
 puidi sunt illi qui uenari uolunt
 hys bestiis quod semper penes se
 agnos ut alia animalia hinc quibus
 placant iratos.

De lamia. lvi.

Lamia ut dicitur liber rerum
 animal est magnus et crudelis
 simus. Hæc siluas cetera et inter
 ortos et fugit arbores et ramos
 atque dissipat. et hoc per brachia
 fortia nimis habilitata ad
 omne actum. At ubi homines
 pueniunt ad prohibendum pugnat
 cum eis. et mordet eos. Hoc autem
 est in morfu eius super modum
 mirabile sicut ante refert. Homo
 lauciat lamie dentibus non

sanatur a morfu donec rugientis
 uocem bestie audierit. et nos
 quidem ignoramus si iste sit
 lamie de quibus semias in
 trenis dicit. Lamie nudauerunt
 manum. lactauerunt catulos
 suos. et quidem secundum glossam
 super predictum locum in trenis
 bene credi potest. quia dicit glossa
 quod hec bestia ferocissima est
 tamen peccantibus fecibus prebet
 manas et lactat teneros. Has
 bestias semias reuocat ad memo
 riam iudeis et culpatur eos quod
 ipsis lamias crudeliores sunt.

Cum paruuli eorum panem peccant
 et non erat qui frangeret eis. hoc
 animal hebraice uocatur lidre. Et
 suspicantur iudei unam fuisse de
 furis que parte dicuntur eo quod
 nulli peccant. Audiuimus a quodam
 quod lamie sunt bestie in ori
 ente circa partes illas que conti
 nent turrim babel in campo
 sennaar. Et hec bestie maiores
 sunt capris. et sunt irrigue la

ctis super modum et domesticantur ab hominibus et ducuntur
 ad pastum. et utiles sunt in habundantia lactis.

De lamiani. lvi.

Lamiani est aliter ut solus et ja

cobz dicunt se uulsiu. A cui
 crudelitate nulla bestia potest
 ee tuta. Nam ut dicunt ipm
 leone detinet. qui tn omibz for
 midabilis phibetur. Crassatur
 in bestias sui generis. Quo aut
 geni parat. Illa aialia infecta
 tur in placabili odio q reliqs
 bestias depdant. Et cu hoc soe
 lus in alijs psequitur. ipe tam
 iniquitatis non meminit. Ho
 mine nuro modo psequitur. Et
 forte diuino iudicio ut qui de
 beret ee omnium aialiu placi
 dissim in natura omnium est
 se uulsiu. uiciose iniquitatis ma
 xime *de lince. lxx. / lucid.*
 ut dicunt plini et jacobz et lapi
 dari bestia e que ita pspicaces
 ht oculos qd solida corpa sub cali
 tate uisus penetrare dicat. Ve
 plini dicit nisi tm unu fetu
 n facit. Linc lingua ht serpen
 tum similem licet maioze q in
 magna longitudine porrigit.
 Collu circū agit. Unguesq gn
 des ht. Qui aute hui aialis na
 turā plen cognouit ei urinā
 in duriciā preciosi caldi core
 dixerunt. Hic lapis ligurius

appellat. Et inuidia qdam na
 turali liquore emissa harenis
 in qntu possunt abscondunt.
 ne talis egestio in nros usus
 transeat. *de lycasone. lxxi.*

Lycasone in orientis ptibus
 bestia e quam nonnulli in genere
 lupoz ponunt. Ceruice uibacis
 e. et tot modis uari ut nullu ei
 colore deesse dicant. Lupo longi
 or e. h cura breuiora ht ac dis
 similia. Vdor saltu hoc al est.
 Venatu uiuit. Innocuu e hoi.
 Et hoc nocandu in hac bestia
 qn habitu mutat scdm tēpora
 qz hyeme hystica et pilis horrida.
 Estate u nuda e. Hoc al adula
 tores signat ul detractores sub
 ditos qui du prelati eoz in per
 secutio aliquoz sunt. tunc q
 hysticijs uestiunt. et aio malig
 nandi in socios debachant. Et
 hoc sibi honorabile credunt. Et
 ppe uero pacis factitescunt in
 uidia. *De lupo. lxx.*

Lupus ut dicit jacobz al ra
 pacissimu est et fraudulentu.
 Lupos siluestres canes nonnulli
 ee dixer. forma eni ipius ut
 canu. ululat consimilis. Et la

tratu carere. Jacobi. Dicitur autem
 quod postquam ouem rapuerit inle-
 quente pastore ouem dentibus in-
 ledit. Et super dorsum suum suavi-
 ter eam iacere facit. ne forte
 sentiens lesionem ouis dum se
 ipsam mouet lupi fugam retar-
 daret. Ambrosii. Homo qui pri-
 lupus uiderit conticeat. et an-
 ticipat obtutu nocentis licet
 clamandi uoluntatem habeat.
 non habet uocis ministerium. Del-
 puitque eum lupus tanquam uidet
 uocis ablatis. et haec ratio ut dicit
 expunitator. Radios oculos suos
 mittit in hominem. et deficcit spiritum
 eius uisibilem. qui deficcit defic-
 cat alios homines spiritus. et illi tandem
 deficcant arterias. et sic homo rau-
 cus efficitur. Epar habet diuersum
 a ceteris animalibus secundum similitu-
 dinem armorum ut dicit ar. Jux-
 mare frangunt retia piscatorum
 ad deficcandum exposita nisi eis
 in loco reliquerint pisces. Expi-
 unitator. folia salicis in ore col-
 ligit. et sub illis se abscondit.
 ut capras uenientes ad folia
 latenter capiat. Cum inter fo-
 lia lupus intedit ne ex sonitu

papiat pedes suos lingua lambit.
 et sic lubricos et humidos facit
 ne a canibus audiat. Lupus de-
 die obtusum habet uisum. Forte
 clari uidet. Quia autem que
 nocte clari uident de die sepius
 obumbrantur. Plinius. Lupus si se
 punitu senserit ab homine deponit
 ferocitatem. nec enim solite celeri-
 tatis uigorem habet in cursu. Am-
 brosi. Si te lupus preuenit uocem
 et aufert. et si obmutuens solus
 amictum tuum ut sermonem
 resoluas. Si in te insurrexerit
 lupus petram fugit. Si te insequeretur
 paulatim cundo post tegum ut
 et insidietur. ipso uidente signum
 medium ter te et ipsum aliquod
 pone et illaqueatoris metu sub-
 silet. Et hoc idem contra dyabo-
 lum signum crucis est ut ceteris impug-
 nans. Liber rerum. Coeunt lupi
 toto anno non amplius quam per
 dies duodecim. sunt autem uirge
 eorum osses solummodo eo tempore quo
 coeunt. gregatim incedunt. u-
 lulantque pariter. uno tamen per-
 tinentem et ceteris conclamantibus.
 cyagisque tunc formidabiles et
 infesti sunt. cyanducant in

No

No

No

No

No

May.

No

No

No

fame trān. Si tunc se oriānt
 cibo tre cū bouem r equū ul hu
 imodi robustū al inuade quest.
 Nempe illud inuade per naves in
 uidentes cum al a se excute uo
 luerit illū doloso pondere defaci
 gatur r in trān uictū cadit.
 Tunc exhorāntes se comesta ē
 ra reuertunt ad p̄dam. Golin.
 Lupi cū post long^o ieiunia rep
 tas carnes manducare cepint
 ubi quid casu respiciant stat
 obliuiscunt^r r imemores p̄sen
 tis copie eunt questū qm̄ reli
 querant facietate. Plin^o. Parci
 ri dicunt^r inter se rapinā equa
 diuisione. In uelica lupi lapill^o
 q̄ fures apella ē nascit^r. sed in
 hominū quorūda diuo cruciatu.
 Lup^o non pinguelat r q̄a h^o uo
 rat cibos quos comedit nec ma
 sticat ut tascant in corpis in
 trūmū. Ambrosi^o. Lupus qm̄
 infirmat^r terram r herbas co
 medit p̄ medicina. q̄ comesta
 statim uomit r sanatur. Jul
 lum enī al qd̄ carne uelatur
 ipune herbas coedit preter ho
 minē r ursum. Hoc idem qm̄
 infirmant^r canes faciunt. Arz.

No

No

No

Accidit autē lupis frequēter infir
 mati q̄a multa cibaria sine ab
 scissione r masticatōe trāsgluti
 unt. r manent sine cibo duobz
 diebz p̄pter digestiōnē cibi. Vult
 autē modica aqua r hoc idō q̄
 non uiuat pot^o cibū indigestū.
 Gtercus ei siccū est r sine aliqua
 humiditate r difficilē egreditur
 r exit cum eo fortis uentositas ab
 inferiori regione r urina ei olfa
 cit. Leuat autē pedes qm̄ m̄gisti
 cut faciunt canes. Lupi aliquādo
 comedunt hoīes r hoc fortuitu.
 Raro enim fit. Dicitur autē hoc
 non fieri nisi aliq̄ casu prius
 comederit de cadauē hoīs occisi
 qd̄ p̄ arua forte inhumatū in
 uenerit. Tunc gustans suauē
 cibū carnis humane q̄ delicati
 or om̄ibz carnibz ē icato querit
 comedē illectus carnis dulcedie.
 Nec formidat piclā incedē homi
 nem impetendo. Lupi qm̄ fugiūt
 catulos suos fecit secū r si a
 uenatore fuerint dephenli salu
 unt sup arbores quos saltu at
 tinge poterūt r latent int̄ fron
 des quoadusq̄ uenatores tran
 siccūt. Cum exeunt a cauernis

comedunt herbam draguncā et
 mastlicant dentib; ad acuendū
 dentes suos. propriū lupoy ē ignē
 timere. Quā au' senescunt lupi
 uadunt ad loca ciuitatib; p'oria
 ut facili' predā inueniant. qm se
 nescientes difficillime uenari possūt.
 Vita lupoy longissima. et in senec
 tute dentes p'dunt. q' genib' incio
 ra debilia sunt. De facili recipi
 unt corruptionē in suis uulne
 rib; et residuum corpis ei' patit
 multas p'cussiones. Caput ei' est
 forte nimis. et uulna q' accidit
 ex morib; ei' sicut in morfu ca
 nis rabidi. Dispositōis autē eius
 sunt tales. Audax ē. et h' magis
 coy genus qd' breue ē qm quod
 longū. Domesticabit' enī sine uia
 et cū amore conseruabit' int' ho
 mines. et cū eis ludet sicut catu
 lus. uenatores tū natalit' fugi
 et n' obliuiscit' p'petui odij et do
 lostatis qd' habebat ad agnos
 et ad minuta aiālia q' solebat
 comedē. Lupos ut dicit ysidor' e
 thiopia nutrit' cūice uibatos. et
 tam uarios ut nullū coloran
 eis deesse dicant. Lup' per septem
 mēsiens sicut dicit liber quidā

occute insidiatur' ouib; si forte
 pede strepitū fecerit mox pedē q'
 reum mordet. Lup' etas sup'itices
 in trā fodit. Soluagos canes si q'
 inuenit et cōprehendē p'it occi
 sos in trā fodit. Lup' ouile inuenit
 omī oues occidit priq'm aliqm
 ad comedendū attingat. Cere
 brū lupi cresce ac decrese dicit'
 scdm statū lune et hoc licet in
 omib; q'drupedib; In lupo t'n
 plus excepto cane in quo idem
 natura contulit. Cor lupi com
 bustum et in cinem redactum
 in potum datū epilepticos iuuat
 ut dicit' hoc si nulla postmodū
 patiens luxuria maculetur.

Lcor lupi si desiccetur et seruetur
 multū aromaticū si dicitur
 ut dicit expūntator. Lup' echi
 opicus ceruicē h' ad modū eq'
 crinitā et tante uarietatis ut
 nullus ei color deesse credatur.
 In cali' aiāl' **De lucasio.**
 quadrupes est ut dicit' **lx.**
 expūntator in libro suo aiāl'
 ex cōmixtione canis et lupi.
 et hoc fit matre lupa et pat' cane.
 Est enī utq; parens adeo luxu
 riosus ut sibi cōfidente odio

valde ma
 la qm ue
 nenu' ex
 ab eis
 eade me
 diana e
 i morib;
 et

No

No

No

natāli qđ est int' canē & lupū.
 p̄t' delectamētum tñ luxurie
 in coplām conueniant. & ita
 fit ut fec' accubaret sibi colozē
 & mores utrūq; parentis. Hec be
 stie fortes sunt & acrimie & sig
 nificant aū illos q' ex possibili
 tate scāe non grē sibi officium
 p̄dicatōis usurpant. & tñ uita
 lupi sunt. Qui cū aliq's quide
 a sc̄ari uita p̄dicatōe conuēte
 rint illos post ea t̄here ad p̄ca
 & scelera non formidant. Et q̄b'
 nutritores eē debuerant in p̄te
 dū grē illis destructores fiunt
 in scelerū readiuatōe. Vñ prin
 ceps pastoz petro' apparens cuidā
 p̄bro multus annis sc̄aribz ac
 ribz dedito dixit ei mortificabā
 aiās que n̄ moriunt'. Quā ergo
 reduces aiās de inferno q̄ tuo
 scelere supplicijs tradidisti. Et
 cū ille p' confusione responde
 non posset. de uisione rediens
 ad se sc̄m dereliquit. & xpi de
 ditus seruituti beatissimo fi
 ne migrauit ad xpm. Hoc ille
 sc̄illim' ac celeberrim' hō magr'
 iohēs de oīgnies pluries recita
 uit. Et pote ille qui in piclo mor

Letis p̄brim eundē audiuit ad q' scā
 ē reuelato diuina q' dixim'. *De leu*
Eucococha ut dicunt crococha
 Jacobz & plini' bestia est q'. *leu*
 uelocitate p̄cedit uniuersas bestias.
 Corpus h̄t uelut atini. clunes eu
 pectus & crura leonis. caput ca
 meli h̄t. & ous hyatu' uastūq; ad
 aures. bifidas h̄t unglas loco
 dentū h̄t os solidū. & uoces ho
 minū imitatur. *leochophona.*
Lochophona ut dicunt *leu*
 solin' & Jacobz bestia ē modica q'
 capta excruciat ut cinē ei asp
 gant' semite leonū. *fecant' enī*
 leones si ul' modicū ex illis atin
 gerint. p̄p̄ta leones naturali o
 dio bestiam p̄secunt' comp̄hen
 samq; frangunt. s; leones t̄ca
 morsū exanimant'. Vñ & illa
 s̄ ueniente leonē urinā spargit
 sciens hanc leonū quoq; exiciale
 eē. Hoc at' signat' hūiles aiās q'
 capte uindis religionis ardent
 caritate. quoz cinē idest recoz
 datōe & exēplis opum respargi
 debent semite sup̄boz. ut com
 puncti eoz imitatōe moriant'
 mundo. s; illi econtrio redder
 tes malum p̄ bono audita eoz

No

fama infamia et inuidia lace-
rant. Sciunt quoque quod in ipsa la-
ceratione mortaliter peccantes su-
a maligna et inuidia pereunt.

Lacta ut dicitur *Lacta. Item.*

Gloa at est modicum silu in lege phi-
bitu frequenti quide in sepulchris
habitat mortuorum et hys ppe solis
delectat naturaliter. *de lepore. Item.*

Lepus ut dicitur liber reru pua
ad modicum e. Leuitate iusto. huc
ocis bestias magis timida e. On
raro ad pastu pte in nocte fert.
Junq pinguetat testante plino.

Cum hac bestiola mustela iocan-
di gra lude dicitur. Cuius ludo le-
pore lassatu uidet guttur lassan-
ti dentib; apprehendens stringit a-
cerime. Cuius lepore mortu muste-
le sentiens uelocitate conatur
euadere. S; doloso pond; agguat
etiã si p aliquantulu possit ut ua-
gando morte effugiat. lassitudi-
nis ei potius e qm euasionis.
Na fugientē pond; sequit. fit g
ut lepore corruente lassato eum
ipba illa bestia doloso astu in-
ficiat et manducet. Sexu suum
p annos mutant singlos. Plini.
Non pinguescunt ybernis mib;

No

p cibatu niue hnt. et hoc p illud
pbat quod post niue rutalescunt.
Ambrosi. In aliquib; ptrib; mun-
di albescunt hyeme lepores. esta-
te redeunt in colore pristinum.
Plini dicit quod totide sunt caue-
ne leporu ad excenta qe annos
etatis hnt. Lepus ut dicitur excenta
tor tpe segetu et messis exultat et
mouet ad ludu ut qm suo ludo
loquitur quia temp; habundans
instat. et ideo temp; leticie n me-
roris. Pulmo leporis suppositus odis
medetur. Conterit uero et illinit
pedes sanat lesos. Nulli at ex ut
q; pte mandiblar; dentes habent
hnt coagim nisi lep. et qnto plus
inuererat tanto meli. ualet aut
cont; fluxu uentris. Carnes eius
geriano grossu sanguine pdeit
tn illis qui nimium hnt humi-
ditatis. Crura hnt recto longiora.
On accidit ut leui ei sit monte
ascendere q; descendere. Non rumi-
nat. Oculis apertis dormit. Dicit
magn; basili; quod n facile dele-
tur genus leporu ubique incepe-
runt habitare. et hoc qa ultra
estimatoe multiplicant. Et spe-
ciali gra dicat de eis. Crescite et

No

No

No

No

multiplicamur. Lepus si in domo
 tecta nutritur cum hominibus motu
 que uelocitatis careat naturaliter
 super renem crassitudo crescit et mo-
 ritur. Quibus enim motus in animalibus
 imminuit eum pinguedinem que con-
 trahere ex multo cibo utique potu-
 isset. Solus Lepus omnium prede
 nascens optavit ut super modum
 multiplicaretur et in hoc natura
 benigna fuit. Cum solus fere a
 animalium fecum parient alium
 interim pilis uestit in utero alium
 sine pilis. atque alium in semine re-
 positum simul generat. In cyracha
 ut plinius dicit lepores illati mo-
 riuntur et hoc extremis quidem in
 littoribus sicut nec in affrica ap-
 occuri. capre. uel urti non uiuunt.

De luchere qui et loct dicitur.

Lucher ut dicitur liber rerum al-
 est astutus et maliciosus circa st-
 agna et fluuios habitans ad
 magnitudinem murilegi est et for-
 ma prope confimilis procer in capi-
 te. Colore fuscus est et nigrum pel-
 le nitens. Huius ut plinius dicit
 mollior pluma pilus est cui ni-
 tor non cedit de facili uetustati.
 Quia de eius pelle fiunt ornata circa

no

collum in uestibus uiuorum ac multi-
 erum. Hec bestia antea habet super aquas
 et foueas in quibus habitat et fe-
 tul facit. piscibus uiuunt et hos mi-
 rabili prequentia uenat. Qui long-
 diu uiuere possit sub aqua respira-
 clum tamen trahit ab aere. Quia aliquando
 accidit ut gurgustium instrum-
 tum scilicet ad capiendos pisces ex
 uigulis factum ingrediatur gratia dep-
 dandi. Cum nolit predictam relin-
 quere et pro loco per quem ingressus est redi-
 re non possit quia hoc modus dis-
 positiois gurgustii prohibet et ipsum
 instrumentum tam cito disceperet
 non ualeat. Oportet enim in aquis
 interim suffocari quia spiritum in aere
 recuperare non potuit. Quidam hoc in-
 strumentum nassam dicunt. Hec
 bestia tanta audacitate cibi cu-
 pida et auara est quod pisces capcos
 in specu suo in quo delitescit in can-
 to cumulo congregatque eo nimio
 fetore corruptiois contracto de pu-
 tridis piscibus non solum anticum
 sed etiam aerem inficit. quod non sine
 periculo sui aliqui qui hanc bestiam
 capere uoluerint experti sunt. Hec
 bestia domesticatur aliquando a pisci-
 toribus et apte inducit quod pisces

no

no

cogat suo circuitu p[er]icla recu
 ingredi. r capi a iuuamine. On
 magnu emolumentum dñs suis
 pcedere uidetur. *De locusta q[ue]*
drupes aial q[ue] locusta iohis bap
ta al' est t[er]re mar. l[oc]o.
 qdrupes ut dicit iacoby in orien
 tis partib; habitans circa partē
 iherosolime. Hoc al' ad modum
 puum ē. s; ut illi dicunt qui h
 al' uiderē caput magnū habet
 r carnosū r comestibile. On legi
 tur in euu[an]glio qd iohes bap
 toy aialū tñ carnib; ueloc
 batur. Dicunt tñ quidā mona
 chi qui circa solitudines iordanis
 manent ut iacoby ep[iscop]o refert quod
 languista herba ē in illis partib;
 dulcis ad comedendū. Qua utiq;
 uelocit[er] iohes baptista n locustis
 animalib;. Herba uero uoca
 ri dicebant uulgari noīe langu
 stam s; locustā recto noīe nuncu
 pari. E contra aug[ustin]o dicit sup
 illū locū qd locuste aialia fuerit
 non herbe. magis uo credendum
 ē aug[ustin]o r ipi glose q hoc dicit.
 hinc tñ notandū est qd locusta
 umis. r locusta al' qdrupes in h
 multū differunt. cū locusta uer

mis parua sit. Locusta uo aial
 qd iohes usus ē magnū ipse ad
 modū cunicli. Hoc al' gregari
 incedit. On salomon. Regem lo
 custa non h[ab]et r tñ egredit[ur] p tur
 mas suas qd utiq; de locusta uer
 me minime dici potest. qz locu
 ste imes p turmas n egredunt
 tur. s; solitarie incedunt. De hys
 locustis uidetur dicit ar. Dicit e
 nim qd quedā femina nuptur
 locustā ab eo t[em]p[or]e quo pua fuit r
 iuuenis. Cum autē creuisset i
 uenit eam impregnata p se r ti
 ne masculo. In hoc g[ener]e uidet[ur] quod
 locusta al' qdrupes ē r p se aliqñ
 genat locusta femina q non ha
 bet marem. *De m[ul]a l[oc]o.*

Mulus ut dicit liber rerum
 al' est uerb; labore eximi
 um ex adult[er]a cōiunctione semi
 nū asini r equi. Hec ipa habet
 asini aures longas. h[um]erū
 horridū cruce in humeris pedes
 exiguos. r corp[us] macilentū. Reliq[ua]
 uo h[ab]et ut equus. cyule nūq[ue] con
 cipere possunt. On fit ut neq[ue]m
 eoz natura ex seminis postea
 te pprietate genatois accipiat.
 Kemp enī oportet ut in p[er]uacoe

No

No

No

muli asini et equi conueniant et hec
 est causa que non possunt muli con-
 cipere. et ex natura superfluitas carnis
 cum cibo in mulis in nutrimentum
 corporis earum. spiritus uero sanguis qui non
 indiget natura carnis cum superflui-
 tate uelice. Alia uero ratio est que
 concipere non possunt mule quam al-
 terius naturam generatam sit et eius
 natura diuisificata est in equi qui
 calide nature est et in asina que
 summe frigiditatis est. Non ergo
 potest esse in fetu diuisificata genera-
 tio et male complexionato concordan-
 tia partium et ordinata natura ut
 qui ex propria substantia sui sibi simi-
 le generet qui nullam partem sui
 generis substantiam habet diuisam.
 licet ex propriis substantiis equi
 et asini sit nature amixtio ge-
 nerata. Plinius dicit ex duobus di-
 uis generibus nata est generis fieri
 et neutri partium esse similia ea que
 nata non gignit nisi in omni genere
 animalium certum est. In animalibus
 romanorum est reperit peperisse
 sepe mulas. sed in digu loco habitum
 ut dicit plinius. quia uel caliditatem
 inhibet uini ebriore potu. De as-
 no et de equi generant muli et de

no

asini et de equo bureluli. De m

Monocroches ut *monocroche. Isop.*
 dicuntur solin et plinius mon-
 strum est mugitu horrido equino
 corporis elephantis pedibus cauda su-
 illa. capite tuino cornu ex media
 fronte producat splendore nixificum
 longitudine pedum quatuor. ita acu-
 tum ut quicquid impetat facile ictu
 eius profectur. Captum potest pumi-
 si numquam domari. Dicitur tamen uari-
 bus quod nunquam uiuum uenit in ho-
 minis potestate et incitum quidem
 possit sed non capi quia uinca se
 cernens uitam furere exiit.

Molofus bestia *moloso. Isop.*
 est ut dicit andelin ad modum
 magna que in pluribus orbibus par-
 tibus reperitur. hec truculentos
 hostes quasi ad hoc creata persequitur.
 Rictus magnos et ingentes habet.
 dentes fortes et prominentes. cum
 quibus audacter petatur bella cum
 aduersariis. Que cum hominibus fortibus
 terribilis et horrenda sit audacter
 quod grassetur in obuios. tamen prius in
 nocentia et eorum paruitate mira-
 biliter phoretur. fugitque eorum u-
 bera. Et in hoc digne innocentie
 magnificentia comparatur et non mirum

no

76

quia fertas bestiarū n̄ ad destru-
enda innocentiā. s̄ ad puniendā
nocentiā. atq; maliciā hominū
est creata. *De mauricomozion. lxx.*

Mauricomozion bestia ē orien-
tis ut dicit arz. cui magni-
tudo ut magnitudo leonis. Alī ē
fervassimū r̄ rubicundū colore.
Hes acies dentū h̄t. pedes ei ut pe-
des leonis. r̄ pili leonis. facies uō
ei r̄ ocli r̄ aures ut hoīes sunt. r̄
ocli ei ut cauda scorpionis agrel-
tis. r̄ in cauda ei rubedo puā. Son-
oris ei sicut audires hoīem loqn-
tam. r̄ uox ei sicut uox tube. Velo-
citer currit tanq; ceruus. r̄ uenā-
tur hoīes. r̄ eos deuorans mandu-
cat. *De manticoza. lxxi.*

h̄t
coloz
cauda
s̄

Manticoza al' est monstruosū
ualde sicut colin' r̄ plinius
scribunt. faciem h̄t q̄n hoīs. oclis
glaucis. colore sanguineo. corpore
leonino. Cauda scorpionis aculeo
spicilata. voce tam sibila ut imi-
tetur modulos fistularū tubarūq;
continentū. Humanas carnes
audissime affectat. Ita uelox ē
sicut h̄t auis uolatu. Hec besti-
a triplicem in dentib; ordimen-
tū habet. *De musq̄libet. lxxii.*

Musq̄libet bestia ē orientis
ut dicit plateari ad magni-
tudine capole in cui inguine apo-
stema cretete de collectis humorib;
Quod cū maturatū fuit collidit
illud r̄ fricat ad arbore. Et cū col-
lisione apostema soluitur. r̄ decur-
rit sanies ibi condensata q; idu-
rat. r̄ huiusmodi suba muscus
dicitur. Omis caro ei ul' etiam
stercus muscus dicit. h̄ q; de apo-
stema ei currit m̄to melior est.
ayuleus p̄dico odore in fetozib;
r̄ lacnis uirtute suam recupere-
rat. Eluctat enim contra fetoz-
rem r̄ sic q̄n ludamine reuul-
cit. Valet cont' sinopī r̄ cordis de-
bilitate cerebri. epatis r̄ stoma-
chi. hoc al' quosdā leues animo
r̄ magnos peccatores signat q̄z
iniquitas apostema specialitē
concreta in inguine luxurie ex
consuetudine mala morte dap-
nationis perpetue peccatrix a-
nime ex sui magnitudine rep-
sentat. q̄ ut sepi uidit r̄ sibi p̄
hanc diurnā uindictā iusta-
re sensent cōpungit arbore q;
xpi crucis aggressa p̄ q̄ salua-
ti r̄ liberati sum'. *Ilacinnat*

No

No

No

ansat

et indulgentiam peccati statimque pi-
 etate divina iniquitatis eius
 soluit apostema atque ex hoc deo
 quasi muscus dignissimum digni fru-
 ctus penitentie in spiritu humilita-
 tis atque animo contrito odore su-
 auitatis offertur. In hoc uero quod
 muscus odorem perditum recupe-
 rat in lacrimis significat quod
 dum penitens uel contemplatiuus
 gratiam orationis uel contemplationis
 perdidit statim ad peccatorum recorda-
 tionem recurrere debet. et quod illa sa-
 tis non plangent cogitare. Sicque
 plangat et fleat uberi quousque
 se solita gratiam per lacrimas sen-
 tias receperit. *De manoneto.*

No

parmit

Mamonet est al ut *lxvii.*
 dicitur liber rerum coepe mino-
 ri quam symia. fuscum colore in
 dorso habet in uentre candidum. Cau-
 dam longuam habet et uillosam et ita
 magnam collum ut caput ita ut
 cum ligatur non illo ligatur modo
 quo ceterae bestiae cum in collo la-
 queus id tenere non possit. sed cir-
 ca uentrem ligatur ne possit eua-
 dere. Hoc in isto animali pro singu-
 lare est quod faciem ipsissime fa-
 ciei humane habet simile nigra

ditaxat sine pilis a collo desuper
 fronte. Non est natus ori continu-
 us sicut in symia. sed certum spatium
 inter os et natum est sicut in
 homine. Inter has bestias et symias
 odium dicunt implacabile et sepi-
 inuice preliari sed licet uiribus
 non preualeant astutia tamen et auo-
 sitate bellandi symias preferunt.
 Hec bestia in partibus orientis na-
 scitur. sed in occidente quoque quasi
 in propria terra uiuit. Hanc besti-
 am tenaci et ingenti memoria
 polleere dicunt. *De mygale. lxxvii.*

Mygale ut dicitur glosa animal est
 lege prohibita. Hoc licet in
 iuuentute aliquando robore fulciat.
 de die tamen in diem et de anno in an-
 num quam plus senescat. tanto plus
 miserescat. Postremo coactum an-
 gustiis miserie sue per infirmita-
 tem mansuetum se fingit. cum natura
 liter tamen crudele sit. Cum enim ei
 aliquis appropinquo subito uenenum
 diffundit. Est enim alius uenenosus.
 et bestiis fraudulentus infestus ut
 dicit expurcator. Equos et mu-
 los maxime infestat et hoc est pro-
 nantem precipue et mirum in modum
 cum nulla preminet potestate. In

modata adulatione blandit. Cui si
 data fuit aliqui potestas crudelita
 te in animo latitante continuo ma
 nifestat. hoc al' signat ypocritas
 et maluciosos quoz ut quida sapi
 ens ait. Inbetulla iacent uicia n
 min' auctura cu uires adesse pot
 runt. Hec fr' hugo ordi' pdicator
 in postillis sup leuiticu' ponit. *De*

confione ul' cyureleg' q' r' catus

Musio siue mu' dicit' lxxxv.
 riles' aut catus grece q'si
 astutus dicitur ut dicit jacobz ta
 acute cernit ut etia in antea te
 nebrofissimus uelut in die murel
 uideat. r' ut certu' est carbuncolis
 oculis r' fulgore luminis uincat te
 nebras noctis. Quia immundu' e'
 r' odiosu'. cyures r' oe' eoz gen' per
 sequit'. Quibz captis lufibz pmo
 affiat. Deinde illos manducat.
 sunt r' uenenioli bufones cu' qbz
 dimicare dicunt'. post pugnam
 uero nisi citi' aq' ad bibendu' in
 ueniunt liti arefcunt. Cum serpe
 tibz etia' pugnare dicunt'. quoz
 licet uenenatis aculeis repugna
 tur. n' tu' necant'. ut dicit expen
 itat' musio tpe' cor' libenter
 siluest' efficit'. Lotura' facia la

bendo poribz pedibz imitat'. Den
 tes hnt ad modu' terre. Pugnato
 int' se crudelissime. r' hoc frequen
 ti' ut tminos confuctos sue uena
 tionis obtineant. Ad ludu' ab ho
 minibz facillime puocant'. Gau
 dent blandicys loca calida dili
 gunt. Vn' ex nimia pigritia pel
 les suas coburto. pilos longos ita
 ora hnt quibz ablati' audaciam
 pdunt. manu hois contrectant
 gaudent. Vn' suo in cantandi gau
 dium exprimunt. Inuidiant' illis
 pellifices. r' ideo cautu' est ut con
 deant'. Libidine ipacientissime
 accendunt'. cyurleg' domestic'
 cu' siluestere cept' amputant'
 illi aures. ut saluere locis aurium
 patentibz infusio' guttas no
 ctis ul' pluuie sustine' n' possit.
 Ideoq' cogat' dom' recta reperere.

Mustela De mustela. lxxxvi.

Mustela dicit' in libro reru' q'si must
 longa. Telos eni' grece longum
 dicit' latine. Duo eni' genia' mu
 stelaz sunt ut dicit ysidor' mai
 ictade dicit'. In uentre candet. nu
 bet in dorso. Hec bestia ingenio
 subdola e'. Catulos sedule nutrit.
 r' eos de loco ad locu' sepi' trahit.

no

ne forte inueniantur. ut dicit ex
 plurimatoe. Mustela durissima
 et fortissime dormit. Rupes et
 cauinias inhabitat. Quia cum ser-
 pente pugnare uult munit se
 ricta agresta. Pinda et sup omne
 medicorum arte dicunt esse pite. i.
 ut si mortuos suos fetus inue-
 nerint per herba naturaliter nota
 faciunt rediuuios. cyures et
 serpentes persequitur. In porosole
 na insula mustele non transeunt
 ut dicit plini que si illate fue-
 rint moriuntur. In boecia etiam
 illate fugiunt statim et hoc in
 illa boecia que lebedia dicitur. Dicit
 autem solin quod basiliscum inter-
 mit. qui solo tantum uisu homines ane-
 liti autem cetera terre animan-
 tia interficit. Comoriuntur autem
 mustele infecto basilisco. fel
 ipsi remedium est contra aspidem.
 Reliquum est uenenum ut dicit pli-
 ni. De hac autem deus ipse dicit
 quod ore concipit et ore parit. Co-
 tra autem ysidorus dicit quod falso
 opinantur qui ore dicunt mu-
 stelam concipere et aure parit
 effundere. *De mure. lxxvii.*

liber rerum panis cupide et eorum
 que ex frugibus ad partem humanos
 fiunt. Odor eorum elephantel uexat.
 In percipiendis cibis sollicitissimi
 sunt. et per hunc plerumque nulla uir-
 rano pida. Hoc licet tarde et cito
 fiat ab eorum in cupidine duriores
 solidasque materias demoluntur.
 ut dicit ariz. cyus si aquam biberit
 moritur. et hoc quia ualde humide
 nature sunt mures. Etiam notan-
 dum quod plini dicit murem libicum
 que non bibit. non omnem forte murem
 generaliter intelligendum. Et quoniam cer-
 tum est quod mus mingit. probabile
 est quod ab eis que comeditur uicatur in
 urinam. sicut de quibusdam hominibus
 certum est qui fere nichil bibunt
 et tamen mutatis cibis in liquidam
 subam urinam plurimam faciunt.
 Ut dicit magnus basiliscus in egypti
 as thebis si pluuias largiores e-
 stiuo tempore fuderit celum mox infi-
 nitis muribus regio tota repletur.
 cyus plurimos caseos in uno lo-
 co replens omnes acceptat et que
 optimam inuenit illam comedit et
 deteriores dampnans indicat post-
 ponendos. Et autem dubium est mu-
 res albos esse in quibusdam partibus

No

No

No

No

rufos autē nōnullos. Signi uo
 sunt quot cōmunit' orbis hō.
 coires uocis edunt luna plena.
 In mēsumio mure sunt ut dicit
 plini. Est etiā quoddā eoz gen'
 q' multo mai' quos vaccos ap
 pellam'. Hec bestiole adeo p'nicō
 se sunt cū libidine accendunt'.
 De si urina eoz hōis p'ce uida
 attingerit carnet ei usq' ad ossa
 putrefcere faciat. nec plaga uul
 neris ei in cicatrice am' reduci
 tur. Hys in plena luna iecur
 crescit sicut dicit yfidoz. sicut q'
 dam marina aiālia augentur
 ut conche sunt. q' rursus minu
 ente luna deficiunt. Genācōm
 eoz lambendo constare n' conu
 plini dicit. r' salis gustu si prog
 nantet. Subito ouri mltitudinē
 r' repente occidē manifestū est. n'
 tū exaumes reperiunt'. Lapillo
 etiā cāndidos cū fecibz eoz iue
 niri frequēti certū est. q' ob qm
 causam incertū nisi qd' uulg'
 edocuit eas non posse parere n'
 p'sente lapillo. Troade incolas ut
 hystoria h't g'coz mures fugal
 se manifestū est. siccatis eoz
 puentibz. In ouente mures sūt

ut jacobz dicit magni ut uul
 pes q' aiālia p'munt. r' hoies
 licet n' occidant. tū moxibz illos
 molestant. In aiālia inuenit'
 mus magn' r' p'os illi' anteri
 ores sunt magni vni' saliz pal
 me. r' posteriores uni' digiti. *De*

Aromon g're *neomon. lxxvii.*
 uocatur bestia ut yfidoz
 dicit. eo qd' odore suo r' salubria
 ciboz r' uenenosa pdunt'. De q'
 draconti ait. Predicat suillus
 uim cuiq' ueneni. Suillus a
 fetis ē appellat' quia fetas p
 pilis hō in corpe. Hec bestia t'
 pentes persequit'. que cū adū
 sus aspidē pugnat caudā erigit.
 qm' aspis maxie obseruat qm'
 minantē. ad q' cum uim su
 am t'nsferet aspis decept' a be
 stia corripitur. *De onagro qui*

Onager g'ra *asin' siluest. lxxix.*
 interpretat' asin' fer'. Hic
 quindeci die' mensis martii ut
 dicit yfidoz duodecies in nocte
 rugit. tocans r' in die. unde ex
 hoc cognoscit' qd' equinoctium
 ē. Hos affrica h't magnos r' in
 domitos in deserto uagantes. Sin
 guli g'gibz feminay' presunt.

no

Ascendit; masculis zelantur p̄
 sicut dicit solin' r̄ eoz testiculos
 decurrant. qd̄ cauentes n̄res
 ut in secretis parunt r̄ occul
 tant femine onagrū. Gaudet
 copia libidinis modūq; turpi
 tudinis n̄ seruantes sepi p̄ hoc
 masculis odiose fiunt. Et nos de
 uidiū' inter hoies uxoresq; a
 uiril odio habitas. cū ad luxu
 riam ipatiēti' mouent'. Nec
 mirū cum sex' femineus r̄ pu
 dorosior deberet eē r̄ castior. Quā
 contrā nature ē cum calidior
 femina quis uiro frigidissio
 sit frigidior sicut dicit ypoēs.
 Et dicit expunitator. Onager
 ex naturali industria qm̄ eū
 p̄secunt canes emittit sterco
 suū odoriferū canibz. Circa qd̄
 decurrit canibz eos illudit r̄ e
 uadit r̄ fugit ad tutiora. Int'
 omnia animalia odit hominum
 frequentia r̄ habitatoem. Getis
 ipatiens est domari n̄ potest.
 aq; limpidissima bibit n̄ de
 facili aliam. Onagri masculi
 feminas n̄ h̄ntes cū tempus
 con' aduenit in summitatibz
 montū ascendunt r̄ delidit

no

libidinis estuantes naribus
 uentū attrahunt r̄ uehement'
 rugiunt ita ut ceca animan
 tia rugit' sui horrore concuti
 ant. Onager masculis dicit' dya
 bolus eē. Hic quidam in babilo
 ne p̄creauit ut castrarentur
 filij de regali semine r̄ in egip
 to ut masculi occiderent' ne de
 popl's auerent'. Et nunc dicit
 potest qd̄ non uult dyabls ut
 uirtuosi quicq; castitate castran
 tur s; pot' uideatur eis dare testu
 culos ad luxuriandū. Superbi
 r̄ elati qsi in montibz ambulā
 tes delidit' libidinis estuans.
 Maribz q̄ fama solerti q̄runt
 ut luxuriēt' r̄ expleant concu
 piscencia sua r̄ suo frenitū se
 plus ledunt aiās innocentes.

Onager *De onag' r̄ die. lxxx.*
 In die al' magnū ē ac cru
 dele. Hic ut dicit ary formam
 h̄t ut alin'. Vnū ac solū cornū
 h̄t in fronte ad debellandas ad
 uersas bestias. acutū ac durū
 nimis ac longū. In medio capi
 tis h̄t illud qm̄ mediū capitis
 ē termin' inter duo extrema co
 munis. H̄t autē illud al' solca

.w?

pro diminutione nature eius scilicet
quod caret cornu altero. Sunt au-
tem eius soles acute et fortes nimi-
recupantes iuuantur nature in se-
metipsis quod in defectu alterius cor-
nu perdidit. Sunt autem mire
magnitudinis ut andelinus
scribit ac fortitudinis precipue
et hoc quidem patet quia exulta-
re fortitudine videntur. Savae-
nim ingentia de rupibus euol-
lunt et hoc ad nichil aliud nisi ut
fortitudine sua ad savaz mo-
lem acciperent. *De onocentaurio.*

Onocentauri ut dicitur *lxxxii.*
cunt yfidorus et andelinus alii
monstruosum et natura biforme.
Habet enim caput velut asini. corp-
autem velut hominis. Alii autem dicit
onocentaurum corpus habere equinum.
superiore vero parte humana. faci-
em habet horridam secus manibus for-
matas habiles ad omnem actum.
Capite secosi sunt onocentau-
ri et quasi incipiunt loqui dum uocem
permutant. sed insueti labra uocem
humana formare non possunt.
Sicut andelinus philosophus quod hoc
monstrum non est tale creatum ab
initio creatiois inter ceteras bestias

as. sed ubique et quocumque in aliqua
parte mundi uisum est ex adulterina
coniunctione hominis et tauri. uel ho-
minis et equi nascitur. Sed huic opi-
nioni plurimi contradicunt. hoc
monstruosum alii uidentur b. antoni
in deserto quere pergens ut scribit
b. ieronimus glossum paulum pri-
mum heremita. Sed dubium asserit
si hoc diabolus finxit. uel si hoc na-
tura creauit. multi tamen dicunt
hoc monstruosum alii esse in partibus o-
rientis et naturaliter creatum ut
multa alia monstra. in amua-
tione digna ac debita conditorum.
post inspectores se ut dicit expi-
mator mittit ligna uel lapides.

Oryx in *De oryx. lxxxiii.*
notat uo. originem in accu-
satio dicitur et est bestia capree
magnitudinis. hircus ex parte
confinit. Vellus habet sub mento.
In heremo habitat. et ibi ad capi-
endum illaqueatur. Vnde ysaias. li-
capulo dicit. Sicut oryx illaqueatur
pleni indignatione domini. subaudi
filiis israel qui peccauerunt. Tunc enim
dati sunt in manibus inimicorum.
Signat autem eos qui in deserto
huius scli uasto et arido ab omni

No

No

no

65

bono fructu habitantes illaqueantur
 et constringuntur famibus peccatorum
 et picantur in tenebras inferiores.
 Hec ut dicit plinius fera est in
 affricae desertis que contra omne
 aliter fere contrario pilo et aspero
 ad caput usque uestita est. In hoc
 significat avaros et cupidos que
 non ut insistentiam vitam vitam su-
 stentent. Habent superflua sed ut
 cordi cupido satisfaciant que nunquam
 quiescit. Unde illud Avarus non implebitur
 pecunia. Quare que concupiscentia est
 in corde divitiarum non dum congregantur
 cor inire non possunt sed in mar-
 supis reponunt. Non minuit ergo fame
 sed augetur. sicut nec famel cor-
 poris quam vident esse oculis non ap-
 ponunt ori sed augetur ardenti.
 Hec quidem fera generatur in ea parte
 affricae que aqua caret. Quia ex cau-
 sa fit ut hec bestia ardeat siti per-
 petua. Admirabile autem venen-
 dum siccitatem lactones getu-
 lic terre salz que aquis caret ex-
 punitis certissimis perdidit quod
 homo in siti eo durat auxilio que illo
 saluberrimo liquore uesticis di-
 ctarum bestiarum infuso pro parte

No

cor

No 107

modica uteret. Hec bestia ut dicitur
 dunt egyptu in exortu syderis que
 uocatur canida naturaliter tri-
 pudiare uidetur copage eius corporis
 uisibilitate sentiente quia ymber et
 frigus abiit. Instantque uapore ignis
 solis ut uestit terra floribus dul-
 cesque fructus et gramina incipiat
 ostentare. Nulli dubium est quin
 in ortu canide syderis estatis
 feruor imineat. Et ideo colitur
 fera. Est etiam impatiens frigo-
 ris. ita quod frigus nivesque non pos-
 sit de facili sustine. Significat
 ut quidam que digne dixim de que
 per dicitur saluberrimum liquoris
 aquam. nisi illam christi ihesu dicitur
 simam paupertate. Que idcirco
 per aquam accipitur quia habun-
 dans est et ideo diues. Aquam tam-
 quam et paupum potest. Diues
 ergo paupertas christi de que cum quis
 hauerit dignissimo cogitatu
 cessabit in eo penitus auaricie
 ardentissima sitis. Ut fiat in
 eo fons sufficientie que ex deo est
 salientis aque in vitam eternam.
 Que est enim mens continue co-
 gitans paupertate christi et non
 continuo imitatore illi spernet.

107

quicquid continet mundus. ac gustata ei dulcedine solo deo gloriatur et nolit amplius. In hoc uero quod exultat ad ortum sideris quod tempus tranquillum uenit et fugiunt frigora. significat quod sancti antiqui qui quasi sub tempore fuerunt frigoribus exultabant uidentes in spiritu quod stella uirgo maria orietur ex iacob ut de ea exurgeret homo in israel qui futurus sol iusticie omnem hominem uenientem in hunc mundum calore gratie illuminat inflamaret. Unde dominus Abraham exultauit ut uideret diem meum. et uidit et gauisus est. *De oratio*

Orafitus aliter est. *lxxxv.* mirabile super modum et cuius natura dedit decus et spem super omnes bestias in colore. In anteriori parte aliter est ualde et eminentis ita ut capite extenso altitudine uiginti cubitorum potest attingere. In posteriori uero parte demissum est instar cerui. Pedes cerui habet et cauda. Collum extensum et caput equum. licet forma minorum. Pellem uero ita diuisimode notata omnium colorum generibus. ut frui

stra homo temperat. Artificio naturalis ei pulchritudinem imitari. Nec ignara uidetur priore uenustatis quoniam cum homines uiderit circumstante uicem et inueniente se ex omni parte ut in ammiratore sui omnium conuictat obtutus. Hoc aliter nro tempore frederico imperatori romano. ac todano babiloniorum rege insinistum est. *De ouibus lxxxviij.*

Ouis ut dicit iacob. bestia mansuetissima est ac patientissima. Nichil in se monstruosum habet. Omnia que in ipsa sunt utilia notantur. lana. pellis. caro. lac. digestiones. et ipse finis in quo quiescit. Ouis cum infirmam confortat in feruore solis laborantem. nec manducantem idcirco uidet. ipsa incolumis contra feruorem erecta stans umbram infirmis facit dicitur. ut ad pastum refrigerata consurgat. Itaque agnoscitur talis nature est quod matrem suam statim natum inter alias oues balatu cognoscit. Matrem uero agnum cognoscit cum eum odoratur in cauda. admittitque uerberibus. Pastor errat ut dicit a brosi in discretoe ouium Agni

no

cū in agnitōe mris nescit erra
 re. Pastor fallit sepe. s; ouis p̄ta
 te non fallit. Vn̄ odor om̄ibz. sed
 tū h̄c natura odore suū domesti
 cū. que soboles cara speciali q̄dā
 uidet̄ p̄prietate redolē. H̄c suos
 ufus natā. r̄ sent̄ domesticos. Vt
 dicit ary. Pastores signū sumūt
 eaz ouū que durare possunt
 p̄ h̄yemē. Piciunt aḡ glaciā
 sup caudā eaz. q̄ que ouis ex
 cussit fortis ē. que uō n̄ excu
 tit debilis in om̄ibz. Plus ha
 bundat p̄uatō intellect̄ in ou
 bz q̄ in cetis q̄drupedibz. Quū
 q̄tuor sunt gen̄a. Aliq̄ que nō
 ualent longi ire ad pastū ortis
 r̄ riuulis indigent. Quedam
 etiā fere sunt r̄ gues q̄ indigent
 ut pastore sollicitū habeant.
 q̄ scdm̄ ysaiam feras portet ne
 ḡuentur in cūsticu. Quedā r̄
 excurrentes r̄ uage sunt. q̄ pa
 store indigent q̄ eas uirga uel
 manu corripiat r̄ reducat ad
 gregē. Quedā etiam p̄inguel
 r̄ ualide sunt q̄ pastore indigent
 qui eas p̄uret. ut nūq̄ salu
 bri careant pastu. ne deficiāt
 r̄ moriant̄. Dicit ysidor̄ quod

ueruet uernū h̄c in capite. cū
 excitat̄ pruritu inuicē se conu
 tiunt r̄ pugnantēs cū magnō
 ip̄ctu ferunt. Et dicit exp̄nata
 tor Aries ul̄ ouis aliq̄n. s; hoc ra
 ro cornua h̄c in modū circuli
 replicata quibz gregē defendere
 nititur. Carnes ei ad digendū
 duriores q̄ ouū. Calidiores sūt
 r̄ minoris humiditatis. Ex na
 turali fertitate pede dextro ter
 rā p̄arant q̄ ualcat̄ aut stu
 per aut timeo. r̄ hoc maxie amo
 ris t̄p̄e. p̄ dimidiū annū sup
 unū iacet r̄ p̄ dimidiū
 sup aliud. Agn̄ ab agnoscendo
 mat̄re dicit̄. Carnes agni dige
 stioni difficile cedunt. facile tū
 a stomacho descendunt. s; a m̄
 bris difficillime soluuuntur. Vn̄
 uiscosū generant humore. Ag
 nus agnū. id est unū annū lau
 dabilior ē p̄ humiditatis r̄ sicc
 tatis temperem. Et quide licet
 galien̄ dicat caseū gen̄aliter
 malū. tū dicit plin̄ r̄ zoroosten
 in deserto solo caseo anis uirg
 se uiginti. t̄p̄a tempore ut nō
 sentiret dolo. ^{scdm̄} aliaū morbi. Vt
 q̄ distinguendū ē in eo quod

No

caseus dicitur genaliter pessimus. In lacte tria sunt. Seru salis et butyru. et caseus. Seru bonu est. butyru meli. caseus autem pessimus est. Nota igitur quod ut caseus lacti uicini est et crassus ac butyrosus. bonu est et sanus. Lupu agni abhorrens lucu nunquam cum uidit statim fugit. Qui tamen uiso equo uel alio nec fugit nec timet. Plinius. Cyniti hybernos agnos profert uernis. Soli quoque hoc aliter nascitur in hyeme. Arieti natalis est agnus fastidius pueriores et affectare Arieti senecta utilis est. ferocitas ei cohibetur cornu ei iuxta autem cerebrato. Dextro testiculo plugato uel exciso feminas generat leuo mares. Tomitrua solitarijs ouibus abortiu ferunt. Remediū uero contra tonitru congregare eas in celo. Aquilonis flatu mares concipiunt. austru uero flatu feminas concipiunt. In nullis tamen oues gemitus duos fetus faciunt similes. In mesopotamia syrie. et in ycaha oues in uno anno bis fecerunt. Non uis ad uitam dicitur

potest illud in canibus. Omnes gemellis fecibus et sterilibus non emittunt uilas. In oue generositas spectatur. breuitas crurium uentris uelut. Que enim nudos habent ueneres dampnantur a pascuis. Illas autem que in caudis plurimum lanate sunt colantur esse bonitate spectabiles. Lane earum subtilitate et recuruata crispitudine ac condensitate uelut peribantur eximie. Oues ipsas uero multam aquam bibentes et hoc magis post meridiem. Si aquam turbatam biberint. Non et quidam pastores solent eis dare sal in cibum ut plus bibant et per hoc magis abundant lacte. ar. Oues pinguedine sterilesunt. Oues precipue inter omnia quadrupedia dant lac per magnu tempus scilicet per octo menses. Lac nigrarum ouium est habundantius et melius habet in capris. melius est enim lac in albis quam in nigris capris. Si oues autem capre impregnantur in loco contra impetu uenti septentrionalis nascuntur mascululi et in meridionale nascuntur

No

No

No dy

No

No

No

No

No

No

No No

No

tur femine. Debent autē faci
 es hū conūtas ul' ad septētri
 onalē partē ul' ad meridiona
 lem. Pūde si faciunt uene sub
 lingua ouis albe faciet filium
 albū. si nigre nigrū faciet.
 Si duoz coloz duoz fili' coloz
 si rubeē rubeū. Ouis sub aduē
 tu hyemis inexplēbilis ad eca
 ut ambrosi' dicit. In faciabili
 ter herbam rapit eo qd presen
 tiat aspam hyemē defutura.
 ut se pri' herbe pabū faciet q
 gelu adurentē oīl. herba defi
 ciat ad pastū ducte in locis aci
 dis oues uiuunt ducti. In lo
 cis uero palustrib; si frequēter
 suplerint pascua morbidē
 fiunt. nec diu uiuē possūt.
 Ouiū uita anni decē aut
 ad plus duodecī. Oues parūt
 usq; ad octo annos. r si bene
 custodiant' usq; ad undecimū.
 cori eas dicunt cito post ma
 ium. aut in maio tēp. Si ros
 melleus sup granūa nocte ce
 cidit. r in augusto mēse si
 spicas usq; ad facietatē ficcas
 comedint. r postea biberint e
 lico disruptis uiscerib; mori

unt. Herbam depascunt sepe
 radicit. Arbores si depauerunt
 uix umq; pficiēt. corul' u
 ei' multis arbustis exicalis ē.
 De incensa domo uix eia potest.
 Verū si cicta fuit nisi teneat
 ui recurrit ad ignē. Boni gene
 ris oues sunt q' pastore' suum
 ab alijs recognoscunt. r fures
 fugiunt. Certū est enī quod
 nonulle ppum pastore' secer
 nunt ab alijs. fin' ouium oī
 um aiāliū melior indicatur.
 Omnia que in illa sunt. utilia
 sunt. r cedunt in humanol' ul'.
 Si oues pstant ex puceis aqm
 saliam habentib; anteriorant
 corcum. Si ū oues iuniores fe
 stinant ad corcū. signū ē pesti
 mū. r signū est pestis int' illas.
 Pastores docent oues ambulare
 festine ad auditū alicui' uocis.
 Pūde si accidit qd una iprog
 nata sola remanserit. audierit
 q' tonitruū faciet q' subito abor
 tiuū. In mltis orbis partib; ouē
 faciunt duos fet'. r hoc maxie
 in ethyopia. Ouis concipit usq;
 ad nouē annos. Si autē ouis an
 tiq' post debitū temp' corcum

No
 No
 No
 No
 No
 No
 No
 No
 No

No
 No
 No
 No

mortuū saleq; infusū ne a calore
 dissoluere deperatū fuisse in
 constantinopolim ut ab impa-
 tore uideret. Sura etate delata
 fuit regi francie bestia ad mag-
 nitudinē canis. Caput quide
 non multum distabat a capite ca-
 nis cetera corporis mēbra ut homo
 prorsus habebat. Crura quide
 da ut h. manūq; ut brachia. collū
 album ac nudū. h. habebat i dor-
 so pilos. Omni libertissime bibe-
 bat. Carnib; uelocibat et hoc coc-
 tis fca deceret ac modeste mani-
 bz capiebat cibū et ori suo infē-
 bat ut nullus dubitaret in h
 quin hūanū modū habet ita
 lib; erectus ut homo stabat. se-
 debat ut homo. Puellis et femi-
 nis libertissime iungebantur
 et in sexu uiri et femine discreto-
 ne habebat magnū. Istū fūit
 agitatū hoc al' crudelissime mo-
 uebat et in hoies se uiebat. Ce-
 terū cum pacatū eēt instar ho-
 minis iustissime et decetissime
 se gerebat et mulcebat alloquiū
 et colludentib; applaudebat.

tale
 uir
 pili
 p. 82
 he
 a

Papiones *papionib; hexer.*
 animalia sunt circa cesareā

capadocē q; parū ad modum
 uulpib; maiores. instar lupoz
 simōi adunati ululant in u-
 no inchoante et ceteris cōdama-
 tib; pilosam pellem hnt. Sibi
 cadauer ocaſū fuit statim ad-
 unati clamorib; affiant. Septi-
 chira etiam ingreduntur et ho-
 minū cadauib; uescuntur in
 fame. Vox eoz longi audetur
 et cū putat eēt in primo ulula-
 tus eoz in remotis ē.

Natho al' est quod *longer.*
 natura ad uidentū et mi-
 randū in orbe creasse uidetur.
 Corp' ei quasi rubro sanguine
 coloratū est. reuocet mirabile
 dū radius solis obicitur. Et
 mirū in modū cum uiuente
 bestia h' reuocentia uideatur.
 mortue mox bestie pulchritu-
 do tanta subtrahit. qsi indig-
 nū sit morticinū tanto uirtu-
 tis decore pollere. Non tū penit'
 subtrahit mortue decore inat'.
 Cum rubor satis pulc' in pelle
 pmaneat. Ossa hui' bestie for-
 tissima sunt ac durissima. nec
 ui uo adeo ualidi ac fortes ut
 nisi eis uiolentia magna fiat

de facili non raptantur. Credunt
 nonnulli hanc esse eandem bestiam
 cui genus ^{vicam} occidentaliu gentili-
 um qui deos adorant. Tales enim
 bestias coloris rubi nutritive
 dicunt illi gentiles. dantque e-
 is in cibum delicatissima fer-
 cula et adorant eas. tenentque
 captivas in thalamis et hoc su-
 mope custodiunt ne ex terra
 suam aliquatenus efferantur

et in hoc loco capitalis sanctica
 E. sunt autem ad magnitudi-
 nem canu. *De putorio. lxxxv.*

Putorio ut dicit liber reru
 bestia est a putore dca. qua
 nimium ferocet et hoc maxime cu
 tralato. hpa similes ut datus
 crura brevia. h in sinistro la-
 te et dextro late longiora. Do-
 moy ardua et penetra inhabi-
 tat. Gallinaz et eaz pullozu
 cupidissima est. Quippe q solu
 carnibz et huimodi uiuit. Gal-
 lina autem ul pullu cu capie
 capte ei inctio pectis. ut hoc deu-
 ato non sit illi difficile in mbs
 alyz laborare. ul ne possit cla-
 mare dum capitur.

De Pyrolo. lxxxvi. ^{q. r.} *esaryl*

Pyrulus ut dicit liber reru
 parua bestia est maior h no
 longior q mustela. Corpore rubo
 est. et in uertice candido. cura a-
 gilitate uiget. In quiete gessit.
 in arboribz habitat et feruouet.
 De arboze in arboze saltu poti
 q uolatu. migro quis cauda
 p pennis utat. Cauda enim uil-
 losam ppe ad magnitudinem su-
 has ad usum in saltu mouet. Si-
 uio nuabz. et cibo libenti qui di-
 cis est. Estate uictu congro quo
 uiuat in hyeme. Hec bestiola si
 quia passu gna mutande regionis
 consilio aqs transire hie leue ad
 modu lignu sup aq congerit.
 Cui supsedens qui uelut nauis
 caudam suam in altu erigit
 et uento flante sedo. ammissu
 caude uelificans ligno catus

De rangiuo. lxxxvii.

Rangiuo ut dicit liber reru
 Rangiuo al est de genere
 ceruoy ul demaz hicans
 in noruegia. Est autem magnu
 corpe et robore fortissimu. fuga
 pcedit. Rex nom hie rangiger
 qui ramos gerens. Tres enim ordi-
 nes cornu in capite gerit in
 modu uirguloz. *De cornu*

habet ceteris maiora eo loco quod ceru-
 si maiora et longiora utpote cubi-
 torum quinque ramos augens ad nu-
 merum quinque uiginti quinque. Duo
 autem alia cornua habet recte in me-
 dium capitis et hec ferre ut cornua
 demerata dum taxat et in multis ra-
 mulis circumstantibus. breuius
 tamen. Et duo alia habet curuata frontis
 et cornua. si non similia cornubus.
 Quibus autem que in scapulis et so-
 leo consumilia prope his cornu-
 um ordinibus armata ferre contra
 aduersarios. decus quoque anima-
 tionis in monstruosis bestiis au-
 get.

De simia et diuisis generibus

Symia ut *simia* *hexero*.
 dicitur ysidorus bestia est con-
 denso uulgo. cybra habet ut hominis pro
 omnia ferre formata. Elementorum
 sagax est. floua luna exultat.
 media uero et caua tristat. fetus
 quos amat ante se gestat in patere
 et in brachia. Neglectos uero in
 collo et in dorso suo portat. Et acci-
 dit ut dicit expunitate ut cum
 uenatores persequentes fugerit
 dilectum filium in brachia por-
 tans et fugiens onata dicit. Et
 portat in collo nolens quod odit.

Ille enim fortiter tenet se in collo ma-
 tris fugientis et sic fit ut matrem cum
 dilectum perdidit amare incipiat
 filium quod neglexit. Duos enim parte
 pueros. Unum diligit. alium uero
 odio habet. Jacobus et solinus. Docabiles
 sunt ad omnem ludum et ad feroci-
 tatem obliuiose. ingenio pollen-
 tes emulant quicquid uiderint.
 Unum in manibus facili ueniunt ue-
 natorum. Liber rerum. Nam ubi ip-
 sas hinc uenatores uiderint.
 hinc autem arboribus ut ruppibus
 ut dicit plinius. accipiunt calci-
 amta hominum et eunt sedere
 in loca ubi ab illis desuper in arbori-
 bus uideri possint. Induuntque re-
 dibus suis calciamenta et diligen-
 ter ligant. Demum exponentes
 ipsa calciamenta relinquunt sub
 arbore et paulo abeunt. Sibi uero
 abesse uiderint uenatores. si-
 mie descendentes ut si uiderent
 induunt se calciamentis et dili-
 gentius ligant. Quorum accentes
 uenatores capiunt illas. dolosis
 uindictis irretitas obducunt quod
 captiuas. faciunt autem uena-
 tores et aliud ut simias capiat
 sicut plinius dicit. Assumunt

sibi uiscu tenace cunctq; sedere
 in loco de quo ab illis aspici pot
 sunt inde indacit suos linien
 tes oculos relinquunt uiscum
 sub autore. abeuntq; pcul. Et
 symie illuc descendentes uisco
 tenaci oculos suos obliniunt.
 Accurrentes autē uenatores
 cecatas ita capiunt symias.
 Solin. symie gestu inquiete est.
 Pre oculis autē aialib; uigento
 gustu. Cauda carent. feroces
 sunt morfu. Jung autē ita
 sunt mansuete. ut n̄ sint rabi
 de. Sed dicit expuntator. Libent
 ludic cū puernis. et si data fuit
 copia eos aliquā stranglat. Po
 ma et nuces libentē comedit.
 Et cū inuenit in eis amarum
 cocatē. cocatē cū nuce abicit.
 p̄ amarū recitans dulcet et hoc
 stute. et corā boeciū philolophū
 in libro consolationū apte di
 centē. In lumine quidē iouis
 duo sunt doliā. Om̄i plenum
 ab hincis. reliquū autē mell
 dulcorati. Ea ḡ conditōe sub
 ioue uidendū est ut q̄bz leticie
 cause pueniunt. pueniant et
 colous. Et notandū ualde de sy

mia. q̄a qui symia leserto diu
 et eū rancore custodit. Symiam
 ḡ imitat non hoīem. homo me
 mor in iure ciuū. Dimittite ḡ
 et dimittet uob. Et si eū ait diu
 dimiseritis de cordib; urit hoībz
 peccata sua. nec p̄ ur̄ celestis di
 mitteret uob peccā urā. Sunt et
 symie que caudas hnt. q̄s cūp
 liticas dicunt. Sunt et alie que
 facie ad modū gracie sunt barba
 te. Caudas latas hnt. et a ceteris
 symiis aspectu pene dissimiles.
 Hoc gen̄ licet capi possit. in so
 la tñ ethiopia uiuit. Plinius.
 Symiaz genū p̄cipua erga fecū
 affectio. Catulos quos mansue
 facte intra domos pariuunt om̄i
 bz demonstrant. tractantq; gau
 dent. Anz. facies symie ē similis
 facie hoīs in m̄ico salz naso.
 Aurib; et dentib;. Dentel anteri
 ores h̄t sicut homo et molares
 similit. et in eū palpebris alia
 et sunt curta et ualde subalta et
 in p̄ius pectore sunt mamille
 parue. et hoc ideo quia h̄t brachia
 ut homo et manū ad omnē adu.
 Istaur cū habeat cum homine
 talem dispo^{itio}ne dicitur. Interu

no

tñ nullam hō dispositōem cō
 mune cum hōie ⁱⁿ hōe minore
 q̄ illū al. s̄ r̄ y p̄cōta rōne
 iustitiae hōe uidetur extrinsec.
 s̄ intus nullū hō uirtutis
 signū. s̄ replet est omī malicia
 r̄ omī dolo. In india s̄ymie sūt
 ut dicit plin. q̄ toto corpore can
 dide sunt. Has indy uenant
 sagaci studio captas q̄ domesti
 cant in omnē ludū habiles sal
 tericos ut dicit ysidor. toto pene
 aspectu a cōis distant. Sunt em̄
 in facie p̄ducta barba. r̄ lata cau
 da. Om̄s fere bestie mamillas
 hnt in posteriorib; cōt̄ uenas ut
 ip̄as in inferiorib; positas accu
 gere possunt fetus. r̄ p̄ncip̄as
 hnt cum uelut. Homo uero r̄
 s̄ymia in pectore mamillas ha
 bent. q̄a dedit illis nat̄a manū
 habiles eleuandi fet̄ a terra
 ad pectus sup̄. r̄ aptandi fet̄
 p̄ manū ad ubera. Hoc illi dedit
 humani corp̄s quia caret um
 bilico. Sulua s̄ymie ut uulua
 mulieris r̄ uirga masculi ut
 uirga canis. pedes ei r̄ inflexi
 ones c̄p̄riū ut hōis sunt. Cal
 caneu hnt in pedib; r̄ p̄ter

hoc erigunt. ut hō stant r̄ c̄
 runt cum uolunt. s̄ n̄ possūt
 hoc n̄ modice r̄ hoc p̄ artificū
 r̄ coactionē hōis. quia illas na
 tura condidit in faciem eē p̄
 stritas. Solus em̄ homo facie

Leleuatur ad celos ut diluade pa
 teat conūlationē ei scdm aplin
 in celis eē debere. *De tigride*
Tigrides ut dicit *h̄xxxvi.*
 solū bestie sunt notate
 macis. fuluo nitent uelut int̄
 undante uarietate nigra. Ince
 dibilis ferocitatis sunt. Tanta
 uelocitate uigent ut uolare pu
 tentur. Nilq; tam longū qd̄ n̄
 in breui penetrent. ul' adeo an
 cedit qd̄ non ilico consecūtur.
 Et hoc maxime p̄batur cū catu
 lus eay raptōes insidunt. flū
 in p̄sidio maria fiunt frust̄ e
 hōi mouit aulū ut ilay caelos
 rapiat. s̄ decipiunt hoc n̄ sicut
 dicit plin. Quippe cū raptor ca
 los rapuit q̄s feta m̄ plimof
 peperit. statim ut m̄ uacūū
 caelis cubile repperit raptore r̄
 montē consequit̄. c̄p̄or appro
 pinq̄ue m̄e raptor unum
 e catulis abiit. Quo solo sola

ta mīr defert ad solita. Rursum
 q̄ acroz cū terrū raptou insi-
 ste recipit quoq̄ alcin. ul' ali-
 quōdo tēū si non incūm raptōe
 nauim attingat. r irritata
 ferreas seuat in littoe. Aliud
 h̄s ambro' refert. Tollunt rap-
 tores pilas utreas in quibz de-
 pite sunt spēs catloz. sublati
 qz catlis cū ingruere sibi post-
 tergū tygrides catloz penes
 uident picturas iactant. Tyg-
 des uō rotatu spēs uiuē cōma-
 tes sistunt. Tandē uō tyg' des
 pedibz spēs utreas constrin-
 gendo frangentes nich' reperi-
 unt. Delusam ḡ se uidens co-
 tis se ad cōprehendendū uiri-
 bz fundit. r iracūdie stimulo
 uelocitae fugienti iminet. Jam
 ille spā obiectu sequitē recar-
 dat. nec tū sedulitate mētis
 memoria fraudis excludit.
 Cassā uersat ymaginē r q̄
 lactata fecus residet. Sic pie-
 tatis studio decepta r uindi-
 ctam amittit r plem. Ab hu-
 ius aiāis noīe fluui' tygri-
 dis dicit' eo qd' rapidissimo
 cursu a monte caucaso oīū

montū altissimo prūpt. Hīs
 bestis hircanoy regio maxie
 habundat. Tygris aiām sig-
 nat scdm qd' consueuit ul' ad
 malū ul' ad bonū uelox eē. scdm
 qd' dicit'. In manibz tuis uita
 r mors. qd'cūqz uis elige. fecit
 hui' sunt opa bona. Infidiat'
 dyabolus. Jactus pile repletea
 tio uanitatis. deceptōi intenta
 aiā p̄dit bona opa. ac si astuta
 dyabli decedat. Accidit etiam
 Aliqn ut infidiator unū mīr
 catulū reddat. ut sic a ceteris
 desistat. S; attende simplex aiā.
 Qui offenderit in uno. fcs est
 omniū reul. Sic qui unā uir-
 tutē p̄dit. p̄dit omīs. quia qui
 unā h̄t. h̄t omīs. *De tauro boue*
Taur' ut dicit' *ruacca. h̄t. vii.*
 liber rerū al' est robustū
 uiribz. r int' omī socialis besti-
 as mansuetū satis p̄cer. ad
 eas q' ceteris rapacitate adū-
 sant'. Plures adunati acer-
 billime pugnant. Solus uō
 cū quis fute conscī ignaue
 facile succūbit. Cum pliant'
 linguēl' extas h̄t. dentibz
 nil agunt. S; tū cornibz. sul-

lus enim eis in dentibus horror. Cum
 depascunt herbas radices non ledunt
 sed hoc tamen sumunt quod in superficie
 patet. Tauri mitiores sunt ap-
 tique sunt ad omne opus et maxime
 ad iugum. Si castra libidine arce-
 antur. Quot autem seniores et
 to teniores habent carnes si fuerint
 impinguati. Plinius tradunt si
 in dextram partem habeant in co-
 rti tauri generatos esse matres.
 si vero in leuam feminas. Concep-
 tio uno unctum percipit. pagitur.
 Pacunt mense decimo. et prima
 lac uaccarum coagulatum efficitur la-
 pis. Hoc cum aqua mulco lacti. Es-
 senne sunt subaliores et acutio-
 ris uocis quam masculi preterquam in ge-
 nere uaccarum. Vacca enim grossiore
 habet uocem quam taurus. Bouum iugali-
 um in locis eximia pietas ut di-
 citur Plinius. Nam aliter aliam inquit
 cum quo ducit collo aratum consu-
 euit. Et frequenter mugitu primum
 testatur affectum. Si forte defuerit.
 Quaccas grauidas. Plinius. terre negat
 preterquam dextrum uulue sinu etiam
 cum geminos fert. robur in quin-
 quennatu est. Lauacra frequenter
 aqua calide tradunt pingues si.

Taurus in aspectu genositas est.
 Torua frons. Cum dimicat tota
 comminatio in pedibus pedibus stat.
 Ira gliscence albos replicat pe-
 des spargitque arenas. Fert corni-
 bus et capite dissipat. Hinc fronte
 ualidam ad omne pugnam. Ma-
 nos philosophi culpauit creatio-
 nem tauri. eo quod non habet cornua
 in humis quia tunc impulsus for-
 tius. Sed errat ut dicitur Augustinus. quoniam si
 cornuum origo esset in alio membro a
 capite. esset ei pondus magnum et pro-
 hibens operationes quibus humana
 natura a mutis iuuat. Ponderat
 autem dicitur alchinos philosophus
 quod caput debili membro esset in
 tauro. et merito fuit. quoniam forti
 membro in tauro caput et collum
 est. Et propter hoc iuga ligantur
 eis in capite non in humis sicut
 equis. Sed in capite scilicet ut caput
 forti ceteris membris pondus ferat.
 Collum autem ei est cartilaginosa
 carne et forti et propter hoc inflexi-
 bile est quodammodo ad pondus de-
 bitum ut dicitur experimentator. Hos
 nervos cordis habet fortiores et
 duriores quam cetera animalia. Taurus
 tamen habet fortiores. Caro bouina

lica e ad copatione porcor. et
 hircor. idoz genant sangui
 ne grossu turbidu r melancoli
 cum. guttu tn dat nutrimentu
 r ualde confortat. r hoc peius
 malu quia tarde digerit nisi
 cu uino forti r alio. Tauri si
 manserint multis annis in co
 itu multu ipinguant r cu ue
 nerit excessus subito morient
 r n laborabunt infirmitate di
 utius ante morte. hoc ide ui
 dem in hoibz rusticis r agrico
 libz qui incepta erant delicia
 rum r laborz exptes cotidie. Lau
 rus libent bibit aq clara. Cor
 nua uacce duriora sunt corni
 bz maldoz. fetus q uacca pa
 rit ante menses decē nō uiuit
 qm unglē non cōplebuntur.
 Qn uacce multu fecifere sūt
 pluuiosū temp in hyeme seq
 hoies dicunt. Cornua tauri si
 calefiunt. flecti possunt ad li
 bētū. Vacas accidit podagra
 nec de facili curari possunt.
 Alia infirmitas accidit uacas
 r signū hui infirmitatis au
 rium declinatio ē. r n sanan
 tur de facili. r eis mortuis si

No

No

No

apiat pectus apparet qā corrup
 tio pulmonis in causa fuit. So
 dicit magn' basilius taurini sa
 guinis haust' letalis ē. Socium
 laboris agriq culte habem' bouē.
 Tanta apud pōres ē cura boum
 ut sit int' exēpla. ut dicit plini
 qd quidā dampnat' fuit q lu
 um bouē occiderat. act' q r exi
 lium tāqm colono suo intemp
 to. Solus aialū est taur' qui
 stimlo ardesce. Sanguis tauri
 non ceti ingelat. Lac uo uacce
 ē spissū ualde nec de facili inge
 latur per frig'. q segregat' aq
 fitas ab eo. r residuū fiet gros
 sū. p ignē uero incrassat'. In re
 gione ambardoz sunt uacce
 magni corporis. ita ut oportet
 mulgentē stare in pedes erectū.
 Hec supmodū dant lactis habū
 dantiā. h r canes in illa regio
 ne sunt magni. r oīa aialia p
 ter asinos. Vacce uo frequēt
 n possunt pati cortū tauri pp
 duritiā uirge. Cartilaginosa
 ē enū ualde r neruosa. ang. re
 fert in libro de aialibz q taur'
 arūticul' aliqn castrat' post
 eā couit' semel cū uacca. et

No

.x.

No

lepra remediū est. Sanguis oculi
 si sup nudatū pilis caput delini
 atur pilos redire cogit ut dicitur.
 De talpa arx dicit. Omnia inquit
 animalia q̄ gignunt sibi similia ha
 bent oculos p̄ter talpā que ē priua
 ta odis scdm qd̄ apparet foris. Na
 ipā non uidet omnino. Verūcū si
 quis fundit corū qd̄ ē sup locū
 oclōz ei r̄ manu discussert loca
 ipōz oclōz inueniet nigredinem
 q̄ndā r̄ in medio ei pupillā. colo
 rem qz r̄ dispositōem oclōz. uide
 bet qz discutiens qd̄ non accidit
 talpis obsecatio r̄ puatio lumis
 n̄ causa corū ul' cutis demisse fr̄
 oclōz ei. r̄ hoc ipō consideranda ē
 prudentia r̄ sapia creatoris qui
 unicuiqz creature dedit inesse qz
 competere r̄ uale ē. Talpe uō oca
 los tribuit cū quibz in tenebris
 r̄ tre lacubilis habitans etiā ad
 lum̄ habilitatis oclis n̄ uidet
 s̄ ei oclōs licet in plenu formatol
 oclōs dedit quibz r̄ utilitati sacis
 r̄ nature de' omimode non
 negaret. Talpa omi animal ut dicit
 plini. liquidi audit obruta tū
 tra tam deuso atqz tā surdo elem̄
 to. Et in hoc magis mirū q̄a ois

No

No

No

Sermo in sublimē contendit. **De**
Gnicornis al' **unicorni. cui.**

ē paruū quise ut dicit yhi
 corus scdm fortitudinē corporis.
 Breuia etiā cura hō scdm sua
 magnitudinē. Iamū nimis
 ē. ita ut a nullo uenatore ui ua
 leat cōprehendi. Huc color buxe
 us. Cornu in media fronte hō
 q̄tuor pedū a quo nec ipē elephant
 tutus ē corporis sui magnitudie.
 Hoc cornu ad saxa limat r̄ pug
 na. Nam sepe cū illo etiam hūc
 in uentre uulnātū p̄sternit. F
 rum n̄ timet. gyanet in monti
 bz excelsis r̄ in solitudinibz ua
 stissimis cōmorat. Jacobi r̄ yfido
 r. S; hoc argumto caput. puella
 uirgo in silua p̄ponit soloz relin
 quitur. Qui adueniens omi fero
 citate depecta casti corporis p̄di
 citia in uirgine uenatur. Capē
 qz suū in sinu puelle apientis r̄
 ponit. Hicqz soporat in hermit de
 phendit qz ul' in regali palatio ad
 spectaclm exhibet. Hoc al' p̄mo
 ut plini dicit magni p̄pētus ad
 spectaclm romē exhibuit. Hoc
 crudele al' xpm significat q̄ an
 incarnationē seuebat in celo

No

No

puniendo anglos ppter supbiam
 in tra hoies ppter mobedientia
 sicut ada. r ppter luxiam sicut so
 domitas. ppter crapula sicut fi
 lios isrl. huic nullo qd dicit au
 dente clamat ysaas. Non e in
 quit qui consurgat r teneat te.
 Hunc uirgo in deserto mundi q
 si cepit du glorie uirginis marie
 incopabili pulchritudine castrica
 uictus dei fili qd sinu ei utum
 introiuit atq p eam humana
 corp accepit in quo a iudeis qd
L crudelissimus uenatoribz copre
 hensus occidit. Inde qd resurgens
 r ascendens ad celos in celestis reg
 ni palatium ad pris dextera collo
G *de uirgo. cuius. scilicet.*
 al e seuu nimis. mibus de
 forme. Extoriatu membru fere
 he ut hois. hui uirt maxima in
 brachys e r in lubis. Capu aute
 infirmu he r debile. Ambrosi.
 Ursula tricesimo die a conceptone
 paulo murebz maiore ut dicto
 plini in matura plem parit. car
 ne qd ex se educit lambit r fecu
 fouendo r formando pducit in
 mbra. Intdum appetoracos fec
 fouent. r assiduo accubitu cale

facti aialem spm thant. Sane
 mtes urtea pms quodeca die
 bz in sopno ita conadit ut nec
 uulneribz excitari possunt. qd
 egresso in diem liberu tanta paci
 unt in solentia lucas ut putes e
 as obitas cecitate. Itaqz in ipso
 fetu cu nascit nllm membz ap
 pareo ppter unguiu linianta.
 plini. Ursi non sicut alie qd rupe
 des h sicut hoies coeunt. Libidine
 suscitant certa tempora uenis.
 Solu. uares reuent honore sece
 to urtas graudas. Nich rarius
 qm pariente uidere urta. Spec
 si n habuere ramoz fructuam
 qd congerie edificant in locis q
 magis ipenetrabilia sunt molli
 fronde ^{parant} conlstrata. An. Urte femi
 ne sunt fortiores r audaciores
 maribz sicut in leopardoz gene
 e. citius domesticant r astucio
 res sunt. Quatuor mamillas
 hnt. Ursus indifferente comedit
 carnes r fructus tre siue arboz
 pp humiditate corpis. Ascendit
 aute arbores ul pp timore ul pp
 abu. frangit aute oliuaria r co
 medit fructus ei. Comedit can
 cros ul formicas pp medicina.

Carnes autē comedit p̄p̄ca quia
 cib' sunt magne fortitudis. Ursi
 p̄ci ore aq̄ uorant q̄ bibāt more
 alioꝝ. Cocte carnes ursi ut dicit
 plini nigrescē uident. qd̄ ē cont'
 om̄ium carniū more. Paualli
 m̄ ei sanguis ē r̄ p̄ter q̄ circa
 cor. Hyeme quidē parū deabiant.
 Vere autē p̄cedunt r̄ tñ tunc p̄
 pingues sunt maxie maris. Cui
 rei causa non p̄mpta ē maxie
 cū h̄yberno tpe parū ad modū
 dormiant. Anelto' ursi ita pesti
 lens ē ut contractū ei alitu ulla
 fera attingat. oculiq̄ putrescāt
 afflata. Non plūatur autē cum
 eius tñ. Verū etiam cū p̄cis a
 gretibz. Cum tauris plūatur.
 saltatq̄ sup̄ dorsa eoz. r̄ cū tau
 rus cornibz uult eū ferre ursus
 tenet manibz cornua illi' r̄ sca
 pulas. p̄sternitq̄ illū deuictū
 in terra. Taurū uō sū cornibz
 facile n̄ uincit. Amblat erectus
 sup̄ pedes postiores qm̄ uult. Lucta
 tur r̄ cum brachys. Ursi nunq̄ i
 petunt hoiem nisi ab ip̄o prius
 ictū susceperint. p̄ter uulnera
 r̄ letales ictus om̄s lesiones r̄ li
 uores lambendo pedes dicuntur

educē. Dicunt tñ nonnulli qd̄
 causa hui' lambitōis ē morbus
 quidā siure. qui eū arripit ml
 tis horis. r̄ satis credi potest. q̄a
 spumat ore. r̄ toto corpe comoue
 tur. Expunitator tñ dicit ualido
 rem opinionē illam q̄ dicit' ursū
 lambendo dolores educē. Ursus
 qm̄ capr' nec ad nutū hoīs mā
 fuerat excecant' oculi ei' ere canden
 ti. Dū enim es candens respicit
 q̄ insensibiliter uisū amittit.
 Sicut stare potest imobilis quin
 se de loco ad locū instabil' moue
 at. Dicit magn' basili' qd̄ ursus
 letali uulnē sepe p̄fix' om̄ibz uci
 tur machinantis ut se curare
 p̄ualeat. Herba p̄cipue quadam
 natura siciorē plagas p̄pas opi
 lando. Capitur hoc in uenatores
 nocantes arbore caua in q̄ apes
 melleos fauos congesserint. mal
 leum fune quodā dependent' igen
 tis molis ita ut obstruat foram
 p̄ qd̄ aditus ad fauos ē. Iudeq̄ t̄b
 arbore palos exacuatos in terra
 figunt. Cūq̄ ursus mellis cupi
 distim' malleū inuenit dependē
 in aditu ualcat. pendenteq̄ eū
 nūc. q̄ ad locū reuertens malle'

nitate reuertat. Hoc dū sepius
 fit. urfusq; mellis cupidior uin
 cere nitit. Tandē fessus uictus
 q; ictib; mallei in palos acutos
 sub arboze defixos cadit. Sicq; ob
 seruantes uenatores delectū capi
 unt ul' occidunt. Plinū. Urſi cū
 bubalos siluestres inuadunt.
 aut coenua inuadunt aut na
 res. Comua ut ponde defatigen
 tur. Hares ut acioz dolo ſeo i lo
 co tenu. Aliqñ urſi gultantes
 mandragoze mala moriuntur.
 q; uocant fornica ad recipiendā
 ſanitate Ambroſi. Urſus quide
 graui affectus cede. r' ſauacul
 uulnib; mederi ſe nouit herba
 cui nomē eſt ut greci appellant
 fleonius. Huc herbe urſa uul
 nā ſua ſubiens applicat ut
 ſolo curetur tactu natura
 illi oſtendente medelam natu
 rali uero infirmitate p'ictās
 fornicaſ deuorat r' recuperat
 ſanitate. Urſus ut oīa fere
 ēre animantia ſemp qm diu
 uixit creſcit. Vñ urſi maxi
 mi ac fortiffimi inueniunt.
 Urſos nigros oebis cōmunic
 hē. Alboſ autē nōnulle partes

hūt r' hos maximos adeo ut in
 qñdecim cubitoꝝ longitudinem
 eualeſcant. *De uolontib; .c.v.*
Volontes ut dicit ſolin' beſti
 a eſt boui conſimilis. Col
 lum ſeſofium hē. iubam ut equ.
 Tam imanis p'nicitatis ē ut
 capt' ab hoib; manueſce uel
 domari nūqñ poſſit. Sic r' q
 dam ſclares cū ad religionem
 ueniunt tā p'nicioſa ſcederum
 conſuetudine aſſuefacti ſunt
 ut nūqñ poſſint cor ſuum ad
 aliqñ benignitatis grām in
 dmare ſ; per cruceſ atq; feroceſ
 graſſantur in ſocios r' religio
 nis uindictā xp'icę iugū abiciūt.
Sū dñs imperat talib; per p
 phetā. A ſelo inquit confregi
 ſti iugum. Rupiſti uindictā. *De*
Vrin ut dicit *Form. c.vi.*
 ſolin' r' jacob; al' eſt cui cor
 nua uelut taurina in tantū
 modū excreſcunt ut ſcēpta ob
 inſignē capacitātē int' regias
 menſas poculoꝝ regioꝝ gerula
 ſiant. yſidoꝝ agreſtes boues di
 cit in germania adeo forteſ ſūt
 hęc beſtie ut arboꝝ r' arma
 tos milites in cornib; deuenit

fleon' b' a
No

No

2702

Hoc al' eos sigt qui honores mū
di p' tormēta querūt. ut de coy lau
de nūmi r' scire abū querant
sicut de arcuro ul' mres aut scōf
signat. de quoz potenti mīto ur
tutis laus in sacrificio posita
altaris offertur xpo. *de vulpe.*

Vulpes ut dicit yfidoz. *coy.*
al' dolosū est ualde. Colore
ad modū rubra ē. Cauda uillo
sa r' magna. Espūitator. Cum
eam canis insequit' assecutam
q' nūctur apphēde. uulpes uil
losam caudā suam p' ora illius
insequentis trahit. Sicq' deludit
canē quousq' siluay condensa
possit attingē. Refert b's ambo
q'd uulpis imminente picō mozi
pinū arborē petit r' lacrimā suc
cūq' qui fluit de pino sumit
in abū r' sic recuperat sanitatē.
r' eū uite p'tendit in longū.
h' abent enī in t'ra foueas ad
tutam. h' plūq' capiunt' in
h'is. Jam uenatores ubi ipās
delitescere nouūt in foueis par
uos catulos arte doctos imit
tunt qui penetrantes fouee
sūmittatē in q' iacent eas la
tratu p'diunt. ubiq' decontra

fodientes uenatores iacentem
attingunt r' capiunt. Dicit ex
pūitator q'd uulpes in fodien
dis foueis n' laborat. h' bestia q'
dam q' d'axū dicim'. Dax enim
cū foueam in t'ram fodit ad
quictē uulpes dolosa in ingrel
su fouee uentē suū stercozibz
exhōiat ut fouee ^{fetore} digestionis
putide fouea polluta uilescat.
Et reuera d'axus bestia fetorem
digesti stercoz abhōiabilē dete
stat locūq' dimittit. r' sic dolosa
bestia locū possidet. Sicut experi
n'tator q'd uulpes os fetidū h't.
r' fetidus etiā est a parte postior.
maxime domesticas insidiatur.
Carnes uulpis si cōburant' pul
uis eoz ualec asmaticus cū uino
sūptus. Saginū adipis eī multū
confere doloribz aurū. si amig
dalis uulpes comedit mozi dicit'.
Calefactionē epatis patit' tēpore
estuali. Unde sanguis fluens
ad ex'iora eam releuat r' ulcera
tur cutis eī r' p' hoc cadunt' pli
de coze. illi sicut dicit constan
tīn' in uiatico. leporē uenatur.
r' p'mo quidē ludit cum ipō. De
inde dentibz eū accempat r' n'

No
No
No

alidi

lep^{us} effugit sola celeritate ab illa ca-
 pteur. Nonnulli uo ex leporib; assu-
 et facti malicia uulpis fugiunt
 ludū illi. r. appropinquationē illi
 timent ut inimici. Dicunt autē
 uulpe lacus gelatos tñsicuram
 aure ad glaciem apposita. conue-
 tare spissitudine gelu. nec tñsire
 audere glaciem n̄ sufficientē foe-
 tem inuenit. Plini. Vulpes i fa-
 me p̄ angustia lacrat canū dicitur
 imitari. Hec etiā cum esurit
 nec inuenit qd̄ manducet fugit
 se mortuā r. resupina flatu acti-
 hit linḡ p̄strata. Tunc aues in-
 cautas q̄ ad cadauer descendentes
 ap̄to ore suo rapit r. deuorat.
 Vulpes ā fractuosis feretur disci-
 sibi; ne a uenatorib; ei uestigia
 papiant. Est enī uulpis dicta q̄

si uolupis. quia ē uolubilis pedi-
 bz. r. nūq̄ recto tēne currit. Vulpes
 in latera p̄iecte. marēq; femi-
 nam āplexante coeunt. Virga
 uulpis ex osse ē interi. *de uario*
Glarū bestia ē parua. *cosu.*
 paulo āplior q̄ mustela. Quare
 nom̄ h̄c. In uentre enī candidus
 est. In dorso h̄c colorē cinerū ita
 elegantē ut mireris bestia sui

creatōe spectabile. De gñe pyroli
 ē. In arborib; habitat r. fet̄ facit.
 Hāz bestiaz pelles in ornatu ue-
 stiu r. maxie in pallis glari so-
 lent hoies utriq; sexus. Et quide
 cū glatur homo pelle aliena r. na-
 turalit̄ non sua. Jp̄a tñ bestia in
 pelle pp̄ia minime glatur. in q̄
 nob̄ datur intelligi qd̄ in uis nō
 debem̄ bonis actib; glari maxie
 cum dñe dicat. Sine me nich̄ pote-
 stis facere. *de rubronib; . c. ix.*

Rubrones bestie sunt ferocissi-
 me r. sunt de genē tauroz sil-
 uestrū. Bestia maxia ē utpote ad
 longitudinē quindeā cubitoz. Pi-
 los subnigros h̄c. cornua maxima
 cubitoz trium r. magna. amplaq;
 sup̄ modū adeo ut ad mensas diui-
 tum potuū gerula fiant. Sime ce-
 leritatis sunt. falsoq; obtinuerit
 in illis regionib; a latinis nom̄ ty-
 gris r. hoc pp̄t̄ uelocitate. Errant
 enī qui hec dicunt quia tygris be-
 stia satis modica r. uelocissima
 orientē inhabitans. Hec uo in bo-
 emia reperitur. Rubrones ut dñe ē
 aialia maxia sunt. r. tante uelo-
 citatis ut stercus qd̄ impetu egre-
 retroacti in coenib; recipiunt atq;

longi post terra piciunt. Egredto
 hoc stercore largissime psequentes
 canes exerceat atq; debilitat. r peni-
 tus inuitiles reddit. Cum hoiem
 aut canē obuiū habuit eū sustol-
 lit in cornib; r cā diū in altū pi-
 cit. r tē in cornib; recipit donec
 penit' interimat conq̄stacū. Hoc
 astu a uenatore decipit' nec ē alia
 ars uenandi q̄ de facili capi possit.
 Lassato pmit' r ubrone a canib;
 r uenatorib; uenator cū spiculo
 opponit se ei cura arbore magne
 molis. q̄ ut uidet r ubro occurrit
 ad arbore r fronte cornib; q; cū
 gens illam putat stolid' qd uena-
 torē possit obruere. Quod cū non
 possit r uenator arbore semp pce-
 gitur intām uenator cuspide la-
 tera iustantis pfoeat r deicat. sa-
 pientia humanis uirib; inuin-
 cibilem. Aliud rubronū genus ē
 qd poloni thurones dicit. Forma
 min' est. s; uelocitate pstantius.
 r ubro al' ē *de rubronibus. cx.*
Rrudelis nimis in mortem
 hominū r bestiaz. Quantitatē lu-
 pi hō. In collo ei pili sunt sicut
 equoz pili r hō pilos fortes sup
 omnia spondilia. Voces hominū

imitat' r hys plerūq; uocab;
 deludat hoies ei maliciā ignora-
 tes. Delitescens enī in abditis ca-
 uaz uocablo aliquo edoct' tolli-
 rat hoies r insecutes q̄s ut ppe-
 uenit' deponatur. Sepulchra e-
 tiā mortuoz ingredit' r ibi ca-
 dauerū spiritib; delectat. Car-
 nib; enī humanis libent' uela-
 tur. Canes r hoc in deludat. La-
 trat' eoz imitat' r cum eū canes
 audierint suspicant' sociū r cū
 apprimauit a rthonib; discer-
 punt'. Dicunt nulli qd rtho de
 genē hēne bestie ē r satis uide-
 tur in morib;. *Expliat liber de*
aiālib; q̄ rupidib;. Inapunt'
Capla de auib;.
 Genāl' de auib;. *De auct' ptere.*
 De aquila rōiū *De hamrahā.*
 sis gnū aqlaz *De achante.*
 De aquila sep *De asalon.*
 temtrionali. *De alauda.*
 De arpa. *De alcionib;.*
 De agochile. *De acriophilon.*
 De ardea. *De auib; pādysi.*
 De alio genē *De bubone.*
 ardearum. *De burco.*
 De anserib;. *De butorio.*
 De anatib;. *De bistarda.*

De tonolis.	nib; falconū.	De miluo.	De phylomena.
De barliacibz.	De falconibz in	De magnalibz.	De pyrao.
De caladio.	speciali.	De melacophyru.	De strucone.
De dynamolgo.	De stryphis.	De morplice.	De strice.
De cygno.	De gracocederoz.	De minouit aub.	De strinis.
De caritis.	De goltundis.	De meauas.	De turreure.
De cytonia.	De grouibz.	De merilionibz.	De trogopale.
De chorece.	De glucti.	De mulatapis.	De tuidis.
De calendri.	De gallo.	De meoxy.	De scspalione.
De coruo.	De gallina.	De merula.	De canellis qz
De cornuce.	De gallo galli	De monedula.	simphalides.
De coruica.	natio.	De mergulif ul	De stula.
De cuculo.	De gallo silue	gergis.	De huppupa.
De coredule.	ari qz yphana	De nilo.	De gutture.
De columba.	nus dicit.	De nictivore.	De zelecedis.
De carchate.	De garrulo.	De nepa.	Explicunt
De cocurnuce.	De ibicabz.	De onocrocalo.	Capitula de
De carduele.	De ybor.	De ocho.	Auibz.
De crochilo.	De incendula.	De oina.	Jucipit liber
De dyomedee.	De prundine.	De orioli qz ege	Quintus de
De variata.	De ifidam.	n pycomantz.	natura auuū.
De egicho.	De kim.	De pellicano.	Primo gene
De herodio.	De karkolat.	De porphyrione.	raliter.
De fenice.	De komoe.	De pauonibz.	
De fenice morali.	De kyches.	De perdicabz.	
De fulica.	De lato.	De platea aue	
De facatore.	De lucidys.	De pluuiatibz.	
De fenice.	De lucina.	De pica.	
De ficodula.	De lynachos.	De pico maruo	
De diuertis se	De lagepo.	De passere.	

De gaulo. lxxij.

mnis auis que
est bone ale. id est
uelox in uolan-
do. e. malox pedu.
id est debiliu sic
yrundo. r. filia.

Omnia auis r. omne al. q. emittit
sonu r. uoce h. multu strepitu r.
garrulitate t. p. cortus p. cer. ho-
mine. Quis parui corpis plus uo-
ciferant q. aues q. hnt magnu
corp. r. hoc t. p. cortus. Omne uola-
tile curuoz unguu h. coras r.
pectus forti q. alia uolatilia. Si
multe omnia uolatilia hnt digi-
tos. qdam autē continuos q. na-
tant ut anser. qdam disunctos
ut bubo ul. pica. Omne uolatile
hnt curua unguia est boni uo-
lat. Et omne uolatile q. h. ungu-
lam in cruce sicut gallus e. ma-
li uolat. ac debilis. Spina aui-
um pmo e. albu. deinde rubeu
in modu sanguinis. dem ceteri-
nu. Dixit quida qd. oua uenti-
illa. talz q. ueniunt sine cortu
ut sunt aliqui gallinaz ul. anse-
ru. Oua inq. talia ut dixerit
quida sunt ex supfluitatibz o-
uoz puenientiu ex cortu. s. in-

titi sunt q. hoc dixerit. qa. sepe
uise sunt galline ouare sine
galli cortu. s. notand. q. talia
oua insipida sunt r. pua. Om-
nis auis hnt aduncos ungues
carne uiuit. Alie autē cibant
fructibz r. umibz atq. reptilibz.
Omnia auis in aquis natans pel-
les h. in digitis pedu. ambulat q.
gregati. Omnia auis hnt digitos
in pedibz comedit carnes. Omnia
auis q. uenatur p. dam uenac
genit alteri qm. de sua spe. r. in
hoc differt a piscibz. Solus tuc
hui. pietatis exs e. Omnia aues
q. hnt longu collu bibunt. r. ele-
uant caput quousq. aq. descen-
dat in uentre. cyulce aues de-
viles admittu uolatu horrentes
hyeme ad conualles in locis ta-
lidis fugiunt. r. ante recessum
sui p. munito se ut multu co-
medant r. i. p. inguant. ac p. hoc
possunt hyeme pati famul. mo-
p. iam. facit eni. plerq. aues p.
tota hyeme in speluncis ac cau-
nis ualliu in locis saliz ubi ca-
lor uigis fit. s. bi inq. iacent
q. semineces inuice conglobate
r. conferente ad caloze multitu

dicit uiuunt sine ullo cibo multo
 tpe. creatore poti eas sustentan
 te q̄ urta. Post hyemē uo ueni
 unt successiue scdm debilitatē
 suā. Carnes auuum q̄ comedēt
 carnes sapidiore sunt alijs car
 nibz. n̄ forte obstat aliq̄ spāl
 in eis nature contrariū. Omniū
 auis aduncos pedes h̄ns que
 p̄da uiuit gregati non uolat
 cū suo gūe. Om̄s pulli auuum
 q̄n parui sunt h̄nt uentres et
 umbilicōs longos. r̄ cū creuunt
 abbreviant. Quod autē lōgōs
 h̄nt hec ratio potest eē. q̄ scdm
 q̄d dispositi in ouo iacebant. n̄
 in testa condusi egerē cibol po
 terant. sic aliq̄n tpe post p̄cū
 manent. Pulli etiā dū adhuc
 parui sunt caput eleuati sur
 sū tenent. r̄ h̄ ratio q̄ ad cibū
 in discretis tpebz suspensi ma
 t̄e ad eē suspicant. Qui dū a
 dultiores fiunt caput ad yma
 deponunt. q̄si disponendi ad h̄
 ut tpe oportuno n̄ a m̄re cibū
 h̄ p̄ se in t̄ra queſcunt. Quē n̄
 cadunt sup cadaū fetidū nisi
 habeat sapore bonū. h̄ si bon
 sapor fuit tunc illecte sapore

bono fetore in cadaue nō em̄
 tant. Aues aq̄s claras uiuas r̄
 currentes diligunt. Om̄s aues
 habentes unguēs aduncos non
 bibunt aq̄m. r̄ h̄ rō quia come
 diunt carnes q̄ humide sunt
 magis q̄ abi aliaz auū. r̄ ta
 les aues h̄nt gracile r̄ subtile
 corp̄. r̄ alas magnas p̄t uola
 tū. Nullū enī al̄ non h̄nt pul
 monē mollē r̄ leuē m̄cū labit.
 Om̄s aues longū tractū faciūt
 in bibendo excepto gallo. yrun
 dine. r̄ auibz q̄ in aq̄ manent.
 Syritudines auū cognoscunt
 ex alis q̄m cum infirmantur
 turbat̄ alaz situs. r̄ dispone
 mala ad yma pendeunt. Qui
 uisale m̄cū auū plus uiuūt
 feminis. r̄ h̄ rō. quia femie se
 p̄ p̄ futura auū debilitantur
 ad mortē. Om̄s aues uncoz un
 guū in uite sup lapides sedent
 nisi modico tpe. r̄ h̄ eas idō na
 tura docuit ne unguū eaz aspe
 ritas lapidū duricia recundat.
 Om̄s auis uncoz unguū est a
 cutioris uic̄ alijs auibz. r̄ h̄ est
 causa. q̄m oportet ut uideat
 cibū suū a loco remoto. r̄ p̄ hoc

etiam uncorum unguum auis altius
 uolat in aere ut possit cibum suum
 a remota contemplari. Aues uero que
 in terra manent non habent necesse ut
 acutius habeant uisum sicut galli
 na et similes aues quam uident ci-
 bum deprepe super terram. Auis que clau-
 dit oculos non claudit eos nisi per
 palpebram infidiam propter duriciam
 corum continentis caput. Nulla auis
 habet ueraciam propter paucitatem potus. Gra-
 xime tamen propter hoc quia superfluitas
 aque transit omnibus auium in pluma.
 Aues indigent multo uisu propter regi-
 men uite sue ut dicit experientia.
 Sauescitra minus sunt humida donec
 stitit auium et teneriore habent carne.
 digestioni que faciliores. In locis spi-
 nosis nidificant. Hydros rotundos
 habent extus aspos. Intus molles fa-
 ciunt. Peusse in altum se erigunt.
 Amissis pillis dolent et tamen eis de
 locis redificant. Quoniam de terra sur-
 gunt uisus uentum se erigunt.
 Caudis suis se regunt ut dicit
 magnus basilius in exameion que gre-
 ce scripte sicut pisces aqua fecant
 motibus alax in prora tendentes.
 Cauda uero gubernaculo fieri dicitur
 propter ita et aues aere pennis cre-

dunt uolando prumpe. In auium
 maxima differentia est. Quaedam enim
 gregales sunt exceptis pateribus
 que nulla prope cum aliis prope coreu
 sociant. Alie sunt communiter uiuen-
 tes sicut colube struui. grues. seu-
 li. Ex quibus quedam sine duabus ha-
 bent semetipsas regentes. Alie sub
 moderamine continentur ut grues.
 Est etiam in eis alia discretio. Quas
 uident certas aduenas esse alias in-
 digenas. nullas hieme compellente
 causa passim ad pogrma discedere.
 plimas mansuetas et patientes si-
 ceptis pauidioribus que contractato-
 ne manum nequeunt colare. Alie cir-
 ca domicilia sunt. Alie locis desertis
 et montibus delectantur. Est etiam aui-
 um magna differentia uocum et sua-
 cuiusque proprietatis. Sunt enim loquaces que-
 da et garrule. Alie taciturnitate non
 nulle cauose atque clamose. ceterae
 stridule. nullumque penitus habent ca-
 tum. Alie nataliter emulantes sunt
 uel ex hominum traditioibus erudite.
 Alie unicum usque mutabilem lo-
 cum uocis habent. Lasciuus est gallus.
 Diligens pavo. Libidinosa coluba.
 Domestica gallina. Dolosus est
 velocis prope et omnino multiplex

in illis actiui. quozq; discreto e.
 suntq; in auib; tot modi moy.
 qd gna auuu. Omnis auis has
 longa cura ht longu collum.
 Si uo breuia cura r breue collu
 habebit. exceptis auib; q hnt
 coruu inter digitos sicut r auca.
 Omis aues uncoy unguuu hnt
 acutu pectus r p hoc melius uo
 lant. qz aues latu pectus haben
 tel mltu acere mouent r per hoc
 tardi uolant. Omis auis q uno
 anni tpe cor. r oua gnat ht par
 uillimos testiculos n tm tpe cor.
 Tunc eni tpe cor crescant ei test
 di utria q estimari possit. Rost
 auuu que comedunt carnes sut
 incuruata ut possint retinere
 q tenent r talu uigor e in ro
 stris r unguib; r pp hoc e robu
 stu rostru. duru regimini mo
 ueniens. Jacta eni semp querit
 pfectione. Plin. Aues sole uario
 meatu ferunt que in tra r in
 aere ambiant. Aliq ut cornice
 saluunt. Alic ut passeru. Curru
 alie ut pdices. Alic ante se pedes
 iaciunt. ut cyconie r graes. Ex
 pandunt alas. pendentes q raro
 in duallo qciunt. Alic crebrul.

Alie rari. *Varia auuu pmo mla*
 tur indulis omium generu au
 by. meli turdo quib; natura meli
 signatit celu. Aues omis in ped
 nascunt. cont reliq aiaha in ca
 put. qz auoz fecunditas e in pui
 auib; q in maiorib;. Omnia gna
 calore matni corpis formantur
 r animant. Quoz uim tanta
 dicunt ut lignu ouo pfusu no
 ardeat. ac ne uestis cont adurat.
 amixta quozq; calce glutinare
 fertur utri fragmta. Hec duodi
 cit ysidor. q; mltu apud nos am
 bigua. Grauiorez aues fruge ue
 scunt. altiuole carne tm. Oculi
 me parunt. auetq; plimoz sig
 nunt. Qnto u mai est alt tanto
 diuti format in utero. *De aquila*
r diuersis genib; aquilar. i.
Aquila ut dicit aug. auis e
 nobilissima utpote auuum
 regina. Grandis e. preda r carne
 uiuio. Visu oclor ad acutu r fir
 mu ht ut irruerata acie sol
 radios intueri possit. Vn libenter
 conusa ad sole sedet. Hec pullos
 suos unguib; suspensos radys
 solis obiat. Quol cu imobile te
 nere uidit aciem tanq; gne dig

No

nos confuat r palat. Si q̄s aut
 flecte uidit obtutu tanq̄ degene
 res abiat. Aliq̄ putauerit ut die
 Ambrosi hoc si nutriendi facti
 dio qd̄ neq̄qm̄ arbitror ee creden
 du. h̄ examine iudici ne genus
 sui int̄ om̄s aues p̄ deformitas
 ignobilitaret. Non autē cū acer
 bitate nature h̄ iudici integri
 tate condāpnat. Hanc tñ auis
 regalis scūtate. plebeie auis sup
 portat. r exultat demētia Quis
 enī auis fulica nom̄ est que grece
 dicit̄ pyene. susceptū illū abdica
 tū r erectū aquile pullū cū sua
 ple cōnecto. atq̄ incūscens suis
 eodē quo p̄prios fet̄ p̄bilo palat
 r nutrit. Aquila sicut dicit̄ ande
 lū senecta gūat. fonte frigidis
 simū notant̄ ibi decont̄ in subli
 me uolat. Om̄s q̄ tūscendit nu
 bes. Ex calore autē p̄pinq̄ solis
 oclor̄ eū caligo consumit̄ ita
 q̄ in ip̄etu cū ip̄i caloris estu de
 scendens aq̄s frigidissimis t̄cio
 im̄ergit̄. Inde q̄ resurgens ita
 nidū petit r int̄ pullos id̄ robu
 stos ad p̄dam in cōstetate frigidit̄
 r caloris q̄si q̄da febre correpta
 sudore plumas exuit. fouēt̄ q̄

a pullis suis r palat̄ quo adulesc
 plumas pennasq̄ recipans ino
 uectur. Aug. Postū quoq̄ cū ob
 rit̄ unicus im̄odice adeo ut uix
 cū labore cibū capere possit natā
 lū in petre alludit. Alludensq̄ unū
 excutit. r repatur ad cibū pulli
 aquilay sine clangore r sine in
 muratōe sunt. Adificant in
 montibz. in petray p̄cipit. ul
 in altis arboribz. Plin. Nido in
 mari pisce p̄ceps in cū ruit aq̄s
 discussis alis r pectore. Jacobus.
 Lapidē echitē in nido. ul̄ ut aliq̄
 uolunt gargate ad m̄ica reme
 dia uale. Hic lapis uelut prog
 nans minutū int̄ lapidem q̄
 fetū int̄ sonante h̄t. Cont̄ ni
 miū calore q̄ naturalit̄ h̄t aquila
 in nido dicit̄ h̄t hunc lapidē
 ne calore nimio decocta oua de
 pereant. Echiti enī lapidi calor
 ignis nocē nequit. Sicut et
 alij philosophi sicut refert̄ expi
 m̄tator qd̄ duos lapides p̄ciosos
 noīe indēs in suo nido collocat
 sine quoz p̄sentia parere non
 potest. Aquila ut idem dicit̄ expi
 m̄tator. ieiunat m̄tis diebz.
 Docet pullos lambere sanguinē.

No

No

No

Quā sedet temp respicit unguis
 suos ne recurui tā sunt. Partit
 aquila p̄dam alius auib; secumq;
 comedē patitur. s; caueant si ei
 n̄ sufficiat cib; in mediū positus
 una ex comendencib; auib; ra
 pte r̄ comedit. Cornu aliqui in
 sequit aquila r̄ cū aquila diu
 distulauit tandē cornū cū
 unguib; apprehendit. Dicit ay; q;
 aquila genalit̄ duos pullos h̄t.
 r̄ tū tria oua parit. s; postq; tria
 ediderit unū ciat r̄ sic tū duos
 fouet. Vna tū est aliq̄ tres pul
 los h̄t aquila. s; ut dicit ay; id.
 hoc n̄ ex trib; ouis. s; ex duob; tū
 tres pullos educit aquila. duos ab
 uno ouo. unū a reliquo. Aquilaz
 penne ut dicit plini; mixte reli
 q; pennis auū q̄ quodā na
 turali instinctu indignate n̄
 cōpaciunt̄ asdem. s; eas deuo
 rant. Ale aquile recte sunt eo
 extente. s; in summitate recurue.
 Hec sola auū non fulminat̄.
 s; de aqlis plini; Aquila ma
 iore h̄t dextrū pedem q̄ sinistrū.
 Aquila adultos pullos persequit̄
 longe fugans emulos. scil; rapi
 ne. Rapina captā non permissis

ferunt. s; post deponunt ex p̄ccis
 pond' sedm̄ uires suas abeunt. A
 quil' pugna cū ceruis ē pennisq;
 ūberant donec retrogōdos in rupē
 precipitent. Econtē cerui congestū
 multū puluē aquilaz oclis in
 cecūnt. Acroior etiā illis cū dra
 cone pugna ē. At ubi dracho in
 ualuerit aliq̄n alas aquile ml'
 tiplica nexu ligat. Est aquilaz
 pessimū gen' qd' pullos suos an
 temp' expellit tedio nutriendi.
 Ratio autē hec ē ut dicit ay; qd'
 post cubatōem in tū debilitatur
 qd' n̄ potest uenari p̄dam r̄ inc̄
 uant' unguis ei' ita ut n̄ possit
 p̄dam tenē r̄ albescunt ale sue
 r̄ aggr̄uant' ita ut uix possit uo
 lare. Est autē alia auis qdam
 q̄ naturalr̄ misericors r̄ pia ē.
 que miserata abiectos pullos
 alienos fouet r̄ pascit r̄ ad rob'
 puocat euolandi. Aquila non
 diu sedet sup lapidem ne recum
 datur acies unguium ei'. In al
 tissimis arborib; ul' rupib; m̄dū
 struit aquila ubi mala bestia de
 facili puenire n̄ potest. ad si
 dracho ul' homo. aut aliq' bestia
 ul' auis turbare ul' r̄ape uolu

No

No

No

V

temptare uolat' possunt. Sicut autē
quosdam in celo positos necessarios
hōies. qui cū uident filios suos bo-
na indolā decorari. nec emulatores
sue malicie statim q̄ alienos re-
putant. postmodūq; si ad maliciā
conuertant' recognoscunt q̄ p̄pos.
et eorū necessitēs fornicā scelerū am-
ministrant. *De Gruibus. 16.*

Gruues aues sunt q̄ uolant or-
dine lituato. Gruem descri-
bunt plin' et solin'. Jacobus. Ambro-
si' et ysidor'. Quociens expeditiones
suas dirigunt sub quodā militie
eunt signo. Nam q̄ preest omni
agmini uoce calligat alias ut
ordinē non deserant. Et raucesce-
te alia succedit eisdē officio depu-
tata. Socte int' se discubas diui-
dunt ut decima q̄q; ex cōpnis
sit. Ille q̄ uigilant sup̄sto a terra
pede lapillos tenent q̄ labente d̄
dormire uolunt euigilantet cla-
mant. Dormiunt autē sub alā
condito capite altius pedib; insi-
stentes. Dux exerto puidet collo-
ac p̄spicit. Cum q̄ longi uolare
hūt in aeris altiora contendunt.
ut exceliori speculā metant' qual-
petas terras. Et die expunitator.

Gruel si p̄sperint nubes pluuios-
as clamant et uocant. sollicitat'
q̄ duce celiores captare uolat'. Quā
occidunt sup̄ tram ut cōcedant eri-
git dux eaz in altū caput. et hinc
custodiam omniū. Lete uo secure
depascunt. q̄ si uidit hōiem clamat
ut sollicitas reddat incautas. Re-
licis auib; carnes hūt ḡuiores.
Sū fieri debet ut occisa grus uno
die in estate duob; in hyeme ser-
uari debet. anq̄ cōdatur. salz ut
caro fiat digestibilior atq; tenuior.
Gruel semp mouent' p̄mo in ex-
mitate ter' et semp uolando oppo-
nunt se uento. Grus unū uicis
ductū hō. pontū transire arena
deuocant. hūt q̄ncq; in stomacho
lapidē q̄ euomunt. de q̄ lapide.
dixerūt qui cepti sunt qd̄ ip̄e la-
pis mediante igne t̄nsit in au-
rū. Et est uī salē quia p̄bale est
qd̄ aliq̄ lapides in mltis locis et
q̄ auricalcū dicunt'. de quib; au-
rū optimū fit. Et hos lapides
ul' hōz similes grues tollunt de
locis suis. et glutunt ac reuomūt
cū ad nos redierint. Lapillulis
q̄ ad modatam ḡuitatē se one-
rant. ne expeditionis p̄ncipis agi-

No

No No

utate nimia defatigent. Isicur
 sublata in altu angustias cap
 tant. r qdem pmpcu est eis oclis
 dephende spacia itius q hnt pa
 ge. Ergo cu s mediu aluciu adue
 tasse se sciunt lapidu sarcina pe
 des libant. Hoc nauce pdiderit
 copluta sepe ex illo casu ibre scra
 tali. Harenas n pri reuomunt
 q secure sedem receperint. Concores
 cura e omium p fatigatis. adeo
 ut si q defecant congruant uni
 use. lassatasq sustollunt usq
 du uires ocio recuperent. Estate co
 loz pdit. Nam nigrescunt sene
 dute. Gens pignea cu hys pug
 nare dicit. hntq inducias cu
 grues recedunt. Sat femina gr
 cu calcas a mare in coitu. Dicit
 arz de pignis in libro de natis
 animalu ita refens. Ad plagā
 septentrionale ult egyptu ubi
 currit nilus adueniunt gruel
 tpe hyemis. qbz occurrūt pignea
 hoies cubitales r pugnat cu
 eis. Glosa r sup locu illu crechi
 elis gens pignea in turribz cui
 dicit q tal gens e in pabz ori
 entis. s ipse arz ita dicit q uicq
 n est figmtu. s inuenit in rei

utate quodda gen hominu p
 uū. r eq silt^{pu} manent in locis mo
 tuosis. Grues autē uolant aliqu
 usq ad extrema tre. ut terram
 suis coplecionibz apta inueniant.
 r temp uolando uento se opponit.
 Dicit qd uolantel pē hycm a mo
 tibz orientis. Harenas aureas et
 auricalcu lapide cnsglucunt.
 r postea reuomunt in pabz cui
 marinis. pugna gruu adeo factu
 r ptnax e ut possit manu homi
 nis capi. *De gluti. lvi.*

Glutis auis e ut dicit plini.
 s longa exere lingua. s
 grece nom ei datu e. s instante
 hyeme. recedentibz yrundinibz
 ac cyonius in initio pognacois
 blandiente sibi societate receden
 tu auide it aggredit. s ptea
 uolatu in labore copleto pnia du
 ctur. At qa incommitata uerū pi
 get sequit auis aliq. tanto tu
 cedo paruulqz dietis ut eam in
 copleto tunc hyemps anticipet.
 Gyeram uo abie auil festinan
 tior psciat. r ad expectas sibi
 tras indefesso labore pperat. s r
 socias itinis alias auel instan
 ti de nocte excitat. amoneq

1902

itinis. Signo aut hec due aues
 pgnos q̄libz q̄s signato cruce se
 pe uident ul' in tram scām ad re
 cupandū glōsum xpi sepulchrū
 r̄ t̄plum dn̄icū. ul' in alyl mū
 di p̄tibz ubi eccl̄astica necessitā
 filios pios inuocat. Sicut ḡ int̄
 hos mlti quibz placet uicinoꝝ
 s̄ta societas. S; cū laboris ic̄ ul'
 modice expti fiunt querē disp̄
 sationē. Legatos roma mltiplicat
 q̄ eos pecunia mediante satisficent.
 liberosq; peccatis p̄ lictās recōm
 dent. Bona salus r̄ uē bā indul
 gentia om̄ium p̄ccōꝝ. r̄ qui hanc
 p̄meruerint iure t̄ripudiat. S;
 o q̄ti monachi in claustr̄is sunt
 qui longo t̄p̄. longa ieiunia. dil
 ciplinas s̄ues. silentiū q̄ conti
 nuū. uelut aspam. nocturnasq;
 uigilias r̄ in hyl om̄ibz uictum
 tenuem. r̄ uix ullū solaciū. r̄ h̄
 om̄ia annis plurimis ptulerūt.
 r̄ t̄n̄ needū ulli indulgentie litte
 ras accepit. Credo t̄ paulē. h̄ r̄ i
 apostolatu tuis successoribz cre
 do. Credo inq; tibi qui iudico ore
 dixisti qd̄ reddet dn̄s unicuiq;
 scdm̄ laborē suū. Taccā de t̄tibz
 n̄ris p̄dicatoꝝ. q̄ studys conti

No

No

nuis r̄ uigilijs macati n̄ h̄ntel
 in zona es h̄ maxie m̄branas pau
 li. Non incitant curribz h̄ festis
 artubz r̄ pedibz s̄dientes p̄dicati
 onibz. t̄ras circueunt. S; de t̄tibz
 minoribz qd̄ tunc dicem qui duro
 cincti funelo. r̄ sine amictu cap
 pe ul' pally. induci tunica super
 nudo pedibz nudil sup̄ niuē gelidā
 q̄i sup̄ lanā deambiant. si n̄ scdm̄
 suū laborē retribucōem p̄m̄i soe
 tarent. Tu ḡ pegrine gluci aue sig
 nat̄ si uocū uouisti deo in cruce
 susceptā. si uires sufficiunt uocū
 ip̄le. Noli querē dispensatōem nisi
 talis necessitas urgeat p̄ q̄ excusa
 tus eē possis an̄ ip̄ius xpi faciem
 iudicantis. q̄ utiq; p̄suadentibz ui
 deis r̄ p̄ncipibz. sacerdotū de cruce
 desceude recusauit. h̄ usq; ad mor
 tē in cruce p̄mansit. Tu ḡ imita
 re xpm̄. imitare gieramū. prude
 tē auem q̄ letant̄ p̄reit. socios
 sollicitos reddit. r̄ exccatō compno

1902

Gallus de gallo. Iuu. Lentos.
 Auis ē fauabz cristat̄ r̄ ca
 pite. Morunt hydera r̄ t̄nas distin
 gunt horas int̄ diu cantu. h̄ic
 adūsis sp̄iclis armata h̄t̄ cura.
 h̄nt̄ r̄ galline q̄nq; sp̄icla. h̄ hoc

errore poti quam ope nati. Cum ia
 ede cant par alas dilatat ut se
 euigilantior reddat. Nocte pfun
 da ualidi matutino leui cantat.
 Cant ipi cum uento ferit rult
 q etiamari possit longi audatur.
 Itaqz cantu suo eqs mitigat.
 camelos instigat. p pelle r fan
 tastica dicit. Plures hbe q gal
 lum reficiunt alia aialia occi
 dunt. ut dicit experitator. Gal
 lus cauda sustollit. r ad modu
 semicirculi reflectit. forma ei in
 fideo tribz eccle. r rostru suu cont
 uentiu uertit. Dormitur in actu
 scandit. r sup unu pede quietat.
 Cu pennas circa collu erigit se
 excutiens audacior reddat. Albu
 gallu leo timeo. Gallus senectos
 in etate decrepita facit ouu ex
 se. Vn basiliu pcreat. h in hac ge
 neratoc oportet ut mica concur
 rant. in fimo calido r mto ponit
 ouu r ibi fouet uice pnt post
 mltu uero epis exo pullul r in
 ualesat sicut solent pulli ana
 tu. hnt aute huimodi aialia
 caudas ut coluber. residuu uo
 corpus ut gallus. Dicunt aute
 hy q huimodi aiat creationem

se uidisse dixer qd testa ouu nulla
 e h hē pelle ualidissima r forte ad
 ut possit resiste ualidissimū idit.
 Opinio quorūda est q postq edidit
 rre gallus ouu. cum fouet colub
 aut buffo. h hoc abigui est r inco
 titudini relinqm. hoc em habent
 in scriptis antiquoz qd quoddam
 basilisci gen ab ouo genat quod
 gallus decrepit r senescens edidit.
 Carnes galli ad digendu grossiores
 sunt. minorisq sunt huiditatis
 q galline aut gallinacū. Decrepi
 tū galli teniores sunt carnibz iu
 nioz iunioz galloy. Caro galli
 nacū hē quida uicositatis. h in co
 quendo dissoluit. Si r imo peinc
 tu atry plures galli sunt unus
 uictor occis dnatur. hnis sepe r du
 ello cū morientibz e. Si qm gallus
 locū uicit statim in uictoria ca
 nit. secp ipm pncipē testat. uict
 uo occultat. silens. egreep tūcū
 patitur. Econt uictor supbz gradi
 tur ardua ciuce eritat celta. celū
 qz sola uolucru aspicit. In subline
 cauda falcata erigens. Itaqz cro
 ni sunt etiā leombz. r hoc quia
 assimilatur basilisco ut quidam
 dicunt. ul poti ut credim nata

No

No

No

No

No

lit est illi galli infirmitas. Gallus
mortuus gallus merore tabel
cens a cantu abstinere p̄ dolore. **de**

Gallina auis ē **gallina lvi.**
ut dicit aug. circa pullos
suos tolerantissima. Congyat colō
alis r fouet. r plinqz cont̄ miluos
defendit r p̄regit. Cui blandas a
las aliqñ refugientes supbi pulli
p̄da fiunt altabz. plini. Pullis
gallinay qdam urtica contactu
mortalica ē. qd̄ n̄res galline nata
lit agnoscit p̄cauent. apphen
sacp̄ radice urtica n̄tunt euellē.
s̄ sepe n̄ possunt. Quinimo r ip̄
conamine n̄tunt in corpibz plinqz
rūpunt. frangit illis panis ul̄ far
ris minutias. r contracta uoce
aduocat. Jacoby. Rapunt̄ cotidie
oua gallinis. s̄ n̄ p̄tra oua p̄fē
desistunt. cyodū excedentes in o
uando cito moriunt̄. Joses. Cum
ū in abscondito oua posuit sur
gens clamando ea raptoribz p̄dit.
Gallina itaqz oua ex q̄bz extant
sunt masculi sicut dicit plini in
uenter p̄ dext̄a gerit. Oua uō
ex quibz femine exiēt sunt p̄
sinistra. femina p̄fē q̄ in loco
acuminis rotundiora gignunt̄.

Oblonga uō r in fine acuta oua
māre parunt. Oblonga sc̄ioris
saporis sunt. Om̄ibz ouis in me
dio utelli. p̄p̄ua inest uelut sa
guinea gutta. q̄ et̄ auū existimāt
p̄mum in om̄i t̄p̄e id̄ gigni opina
tes. Jp̄a gutta in oua salt̄ palpi
tatqz ip̄m aīal. ex om̄i liq̄re alio
oui n̄ in corp̄at̄ aliqd̄ pullo. Cibz
ei inluto ē om̄ibz int̄ est toto cor
pe oculi compl̄ti capite maiores. In
crescente aut̄ pullo candor in me
dio utitur luteum arcūfundit̄
xv. die mouet̄. Jam uiuentis
int̄ putam̄ uox audit̄. Ab eo aut̄
t̄p̄e plumescit ita posit̄ ut caput
sup̄ dextrū pedem habeat. dext̄a
uō ala sup̄ caput. Vtcellus int̄
rim paulatim deficit. Quē om̄i
in pedes nascunt̄. r cont̄ om̄ia
aiāna. Quedā galline gemina
oua parunt. r geminos int̄dū
excludunt. In egypto arte satis
mirabili sine futura gallinay cō
plent̄ oua r educunt̄ pulli. Qui
unt enī ibi hoīes harenā r acci
pientes stercore oua inuoluūt.
r sic coopientes sabulo fouent̄
calore solis r stercoreis. s̄icqz de
bito t̄p̄e cōplent̄ r extractā oua

No

No

No

fundunt teste. r pulli pdeunt. Cre
 dimū idem fieri in frigidis regioni
 bz si oua calido sterore inuoluta
 sunt. r i mltitudie calidissima fi
 mi diligente recondita ut dicit
 expūitator. Quedā galline sūt
 q̄ semp faciunt gemellos. cyru
 quide in gallo ē qui gallinal ad
 uocans pascit. r dū pauit eas ad
 labores ipregnatois r p̄ cogit.
 Et enī dicit expūitator in oua
 tione gallina mltū laborat. r tū
 sicut dicit iohes philosoph̄ post
 partū cantat. r hoc scdm euēge
 liū. cylicer cū parit tristitiam
 hē r ē. Querendo cibū puluē cū
 pedibz iūt. r sic uictū acq̄rit.
 Galline cubantes steriliores ouis
 sunt q̄ non cubantes. cylicē gal
 line r anseres atq̄ pauones o
 ua uenti faciunt. id est oua sū
 cortu. h̄ sunt pua atq̄ insipida
 r sunt hūidiora alyis r sicq̄ po
 suerit aliqd̄ illoy ad fouendū
 n̄ mutabit̄ mod̄ ei. h̄ manebit
 albū atq̄ cernū. Cū gallina
 cubat in calida estate fundunt̄
 teste ouoy p̄ se. r exeunt pulli a
 t̄ q̄ tpe frigidō. Sunt q̄dā gal
 line q̄ semp faciunt gemellos.

h̄ un̄ gemelloy ē parū r alt̄ mag
 n̄. fit autē frequē ut pū sit mō
 struosus. r h̄ ratio. q̄ maior occu
 pauit locū. r pū comp̄stus iacuit.
 sicq̄ fit ut m̄bra ei male disponā
 tur. r monstrū faciant. In gallia
 uisus fuit pullus galline cum
 duobz capicibz r uno corpe. Am
 bo capita captabant cibū r in u
 nū corpe traiebant. Quatuor
 pedes hūit. h̄ duo pendebant in
 utiles. ceteris curriebat. Optima
 futura an̄ uerū equinoctium.
 Post solsticiū non implent mag
 nitudinē iustā. tantoq̄ minus
 q̄to seui puenere. A p̄elatione p̄
 mo exit ouū. postea a p̄e acuta.
 Pars acuta ouī capite continet.
 Pars rotundior p̄el postiores pul
 li. Quator ē plinī. qd̄ gallina illo
 die q̄ ouū edidit aspidis ictu nō
 morit̄. Inmo medicina ē p̄cussus.
 Q̄ap̄t semp cotidie aliqd̄ saltem
 bonū r si minimū ē agendū ab
 xp̄iano ut illa occōne ab iminē
 tal̄ dyabli nocum̄to tueat. Qua
 incubari intra decē dies edita
 utilissimū est uicā aut recent
 ora. infecunda sunt. subici autē
 impari numio debent. Q̄reo die

No
 No
 No
 No
 No
 No
 No

postq̄ cepint incubari si q̄d lum̄ ca
cum̄ ouoz in manu apphenso
pur̄ r unū modi p̄uiceat color ste
rilia estimant̄ p̄ q̄bz alia subiti
tuenda sunt. In aq̄ quoq̄ experi
mentum ē. Oūū mane fluctuat
inuetū aq̄. subidens uō plenū ē
r subia debet. Concuti exp̄nto ue
tant qm̄ non gignunt confusis
utralibz uenis. Incubatoī datur
inuetū post lunā nouā. quā p̄
inchoata sepe fallunt. Celerius
excludunt̄ calidis diebz. Vñ esta
te. xix. die edunt̄ fet̄. Hyeme u
xxix. Si subito tonat sepe fallūt.
r accipitris audita uoce uicant̄
tur. Remediū est cont̄ contet̄
dauus f̄reus p̄ c̄nsūsa ouoz po
sit̄. aut̄ tra ex erecto. Anz. Dicunt̄
ē galli mortuis gallinis abstine
a cantu. Plum̄. Genōsitas gallina
rū in ore rubicundo spectatur.
Inimicissima ē gallinis p̄uata.
Est h̄ maxie m̄o m̄ctis r uinde
m̄o temp̄. Medicina ē penna p̄
c̄nsūsas inserta nares. r p̄ om̄s
dies comota aut̄ abz alluū. Plz
Auctor ē ut si aurū liq̄fecis m̄
braq̄ gallinaz am̄screas confu
munt̄ aurū in se ita ut dici pos

lit auri uenenū ēē gallinas. de

Gallus gallo gallinatio. lxx.

gallinatio auis ē ut dicit̄ ub̄
verū testiculis uiduāt. q̄ scriptura
peponem noīat. Hos ū uulgarit̄
caponē. Dicunt̄ aut̄ quia libidīe
arcent̄ c̄ci impinguari ut dicit̄
exp̄ntator. Gallus gallinatio cū
gallinis impinguat̄. h̄ neq̄q̄ eas im
pregnando fecundat. Cū eis pascit̄
h̄ neq̄q̄m eas defendit. Non c̄cat
neq̄ horas neq̄ horas diei ul̄ noctis
discutit. h̄y ad nich̄ aliud utiles
sunt q̄ ad coq̄nam. Carnes enī
ualidiores h̄nt om̄ibz uolatilibz.
Genant̄ enī bonū sanguinē r opti
mū nutrimentum. Sup̄ h̄ pie memo
rie iordanis maḡ ordis p̄dicatoz
f̄m̄ in quodā sermone dixit. Lo
q̄bat̄ quidē ad canonicos r electū
in synodo. Transferē m̄q̄ sobris
seriba sicut gallus gallinatio. Et
ubi. Ad nullū utiq̄ aliū locū nisi
ad coq̄nam dyabli. Et q̄re. Quā
n̄ genat̄ neq̄ cantat. Non gnat̄
filios sp̄uales r utinā nec carna
les. Non cantat sic quidē tenet̄
septies laudē in die scdm̄ canoni
cas r statutas. septē diei ul̄ noctis
horas. Et idō ad nich̄ aliud utiles

in infernum ad coenam dyabli tunc
 ferent. Non sobria tunc. s. ois qui
 sine debito fructu se eliciunt ul' ca
 nonicum pfitent. Jacobus rubi lapida
 ri. Caltram enim aliqui postquam
 tribus annis vivunt sinunturq;
 ptea vivit quinq; ul' sex annis.
 Et sic ietore ei invenit lapis pco
 sus. cui allectori nom est. Igitur
 postquam hunc lapide in ietore suo
 concepit. nunq; postea bibit. Un
 si qis hunc lapide in ore suo posuit
 fitim extinguit. Aliqn huic au
 plume in pectore suo extrahunt.
 urticis q; urunt ad nudu ut pul
 los orphanos uice matris supponat
 illis. foueatq; illos ob calore que
 pulli nudato pectori pstant. Ergo
 ubi pidiu frigoris et urticis adu
 stionis medela in pulloy supposi
 toe se adeptu ee cognouit mat
 riu affm concipiens fouet illos
 et palat uice matris. formatq; uo
 ces scdm gallinay modu ut con
 fructa uoce aduocet elongances.

De gallo siluest q; et phasian d.

Gallus siluest qui et pha. lx.
 fiant a plinio dicit et ipm gal
 licu competit nom. Quis e pulch
 ualde pennis choruscis et splendidi

instar ignis ceruleus in edium et
 uiridis. Rubas pennis inescrubi
 tur nitore. Aures gemmas in capi
 te hre uidetur. plumis excedanti
 by. subrigitq; eas cu uult atq; co
 mittit. Cristus caret in capite spicu
 lisq; in crurib; hys tu frustrata
 armis aiosa et audax auis ee dno
 scit. Quod scientes aucupes scutu
 faciunt ex panno lineo et albo. In
 cui medio pannicm rubeu ponit.
 Que rubore in albo gallus accen
 ti contemplat figit oculu insolitu
 q; mirat. Nec moza aucept uisu
 hentem uident retrocede eum in dor
 sum cogit scuti conamine q; adu
 in retia omni pata captiuu deici
 at. et h; capta galli siluati. figit
 aut illos q; curiositate uil ducti
 paulatim in retia dyabli capiun
 t. et du nuu uentura cauent curi
 ositate plentiu delectati. peccis et
 actu in cadunt a qb; uanitatib;
 oculos auerte uoluerit. Necno etia
 signare potest eos qui du spiritatu
 in contemplatoe dirigunt oculos mentis
 uolunt figurata queda ymagina
 tione famelica coprehendunt. et
 dum dm sibi ul' ei anglos lucis
 sps uideri credunt spu erroris et

No

No

noy

noy

X

tenebrarū multiplicat deluduntur.
 Iuxta dicit expunitator. Gallus silue
 ster ut ut eū plinū uocat phasia
 n̄ rostrū in trā figens caput ab
 scondit. r sic se totū absconditū
 credit. In aura pluuiosa t̄stratur
 r tunc in rubis r siluis latet.
 Circa uespam ut aurozā de silua
 egredit. r tunc de faali uenat.
 Pennas p̄ pinguedinē mutat. r ite
 rū sese renouat. Carnes subalio
 res r leuiōres h̄t q̄m cetera auet sil
 uaticæ. exceptis pullis p̄dicū. **De**

Garrulus ut ^{luis} **garrulo. lxi.**
 dicit ysidor a garrulitate
 nūcupat̄ est. Est enī auuū loq̄nt
 simū gen̄ r uocib; ipozantū. De
 una in aliā garriendo t̄nsit. nec
 uir q̄sqm̄ illam t̄nsire potest q̄
 non garruat. Ceteraz auuū uoces p̄
 modulos n̄ ad delectantia leticie.
 s; ad garrendū dicit̄ imitari. h̄
 auis capta in iuuentute claudir̄
 ut arcidāta ūba loq̄ doceat. Q̄
 ubi euaserit magis garrire gel
 uo. Euenit autē aliq̄n ut dum s̄
 n̄ p̄spicit. r garrulitati int̄dit.
 n̄sus eā iōpinatē rapit. h̄ auis
 uarietate tanta plumaz distin
 guit. ut nulls ei ceteraz auuum

color deesse uideat. frequenter insa
 nire dicit̄ ita ut expunitator dic̄
 qd̄ p̄ furore nimio in arborem
 int̄furatos ramos insaniens se
 suspendit. **De graculo. lxi.**

Graculus auis ē q̄ falso o
 pinant̄ nōnulli eandem
 auem eē q̄ garrulū. cōtra est
 distantia int̄ eas. Cum garrul̄
 ex diuisis plumis in colore distin
 ctus sit. Graculus uō auis est
 unū coloris. r h̄ nigro p̄ totum
 corp̄. De genē enī cornias ē lig
 minor sit corpe. Libent̄ nidificat
 in altis arborū siluis. r h̄ in tan
 ta multitudine. ut sepi in una ar
 bore septē paria ḡt̄oz nidos con
 struant. Optime enī auet iste
 sibi inuicē cōparant. Auis cla
 mola ē nimū maxie a t̄p̄e cor.
 Cūq; corū uernū t̄p̄s incitat. a
 moerit grā mat̄is cibāt feminā.
 Carnes pulloz eī edibiles sunt.
 r hoc magis si excoziat. **De iubic; lxi.**
 Ibis auis est ut dicit̄ **auib; lxi.**
 solū circa ripas n̄li flumū. q̄
 serpentū oua deplatur. Et ex
 h̄yl ḡt̄imā pullis suis escam
 debet. Sic raretunt fetū puen
 t̄ noxiōz. nec t̄n auet iste circa

fines egypti tñ plunt. Hā serpen-
 tib; penna. Arabie aduolare uo-
 lentib; anqñ terminos excedat
 ybices aues excitatē in p̄cinctū
 eunt uniuise r in aere occurrēt
 turbis pestilentib; ubiq; serpen-
 tū agm̄ deuorant uniuisum.
 Hos serpentū ur̄ tam citum ē
 ut mortū ante moēs q̄ dolor seq̄t.
 Hec auis ore p̄t. Oua ei sicq; co-
 medit mortū. ysidor. Genecipam
 rostro h̄ auis purgat aq̄ postū
 orib; infundens. H̄ autē cū ci-
 bis nimis fuit constipata ut
 dicunt plini r solm̄ sup nilū
 req̄scent rostro de secretis natē
 indigestibiles cibos deēhit. Et in
 hoc detractores siḡt qui semper
 parati sunt siḡere audita de
 p̄ximis r in malū int̄pretari
 dubia. Circa littora maris uel
 flumīs. ul' stagnoz h̄ auis no-
 ste dieq; ambulat. q̄rent autē mor-
 tuos pisciculos. aut aliqd cada-
 uer q; ab aq̄s iā putridū uel
 maridū cecidit fuit foras. Aq̄
 tñ nunq; ingredit. h̄ tñ aet̄is
 cadauib; delectat. fūss aues
 ibices pelusū h̄. reliq; ū par-
 candidas. Dicunt n̄nulli hanc

aue ēē ciconiā. S; si hoc uerū est
 mirū quare auctores differentiat
 posuerūt int̄ ciconias r aues ibi-
 ces. exentiunt plane q̄ aues ibices
 dicunt idē qd ciconias. nisi forte
 dicant gen̄ ēē ciconiaz ū consu-
 etū uideri in n̄ro orbe europē. q̄a
 plini de ibicib; dicit q; rostrum
 aduncū habeant. q; utiq; fallū
 ē de ciconiis q̄ rostrū longum.
 directū r acutū in summitate ha-
 bent. r ū h̄nt aduncū. Josephus.
 Inuenit̄ in hystoriis iosephi q; mo-
 yses adhuc uiuēnt direct̄ contra
 ethiopes a rege egypti accepere
 aues ibices fecitq; eas p̄cedē exci-
 tū p̄ desertū in accessibile ut sal-
 serpentes eaz formidie fugaren-
 tur. Ethiopes uō nullo m̄ suscipa-
 ri potant puū moysi ipm̄ fieri
 desertū posse p̄t serpentes. Unde
 accidit a p̄te deserti ethiopia in-
 mune moyses inueniret. Inopi-
 nateq; aggressi gentē patam ro-
 tam subicēt seruituti eoz q̄re-
 gina ducet in uxore. *De ihoz. leui.*
 Ihoz auis ē orientis. Est autē au-
 mola r fortis multū. Odium p̄-
 petuū int̄ ipm̄ auen r eq̄num
 gen̄ est. r h̄ causa. Ihoz auis est

q̄ h̄bas depalcat ut anser. H̄c aut̄
 uocē horridā que h̄ymnuū quodā
 m̄ imitatur uocē equi. s̄ h̄ ad au
 diendū grauissimā. Equus autē
 odit ibos autē quia tr̄e uocē eius.
 s̄bos uō equū odit quia eā de pal
 cius eicit. Cum ḡ aut̄ ibos depalcat
 h̄bas equus inuidie zelo ductus
 depellit eā s̄bos uō cum equum
 securū in pascuis stare uideat e
 missa uocē horrida dētre equū.
 Et in fugā ire compellit. Sicut fuga
 tum aliqn̄ ex nimia inq̄tudinē
 occidit.

De Incendula. Ibo.

Incendula auis ē orientis et dicit̄
 gn̄is coruini. s̄ auis dolosa ē et
 aiōsa mlt̄um. pugnat autē cum
 bubone. At qm̄ bubo deb̄l̄ est ui
 su in m̄die uenit aut̄ incendu
 la pugnansq̄ fort̄i r̄uincens co
 medit̄ oua bubonis. Die ū uer̄a
 uice bubo clari nocte uidens in
 tēp̄ste noctis silentio cū incendu
 la aue pugnat. et qm̄ incendula
 de nocte uidere non potest bubo
 potī uictoria diripit oua illius.
 Et sic malū p̄ malo reddit.

De Hirundo a rundo. Ibo.

Hirundo a rundo. Ibo. I
 uis ē ut dicit̄ lib̄ rerū. le
 uissimā rostro puo. forma gra

nigredine decentissima. In uen
 tre candida ē. Rufa sub guttē
 ut dicit̄ exp̄m̄tator. ayodica car
 nē h̄c et nigra. cōltas plumas et
 magnas alas et ideo citum h̄c uo
 latū. Diem nuntiat p̄cinendo.
 excitat dormientes et ad laudem
 creatoris inuitat. Sanguis eius
 de sub dextra ala extract̄ oculis me
 detur. Cauda h̄c furcata. tortuo
 sis orbibz et p̄teruosos circuitus
 uolat. Garrula ē. Volando cibū
 caput. Solū. h̄c quoddā p̄cium
 q̄ lapsū r̄ct̄a deserat. nec appetat
 culmā. In nudis construendis. e
 ducandisq̄ fecibz solertissima ē.
 Sunt pleriq̄ q̄ gēnas portant in
 uicore sicut dicit̄ liber rerū. Rep̄t̄
 tū hec gēna aliqn̄ ruffa aliqn̄
 niḡ. Vocat̄q̄ celidoni. p̄dest luma
 tial et humores nocuos fugat. Cū
 aq̄ abluit̄ infirmis medec̄ oculis.
 H̄c pulli h̄rundiū q̄ hunc la
 pidem h̄c cognofant̄ in h̄ si p̄
 signo pacis ore ad os conūti i ni
 do sedent. Nā reliq̄ pulli q̄ n̄ h̄c
 aūsis postioribz sedent. Philoso
 ph̄. Scerocora h̄rundiū ad obce
 candū uim efficacissimā h̄c. si
 incidunt oculis. Qd̄ utiq̄ patuit

No

No

No

No

No

No

No

in thobia. plini. Pulli hyrundi
 nu sunt pmo ceci. femie libidis
 ymaginacoe concipiunt aut pul
 uere yfidoz. Ab alijs auibz n im
 petitur. nec unqz preda e. Custo
 dit aduentu sui tpa. Hout qndo
 ueniat. x qn reitad. Pdit ad
 uertu suo intiu uis. Sexatis
 pulloy oclis mtes celidonia ad
 hibent ad medicina. plini. Hec
 sola mo aues q unguetn hnt
 carne uescit. Hec apces monti
 um recessus petunt hyeme. sibi
 qz inueniunt nude x ipsumes.
 Hec thebay tecta subire negan
 tur. Hec idigna omium reu
 piosiores auro nidos struit ut di
 cit ambrosi. eo q sapient edifi
 cat. Ad em sapie piosior e au
 ro. Quid em sapient q ut uola
 di libertate poiat. x in hominu
 domicijs puulos suos foueat
 ut sobolan ulls inclet. Tum illd
 pelay q gra nidos sibi sine ullo
 adiutore tanqz artis ptra copo
 nat. Legit festucas ore. eas q lu
 to alunt ut conglutinare possit.
 Hec qia lutu pedibz portare n po
 test sumitates pennay aq infu
 dit ut facile hys puluis adheat

x fiat lim quo festucas congluti
 net. x eos in toci nidi fabricam
 struat. Hyrundiens igit nidos lu
 to construunt. feno roborant. mol
 libz plumis flectisqz sternunt te
 pefaciendis salz ouis similis ne sit
 dur infantibz nud. In fetu summa
 eqtate alienant abu x notabili
 mundicia egunt excrementa pul
 loy. Adulcioresqz circuagi docent.
 x foras facitatem emittit. Hyrun
 dimel bis ouant. s. oua yma se
 pius corruunt pp hyeme. Hic
 cetauit pullos hyrundinu reu
 tunt ocl corz icm ut dicit arz.
 Hec x andelin phylosoph de dicit.
 Hyrundiens sicut dicit plini in
 docibiles sunt x mures. cu leones
 x elephantes miscant x domesti
 centur. Est x aliud gen eaz puissi
 mu. Hec in ptabz orientis nidos s
 de musco arido faciunt ita abso
 lutos rotunditate ut uir inue
 niri possint adit. In egypto ergo
 loco plaustru ibi inoleunt x conq
 nuatoc nidoz euagari. Nilus q
 inexpugnabilem muru opponit
 stady fere uni spacio q huano
 ope pfi n possit. conuincunt pa
 lea x stramto opul illd mirabile

No

No

X

In hoc ope tam sedule laborant
 ut multas ex eis in hoc ope mori
 constet. *De Isidam. lxxvii.*
 Isidam avem a sono uocal sic dicitur
 in sua quide auis e s; utiq; pen-
 naz uetustate clarissima. In dor-
 so colorem ho int uiride r ceru-
 leum adeo pulchrū ut si solis ex
 adūso radys illustrat saphiri-
 nā spēm ei pennis inesse uide-
 bis. Color autē qui in pectore e
 carbonū ardentū prefero yma-
 ginē. Duos tm digitos in pede
 ho. unguet aduncos. s; rostrum
 parū atq; directū. Guit pila-
 dis r cura aq; assidua e. Rost-
 rauat speluncas in tra u nidū
 congīt. r fetus facit. De hac a-
 ue uulg' am au uero ul' falso o-
 puentur ignoro. qā si pellem
 cū plumis mortue aui decthas.
 r pecti detractā infigas. oī āno
 pelis plumas ac si eēt in corpe
 comitabit. Signat autē eos q
 mores suos r uetes consuetudis
 malas uiuentes deserē noluerit.
 q; utiq; mortui comitabunt.
 quia p delicias penā. p uano gau-
 dio dolore. p tnsitorys malis ge-
 hemā ppetuā obtinebunt.

Rym auis *De Kim. lxxviii.*
 e magna ut dicitur ay. que p

da uiuit. Bone pullificatois r bo-
 ni moris e. Paciens mltū gēra ad-
 ūlas aues. ayulte sollicitudis r di-
 ligentē pascit r nutrit pullos su-
 os. r n̄ solum suos. s; etiā cūdam

pellēni gnis aquile pullos q an-
 temp' expellit pullos tedio nutri-
 endi. *De Karcolat. lxxix.*

Karcolat auis e orientis astu-
 ta naturalit. r maliciosa
 ut dicit ay. hec enī ocaum dili-
 gens r uagā curiositatē. pigra
 q; e in pcreationē gnis sui. s; qm
 ex toto debitū nature negare n̄
 potest ubi femū a masculo sem-

acceptit. ouaq; sensere matura
 ad partū. petit nidū palūte. Sic
 delusa palūba fouet oua extrū
 generis. *De Komoz. lxxx.*

Komoz auis e arabie ut dicit
 ay. r e auis optime pulli-
 ficatois int omnia genā auium
 siluestriū. Quinq; enī in āno
 ul' septies ouat. r pullos facit. r
 h̄ nllā auium siluestriū facit p-
 ter istā. Ques uo que in domibz
 manent sicut colūbe aut galline
 sepi ouant. Igrō in komoz aui sa-

No

latis mirabile perpendit q' defac
li no ouat anqm appaerant qda
stelle in firmamento q' medio tpe re
cundunt. r haz stellaz appaeritio
de aui uirtute tribuunt fecun
danti. *De kyches. lxxi.*

Kyches auis e' ut dicit ar' q'
uocafat uocabz diuisis r i
quolibet feie die mutat uocem
suam. Indificat aute sup arboe
ex lana r pilis. ouatq' ibi oua
tione. Qn aute mate sunt glan
des congregat q' ex eis cibū suffi
cientē. Educti uero pulli r ad vo
latū roborati cibant pence in
senectute faciuntq' eos mane in
necis absq' ullo labore. *De iaco.*

Iarus e' auis ut dicit *lxxij.*
glosa duplici nata pot'. Voe enī
dicit glosa sup illū locū ubi im
munde aues in lege phibentur.
H auis tam in tra q' in aq' ha
bitat. r utroq' delectat' elemto.
In aq' natans. In aere uolans.

De lucadis ul' hcinus auib. lxxij.
Lucady aues sunt ut dicit lib'
reui de q' i luce dantes. q' pen
ne p' obscurū in nocte micant.
Sū fit ut q' illaz auiū pennas
hnt cū uolunt p'actis mē te

nebras pennis. lucifaz pennaz
grā uias dirigunt. In hcinio ger
manie saltū hec auis habet ut
dicit plin'. *De lucania. lxxij.*

Lucania auis e' de q' in exame
ron vs ambrosi refert. q' h' p'ungil
custos cum oua sua quodā simup
corpis r gremio fouet utomptē lō
ge noctis labore canelene suau
tate solat. r ut ipi vs ambrosio
uidet'. H' sūma auiū intentio est
q' postit n' min' dulabz modulis
q' fecu corpus aiare in fet' oua q'
fouet. H' utiq' s'pendiū r ualde
mirabile e' h' neq'qm dubium.

Cum vs aug' r mlti alij h' idem
fere de leone consimile p'diderunt.
Synachos e' *De synachos. lxxij.*

ut dicit ar' acuti uisus ualde r
cogit filios suos aspice solem an
q' habeant alas cōpletas. r p' hoc
partit ipos r ictu ad rotā sol'. Et
si ocl's alicu' lacrimet' mēficat
ipm r abat alios. H' auis manet
p' mare r abat' ex auibz q' sunt
in mari. Que aliqn in aere eleua
ta contēplatur desup in mari na
tantes. Qm aues uidentes sub
mergunt se in mari timore p'
terite. Tunc synachos auis dicit'

dit ppe aq̄s. r cogit aues ad tam in
temptiale submersione ut opoz
teat eas suffocari in aq̄. Tūc sus
focato in aq̄ aues plumis ad su
phicem aque deducunt. qual illa
raptu r defert ad terras. *De lage*

Lagepus auis est *Pro. lxxvi.*
ut dicit plini. que pedes h̄o ut le
pus. uillūq̄ plumaz consimili
lem. S̄n r nom̄ accepit. Ceco in
uentre candide h̄nt magnitudi
nē colūbarz. Extra tūm n̄ uel
cunt facile. s̄ q̄lto abo rapine
m̄i regredunt̄ ad sp̄c̄. r sic ui
uunt spolijs in occulto. S̄ aut
nūq̄ uita mansuetat. s̄ ocaſu
ul naturali morte defunctū cor
pus ei cicillime marcescat. r h̄
forte quia in t̄ra marcida affi
due uiuens fuit. *De colūo. lxxvii.*

Alius auis ē ut dicit yfido
rus ppe magnitudis atq̄ li
ne. Augues pedes r rostrū adun
cū instar accipitris h̄t. s̄ cūas
r n̄ rectas sicut accipit̄ alas h̄t
collis t̄n uiribz r uolatu rapa
cillima pullis domesticis inſi
diatur. Circa macellos excubat
r circa cadauā. plini. Sident̄ ar
te gubernandi docuisse caude fle

ribz in celo monstrante natā
q̄ op̄ eēt in pfundo. Traduntur
quidē in tempe solstiaoz affici
pdagra. cydū iecur medicinale
laudauit plini. S̄o dicit exp̄m̄
tator. cydū audax ē in puis. ti
mid in magnus. A uiso fugatur
q̄uis in triplo maior sit illo. *De*

Magnales ut *magualibz h̄o. vii.*
dicit arz aues magne sunt
orientis uelut uulcures. rubra co
loris. pedibz r rostris niḡ. H̄e ho
minibz n̄ nocent. s̄ cūm̄ pisces
q̄t de flumine extrahunt man
ducant. *De melancorophis. lxxix.*

Melancoroph̄ auis ē ut dicit
plini. q̄ r si pua ē t̄n mag
nis alabz in fecunditate p̄fert.
Sup̄. xx. p̄t oua temp̄ ipari nu
mero. Diligentissima auis ē c̄ca
pulos. r notat̄ eī diligentia i
hoc q̄ tot pullos sola pascat r t̄n
cū adoleſcunt ut sint cibz p̄da
tū pinguiſſimi inueniuntur.
S̄idis educti pulli mat̄e p̄tur
mas secunt̄. nec p̄cantū fame
dissimulat̄ quicq̄ sua cura uiuē
ualeant. *De corplex. lxxx.*

Corplex auis ē sic d̄ca eo q̄d
morte plectat. Est cū auis

rapida magna ut miluus. Hig
 ut merula unguib; magnis. rwo
 lito forci. Aqs ut nigulus se imer
 gens. r h idō q anguillas r pis
 ces magnos de aq; fundo exte
 hat r manduocet. Hec auis in
 altissimis arborib; nidū ogerit
 r pullos nutrit. r hoc in magna
 habundantia piscū. Cum autē
 pulli ei ad robur nutriti fuint.
 euolandi tunc q natāli instin
 ctu pond' in cōmodū sentientes
 eteas euomunt deuoratas ne ni
 mia cyboz sarcina p̄grauati si
 fugiendū fuit uolare n̄ possunt.
 r ab adūlaris capiunt. Hoc q
 saluti sue naturalit' inficū re
 mediū pbauerō. p̄clā uitauerūt
 Qui uo minime perunt. *De men*

Mennon. *V. nonul auib. lxxxi.*
 Des aues egyptie sunt a lo
 co ubi mennon p̄ue sicut dicit
 yfidoz atq; plini. Hā caruacm
 aduolare dicunt' ex egypto ad
 yliū iuxta sepulchrū mennonis.
 r p̄ hoc ylientes mennonidal uo
 cant. Quanto anno ad yliū ue
 niunt. r cū biduo circūuolauē
 rint. t̄cio die ineunt pugniā r
 uicissim se unguib; rostrisq;

dilacant. De meaucis. lxxvii.
Meauc aues sunt marine. ana
 tib; maiores ut dicit liber
 rerum. Coloris cinerei sunt. Etura
 hnt breuiā. Collū breue. Oculos
 glaucos. Rostrū crocēū ex parte
 r ex pte rubrū. Quis ē a uoce soni
 sic deā. meauca enī semp' damat.
 Cadauerū cupidissima ē. r hoc
 cadauerū humanoz. Tempesta
 te imminente damant maxime.
 r q̄ tunc exultent p̄da cadaue
 rum imminente. p̄mo oculū in ca
 daue peto. Insidiant' p̄uis aiālū
 b; ubicuq; fuint congregate.

Meruli. De auxilionib; lxxviii.
Meruli aues sunt ut dicit
 liber rerū. sic uulgartē noīate.
 Nam n̄ multū maioris forme
 sunt ul' colore dissimiles q̄ me
 rule. excepto q̄ pedes ungues.
 r rostrū hnt dissimiles. p̄x cu
 pide auel sunt r q̄a pue r paruū
 roboris sunt. puaz auūū insecu
 trices sunt. Social' enī uolant
 ut herodij ul' accipitres. Imbul
 q̄ q̄tuor ex illis possunt ut cyg
 nū hoc n̄ capiunt. Prim' ex ill'
 cygnū caput. Sed r t̄cius binat'
 ex utroq; latere alas. Quareus

xyij.

aut pect'

V
aui pect' ut colla inuadit. Sicut
guda auis cygni arcucepta an
gustis se moue non ualens ab
aucipe puenta ⁊ capta occidit.

Musca cape *de musca capis lxxxvii.*
Aues sunt a re nom habent
tes. Sola h auis os ita paratum
hō ut nullā ei in atubz cōpari
possit. Et in hoc puida natura
laudanda ē que ei in oris rictu
supplere uoluit in capite prede q
p uolatus pigrētā diminitum
erat in celeritate. Facili enim sicca
pere potest muscas ⁊ cynipēs q
bz solūm uelocit' q si celeritū
ēt in oris angustia. Que licet
oris rictū amplissimū habeat.
rostrū tñ scdm magnitudinem
corpis int' auel' puillimū. similit'
⁊ pedes puillimos hō. ⁊ aior tñ
turtē ē atqz colūba. Pedes uō ro
strū sicut yrundo hō. plumas hō
sicut Ianari. *de aere p. lxxxviii.*

Merops auis ē ut dicit plin'
q naturali colore hūndās
arctis fodit in tra pedū sex in
altitudine. In hys arctis nidū
struit. oua ponit. fet' pullozū
educat ⁊ usqz ad robur debitū
in tra absconditof pascat ⁊ nu

trio. h auis in dorso colore hō
cyanēū. In pectore subrutulum.
In uentre pallidū. *de merula.*

Merula ut dicit *lxxxix.*
Jacobz antiq' modula
uocabat' eo q modulet'. qnabi
les uocas modos reddit. maxie
cū uernū tps imminē pspicit.
Jam hyberno tpe muta tacer.
fuit merula q humana arte doc
ta nouē notulas in ordine scdm
musicā ita pfecte cantabat ut
nullus musicoz plicite concordā
tie tam posset aliq' tē imitari.
hoc erat tunc tps in dero mirū
⁊ spectandū miracūm qd auis n
natura distante h arte tñ hu
mana pfectam musicā in nouē
notulis didicisset. ⁊ fere nat' alis
cant' obliua h sola ppe in amiracōe
cōgratulantis. ⁊ spectantis plū
sepi replicabat. Et dicit experita
toe. Domesticata merula q natu
ram suā carnes comedit. ⁊ h dul
cius canit in hyeme p pinguē
dine uix potest uolare. libent' se
balneat ⁊ rostrū plumas purgat.
Cū sit tñ nig' ⁊ turpis p amē
tate uocas seipam mouet in dile
ctiōne mentis. merula sic ceter

Aues plumas n̄ exiit sicut dicit
 plini. Quidā merula uocantur
 dicunt q̄a sola idest mera uolat.
 Croceū q̄rculūcumq; colorem
 h̄t in pectore. s; q; reliquū corp
 ris ē occupat nigredo. s; cum in
 om̄ib; locis niḡ sit. in achana tū
 candida ē. plini. cyerule. palūbe.
 atq; p̄dices lauri folia annuū
 fastidiū purgant. cyerula ex ni
 ḡ rufescit. Canit estate. h̄yeme
 balbuat. Rostriū suū singlis an
 nis mutat in candore. Est r̄ aliud
 eaz gen̄. s; m̄lco mai. h̄ec capi
 uulgi ex te nom̄ h̄ntes intant
 pastoz stablā. caprazq; ubib;
 aduolant p̄ lactis succū. Qua
 iniuria uber capre emorit. ca
 puzq; cecitas obortur. h̄ec aues
 in t̄dum uisu carē dicuntur. *De*

Monedula ut *monedula*. *lxxxvii*
 dicit iacob; q̄i moneta tol
 lens. ul̄ moneta diligens dicitur.
 si enī aurū ul̄ argentū inuene
 rit fumat̄ r̄ abscondit. Quis h̄ ni
 gra ē. s; ad modicū formosa r̄ s;
 ta. hominū uocel p̄f̄e satis cū
 in pullo edocta fuit imitat̄. In
 matutino cū ortu solis r̄ soluci
 ti discreti r̄ tenaci retine dicit̄

ut dicit expunitator. monedula
 carnes pruritu captis excitant.
 Sū r̄ ip̄a appetit in capite fruari.

De mergulis r̄ mergis. lxxxviii.

Mergus auis ē ut dicit yfido
 rus r̄ flumiā r̄ stagna in
 natans. p̄lces p̄sequit̄. Amegē
 do dicit̄ eo qd̄ se in aq̄s imergat
 diuti. tū sub aquis morari nō
 ualet. q̄a in supno aere sp̄m̄ re
 cupat. Liber rerū. h̄az pulli
 statim ut oua exeunt tanto
 uigore pollent ut si m̄tēm eos
 p̄dere contigit p̄a uirtute ui
 uant. Seuer. supia. Has aues
 b̄s martin̄ turonensis ep̄c aq̄s
 cont̄ naturā suū defende r̄ aridal
 desertasq; q̄rere diuina uirtu
 te coegit. De istis refert ambro
 q; sepe mergentes se aurū signa
 colligunt. p̄uidentes t̄p̄tate
 futuram p̄e medio reuolant
 ab equore r̄ ad lictoz tuta cum
 clamore contendunt. Merx q̄n
 p̄tati debet in aq̄ mergit̄ r̄ fiḡ
 eos q̄ se exculant q̄n arguunt̄
 in confessione. ut dicit expunita
 tor. In h̄yeme pinguiorē sunt
 p̄ pauitate mot̄. Om̄e enim
 aūal sereno aere gaudet. r̄ eo

plus uagat q̄ turbido. *De niso.*
Nilus auis ē nobilis *lxxxix.*
 ut dicit liber rerū minor
 r forma r robore q̄ herodi. Omnis
 tū ambobz plumaz color ē r cū re
 aulant socialit̄ uolare. Jā inui
 dia fert̄ r fastu. Cum aut̄ ip̄etit
 solusq; ambit uictorie honore po
 tur. Jā autē estimari potest r for
 te mit̄. Jā reuera Jā magis credi
 bile ē prede solū inhiare. ne dum
 in uolatu locū hūit. in pastu
 sodalem accipiat. Non tū dubia
 fides ē nilum patē sui genis de
 dignari. psequit̄ ut alieni ge
 nis auen. r hoc cont̄ omniū a
 uū genū ut dicit ar. Omnis auis
 p̄dam in uolatu capiens parat
 sui genis auibz. solus q̄ n̄isus
 hui generositatis expt̄ est. r Jā cū

ip̄o hōie. quia int̄ q̄drupedia a
 nimalia animali sui gn̄is inhi
 diate non cessat. *De nichiorace.*
Nictiorax dicit̄ ut. *lxxx.*
 andeliū dicit noctis cozuul.
 Auis ē utiq; q̄ nos noctuā dicit̄
 m̄. Jā noctis tenebras amat. So
 lem uō uidere n̄ patit̄. Lucifuga
 enī est. Jā glaucis odoz pupillis
 nocturnaz tenebray caliginē

n̄ sentit̄ horroz. Jā q̄ furo nox
 oblaturo e cont̄no uisu auum
 cetay. Inoffensos exeret uolatus.
 Exerta autē die r curūfuso splen
 dore solis uul' cūl̄ hebetat̄ quali
 q̄bz dā erret in tendens. Noct̄ ty
 bos suos q̄rit. que si de die uolaret
 a cētis aeris uolucibz ip̄erret̄.
 Noctua ut uulg' opinat̄ preun
 tiare uidetur moxet hominū uo
 cibz ip̄ecunīs. r figt̄ illos q̄ uana
 spe confidunt in moxē alterius.
 Humanis stercozibz delectatur.
 cyures r omē coz gen' psequitur.
 In domialis ul' p̄tibz libenter
 habitat. r fouet pullos suos. Ca
 put ingens hō. nec formatū ut
 alie auel. Rostrū uero aduncum
 hō ut n̄isus. Unguel pedū hama
 tos r alpos. Noctua cont̄ auel so
 lers dimicatio. cyare enī aru
 date m̄terudie relupinate pedi
 bz repugnant. Plinī. Cum autē
 ab hōie ul' auibz ip̄erit̄ relupina
 iatens rostro ac pedū unguibz
 se defendit. Auxiliat̄ autē ip̄am
 accipit̄ quodā collegio natē. tel
 lumq; p̄rit̄. In exerta insula si q̄n
 noctua inuehit̄ st̄ati emortuit.
 Noctue carnes paliticos iuuant.

No

No

No

No

Nepa auis *De Nepa lxxxvi.*
 ē ad magnitudinē p̄dicā.
 Rostrū longū h̄t. Quod utiq; p̄
 fundi terre infigens cibū uini
 um querit. Cūq; se aliqñ expedi
 re de facili n̄ poterit rostro p̄fun
 di terre it̄ro pedes adhibet. et
 n̄sū illoꝝ dimotit sordib; q̄bz
 h̄yanti rostro inhesent liberat
 se et in auras libas eleuat. Hec
 auis die quiescit in abdētis. ut
 pe uero et sumo mane uolat p̄
 aera. Sū eisdē horis illaz capta
 ē. et h̄ p̄ āpla retia. et in altum
 usq; p̄p̄e trāta suspensa quibz
 cū capta incidit subito fimbz
 relaxant. p̄dicū colozē h̄nt in
 dælo. In pectore sicut n̄sus. *De*

Gnocrotali *onocrotalo lxxxvii.*
 auis ē longo rostro in p̄tib;
 orientis habitans. Hec cū uocem
 edere uoluit caput in aq̄s ponit.
 et sic instar rugit̄ clamozē emit
 tit ut dicit exp̄m̄icator. s̄o in
 rone nature h̄ auis in faucib;
 q̄sdam h̄t folliculos in q̄bz p̄mo
 cibū ponit. et post horā receptū
 in scdm uentē mittit. Duos e
 n̄ tm̄ h̄t uentres. quoz un̄ ē
 in guttē. In alio cibū quoquit

ac digit. sic n̄ in alijs. H̄ auis
 rostrū longū h̄t. Sūnt autem
 duo eoz genā. Sūnt aq̄tile aliud
 solitudis. Gola h̄ auis ino aliat
 splene caret ut dicit ar̄p̄ yfidor̄
 uo dicit q̄ ultra auis m̄cas elcas
 sim̄ in uentē recondit. et h̄c
 siḡt̄ auatos de q̄bz iob. Quicq; as
 q̄s deuorauit euomet. et de uen
 tre ei extrahēt illas d̄s. Postea ū
 cū eluro extrahit et tm̄ mandu
 cat. H̄c imundicia fedata inle
 ge p̄hibet. Iḡt̄ h̄ auis ut dicit
 plin̄. rapax ē et p̄da uiuit. In uē
 aliu purgat. et hoc ruminant̄
 modo. *De ocho. lxxxviii.* hv ans

Gthys auis ē bubone mi
 nor noctuis maior ut di
 cit plin̄. H̄ auis huans a sono
 uocis dicit uulgartē. Aures h̄c
 uidet̄ eminentib; plumis d̄tin
 cū h̄t rostrū et pedes. cyures p̄
 sequit̄. uiuit p̄da. Carnib; uel
 ctur. Odio hanc h̄nt reliq; uolu
 cres. Noctē hu. hu. horrifice clamat.
 ita p̄p̄e uoci humane sim̄l̄ ut ho
 minū contractū frigore clama
 re credas. Speciales trās h̄ auis
 h̄t in q̄bz p̄dictas uoces edit.
 plurime uero t̄re sunt in quib;

mutē non clamant. *De Osina.*

Osina auis ē magna *lxviii.*
ut cognoscatur aquas fluuiales
ad piscinas inhabitat. Rostrum
magnum et forte habet. prede piscium
cupide sunt quos rostro in corpore tra-
hant. et uidentur quod natura eis in-
didit instrumentum quod cibum tanto
corpore oportunitate accipiant. habent
enim instar sacculi ab ipso guttore
usque in pedem receptaculum amplum
et longum. in quo magnam copiam
piscium simul reponant. Et uide-
re congrue ut salis natura non egeat
in tanta mole diffusa paulatim
quod digestis in uentre cibum
partem inueniat quod prebeat nutrimen-
tum. sicut frequenter sunt a-
ues huiusmodi in ubiuisque sunt aqua
diffusior et magna copia piscium.
Cecillime enim aquam puram et si copi-
osa piscibus sua ingluuie uacu-
ant. *De coruā ipse gen. p. coruā.*

Corui aues sunt *lxviii.*
ut dicit liber rerum a sono
uocis sic dicitur uulgariter. Coloris
aurei sunt excepto quod in alis pen-
nas quasdam ceruleas uarietate
distinctas habent. Plurimum adum-
bratis arborum minutissimis mi-

ra subtilitate dependunt adeo
ut si nidum intra positum uideas in
solo aere pendere putabis. Came-

raute ab ymbre nidum et fronde den-
sa preegunt. *lxix.* de pica genere
dicuntur licet minores sint. *De pel-*
Pellicanus *lucano. lxxxviii.*
dicitur quod pellem canam habet.
Sunt dicuntur augustinus et ysidorus quod
plumas canas habent. Hec auis ha-
bitat in egipto. Circa nilum frequen-
tissima est. Hec pullos diligens.
cum sibi tandem importunitate fuerit
occidit eos et plandos eos per diu-
sum in lacte rostro percussis
sanguine pro uiuificat. Dicitur
autem quod hoc ipsum faciunt dum pul-
los a serpente qui eis insidiatur
inuenierint interemptos. Exprim-
tator de hac aue dicit quod post san-
guinis effusione debilitat pel-
licanum ita ut de nido exire non ualent
pulli eius per cibationem eius et sua exire
pellunt a nido. Quidam uero pullos
ignauia sequuntur uoluntate uel in-
pascant exire nolunt et perunt.
Alii uero exiunt et in mare pascunt.
Alii autem detiores sunt quod quod se pas-
cunt. huius in mare perunt negligunt.
Quod cum mater post conualescentiam ui-

No

No

dicit pios filios nutrit et pascit.
 Impios uero abicit et contempnit. Duo
 pellicanorum genera sunt. Unum aequi-
 le quod piscibus uiuit. Alterum uero in
 terra habitat et serpentibus pascit.
 Lacte etiam cocodrilli uiuit pellican-
 can. quod utique bestia per nimiam ha-
 bundantiam mamillarum in loco ali-
 quo palustri in magna eicit quantitate.
 Unum et pellicanum uident se-
 quitur cocodrillum. Philosophus. Hec
 auis semper macie inficitur et que-
 quod glutit cito digito quia uentri
 eius nullum diuicium habet qui ei
 cibum tenet. Solum enim uiscis du-
 ctum habet qui ab introitu oculi ul-
 que ad narem secreta perungit.

Porphyrus ut dicit iohannes philosophus
 auis est eximie consuetudine et mo-
 dum aliarum auium. Nam unum pedem
 latum habet ad natandum. alium uero
 fissum ad ambulandum. Et in hoc
 notatur quod utroque gaudet elemento.
 et in aqua natans ut anates et in
 terra ambulans ut pedices. Porphy-
 rius idem est ut aliqui fabulantur
 quod pellicanum est opinione plurimum
 imbutum. Exterius enim regionis a-
 uis est. De hac narrat plinius hoc

quod contra consuetudinem omnium a-
 uium est. Solum enim propter piscatum
 porphyrio pede suo instar man-
 us suscipiens ad rostrum defert et
 potat. Eibatque se humano in rebus
 illi natura quam in pena dedisse uide-
 tur. quod cum omni cibo et cum solo mor-
 tuo oportet ut bibat. Duremque enim
 appetit debilem habet naturam in ad-
 trahendo et incorporando sibi cibum
 similis habet auis est ingurgitanti-
 bus se que ad omnem mortuum bibere uoluit.
 Laudatissimi ex porphyriionibus
 sunt que rostrum habent magnum et cura
 plonga.

Pauo auis est pulcherrima ani-
 ma pulchritudinis et mundicie.
 Caput serpentinum habet et plumas
 desuper instar corone uel poci erigit.
 Saphyrium pedus habet. Collum lon-
 gum et excentum colore simile saphi-
 rium. Pennas habet plerumque ruffas.
 cauda longa et oclatam. Vox ter-
 ribile incessum simplicem. Clamores
 suo omnia uenenata animalia depel-
 lit. nec mane audent in locis ubi
 cumque audierint pauonis uocem.
 Augustinus dicit carnes pauonis mortui
 per annum integrum non putrescere
 neque fetere. Isidorus Augustinus in libro de ci-

uitate dei se comprehendisse come
 morat. Dicit autē idem doctor eas
 nūq̄ putatē. Jacobz. Pauo cum
 inspicit y laudat caudā in arcu
 tu extendendo flectit y pulchri
 tudinē ostendit. y h̄ maxie adu
 so sole quia sic fulgenti radiant.
 Qui si a tacto spectet om̄i p̄nal
 q̄s spectari gaudet abscondit con
 tractis oculis. Liber rerū. Pauo exē
 ta cauda cū pedū deformitatem
 uidit exēta caudā mox dep
 nit. Plinū. Gemantē colores fun
 dere inapit a trimatu. y tē p̄t.
 Viuit annis. xv̄. Pauo annu
 ualibz amissa cauda cū folijs ar
 boy donec renascat pudibund
 ac merens q̄re latebras. Pauo cū
 nocte euigilauit y te in teneb̄s
 constructū intueri n̄ pot̄e cla
 mans pauide suā pulchritudi
 nē amississe se credit. Pauo ē in
 anno p̄t oua. Si gallinū subia
 antur oua pulli exeunt. axat
 oua frangunt delidio incuban
 tū. Q̄p̄ femine in abscon
 do p̄iunt oua n̄ molli strāico
 excipiant statū frangunt. p̄
 excludit diebz ter nouenū ul
 taudū. xv̄. Pauo detret uoce ser

pentel. nec audent h̄tare p̄e
 de facili ubi uox pauonis frequ
 ter audit. Pauo q̄n atce ascendit
 signū est pluuie. pauones n̄ illi
 sunt albū colozē h̄ntes p̄ totū. et
 tū nitoz ille q̄ solet eē in discolorib̄
 plumis discernit adeo ut geman
 tes oculi qui in ceteris auro ul saphy
 ro nitent. albo in hys splendet et
 splendeant. Siluestres pauones det
 ta h̄nt. s̄ neq̄m in nitore colozē ul
 cauda pauonibz domesticis similes.

Hec mirū quia si illis caudaz pon
 d' nata creasset poti uideret onasse
 uolantes q̄ inceptes glia uoluerit
 honorasse. *de p̄dibz. lxxxiij.*

Perdit de uoce nom̄ h̄t. Sū dicit
 Jacobz. Ambrosi. y ysidor qd
 aus adeo dolosa y fraudulenta est.
 ut alteri oua diripiens foueat.
 s̄ fraus euentū non h̄t. Nam cū
 pulli p̄e genitricis uoce audierit.
 naturali quodā instintu hanc
 q̄ fouit relinquunt. y ad eam q̄
 genuit reuertunt. Sudū suū int̄
 condensa spinaz loca constituit.
 Ouis stragulū puluis ē. Cū quis
 appinquerit eaz nidul egresse
 matret se sponte offero ueniēti
 bz y simulata debilitate ul pedū

No

No

No

No

No

No

No

No

ul' alay q̄i statim capi possint q̄
 sus figunt tardiores. Hoc m̄dacio
 sollicitant obuios quoaduscq̄ a ni
 dis longi auocent. Pulli cū se dep
 hendi meruerint glebias pedibz
 attollentes sub eis latentes abscō
 dunt. Plinq̄ n̄res pullos cūlue
 unt ut patres fallant q̄ eas sepi
 sime affugunt ip̄ortuni adulan
 tes. Plinū. cyathis dimicantibz
 p̄ feminis uicti calcant̄ a uicto
 ribz iusto coitu. Et ut dicit ex
 p̄mitator. Obluiscat̄ sexū libido
 p̄ceps. q̄at uolat in circuitu ue
 natoz quousq̄ fugiant pulli
 sui r̄ p̄t fugā pulloz suoz fu
 git r̄ ip̄a r̄ t̄ sublato timore uo
 cat pullos. Carnes p̄ditū pre a
 llyz aliaz auū saluēstrū carni
 bz sanissime sunt. Q̄n̄ in ḡgustio
 reiali ab aucupe capiunt̄ una
 sequit̄ alia. nec discernit nisi
 ul' retractat seq̄ns p̄ctm̄ uā cap
 tūe sociay delusa consortio. In
 quo euident̄ ostendit̄ infamia
 p̄uictū hominū p̄ p̄cā. dū un
 exēplo altius in uindm̄ cadit̄ d̄
 Aboli p̄ciosas aiās aucupantis.
 In abacuc̄ p̄pha clamat. Tocum
 inq̄ congregauit̄ in reti suo. s̄

h̄ extabit̄ r̄ letabit̄. Non sū rō
 ne totū dixit. qz reuera s̄ coitū
 in eo q̄ minima r̄ respectu reliq̄
 fere nlla ps̄ dō manet. p̄dicet de
 nocte conuuls̄ postioribz cedent̄.
 Feminas p̄dicū libido sic agitāt
 ut odore dicant̄ conape. Tempore
 enī libidinis linguas ad inuicem
 extentis estuano p̄ desidio coitus.
 Dū coeunt. faciunt fetore in co
 itu. p̄dicū autē etas ad sexdecim
 annos durare dicit̄. Qd̄ dixim̄
 de p̄dicibz talz q̄ a uento concipi
 unt. h̄ r̄ de colubis. anfibz. pau
 nibz. r̄ gallinū. assim̄. s̄z harū
 s̄t steriles sunt. minores r̄ min̄ uo
 cundi sapous r̄ magis hūidi. Acco
 macati in t̄m̄ emollunt̄ ut per a
 nulos trāire possint. s̄t p̄dicū ai
 melle plinū equi pondere p̄dente di
 xit ad oclōz claritate. p̄dix non
 pinguescit̄ testante plinio. *de pla*
Platea auis ē ut di *rea auis c.*
 ait plinū. s̄z aduolans ad eas
 aues q̄ se in mari p̄ preda ingit̄.
 capita eaz mox corripit̄ donec
 capturā extorqueat. Eade auis a
 liq̄n si se repleuit̄ conchis caloze
 uentris conchas euomit. Dehinc
 testas secernit. Carnes uō electat̄

No

No

No

No

No

6702

et sequestratas recipiens in uentre
trahat. *De pluuiab; ci*

*Camaleon ple
ci qver*

Pluuiales sunt aues pp ad mag
nitudine picias. pennis uari
is ornate sunt. croceo albo nigroq;
distincte. Solo aere uiuere dnt. r
tn pingues sunt. Argurum qd
uiuunt aere illud e q lig pingue
leant. cu nich unq in uiscib; ea
ru inueniri potest. Capunt hoc
m. hnt aucupes plubatos baclos
iactantes q; in aere alti decerent
aues. cogentesq; illas in uno uola
re tendunt recta sup tram. r capi
unt fugientes. *De pica. cy.*

Pica auis e callidissima ut
dicit plini. Cu diligentius
ab hoie ndu senserit uisu oua
transfert alias comoditate digi
toz iuuante. Qm comoditatem
aliq aues n hntel surclin p duo
oua iponunt ut feruebinato ali
quo glutino subdita cuce i me
dio eq; utrobicq; libra deponant
alias. Pica alba r nig auis e ua
rietate distincta. Sidu suu inter
loca spinosa constituit. cuq; terra
mctus. spinis uo gcius in arcu
tu sube r desup diligentissime se
pire ac munire studet. nec nisi ar

tillimu foramen p q; ingrediat
r egrediat relinq; in late. r h co
loco quo md; inaccessibilior e. Car
nes pulloy ei ad acumen oclor ma
di dicunt qui cu nisi pri exorati
funt facile coctioni n cedunt. h
quocq; auis cu se laqueo nouit dep
heusa toto corpe qeta e. solo rostri
nisi laqueu apire laborat. nec
usq; ad extrema depatione reliq;
pre corpis comouet. Plini. Capta
in iuuentute pica addidit uba.
moritq; aliqn ubi difficultate
uicta. Punde nisi subinde audi
erint q didicerant memoria fal
lit qrentes. miru in modu hyla
rescunt. Si rem audierint do uer
bu q obliuioni tradidant. Eligut
uba meditantel uicra cogitacem
intencem q; non occultant. Latiore
linguas hnt q sermone imitant
humanu. Habebant colares iu
uenes antiquit aues greco ac la
tino sermone doales. meditates
in diei. ac noua assidue loqutes.

De pica marci. cy.

Picus *De pica marci. cy.*
marci qua auis e ut dicit
liber reru. Arbores rostro penetns.
Cu supini portant cortice arbo
ru pabulu subesse intelligunt.

No

No qd refe
ras semel
Hba

plini pullos in caulis educant ar
boribz in qd arbores cu quis sagi
ta ul' aliqd tale multo pio admo
ta herba qdam statim cito q'tali
bet ui ingestu sit aduncos ungue
hnt in pectus raro confisitio ne re
tundat unguu aspitas. plures
ex eoz gene sunt nigri ut meru
la croci ut croci. h' illi speciosiores
snt maiores qui rufi in uicce capi
tis. In pectore croci. ^{Ruber} Suides circa
collu. In alis cerulei. In cauda co
rula sunt. Picmarci in tarenti
no agro negat uiue. p'ru hys
caluelce omi anno e semel. illo
scilz tpe ut dicit plini cu semina

7.
Passer auis e **passere. cuius**
ut dicit liber reru in tectis
domoz ul' in pectus libent' ha
bitans. Gregacim ad passu huimo
di aues uolant. g'atissima qz orderi
medulla in abu hnt. r' h' miru
qz granu a palca tanta subtili
tate seponunt. ut int' carpe r' di
stinguere inuisibil' pene mora
putetur. Aliqn tu cu festinat

r orderu cu palca t'nglucure uiue
aristis palce t'nglatur. In furo
re citi concitant. h' nulla mora di
cordie ut dicit expim'ator. Passe
res calidiores sunt omibz auibz
On sapia sunt r sanguinis inco
tuisunt r sup modu luxuriosi.
Sere eius calidissimu est qndo
emittit. h' acillime infrigidat.
Et sigt eos qui in tpe credunt r
in tpe t'ptacois recedunt. Passer
cito digit q'qd gluce. On fit ut
coz neq'q' abz superus t'p'nguare.
h' tm sustentat. femie plus ma
ribz uiue dnt. Dicit arz qz mal
culi passerres solo t'mmodo uiuunt
anno. femine uo longo uiuunt
tpe. Hoc quide credim de passe
ribz orientis qm apud nos q' sum
in europa passeret masculi diu ui
uunt sicut femie. r' h' satis p'ba
bile. quia nigredo illa de q' dicit
arz que e in collo masculi apud
nos non e. h' quedā alba macia
in genis notata nigredine illa
e in passeribz masculis apud nos.
r h' p'seuerent uiui hyeme r e
state sicut passerres femine. Et af
uidee passeru in duricia uol'
qm qm uiuent e passer teneu

Ro

no

rostrū h̄t r circa fauces magnū
 In q̄bz dā orbis p̄tibz caducū mor
 bū passeres patiunt. r h̄ ut edit
 aq̄ q̄a sem̄ iusq̄ani comedunt.
 Cū pulli passers euolare h̄nt u
 cin passēs cū ip̄oz p̄ntibz comi
 tant. conat̄ pulloz euolantium
 ut ibicelles si necesse sit cōstipacōe
 plurū confortent. Et in h̄ notat̄
 prudentia p̄latoz. ut cū infirmi
 oēs subditos puehi ad fortū a
 ministracōel p̄p̄erunt eoz insub
 ficientiā orationū exortationūq̄
 sustinatio roborare debent. r si q̄ i

2702

eis defecit supple si possunt. Vn
 apls. Alit̄ alit̄ onā portate r sic
 adimplebitis legē xpi. *De phylome*

Shyllomena auis ē *ua. co.*
 dca a phyllos q̄ est amor r
 menos q̄ ē dulcis ut dicit lib̄ rerū.
 h̄ em̄ auis mira modulacōe audi
 entē letificat. Gaudet ad ortū sol̄.
 p̄t̄oz leticia uenientē. Verno t̄m
 t̄pe canat. h̄yberno nūq̄. h̄ in in
 terio ueris adeo uocis sue amēnta
 te delectat̄ ut rarissime comedat.
 r h̄ agit cū magna festinacōe. Dicit̄
 tur r phylomena tā p̄m̄iact̄er
 r indiscrete cantibz delectari. ut
 post̄ debilitatā uitā exuat r ad

deficiat q̄ uocis modulacōe p̄ue
 tur. Vn r phylomena dicit̄ a phyl
 los q̄ ē amor r menos q̄ ē defēs
 q̄ amore deficiens. Plin̄. Certant
 em̄ inter se palamq̄ aīsta contē
 tio ē. ita ut uicta morte sepe fini
 ant uictā. spū p̄ri deficiente q̄m
 cantū. h̄ in illo p̄m̄ū mirabile
 ēntur q̄ tanta uox tā puo i cor
 pulcō ē tam p̄tinax sp̄s. Deinde
 in illo mirantur p̄t̄am inulice
 scām. modulacōe enim edit̄ son̄.
 r nunc continuo spū trahitur
 in longū. nunc uariatur i flaxo
 nē distinguit̄. conciso coplac̄ in
 torto. Et opinato em̄ in dōū r scū
 ip̄e murmurat plen̄. grauis. acut̄.
 d̄ber. extensus. Gibransit̄ aliqū me
 di. sūm̄. imus. r ut breuē dicam
 om̄ia tam puulis infantibz que
 tot ex̄sistat̄ tybiar̄ cornicis aut
 hominū excogitauit̄ rēp̄sentat.
 q̄ editant̄ alie iuniores. usutq̄
 q̄s imitent̄ addiscunt. Audire dis
 ciplā intencōe magna. reddetq̄
 uicibz cantū. Intelligit̄ em̄ dare
 correpcio r indocente q̄dam rēp̄
 hēnsio. P̄inde ab exitu unū ep̄is
 aucto estu in totū alia uox fit.
 murcat̄ r coloz. Postremocq̄ h̄yeme

n̄ cernit. r̄ notandū q̄ mox ubi
phylomena couit cepte. r̄ cōpe
luxuriat. statim p̄dit amenitatem

uocis. r̄ ut dicit plini. alia uox
fit. mutat̄ r̄ color. Linguis eaz
tenuitas illa n̄ est ceteris auibz.

Plitac̄ auis *de p̄litaco. c. 51.*
Ē in die ut dicunt solui r̄
Jacobz. colore uiridi. totū p̄nisco
idest auro. Grandi linḡ r̄ lata.
Sū r̄ arcuclata ūba p̄fert. n̄ ut si
non cā uideas hōiem loq̄ putes.
Hōiem autē salutat dicens. Aue.
ut chere. primo r̄ scdo anno citi
olcat. r̄ retinet. tenaci. Huius ro
stri tanta duricia ē ut cū de su
blimi p̄cipit̄ in saxū n̄ su o
rit se excipiat ita ut eo q̄ q̄da
fundamēto utatur. Extra modū
ordinarie firmitatis. Caput ū
tam ualens h̄ ut cū ab hōibz
cogit̄ ut humanas uoces imitet.
clauicla feorea ūberandus sit.
Semetipm̄ pede abat. r̄ defert et
cas ozi suo fiat homo manu.
In montibz gelboe nidificare di
cunt̄ p̄ hoc quia nūq̄ ul̄ raro
ibi pluit. r̄ auel p̄litaci pluuiā
pati n̄ possunt. Alias ū aq̄s q̄q̄
n̄ patiunt̄. s̄ pluuiā moriunt̄.

Caudā suam sūmo studio custo
dit r̄ cā. Exegit̄ pennas illius
rostris frequēti ut dicit ap̄. Vinū
libens bibit. r̄ ē auis luxuriosa ni
mlū. nec mirū qz uinū libenter
bibit. Vinū in q̄ ē luxuria. h̄
q̄dā uocē naturalē q̄ salutare
uideēt cesares. Sū fcm̄ est ut erran
ti karolo magno p̄deserta grece
obuie cēnt auel p̄litaci. r̄ q̄ gre
ca linḡ salutaueēt cū clamantel
ip̄ator uale. Quaz ūbum instar ē
dam p̄phie enunciationē cōpleuit
euent̄. qz cū tunc eo t̄p̄e cū rex gal
lie kaloz̄ eēt. sequenti t̄p̄e romanoz̄
fact̄ est impator. s̄ r̄ in uita leo
nis p̄ legit̄. Cum enī quidā nobi
lis auel p̄litacū habilem ad loq̄
dū h̄ret leoni p̄ eam p̄ exercitū mi
lit. Que cū adhuc eēt in uia. r̄ hōiet
obuios h̄ret clamabat auel ad pa
pam uado. ad papā uado. nec mora
cū introiret ad papā clamauit.
Leo p̄ uale. Quam in re mlū exhibi
larat̄ p̄ quasi p̄ recreationē post
labores cocidianos cū fabulationē
p̄litaci sepius utebat̄. *De Anuctione.*

Structio auis ē ut *de p̄litaco. c. 51.*
Dicit ysidor̄ q̄ grece assida uo
catur. Dicit r̄ camelon eo qz pedes

habeat q̄ camelus. h̄ auis cū ue
 nerit temp̄ ut oua pariat eleuat
 oculos suos ad celum ut uideat si
 stella illa uirgilia ascendit. Non
 enī oua sua ponit in t̄ra n̄ stella
 exorta. h̄ rō. Ip̄s enī citatis q̄n
 menses florent t̄ra m̄sem iuliu
 oue stella uirgilia in celo. r̄ tūc
 quidē assida fodit in t̄ra r̄ ibi de
 ponit oua sua. r̄ ea coopt̄ sablo.
 Quibz cooptis descendit de loco
 ouaqz sua moy deposita obliuiscit
 citur. nec ultra ad ea reuertit̄. Et
 enī naturalit̄ obliuiosa. r̄ ideo
 calido t̄p̄e genat oua sua. r̄ in t̄
 ra sablo coopt̄. ut q̄ illa facta
 erat sedens r̄ fouens. h̄ illi t̄nq̄l
 litas t̄pis. r̄ aeris t̄p̄ies p̄stare
 uideat. Sū de ip̄s aue jeremias
 p̄p̄ha dicit Assida in celo cognouit
 t̄ps suum. Igit̄ ouis calefcis ha
 rena a sole irradiata pulli edu
 cunt̄ ab eis. h̄ auis penas h̄t̄ h̄
 rodū r̄ accipitris. h̄ ē tarda ad
 uolatu. ferrū comedit. h̄ec aues
 sic aqz dicit pene bestiarū genis
 sunt. Lic̄ enī pennas habebant
 nūq̄ eis utunt̄ in uolatu. q̄a
 nūq̄ eleuant̄ a t̄ra. Creatio ala
 rū ei est tenuis. r̄ plume eius

ueluo p̄li sunt. Expirator di
 cit qd̄ structio palpebras h̄t̄. Part
 capitis ē diuisa r̄ uicinat̄ collo.
 In eundo alas erigit. ferrū cōdit
 r̄ digit̄ quia calidissime nature ē.
 Equi naturaliter odit. r̄ illū mi
 ro modo p̄sequitur. Equus uō in
 t̄m cū timet r̄ odit q̄ eū uidere
 n̄ audet. Sub alis p̄uū h̄t̄ ossicu
 lum q̄ se pungunt in late r̄ agi
 tant̄ q̄n puocant̄ ad iram. Igit̄
 autē eos qui leui t̄bo ad iracun
 diam puocati stimulantē dya
 bolo exstuant in uindcām. Quet
 iste adeo in t̄ra currunt ut cele
 ritate p̄cedant eq̄s. Unglas h̄t̄
 bisulcas ad cōphendendos lapides
 eq̄s in fuga cont̄ insequentes emit
 tunt. Soliditas eis tanta inest
 ut cū colla feruice occideant̄
 reliq̄ corp̄is altitudine late cre
 dant. Oua eoz magna sunt. ut ex
 t̄nulo secta p̄ amplitudine sua ad
 bibendū uasa fiant. Structio cal
 uelat naturalit̄ sicut dicit plinū.
 r̄ plumas ita exiit ut fere in nu
 dit maneat. h̄ h̄t̄ fortissimū cu
 tis corū quo in plumis a frigo
 ris ipocunitate p̄tegit̄. Os mag
 nū r̄ latum h̄t̄ in pectore ad mo

Na

No

909

No

No

No

No

dū duxi r hoc ei creatū est ad p
tectionē magnū corpus. H̄ enim
corp̄ fere ita magnū ut alinus
statura mediocris. *De Strice.*

Strix auis ē ut *cxvii.*
ysidor' dicit nom' h̄ a uoce.
Qñ enī clamat stridet. Sñ luca
nus. Qd' tepidus bubo q' strix
nocturna q̄runt. Igitur strix
noctua auis ē. r uulgo aīa dicit̄
ab amando. pullos enī suos a
mat. H̄ auis sola cont' consue
tudine aliaz auiū humorem
q̄dam lacteum pullis suis in
stillare phibet. *De Strumis.*

Strum aues sunt *cxviii.*
parue ut dicit plin' r ad
uolandū exerce. fusco nitent
colore. Cateruā uolant. r q̄dā
pile orbe circūagunt' omibz in
mediū tendentibz. r h̄ pp̄ acci
pites q' insidiant' eisdem. Agg
gant' uelox r inmensis turbis
conmurmurant. Liber rerū. No
cte silentes auroa rubente mur
mur excitant. Danū diuise ad
abū p' turmas uolant. *De tur.*

Turtur auis ē ut *cxix.*
dicit ysidor' a sono uocis
dicta. Atq' testatur q' mure pidi

ctie ē. Sociū diligit r soli fide
seruat. adeo ut eo mortuo ul' ab
accipit'e capto atq' se n̄ iungat.
h̄ solitarie incidens sicis arboz
ramis infidet gement r trulis.
Sup hoc dicit magn' basili' Au
diant mulieres quom' apud aues
irrationabiles continentia uidu
tatis fixitatibz nuptiis anferē.
Gemitū p' cantu h̄. Nulli auiū
festa ē. h̄ adūsus omiū auiūm
testatōes patientissima. Ex ramis
pauatissimis nidū struit. in quo
quiescit r oua fouet. Turc' nido
suo ut dicit ambrosi' ne pullos
suos incurset alia uenenata fu
gere consueuerit. Spiritator dī
cit q' turc' p' totam hyemē in dō
cauis arboz in plumis iacet.
In locis rucissimis r delectabilibz
hītat. r int' ramos condense arbo
rit nidū locat. Turtur ouat bis
in uere r sepe ter. h̄ hoc qñ unum
par ouoz corruptū fuit. aut casu
p̄didit. Int' ceteras aues turc' sola
pillos suos in nocte pascat. Pulli
ei sicut pulli colubini. Calidi sūt
r humidi q' testat' eoz grauitatē
ad uolatum. h̄ uolatiū inchoan
tes ipām gūtatē admittunt.

fices eay caro leuioe r ad digendum
 acceptabilior. hoc eni consumit hu
 more nimium r p hoc gultate. Sa
 guis ale dextre medicinalis e r im
 mist oculis. Turcur laret hyeme.
 Vere pduat cyulto eay tras calida
 petunt hyeme r mltc remanent
 ut dicit ary. Si loca habeant apcu
 ad quiescendu r soli oppositu. In
 uento midionali n possunt bn uo
 lare quia ipse uentus est huius r pon
 derosus. Turcur r aliqn ita debil
 fit naturalis ut manu capi possit.
 Vocant etiam aliqn qn uolant.

Th pte fatigatione uolat. Palu
 be r turtures piumt sepe oua ter
 ra. Nūqm tam plus q duos edu
 cant. Turcur ut ylidez dicit tuda
 hominu fugit r morat in siluis

Trogopa *de Trogoziale. cxi.*
 Les auis e ut dicit solinus
 que in ethiopia e. maior e q aq
 la. Cornua ht ut ares. Vn arma
 tu prefero caput adu sum omis
 aues sibi contrarias. cornuu illa
 aspitare depellens. Is auis fru
 ginea coloris e. Caput ht ut fe

Lix. excepto hoc q armatu pre
 fert caput ut dixim. *de candid.*

Candi aues sunt ut *de cxi.*

dicit plini. pue quide corpe s pui
 dentia magne. In cacumimbz eni
 arboru luto edificantes pene con
 tectim idest continue r secessu ge
 nerant a cortu r miru quia decē
 diebz post cortu maturescunt o
 ua in urō r postea piumt. Has
 quide aues illi signo q habiles
 ad omne bonu concepto in corde
 boni pposito statim ad pficiendu
 apponunt man. fructuq referunt
 salutare. *de uespilione. cxiij.*

Uespilio dicitur q uespe u
 tens ala ut dicit liber reu.

Vespe eni tm r nocte uolat. In
 hyeme laret. Rare ul nūq pce
 dit ad pastu. Dependet in parie
 tibz ul in cauinis iacet mortuus
 similit. Qm si ad solis calore r a
 eris serena detuleris paulati se
 comouet. redditacq uigori pstinuo
 reuolat ad sopore. In corpe pluma
 nulla. Nulle in alis penne sūt.

Ni a mure ul forma distans.
 Quippe q sola auium pecudum
 more pit r lactat uberibz excep
 to q cauda r alas ut auis forma
 tas ht. Is ht tū nullis extantibz
 pennis s solis mbranis q palli
 cea uolubritate diffusis pens uo

corale

eliduo
 Carduus est gen. h. h.
 sponse eius natura mo-
 ra et affecta est et ibi
 sicut ex allopinas et
 capillorū flexu ad comit
 h. pap.

litans geminos amplectit infan-
 tes. secūq; portat. Sanguis ei cū
 carduo cont' serpentiū ictus reme-
 diū est. p̄cipuū ut dicit plinū.
 In cibo culices gr̄illimos h̄t. pedū
 lin̄tānta in cauda h̄t. In alitū
 n̄ nulle. s; nūq; utunt' hyl in
 ministio subsistendi. Cum enim
 paulandū est. pectori. oxi. uel a-
 lis innitit. h̄t illud hoc uile
 aīal q; sibi inuicē adherent
 q; in sp̄m uocionis ex aliquo
 loco pendent. ac si te ultima q;
 q; laxauit om̄i resoluuntur. Den-
 tib; utitur q; in alijs aub; re-
 perire n̄ solem'. In india uespa-
 liones sunt colūbis maiores q;
 hominū dentes habentes quib;
 in facie hoīes p̄cutiunt. slacet
 et aures et alia m̄bra eis ampu-

Lantes. *De vanellis q; et siphaldes*
Vanelli aues sunt ut *exuy.*
 dicit liber rerū sic uulgar-
 ter appellat. Has plinū sūmpha-
 lides uocat. formose satif aues
 sunt. q; agnētudīe colūbina.
 Capite cristate ut pauo collo co-
 lore uiridi et luanti. reliq; partē
 corpis uarietate distincta. h̄et
 auis cū hoīem alonge etiā a ni-

do suo appinēte plensere. cōsta-
 statū cum clamore uenienti occi-
 rit. iudicat hoīem a nido suo cla-
 more amouē credit clamorū indū-

Luo nidū p̄dit. Nam homo statim
 cert' satis aiādūat nidū claman-
 tis eē in primo. p̄gressus q; portū
 spoliare contendit. *De ulula. c. 10.*

Ulula auis ē ut yfidoē dicit
 a planctu et luctu noīato.

Cum enī clamat aut fletū imita-
 tur aut gemitū. Sū falso apud
 augures si lanūtecur tristitiam
 tacens ostendere p̄spicitē ferunt.

Huppupa *de huppupa. c. 10.*

Auis ē lege p̄hibita ut yfido-
 rus dicit. Volucris imunda est.
 q; in stercore; nidū struit. et i fe-
 tidis libentē comorat. Auis tamē
 ad modū pulchra ē. Et est plumif
 quib; dā cristis extantib; galeata.
 h̄yeme latet et muta ē. Vere pdu-
 ctur. et una tm̄ uoce sp̄ortuna est
 sicut cuculus. Senescentes p̄ntes
 plumas in nido utē pullos iā ad-
 ultos exuunt. et t̄m a pullis pat-
 cuntur donec uiret et plumas re-
 cupent. Dicit philosoph' q; alia
 inest eis pietas erga p̄ntes suos.
 Cū enim p̄ntes eoz senio uisū

No

poidino pulli nat' alit' tota herba
 colligunt. r in liniunt cecatos pa
 rentu oculos. ut h'be antidote oclor
 recuperent claritate. r in hoc pietas
 chobie uniois ostendit. Jacobz. Si
 qs tympora capitis sui inunxerit
 sanguine hippupe dormitu p'gent
 q' demones suffocantes se uidebit
 in sompnis. Hippupe cor maledo
 ribz r incantatoribz ualeo. h' q' ad

No

No

A modu h' fit expunitator n' scribitur
 auis *de uultu. exou.*
 magna r ponderosa ut p'

torus dicit. h' ad uolandu ad modu
 extra. quis anteq' a terra eleuet
 in aer' ad uolandu tres salt' faci
 at. On' fit ut aliqn agilitate canu
 incupiat. priq' consuetis ad uola
 du saltibz in alta aeris erigatur.
 Solturis penne si ponant' in igne
 nidores eaz serpentes fugant ut
 dicit plini. Cor r uulturis hntes
 ad latus tutos e' ab ipetu feraz
 serpentu. atq' repentiu idem dicit.
 Siles sicut aqle ultra mare cada
 uera sentiunt. Alti quippe uolan
 tes alta quoq' mortu' obicitate
 celant. Ex alto ille conspiciunt uo
 lando olens cadauer respicit. yfido
 r'. Pri' aut' in cadaue oclm petit.

No

No

Excituf sequit' ut mortuoz cada
 uibz facit. Vult' postq' adoleuit
 r m'fem senem debilem q' uiderit
 ad uolatu eam occidit r p'mit.
 H'icos uulturū ut dicit plini ne
 mo attingit. Ideo fuer' qui falso
 putauer' ex adu'so orbe aduola
 re eas. H'ificanc eni in rupibz
 excellissimis. Si forte aliq' auis q'
 etia fortior e' uelit ei pullos diri
 pere exponit se piclo. p'cutit alis.
 Snguibz uulnat. Futuro autem
 pullos suos quo adu'sq' uolare pos
 sint. Deinde eiciens eos a nido ue
 rat apprimare ad loca in quibz na
 ti sunt. Simula scilz abi qm unū
 par uulturū occupat mltū locū.
 Non aut' uenantur nido primū
 locis h' in locis remotissimis ualde
 r h' illis amica pacis natā docuit.
 ne odiū uicinaz gentiū cont' se
 exaret. Cum uenat' aliqd nō fert
 statū predā h' pri' temptat pond'.
 Deinde p'cum portat. Ambrosi'.
 H'egant' aliq' uultū concubitu
 r coniugali quoda' usu nuptialis
 q' copie sorde mltā. atq' ita sine
 ullo maledoz semie concipe. r sine
 coniunctoe se gnare natoqz ex
 h'is in mltā etate longe uite p'

HO

No

15

cede ut usq; ad centū annos utre
 eoz series pducatur. Nec facile eos
 āgusti cui finis excipiat. Vulture
 mortē hominū ut ābroli die sig
 nis quibzda annuatiare cōsueue
 runt. Quodā enī iudicio docti r q
 dam instinctu cū bellū inter se
 adūse acies hominū instaurant
 mltiplicite uultes secunt agnūe.
 Et eo signū q; mltitudo hominū
 calura sit bello futū pda uultu
 ribz. Qd utiq; ex spē instructois
 humana qdam uident rōne col
 lige Plinū. Vultū uenat a midie
 usq; ad noctē r a tpe ortū solū
 q; ad midiem cessat. Qū senescit
 elongat rostrū ei sup; ita q; re
 curuitate attingit labz inferi.
 Sicq; fit ut apire rostrū non ua
 lens fame r inedia moriat. Nec
 enī rostrū allidit petre sic āgla
 nec excutit sac in cōmodū r idō mo
 rit. Si aut si hoīem n̄ uidit libe
 ter in tūa gōditur r h̄ ppē pond
 coepis. Vn̄ r a quibzda gradipes
 appllatur. Ex p̄mitator. Vultur
 tardū ē. q; agne enī carnis auis p
 petes uolat h̄re non potest. Si ui
 derit pullos suos oī ipinguari
 dolet. Qp̄ illos rostrū in pedib;

uulnat ut sic eos efficiat maculen
 tos. Vultū dū uolat si cadauer rel
 pnat ad eū cadauē se deponit r
 quia indifferēter ad omē cadauer
 inclinatur pda r laqueos n̄ curat.
 Sicq; facili in manū puenit uena
 torz. Vultū pugnat cū herodio r i
 ipm ruit. S; cū herodi agilis sit
 cū impetu ruenti cedit. auisq; s
 uida se retinē non ualent semet
 ipam occidit. Pugnat ē cū p̄tra

co r cū alijs auibz. Qd ei supfluit
 de cibo in nido reponit. ut in se abet
 r pullos qm̄ abū de facili n̄ accipit.

Felencides de felencidis. exom.
 Auē sunt ut dicit plinū. Qp̄
 suffragiū p̄abz adeo expeunt iōle
 montis dadm. cū a locustis fruges
 illi deuastant. Veniunt ḡ ut cal
 sine credit uillu da depopulant
 q; locustas. nec tū unde ueniunt q
 ue uadant cōptum ē n̄ cū p̄sidio
 eoz indigent hoīes tū illi. *Ex p̄mitator*
liber de auibz. Inapiunt capla
de monstris marinis.

De abyde. .i. De cocodrillus. .v.
 De habunc. .y. De caab. .vi.
 De beluū mōstrū De cricos. .vii.
 osit scdm̄ plinū. De celechi. .viii.
 De barchoa. .iiii. De chilon. .ix.

De canibus ma- ^{xxvii.} De nereidib.
 rinis. ^{x.} De nauicilo.
 De ceruleo. ^{xi.} De orcho monit.
 De ditione maris. ^{xii.} De perna. ^{xxviii.}
 De delphinis ma- ^{xiii.} De pistris. ^{xxviiii.}
 rinis. ^{xiiii.} De platanistis.
 De delphinis mi- ^{xv.} De polyo. ^{xxviiii.}
 noribz. ^{xvi.} De terra maiori.
 De eq. maris. ^{xvii.} De terra minoru.
 De cignu. ^{xviii.} belua. ^{xli.}
 De eq. fluminis. ^{xviiii.} De sirenis. ^{xli.}
 De exposita. ^{xviiii.} De falla. ^{xliii.}
 lua. ^{xviiii.} De sanctis. ^{xliii.}
 De helcho. ^{xviiii.} De teludine in
 De focha. ^{xv.} die. ^{xli.}
 De fastaleon. ^{xxi.} De tigno. ^{xli.}
 De galalcha. ^{xxii.} De tigno pona.
 De gamanez. ^{xxiii.} De telto most.
 De gladio maris. ^{xxiiii.} De torcuca maris.
 De ypothamo. ^{xxv.} De uacca maris.
 De koki. ^{xxvi.} De uiculo marino.
 De kylion. ^{xxvii.} De redwis. ^{li.}
 De karabo. ^{xxviii.} De zydracho. ^{liii.}
 De laligine. ^{xxviiii.} De zycron. ^{liii.}
 De ludo lac. ^{xxv.} De zypio. ^{li.}
 De monachis ^{xxvi.} **Explicunt capla.**
 maris. ^{xxvi.} **Inapto liber. vi.**
 De monoceros ^{xxvii.} **De mostis mari**
 qd est unucon ^{xxvii.} **uis. Et notandu**
 maris. ^{xxvii.} **q. differit int se**
monstra marina et pisces.

Alydes aial **De Alyde.**
 mariu e **Capitulu**
 ut dicit aly qd **pmu.**
 pmo e aqsum y nu
 tritum e in aqua
 salta est. Den hui aialis forma mu
 tat y fit aloba y tunc exiens aqum
 nutrit in tra. Tunc mutat etia
 nom eius y uocat aaldis y in h mi
 ru est ut cu ipa corpus forma mu
 tat y ipa moy naca mutat ut p
 in aq. Den uita ei yllucec in tra.
Et h ro q sedm dispositoes mbroz
 y foeme habitu y ipa etia in mozi
 bz uita mutat. **De habune. y.**
Habune monstru maris e ut
 dicit aly. Hec aial omibus
 marinis beluis gulosi est. Viue
 pda y qd comedit utitur ei in
 crassitudine corpus sui. On fit ut
 extendat uenter ei ultra exstima
 tione y debita qntitate sedm mag
 nitudine corpus sui. H aial cum
 aliqd picin times abscondit ca
 put suu intra se h m. Recolligit
 eni mbra sua in se sicut hircus.
 Atco eni crassu y pingue e aial q
 pelle y carnes suas hrens replicat.
 y abscondit int se extremitates
 corpus sui ita ut n appareant. **Sx**

ritu h ipm n facit aliqu sine de
trinito sui. oportet em in tm tanz
ut du sibi uidit aliqd picm in
mine caput suu intra corp suu
abcondit. r cu senserit n lavari
picm nec abscede bectia que in
infidys later neq qm retrahit ca
put foris q int' abcondit. sz cum
fame affugit carnes ppas deuo
rat magis eligens in pte absumi
q preda sca beluis in toto columi.
h cont' miseru hoem q cum ui
det sibi corpus ul' aie picm imine
p suedine ul' peculantia pinguit
corpis. n dat opam in consupcoe
ppe carnis p ieiuniu r abstinem
tiam cibi r pot' ut mundu ul' car
ne ul' demones sue salutis inadi
atores culcet. Videm em cercallie
q p abstinencia corpalem hoies
picm mortal frequiter euadunt.
So ydropisum p abstinencia po
tus. febres r mltas alias infir
tates p abstinencia cibi. Aial isd
caret stomacho. r ido qu coedit
mktu inflat uentre. r cu apli
extendi uent' non potuit eicit
piscis p os. r hoc defacili qa os
ei est uent' contiguu ita q collo
caret sicut r ceta aialia maris.

L Alls em piscu collu ho. *de beluis*
B elue sunt ut *mostruosus te*
dicat plini in *cund' plinuu uy.*
orientali mari tante magnitudi
ut illiceant turbines ac pocllas
ab imo utant maria. pullacateq
neblas cu fluctibz uoluant ita
ut in hystozyl refatur qd magn'
alexander classe aut alio n qm
hostiu obuia contru agm adusa
fronte dicit. *de Barchora. uy.*

B archora ut dicit ary al' mari
mu e. r comedit pisces puos.
Orificu hui aialis e os fori omi
ore aialis cui libet. qm si accipit
lapide in ore suo frangit eu. h al'
qngz exit ad ripa. r hbas depalat.
r cu oportet ipm in aq reuici r sub
migi aq ne cutis dorli ei a sole desic
cetur r n possit se flectere ad nutu
debtu. Comphendit h al' a pilla
toribz p paruos pisciculos qs filo ut
uos consuetos in mari picunt.
Pisceli uo effuge n ualentes sz in
simul fluitantes pda aialis mor
sibz patent. At ipm al' post aliu
insglutare labreans incim occupa
t' dephendit. *de Cocodrillus.*

C ocodrillus al' e qdrupa ut
jacoby r solin' r plini dicunt

q̄ in tra r flumie equiter uah. p̄
 diem in tra frequēti req̄scat. r hoc
 adeo imobilit̄ ut n̄ consuetudinem
 bestie p̄gnoscat eam mortuā cre
 das. Hyatu aues pabli grā iuitat̄.
 Soct̄ ū in aquis comozat̄. Iſt̄ o
 ua uclut anferū que in tra pro
 fero ibi salz ubi fluuū exubans
 n̄ possit attingē. In fetu fouendo
 mascul̄ r femiā uicē seruāt. Hec
 bestia plūq̄ ut dicit̄ Jacobz ad xx.
 cubitos eualeſcit. maxia pellis
 firmitate q̄ clipeo munit̄. Lūs
 caret. Hyat̄ oris ei usq̄ ad aures.
 Maxilla mouet sup̄oſ. Max̄ h̄
 horribiles r tenaces. Hā sup̄at se
 pestinat̄ seriet dentaū. Hyatu ḡ
 oris inuitat aues pabli grā. Ocu
 lis aut̄ clausis se dormire simu
 lat os patuū r ap̄tū h̄ns. Quet̄
 autē q̄ ad escam descendentes e
 os p̄mit̄ r t̄ul̄ gluat̄. Et in hoc
 siḡt̄ usurarios q̄ egentes r paupe
 res m̄tatores inuitant ad mutu
 um. ul̄ p̄ncipes q̄ uillos suos i
 uitant ad lucrū r postea sup̄ta
 occōne eos inhumanit̄ spoliant.
 Unguū inanitate cocodrillus
 armat̄. In hyeme nilm̄ abū ca
 pro. Non solu aialibz. s̄ r hōibz

infest̄ est. r tū ut dicit̄ exp̄m̄ta
 tor. cū hōim̄ occidit luger̄ eū. Co
 codrillo auulso corde p̄tea aliqu
 tulu uiuit. q̄ utiq̄ ē com̄ om̄e
 aial̄ q̄ uitā h̄ a corde. Carnes ip
 sius manducant sarraceni. De
 stertore ei unguentū fit. On̄ ue
 tule r rugose m̄trices faciem su
 am pungunt ut laxa pellis i pla
 nū extendat̄. r appareant pulchri
 ores. s̄ neq̄m̄ fuscāt̄ color p̄sue
 rat in longū. Nam ubi sudor ul
 aq̄ obſcota unguenta p̄cigero
 flauelcit ad ultim̄ color in faae.
 pallozq̄ condensior possidet oblin
 tam. r hoc utinā semp̄. s̄ malo
 suo concepta ex unguine nigredo
 ad lauan̄ta fugit̄ aquay. stat̄
 q̄ reuitt̄ in cutē solitā aram̄ta
 rugay. In flumie nili ut dicit̄
 ysidorus r in fluuio cesare pale
 stine plusq̄ alibi inueniuntur
 cocodrilli in fluuio q̄dā palestine
 ut dicit̄ Jacobz. Cocodrilloz belue
 sunt. r h̄ occōne sunt duo spes
 nobiles in eisdem p̄tibz dn̄ant̄.
 Cūq̄ un̄ sp̄m̄ doleret consortem
 dn̄y fecit̄ afferr̄ cocodrilloz gen̄
 in fluuio. ut q̄ palam occidex
 uēbat̄ ex consuetudie balneant̄

in fluuio clam frem monstr uoca
 vent. Transit eps in tea sedetq in
 uid h. fa inemor i ripa fluuuy.
 Hec mora iopinace litrozi irrepit
 monstru. coprehensu qz sedente
 laeat r occidit cadens miser in
 laqum qz recendit. Hanc belua
 ut dicit plini. saciatu piscabz r
 semp esculento ore in litroze sop
 no data pua suis qz crochilos
 ibi uocatur. In ytalua uo rex a
 uiu. inuitat ad hyacu pabli sui
 gra. Os pnu scalpit. mox deces
 r int fauces. Demu ut celu aliq
 imilla erodit auie. Sz qd in abu
 confert ta pua auis ta magne
 belue n solu illud qz pde pacuit
 r rapina fuit. Sz quide cocodril
 lus iniqs pncipes signat quoz
 os sunt magni pdtozes qz ore
 pace ferunt r in corde malicia.
 Dentes uo: uillia sunt. q paupe
 res spoliant. Fauces u sunt. se
 cetroz consiliarij. Ad hos omi
 miser aliqn rusticus uenit q
 ambit uillitatione. r oibz de
 suo tribuens atqz pmutuens
 ipeccat ingssu. Hec mora u saq
 am se credit non solu in hyl q
 rapuit. Om etia suis omibz spo

0907

liat. Genl hominu est huic belue
 natalit adula r inimica circa
 nli fluminis ripas ab insula.
 in q habitant cyneri appllati.
 cyensura h gentis pua e. Sz ani
 mosa adulus has beluas. Solum eni
 audent inatate flumi nli in q
 habitant cocodrilli. saluunt qz
 sup dorsa eoz r eos equoz mox
 ineqtant. Hyantibz g beluis re
 supinato capite seltores dextera
 leuaqz claua in ora hyantiu
 qh p freno tenent r in tram cap
 tuos agunt. Ac uoce r sola terri
 tos cogunt euome recent absup
 ta coepa. Quidam h aiul sicut ur
 su semp crete crediderit.

de caab. vi.

Caab al' marinu est ut di
 cit arz puos hns pedes re
 pectu coepis sui. qz utiqz mag
 nu est. pedes ei pedibz uacat si
 miles sunt. hnt aute unu pede
 longu quo utitur loco manus
 in omibz qm p ipm accipit aba
 ria r reddit ea ori suo. r p ipm
 eradicat qz uult. Et est pes ille
 creat' cartilaginofvs offe carti.
 Cum natat in aq spirat in ea.
 Sz spirando atchit aqz hancicu
 i corp suu. r cu ea aq repletus

fuit recurrunt ad aerem eicit aqua
 sic respicit. *De Cricos. viij.*

Cricos al' marinū est ut dicit
 ar. fissuras duas hē in ex-
 mitate pedis q' faciunt tres digitos
 cū unguis tribz. Pedem dextrum
 puū hē pedem sinistrū magnum.
 p' hoc cum ambiat fero tocu
 corp' suū sup sinistrū pedem. Cu
 al' cū testea ē leuis. nig. r in ali
 quibz pelz rubea. Cū cūq' rei ad
 herere fore applicatōe ad hoc. Cū
 fuit ether clar' erit h' al' absolutū
 r ambliabit. r cū mouebuntur
 uenti applicabunt lapidibz r q'el
 cet r n' mouebit. r hoc mirū ual
 de uidet' q' dano tpe hoc al' pote
 state sui hē respectuoso autē cū
 p'ore infirmitat' r debilitat' in corpe.
 Cricos monstrū maris dissolutos
 scilicet iuuenes sigt' qui pedē dextrū
 idest amorē q' ad deum ul' ad pa
 trices suos hē debent puū ul'
 nullū hūc. cū ubrosis amoribz i
 hiantes puellas circūueniunt.
 r eis aīo fortis adherentes q'cūq'
 etiā ille sunt. pot' deū pentes r
 p'imos offendere uolunt q' nō
 suā fallaciā excusantur. Cūal' i
 opinū fallacie q' amorē dnt

testea ē idest leuis. fictilis disso
 lut' r niger. idest turpis rubedi
 nē p'ci trahens. fissuras hē duas
 in pede. q' tres unguatōs digitos fa
 ciunt. h' est duas intentōes malas
 in amore fallendi r dehonestandi
 quibz puelle decepte tripliciter
 spoliant. castricac' salz honore
 anime r rebz si. q's uicm possunt
 subtrahere. *De celechi. viij.*

Celechi al' marinū est ut di
 cit ar. q' p'ter alia maris
 ul' terre mont' in sua matrice
 oua gnac' q' cū debito tpe i ma
 trice foca fiunt exiunt ex eis uer
 mel. Quos cū pepererit accipiūt
 fer' p'fām formā r fit al' macedi
 bli celeritate t'pis post p'lu penaly
 silē. Hoc al' dormit grauit' ita ut
 capi possit manu. h' autē hoc al'
 ce magnū respectu sui corpis r ē
 tū r uolūtu ualde. *De chylon. ix.*

Chylon al' marinū est ut dicit
 ar. hoc al' int' omia genera
 aliū non pascit h' cibāt cū ab
 hūiditate sua. q' exit ab eo. Est
 autē ipā hūiditas uulsofa qm
 ipm al' sola in nutrimentū sui su
 mit. nū fit ut h' al' semp' ieiuni
 um sit. r tū corpe ualidū. In se

minis uidentur plus posse differre
 iuniorum ut non cedant per multos dies
 quam in uiris. et per superfluitates.
 humidas et uiscosas. quibus magis humi-
 dantur femine quam uiri. *De Canibus ma-*

Canes maris belue *rius. x.*
 marine sunt. ut dicit plinius.
 afflatu et hostilitate terribiles. hostes
 enim sunt omnium animalium quae eis uer-
 bibus cedunt. Robustissimos habent hu-
 mos clauorum in formatas. Venantur
 per mare in latitudine et greges piscium
 in similitudinem canum in terra uenantium
 feras. excepto quod latrare nequeunt.
 sed per latratu afflatu habent horri-
 bilem. Igitur in sequentes piscium
 greges ad loca eos angusta coar-
 tant et sic in coarctatos certorum mo-
 te gulantur. Piscatores uero notant
 res loca in quibus absconditi pisces
 a fuga latebant. ueribus capiunt
 circūclusos. Haec belue difficulte
 mittere uidentibus. configi possunt.

Ceruleum *De Ceruleo. xi.*
 ut solum dicit monstrum est
 noie et colore et colore quod ganges flu-
 uii educat. haec bestia habet ^{brua} drachia
 longitudinis cubiti non minus seua.
 Hoc monstrum admodum robustum est uiri-
 bus ut imanes bestias ad portum

uenientes moribus. cōphensas be-
 is rapiat in profundum. *De drachone*

Dracho maris mon *maris. xii.*
 strum est crudelitate horridum
 in similitudinem drachonis terrestris. In longi-
 tudine extenditur. sed alis caret. Cau-
 da toruosa habet. Caput secundum magni-
 tudinem corporis paruum. sed hydrum oculi hor-
 ridum. Squamas et cutem duram habet. Pelli-
 fer est piscibus et ceteris animalibus
 maris. Nam pisces uel alii quae monu-
 dente morit. spiritum et hominem si quando
 uulnerit non euadet. Primas habet
 per alios quibus utitur in natando. In-
 scuit magna maris spacia uno
 spectu. et hoc potest robore uirum quod re-
 migitur pinnas. Dracho maris cap-
 tus ut dicit plinius atque missus in
 harenam cauinam sibi restitit mira
 agilitate cauit. Dicitur uolentes
 sanare canis ossium eius. *De delphino*

Delphinus quod *maioribus. xiii.*
 in mari sunt ut dicunt Ja-
 cobus et solum belue species multifo-
 mis. Huius bestiae nihil uelocius pelagus
 habet. Ac si infra restitit os illi foret
 medio pene in uentre. Illis pisci-
 um celeritate illi euadet. sed affe-
 rre mores prudentia nate. quia nisi
 resupini atque conuulsi aliquid capere

aut retine non ualent. cœcis de
 cū p̄cum libat. cœcis autē se
 minis p̄sentibz catulos deuorant.
 h̄ occultant se m̄rēs cū fecibz. Deli
 gunt enī eos tenerrime. r̄ longo
 t̄p̄e ducunt post se. r̄ sub aq̄ secun
 tur matrē. At ubi ad robur eta
 tis fec̄ pueniunt nisi ualidi sunt
 eos etiā m̄rēs p̄secunt. fec̄ delphi
 noz ut dicit ar̄ cito cresunt. Sem
 p̄ cresunt usq̄ ad decē annos.
 Ipi fec̄ decē mensibz cōpletis uene
 rem inuunt atq̄ ip̄regnant. Del
 phini solo estatis t̄p̄e p̄iunt h̄b̄
 no nūq̄. Vbiq̄ fetus alunt. In
 t̄m fetus tenos in fauabz suis
 recipiunt. ora uō non q̄ cœcē be
 lue h̄nt loco. h̄ h̄nt in uentribz. Cō
 tra naturā aq̄taliū soli linḡt suas
 mouent. Aculeatas h̄nt pennas dor
 suales q̄ inhorrescunt erecte cum
 belue irascunt. Cum uō paccate
 fiunt q̄b̄dā receptaculis op̄iunt.
 Sp̄irare eos in aq̄t negant. r̄ uita
 les auras n̄ nisi in aere sup̄o recu
 perare. P̄ uoce gemit̄ illis ē h̄uano
 similis. r̄ hoc q̄a pulmone h̄nt r̄
 uenā asp̄am. r̄ linḡ eoz n̄ est abso
 luta. nec labia ip̄oz pueniunt ad
 distinguendū uocē. Aurez n̄ h̄nt.

h̄ foram loco aurū. Delphinoy
 olfēs nec uestigia h̄nt cū t̄n olfa
 ciant sagacissime. Dormiunt su
 p̄ aq̄s ut possint audiri str̄. Sed
 uiunt in annos pl̄mos usq̄ salz
 in annos centū q̄draginta. r̄ hoc
 exp̄nicator didicit ap̄utatis eoz
 caudis. Acuti fiatu aq̄lonis audi
 re phibent. Austro flante obtu
 rant̄ auditu m̄lcant̄ musica gau
 dent cantibz cybiay. r̄ ubi h̄ audi
 erint gregibz aduentant. Arrio
 nē cyhare dicit ar̄tū h̄oem m̄cti
 cere nautis in mari parantibz ob
 tinuit ab illis ut prī canet cy
 thara. Ad cuī cantū delphinoy ḡ
 gibz congregatis cū se recisset in
 mari excep̄t ab uno eū puerū ad
 lit̄. Solus delphinū ut dicit ar̄ fel
 le caret. Delphinū p̄u semp̄ siml̄
 sunt tanq̄ greges. r̄ h̄nt duos cu
 stodes magnos delphinos. Quod si
 un̄ eoz mortuus fuit̄ alij esset̄
 eū sup̄ scap̄las r̄ custodiunt eum
 q̄ aduulq̄ eicāt̄ tempestate maris
 ad lit̄. Custodiunt aū suū mor
 tuū ne ab alijs piscibz cōcedatur.
 Inuicē enī se m̄ro m̄ diligunt.
 S̄n plinio testante narrat̄ q̄ del
 phino capto a rege chare ingēs

Aere

reliquy conuenit multitudo ad portu
 ubi delphin ligat' tenebat'. Quibz
 plangentibz et q' miseratione pot
 centibz rex eū dimitti pcepit. Si
 q's carnes delphini comedit sicut
 dicit expuricator et in mari laps'
 fuit si a delphinis inueniatur
 statim eum deuorant. Si autē nō
 cōdunt eum eleuant sup rostra
 et ad terram trahunt eūq' defendunt
 ab alijs piscibz. Quom' autē h' sit
 ut etiam carnis delphini cognos
 cant. in hoīe uidere nō possū nisi
 et istud secretū nature sit. in quo
 sicut in alijs mltis d's mirabilis
 p'dicet'. Delphinos sequit' alioz
 piscū multitudo. Qd scientes pesca
 tores uenant' pisces ubi illi tēte
 rino. Sub augusto p'ncipe puer
 in capania fragmētis panis p'mo
 delphinū illexit. demū alendum
 se manū illi' credidit. postea cū
 inualuisset puer audacia dolo
 delphini insiliens ab eo uelitta
 tus ē. h' in p'mo mirabile fuit
 uidentibz. h' postremo tamdiu
 inoleuit ut assiduo spectaclo de
 fuerit et miraclin. Post mltos u'
 annos defuncto puo cum eum
 ad solitā ineq'tatōem reuerti mi

nime uidet. expectaretq' ad d'cū
 locū nec ille ueniret ab oculis pu
 blica uulgi delphinū morte int'it.
 hoc mecenat' fabian' et solū lit
 cis cōprehendunt. Apd yponense
 urbē in africa iuxta mare delphi
 n' ab yponensibz pass' est. tractā
 dumq' se p'buir. ipositos q' frequē
 ter gestitauit. p'consul q' affrice
 flauian' cum eū delinisset unguen
 tis odoris nouitate sopit' undosis
 fluctibz uelut mortuus iactaba
 tur. hystoria p'lay. Apud iasum
 urbē babilonie puerū q'dā del
 phinū adamauit. Quē dū p' cō
 sueta colludia recedente impati
 entia sequeret' harenis inuict' in
 hestit. fecit iuxta eandē urbem
 aliū puerū h'mianū noīe p' mari
 na silite insidentē cum undosis
 fluct' necasset puerū delphinū eū
 ad terram reuexit. et uelut fatere
 tur ratū suū penitentiā mox
 multauit. *de delphinis minoribz.*

Delphinoy quoydā ge. *ruy.*
 nus aliud in nilo flumine
 est. quoy docta cristas hūc terra
 cas. h' y delphini cocodrillos stu
 dio eliciunt ad natandū. statā
 tesq' sub undis astucia fraudu

lenta decipiunt et occidunt. Nam
cocodrilloz tenos uentres serratis
cētis secant et intumunt. Cocodi-
li enī in aq̄s uident obtusi. In ter-
ra uero acutissime uident. *De equo*

Equus maris *maris. xv.*
monstrū est magnū ac for-
te multū. Hoc monstrū cont̄ oīa
fero marina monstra fortissimū
ē. Nich̄ q̄ extra aq̄ p̄ ut dicit ar-
s̄ statim ubi natā caruerit aq̄z
carebit et uita. p̄tīm forma equi
h̄t et y in supioribz. Postior uero pars
ei terminat̄ in piscis natura. Si
uit carnibz alioz piscū. In pugna
crudele ē. Et hoīem timet. et cont̄ eū
p̄tiri bella formidat. *De Equulo. xvi.*

Equulus ut dicit michael i
flumine nili monstrū ē in-
gens et ferocissimū in nilo flumine
h̄tans. Cetera et pedes et unguet ut
cocodrillus h̄t. Et multo maiora. Hu-
manaz mortū cupidissimū est.
Nam cū nauis illi in pretu occur-
rent unū pedem in t̄ra figens alio
nauē in ancioei accipiens facili-
me tendit. ul' aliqm̄ inclinātam
ingit. Sū fit ut in locis in q̄bz ha-
bitat hominū m̄titudine imane
p̄dat. Et hoc bonū mundo dat̄ qd̄

h̄ belua rarissima inuenit̄. Sul-
lis instrumentis capi posset n̄ t̄m
reti ferro ex cachenis q̄ ap̄ da-
malcenof in y op̄ fabricatū est.
Captū uero malleis t̄m f̄cis occi-
dit̄. Pellis ei unū cubiti sp̄llicu-
dine h̄t dicit̄. tanteq̄ eē durat̄
ut nullo iacto ul' armata possit
penetrari. *De equo fluminis. xvij.*

Equus fluminis ut dicit ar-
s̄ monstrū est in orientali-
bz p̄tibz forma mirabili. In t̄ra in
aq̄s equiter mane potest. H̄t aut̄
crines ut equus. pedes ei fissi sūt.
et h̄t socialares ut uacca. Et ē lu-
blimis faciei. et caudā h̄t ut porc̄.
Et hinnit ut equus. Et corū ei
ualde grossū. Et intiora ei ut eq̄.
Magnitudo autē eius ut asini ē.

Epo *De exposita belua. xxij.*
ista belua in illa p̄te ma-
ris que iudeā p̄t̄fluens oppido
ioppen alluditur. H̄az beluaz una
ut scribit plin̄. rome allata ē in-
ter reliq̄ mundi mirac̄a. q̄ scau-
rus romanoz maior in edilitate
sua copiosissime p̄parauit. Inue-
tiq̄ sunt in ea belua dentes maxi-
mi atq̄ longissimi. Pinguedo
q̄ cubitoz q̄nq̄. Hac igit̄ iuste

signari possunt. n̄ n̄ dicā p̄ncipes
s; raptores orbis t̄re qui c̄i imā
nissimis deitib; longe lateq; coe

Prodit ac deuorant paupes po
plos r̄ hoz spolis saginati eduli
um fiunt illi qui sc̄dm p̄pham
deuorauit omnē tenuitudinem
babylonis. *de Helcho. xxx.*

Helchus al' marinū ē ut dicit
liber rerū. utculus. s. appel
latū. pilosam h̄t cutē. albis ni
grisq; distinctioymacis. De hoc
autē animali aliud mirabile
f̄tur q; ip̄o mortuo r̄ excoꝛuato
pilus in pelle quodā naturali
instinctu ubiq; fuit p̄t̄ ma
re se h̄t. se h̄t r̄ pilus. Nam r̄ si
turbatū mare exurrexit in flu
ctus similit̄ r̄ pilus erect' exur
git. Si uō mare pacificatū fuit
sternit' in planū pilus. Sic dep
hendit' stat' maris in re inten
sata r̄ morticina. plinū. Sic pa
rit in t̄ra pecudū more p̄t̄ nū
q; geminis plures. Educatur f̄c̄
r̄ lactat mānis. Nec aū duode
cimū diem deducto in mare. In
t̄ficiunt' difficult̄ n̄ capite eliso.
Ip̄s in sono mugit' ē. nullū al'
guozū sopno p̄mit'. *Indextis*

p̄mis quib; utunt' in mari uim
sopniferā inēe dicunt in sopno ali
cui subditam capti. *de foeha. xxx.*

Foeha bos marin' ē ut dicit ex
p̄mator al' fortissimū in
suo genē. Non mutat de faq̄li su
um locū. s; sic semp manet ū cū
natura condidit. Quāl' ar̄bsum r̄
iracundū est. nec tū ad alia ani
mātia. s; suis domesticis. ar̄.
Pugnat enī semp cum femiā suā
quoaduisq; inēficiat eā. Inēfectā
uero eicit a loco r̄ supducat aliam.
Nec sic cessat supducere femiās q̄d
uisq; contingat eū p̄pria moꝛte de
fungi. ul' a femiā suā separatum
inēmi. Hui' p̄mit' emuli filij
uiuunt rapina. *de fastaleon. xxxi.*

Fastaleon monstrū ē maris ut
dicit ar̄. s; nich' monstruosi
tatis h̄t in moꝛib;. Cum enī cum
c̄ta maris aīalia sibi inuicē adū
sant' r̄ se inuicē comedunt solus
fastaleon hui' crudelitatis inu
nis ē. r̄ h̄ tō. fastaleon enī carnē
om̄ino non comedit. s; uiuit her
bis r̄ occis quib; uiuunt cetera
aīalia q̄bus excepta carne q̄ n̄l̄t'

de Galalca. xxxii. / abhoiā.
Galalca aīal' ē marinū ut

dic' ay. q' ext' more omium aiāli
um consuetudinē h't. hoc al' conse
serit fetus suos in alio uiuē ext'
h't eos de uentre suo n' expectans
debitū temp' pariendi. At ubi fet'
percipit siq'de ad uicā matris eos
inuenit relinq'te foris. Sin autem
reponit eos in matricē r' sibi reddit
ut foueat. *de gamanez. xxvii.*

Gamanez monstrū ē ut dicit
ay. q' in aq's fluminibz ma
net. Mas ist' monstri maximā sol
litudinē h't circa fet' suos. femi
na autē negligit eos r' recedit sa
gat' q' p' aq's. Tunc mas pietatē
li mo' circa fet' stat iuxta fetus
suos q' usq' crescant r' habeat pot
statē fugiendi adūsarios pisces.
Inimū ū pat' edificat circa fetus
op' quoddā quo iuuentutis t'pē
ruent. Et autē adūsary t'rean
t' uociferat fortit' r' ē sollicitus
omī t'pē circa eos. Quod si illo t'
pore contigit eū casu retia inci
dere fortissimis dentibz suis re
tia scindit r' auolitate poti' eua
dit ipō t'pē sollicitudis q' fortitu
dine q'm desidio aiāt ad robur iso
de gladio maris. xxviii. l'itū
ladi monstrū marinū ē ut

dicunt plini r' ysidor' are nomen
h'ns eo q' rostrū h't acutū ut gla
di' quo nauel p'follas mergit. *de*
potamū ut dicit. potamo. xxv.
plini belua sibi in n'lo fluminē
habitat r' in t'ra nascit'. In aquis
r' in t'ra eq'iter potens ē. Est autē
plinq' maior elephantibz. Rostrū
h't relupinū. Sngues vitidas. Cau
dam tortuosam dentes purigine
os r' aduncos r' ap'roz dentibz sicut.
Dorso ū hinniū ueluti equus q'
atibz segetes depascit ad q's p'git q'
retrogradiens. ut fallente uestigio
reuerenti nulle perit' insidie. Hec
bestia cū nimia saccitate distendi
tur. Harundines recent' celas au
dissime petto ul' spinay acumina.
int' que ea diu uolucāt. quoad
usq' eaz in cisionibz uena queda
in ceure uulnereō. ut minucōe
sanguinis macereō. Libertius
p' cecis p'abz corpis in pedibz uul
nera reapit. Plagā uultus dili
gent' curat. quo ad usq' uuln' ⁱⁿ ci
catrix ducat'. In p'abz indie pa
pue repiunt'. Dorso in penetabilis
ē nisi cū aq' madet. ex ei' cute co
ornant' haste. Hanc beluā cum
q'ncz cocodrillus scaur' romanis

rigneat

X

Lusby intulit ut dicit plini. *de*
Koki al' marinū *koku. xxvi.*
 Et ut dicit ar. manet autē
 in terra sicut in mari. In aquis
 spirare non ualeat. Dormit ppe
 mare sup' terrā. r ubi maior ps
 mansionis sue ē. sibi p'it fetus
 suos. p'it autē duos ul' tres. In
 partu exit cū fetu sedina. r p'
 ei' exit omni' q'ē sicut hōis. Tran
 sacto autē die duodecimo post
 p'itū sequit' fet' mrem suā ad
 mare. r h' in die m'itocient' r h'
 decausa ut assuescat fet' mari
 nis aq's. h' autē hoc al' ma
 millas un' lactet fet'. Carciliagi
 nosi corpis ē. ut sepia r ossa mi
 n' robusta debito sint. vñ sic ut
 ifirmatis aurib; aliqn uix a
 bulare possit. r se in pedib; sul
 tentare. Ambliatio g' eius ex ui
 gore h'ē pōi' r leuitate corpis ē.
 q' ex uirgute. Difficili' mōimū
 potest n' cū malleis. Vox ei' sic
 uox tauri ē. r h' marie cum
 incūat. Jacta femine koku si
 cut natura mulieris. r in uen
 tre ei' inuenit' uirga formata
 ad conū. Dentes h' acutos ual
 de. Caudā parua' ut ceru' r enes

ut uacca. In uentre ei' sanguis n'
 ē. r h' rō. Due uene q' sub renes
 ramificant' in eis n' pueniunt
 usq; ad uentre. Et idō uenter
 hui' animalis caret sanguine. Ecce
 in uō m'bra corpis sanguinem
 hnt q' nūqm' ingelat'. Quoz
 pedes h' hoc al'. r hnt inflexio
 nes digiti quinq; in utroq; p'e
 de. r fig'a pedis ē figura caude
 piscium. *de kyllion. xxvii.*

Kyllion al' marinū ē tatis
 mirabile ut dicit ar. In q'
 natura ul' errasse credit'. ul' ut
 sui ordinē imutasse. q; absit q'
 errasse credat' natura. Cuncta enī
 bene disposuit. r unicuiq; rei ac
 aut q' rectū r iustū est. Scia
 cum omib; animantib; t're tam
 p'uis q' magnis epas in dextro.
 splen uō posuit in sinistro. In
 kyllione tñ splen in dextro. epas
 ū posuit in sinistro. *de karabo. xxviii.*

Karabo ē monstrū. *xxviii.*
 magni maris q' gabari de
 ctur sicut dicit ar. hui' genis
 monstra tūc se fortissime pug
 nant uelut arietes. munitur
 q; se multitudie socior' p'ct adū
 se. vñ frequēter uisi sunt ambu

lare sicut greges ad inuicē bella
parant. Fumo autē quatuor de
caulis bella in aiantibz. Est p̄ma
causa naturalis supbia q̄ in om̄i
aiante dnatur. Geda causa ē p̄p̄
q̄ dimicant cibz. Tercia cor. Et
ta fec̄. p̄ fecibz enī int̄ se dimicat
diuisi genis aīalia. sicut gallinā
cū miluo. r anseres cū cornice. ka
rabo fedetur cibo stōre r luto uiuit
r idō al' ponderosū est. r cū fundit̄
uent̄ cū multū de luto inuenitur
in eo. karabo cauda h̄c latam. vñ
fit ut qñ pugnat leuē iuat se.

Luligo *de lulligine .xxix.*
monstrū ē sicut andelū dīc. adeo
mirabile ut naturā in h̄ lullisse
certi credas q̄ h̄ creauit om̄ibz se
marinis beluis p̄ferendū. h̄ enī
al' squamosū cute cum gregibz
piscū seruat̄ p̄funda maris. Cū
uero aq̄s maris fastidierit eleuat
se cū alis p̄nigis q̄s illi in hoc
natura dedit r cū uolucibus
scandit̄ echa. Verūcū eleuacū
in aera monstrū istud uentoz
stat̄ sustinē non potest. h̄ post
modicū ubi uentis concutit̄ obui
is ad aq̄s redire cogit̄ r relabitur
in p̄fundū. *de ludolac. xxx.*

Ludolacia al' marmū ē nata
r forma ut dicit̄ aq̄ ualde mira
bile. Alas q̄tuor h̄c ita dispositas.
Duas h̄c in facie r duas in dorso.
quibz mīn uelocitate nict̄ de
loco ad locū. quocūq; eam ip̄a uo
luntas ipulit. *de monachū maris.*

Monachi maris mon. *xxx.*
stra marina sunt ex re no
men habentia. In mari britāico
huimodi aīalia habitant. forma
piscas h̄nt in inferioribz. In superi
bz uō sp̄m ex pte humanā. Cap̄
h̄nt in modū capitis monachi re
cent̄ rasi. coronā desup uasā r can
didā. circūq; nigrū circa caput
sup loca aurū in modū circuli
qui relinquūt̄ ex crinibz in capi
te monachi. ut dicit̄ in m̄ta am
plitudinē distenti. monstrū istd
libent̄ allucit̄ hoīes sup ripas ma
ris ambulantes. ludit̄q; corā eis
r saltibz appingit̄. Si autē uidit̄
hoīem in suis lusibz delectari gau
det. r tanto magis ludit̄ in sup
ficie aq̄. Si autē in ammiracōe du
ctū appingit̄ uidit̄ hoīem appi
quat r ip̄e r si datur facultas
rapit̄ hoīem r thicō in p̄fundū.
sicq; ei' carnibz faciat̄. faciem n̄

hō in toto salēm hōi. q̄a nasci si
mle p̄isa hō. os q̄ naso continu
um. *De monoceros q̄ ē unicom*

Monoceros mō *maris xxxv.*
marinū dicit̄ ut dicit
liber rerū. q̄ are nom̄ h̄v̄ potest.
monos enī unū. ceros cornu int̄
p̄tatur. Vñ monoceros belua u
nū cornū dicit̄. Sicut enī in terra
seuā beluā unicornē script̄e refe
runt. r̄ horridū visu cornu ma
ximū in fronte h̄nt q̄ utiq̄ na
ues obuias penetrare ac destitu
ere possit. r̄ hominū multitudine
p̄dere. S; in hoc pietas creatoris
genū humano consuluit. quia
cū tardū al̄ sit creatū respectu
crudelitatis. naues uiso monit̄
possunt effugē. *De fereidū xxxvi.*

Fereides sūt belue marine
sunt sicut dicit̄ plinū. Hec
sunt toto corpe hirsutis hirsute.
Hincq̄ aliq̄ sp̄m̄ formatā cum
hōie. Hanc aliq̄ cū imitacōe con
ditionis emori debet audire p̄cul
ab accolis gemit̄. cuius r̄ plant̄.
fateō q̄ tristitia mortis necessi
tate amarā ēē mortalib;. Hac
miser. ā aiām signū credim̄ q̄
simulare rationis effigē gere

bat cū hōie. S; hirsutis flagiti
oz hirsuta in extremo uite a de
monib; exire cōpellit̄. r̄ hanc du
biū q̄n̄ tristis ac pauida clamer
plangit̄ q̄ frustra p̄tuit̄ inen
dis deputanda. *De flautilo xxxvii.*

Flautulus monstrū ē marinū
ut dicit̄ plinū. Principium
inter marina miraculū. In summa
cōpis puenit. ubi se absorbens e
missa p̄ fistulā omī aq̄ exhorret
se sentina ut facile nauiget. post
ea duo yma retorq̄ns brachia m̄
brana int̄ illa mure tenuitatis
extendit. Q̄ uelificante m̄brana
ad auras libas cetisq̄ subremi
sans brachijs medio se cauda ut
gubernaclo regit. Si q̄ uero inter
uenit pauoris molestia. hausta
se aq̄ demergit. *De Orcha monstr.*

Orcha monstrū ma *xxxviii.*
rinū est ut dicit̄ plinū. cui
ymago nullā representacōe exp̄mi
potest. alia q̄ q̄ sit carnis imense
moles. Hec belue balenas idest ce
thos sūū odio p̄secunt̄. Dentib;
autē truculente irrupunt scete
ta cethoy aut uiculos illoy aut
fetas etiam balenas aut etiam
gūdas. lacantq̄ mortu. Ille uero

X

1702

xxi.

ad fixū immobiles ad repugnan-
 diū merces ⁊ pondē suo onerare.
 ⁊ p̄m̄it̄ inualide solū auxiliū
 nouerūt in mare altū p̄fugē ⁊ se
 toto defendere oceano. Econt̄ oz
 che belue in malicia p̄tinaces oc-
 cere labrant fugientib; se secp̄
 opponē ⁊ incautas angustiss̄ tru-
 cidare in uada urge. facis illudē.
 balenis quidē signū credim̄ aīas
 innocentes ac simplices boni ac ma-
 li parit̄ inexptes que cū ad confortiū
 tonoz perueniūt ⁊ secreta se-
 questrata q̄ a mundo uita ducē
 cepit̄ ac inguēscere fetu tonoz
 opum a timore dei concepto stati-
 orcha illi infernalis diri gurgi-
 tis monstrū diabolus eas p̄sequi
 diuisis agratōib; tēptationum
 aggreditur ⁊ nunc angustiss̄ pau-
 peratū nunc in uada luxūe urge
 nunc sacco pericō que ē ordil du-
 ritia illudē tēptat. At ille inex-
 te misere p̄ orōnes ⁊ ieiunia aut
 p̄ confessionē frequenti cordis e-
 mundatōe resistere nescientes
 ad mare magnū ⁊ formidolū
 desp̄atōē fracte refugiunt. Pri-
 moq; fidē castitatis sponsatā
 xpo ueritatem facientes preda

liberi fiunt ali' antiq̄ neq̄tie cru-
 delissimo monstro. *de p̄na xxxvi.*
Serna al' mariniū ē q̄ al' mō
 struosū ac magnū ē ut di-
 cit andeliū ⁊ nascit̄ ostreaz mo-
 re int̄ conchas q̄ conche colorem
 hūt ceruleū. hoc monstrū in cer-
 ipas conchas uestit̄ uelle nobilit̄
 simo fuluo nimis ac ruculo. dñi
 conficiunt̄ uestes p̄ciote in decore
 ⁊ ornatiū uiroz ac muliez. p̄pla-
 enū capitis fiunt ex hys q̄ cedūt
 in ornatiū ⁊ luxū feminaz. Sic
 duplex ministriū hñtur uella
 p̄dicti aīalis ⁊ cedunt in usus se-
 xus utriq;. *de p̄na xxxvii.*
Alter ingens belua ē ut dic̄
 plini. In illa p̄te oceani q̄
 gallia respicit. h̄ tante altitu-
 dinis ē ut attollens se sup fluctū
 ingentis colūpne similitudine
 p̄ferat. altiorq; nauū uelis di-
 luuiū quoddā eructuans pauca
 faciat fluctuantes. Hanc beluā
 uē beatissimū dñm augustinū
 q̄ recte colūpna fortissima ⁊ al-
 tissima in domo dei ceteris expō-
 torib; supercellit̄. doctrinazq; flu-
 entia sup̄abundant̄ eruduat̄
 totā eccliam irigauit. fluctu

Rosa de
 velle
 re

antes q̄ hericos ipocunis cre-
brisq; disputatoib; cōfiteauit.

Plata de Platanistis xxxvii.
Nulle belue marine sunt ce-
ste plinio. q̄ in gange fluuio in-
dit nascunt. Rostrū hūt delphi-
nū. & caudā sexdedi cubitoꝝ in-
longitudinē hūtem. hūc locie
sunt belue q̄s stracios uocant. b̄
chys binis. hūc uires tantas i-
elle dicunt ut elephantes ad po-
tum uenientes moestib; iheret.

& eoz p̄mulsades abstrahant.

Polipus de polipo xxxix.

Polipus ē ut dicit plini qui
pedib; manib; q; brachialib; u-
titur. hūc tantā uirtutē hēt in
brachys q; nauatā de nauī ali-
q̄ incaute stante uī rapit &
trahit in mari. eūq; carnib;
faciat. Carnib; eū libentē
uelat. In mari iuxta uene-
tiā frequēssimi sunt. hūc
cauda bisulca ē & acuta fistu-
la in dorso q̄ mare t̄mittit
eamq; in dextera. in sinis-
tra p̄cem cū uoluit t̄stert.
Atat oblic in caput q; p̄e-
durū est. Adherent sup̄m̄ sca-
pulis ita ut auelli neq̄ant.

Soli piscū in sicū creunt. Polipi
hyeme coeunt. p̄iunt uere. Qua
tanta fecunditate faciunt ut ma-
ri n̄ possit testa hōis occisi. t̄nt
ferunt a p̄grinantib; & excludū-
tur. Polipi in t̄ram uō capite
coeunt. Polipi sedent sup̄ oua sua
& incubantes q̄ cancellatis bra-
chys camera faciunt. Non potest
petris auelli polip. Cui si res fe-
tida amota fuit ab eī odore p̄-
n̄ refilit. Vescunt conchay carne
q̄s complexu frangūt. Itaq; p̄ia-
centib; conchis & testis cubile eay
dephendit. Hoc astu etiam con-
chal decipiunt. Conche usu sen-
sūq; carent. p̄ter hoc q; cibo sen-
sificant & fugiunt p̄ictā. Itaq;
dū conche aptas se dedint in-
diant polipi. Accepto autē saxo
ut dicit plini & ambrosi accip-
magis basili uī tenacit affi-
gunt. & ex eo saxo umbra sibi
faciunt cont̄ pisces. Dū ergo
nota n̄ p̄cauent pisces & saxū
tūm uident inueto polipus
lapide reclusionē mōdiat con-
chil & sic grassant̄ exhalit̄q;
carnes. Polipi binis m̄sib; con-
duntur & ultra binaci non

uiuunt. Peunt autē tabo r sem
p celeri quia a pte fere n uiuunt.

De serra maior. xl.

Serra marina belua ē ut yfidoz
dicit corpe ingens. pinnasqz hnt
lacuissimas r alas imanes. h be
sta cu uidit nauē uelificante
in pelago eleuat alas suas super
aqz r in continu nauis uelifica
re contendit. Cuiqz stadijs xxx. ul
ecā. xl. aliqua h conata fuit. nec
pualuit. candē labore n sustinet
deficit. Deponentqz pennas suas
ad se retrahit. fluct uero lassā
reportant ad locū pristinū in
pfundū maris. **De serra minor**

De serra minor. xli.

Serra qz aliud belua. xli.
monstrū marinū ē ut di
cunt yfidoz r plini. A re nomen
hē. eo qz serrata crista hē. h belu
a subē natans occulte nauibz
tas in fundo serat ut inente aq
hoie dolosa astucia mgat. r eoz
cadauibz saciet. **De Sirenis. xlii.**

Sirene animalia uocifā sunt
ut dicit phyfiolog⁹ que a
capite usqz ad umbilicū figu
ram mulieris hnt. pce magni
tudis. facie horrenda. crinibz
capitis longissimis ac scalentis

by. Apparent autē cum ferebz qz
in brachijs portant. cyammul
eni fere lactant qz in pectore
magnas hnt. Sicut autē qn
uident sirenas multum timent.
r tunc picunt eis lagena uacu
am r cū ipā lagena ludunt ut
intim nauis pūscat. Hec testa
ti sunt illi. qui eas se uidisse re
stati sunt. Reliqz uero ut andeli
n scribit corpis pte sic ut aqz si
rene hnt. unguetqz in pedibz ad
laniandū habiles. In fine u cor
pis scqz nosas piscū caudal hnt
quibz ut remigis in gurgitibz
natant. Quoddā musicū ac dul
cissimū melos hnt in uoce q naui
gantes delectati r attractati re
soluunt in sopnū. Sopnoqz sopri
sirenay unguibz dilacant. Hec
belue in qbz dā pfundi gurgit
infalis. r aliqn in fluctibz com
morari dicunt. h nulli nauigā
tū sapienti uli consilio obrant
aures suas forat. sicqz immet
tunt ne mortifero sirenay
cantu illiciant ad sopnū. yfidoz
has sirenas n in uitate beluas
h meretrices qsdā eē descripte
q tūseunt deducebant ad oge

stare. Alas r'ungues habuerunt.
 q̄a amor uolat r' uulnat. In flu-
 uis comorant' idest in figu lu-
 xurie. pliq; tñ r' hoc fere omnes
 philofophi. r' r' nonnulli scōz ex-
 positōz sentiunt. cont' yfidorū
 dicent' s'yrenas in uitate mon-
 stra eē marina. Vñ in uitate eē
 credim' monstra maris s; irraci-
 onabilia. Cant' uō n̄ arciatū
 credend' est. ut p' sillabas r' uoca-
 bla distinguatur. s; utiq; indi-
 stinctus arciatis sicut cant' auū.

Salla mō *de galla. xliij.*
 strū maris ē sicut s'yrenes.
 istud quidē monstrū in comari
 andelū philofoph' mane uera-
 cit' dixit q' mare ytalīā r' siali-
 am includit. Sicutis qdē r' oī
 hōi inimicū ē. r' eoz sanguine
 ac carnibz delectat'. Caput uti-
 q; r' ped' ut uirgo formata hē
 sicut s'yrenes r' r' oīs hyatum
 ac dentes horridos r' bestialem
 uerū r' caudā delphim hē. liber-
 rerū opre fortitudis sunt. nec
 facile uincunt' in aq'. In terra
 uō min' fortes. r' ppe ibelles. An-
 delū. hñt r' ille uocet aliq̄tra-
 lū musical' r' carmū r' ipē be-

lue mirifice delectant'. *de scindis.*

Santi quoq; ēca nplū *xliij.*
 ut yfidor' dicit frequētissimi
 sunt. belue quidē cocodrillus siles.
 s; forma mīco minori r' angusta.
 hoz carnibz infecta pocla uim ue-
 neni extinguunt. quident' r' hoc de-
 lue r' pēdantes. obcuratis q; q' spū-
 tur' est uent' carnis. ex alia parte
 fores apūnt. spūq; uillosior cau-
 da p' regūnto ē. *de testudine p̄dit.*

Testudines habet indi. *xlv.*
 cum mare de qz testis capa-
 cia hospicia sibi faciunt hōies. at-
 q; int' insulas rubi maris. hys
 nauigant' ambis ut dicit plin'.
 hec testudines miris capiuntur
 modis. s; maxime cū erede in su-
 ma pelagi midiano in epē immi-
 nent' toto dorso p' cāquilla fluctā-
 tes. Quod uoluptas libere spiran-
 di in tñ fallit oblitcas sui ut so-
 lus ardore siccato cortice neqant'
 ingi. inuiceq; fluctant manibz
 p̄ate p̄dantū. ferunt r' pastu e-
 gressas noctu auide saturatas las-
 tari ac q' remeaiunt matutino
 sūma in aq' dormire. Tunc ad na-
 tantes leuit' cerni a duobz in cer-
 gū ueritur. a t̄io uō laqum in

tū supine atq; ita in tiam a pli
 by trahit. Huius monstru dentes n̄
 sunt. s; rostri margines acuti su
 sunt. s; rostri margines acuti su
 pioresq; ptem infior part claudet
 pxiadū modo. Tanta oris duricia
 ē ut r lapides cominuat. Cocūc
 pecudū more. femē autē non li
 bent nec leuit corcum paciunt.
 Donec ea adūsa mactis ori ei festu
 cam iponit. In tūa egisse oua pa
 riuunt. ouis anserū silia ad cen
 tena nuō. eaq; defossa exē aq; s
 pectore incubant noctib;. Educat
 fetus annuo spacio. Quidam di
 cunt oculis tū spectando foueri
 oua ab hyl. r h; ualde mirabile.

H; res in abdito ē. *de tigno. xli.*
Tignū monstrū marinū est
 ut solin dicit. Caudam hē
 duoz cubitoz latitudis. In ma
 ri fecundat. nec unq; alibi. In t
 ra erit ad paltū. Dextra ripam
 intat. leua exeunt. r h; accide
 putatur qā dextro oclō plus ē
 nunt utroq; tñ oclō habenti.
 Flante aq; lone ripas libenti
 exeunt. Plini. Faues psecunt
 ob curiofitatē uiuendi uela uē
 to agitari. r h; stupore in tū ab
 ficiunt ut tridente quidem in

eos iacto tūre n̄ moueant. h; y
 berno tpe latent gurgitib; p m
 guescunt in tū ut uita longis
 sima sit p tūrenū. In echio
 pra tigni bestie sunt q̄ colore fu
 sco. r geminis māmīs in pectore
 fet lactant ut dicit solinus. *de*

de tigno. xliij.
Tignus *de tigno. xliij.*
 In ponto nascat ut dicit
 solin. necq; enī alibi facit fetū
 r h; ppe aq; s dulciores. Inerat stu
 mina dextro latē leuo au' exto.
 H; pteca creditur qā dextro o
 culis cernat acuti q̄ sinistris.

Seste *de Testeo moll. xlvij.*
 um al' marinū ē q; a re
 nomen h; ē potest. Testea enim
 cutem h; ar. In mari arabico
 nascat h; al'. Cum infirmat' ex
 eo q; calor intus in corpe p me
 dios poros respiracū h; n̄ potest.
 quia spūtitudo ac duricia cutis
 illi h; phibet. cū infirmat' inq;
 aq; s dulces petit r potat ex eis p
 aliqd temp' r mutacōe dulcium
 aq; s efficit' subtilis cutis. r resu
 dat a pūis angustis r conualescat.
 sanacū g' al' reuicitur ad aquas
 saltas. r redit ad p mā dispositio
 nē suam. manifestū est autē

qđ aq̄ dulcis in mari ē r̄ p̄ban sic
potat. Accipiat̄ uas ceruū r̄ clau
dat̄ ex om̄i p̄te r̄ uacūū p̄cia
tur in mare p̄ spaciūm diei r̄ no
ctis r̄ post̄ rep̄ies ip̄m uas aq̄ dul
ci plenu. hoc al̄ maximū est in
mari rubro. *De Tortuca maris. xlv.*

Tortuca maris monstrū ē in
gens r̄ forte nimis ad instar
tortuce t̄rest̄is formata ē. s̄z im
m̄sum excedit̄ ei magnitudinē.
Octo enī cubitoꝝ longitudo ei.
r̄ q̄tuor latitudo. Scutu h̄t tri
angulare ad instar scuti usu
alis. s̄z m̄lto maiore. utpote cu
bitoꝝ q̄nqz. Crura h̄t longa. Un
gues magnos. r̄ digitos in pedi
b; maiores q̄ in leonib; sunt.
fortitudine r̄ audacia mirabilē
uiget. Quippe q̄ tres hoīs n̄ ti
met̄ inuade fortitudinē frustra
tur si eā in dorsū ad t̄nam uicere
possis. Difficult̄ enī surgit̄ in
dorsū conūsa. r̄ h̄ p̄p̄e latitudi
nē clipei quo a dorso tanta be
lua includit̄. hoc clipeo regit̄
cont̄ iactā. Et autē clipeus eius
triangularis. *De vacca maris. l.*

Vacca marina ut dicit̄ ar
monstrū est magnū ac

ualidum r̄ iracundū ad inuē
rias. hoc al̄ non h̄t oua s̄z facit
fecū. Ad plus autē duo facit̄. r̄ se
pius unū. Crescit̄ r̄ ducit̄ secum
ubicūqz uadit̄. q̄a tenere diligit̄
eum. Et notand̄ q̄ mac̄ decem
m̄sib; ip̄regnatur. Si uero autem
hoc al̄ centū triginta annis. r̄
hoc p̄batū est caudis eaz̄ ap̄uclit̄.

Antuli *De vitulo marino. li.*
Marini piscis sunt ut dicit̄
plini. H̄y spirant̄ r̄ dormiunt̄
in t̄ra. hoc al̄ pilis h̄r̄tucū est.
Partit̄ in t̄ra pecudū more. fecun
dum p̄cum reddit̄. Uno m̄icu ca
nū more. Partit̄ nunq̄ geminis
plures. Educit̄ m̄amul̄ fecū. H̄o
an̄ duodecimū diem deducit̄ in
mare. ex eo subinde assuefacit̄
eū maximis aq̄s. In t̄ra autē dif
ficult̄ nisi capite eliso. sp̄it̄ in so
no mugit̄ est. Vn̄ nom̄ uiculi
accipiunt̄. Nullū al̄ grauior̄ sop
no p̄mitur. Quapp̄ dicit̄ p̄m
nū uim sopniferā inesse sopno
alio. Capiti subditā dicit̄. p̄m
nū quib; utunt̄ in mari humi
q̄ uice pedū serpunt̄. Pelles eoz̄
r̄ decactas eoz̄ sensū equoz̄ ut
tinere dicit̄. *De sedrois. liij.*

Rodrosi belue simili marine
sunt testante plinio q̄ ara-
biam incolunt. Hæc beluaz of-
ficia magna sunt ut fores i do-
mibus et palatijs signaq; ul' aha
structure necessaria de illis como-
de fecant. Quadringenta eni cu-
bitoz longitudis reperiunt. Hæc
belue in ecclia fœs signat. de quoz
offib; dicit uirtutib; scã uniuersa
lus ecclia decorat. roborat. atq; co-
struitur. *De ydrachio. liij.*

Idrach monstru e marinu
sicut dicit liber reru. forma
ualde mirabile et q; p̄tendit i sui
figurate malicia. s; tñ est inno-
cui. Caput h̄c ut eq; formatum
h̄c forma minoru. Corp' uero dia-
conis ex omi p̄te simillimu. Cau-
dam longa scdm q̄ritate coepo-
ris gracile et tortuosa sicut an-
guis. Totu corp' diuisimode coloa-
tu est. Loco alaz p̄inat h̄c sicut
pisces et mouet de loco ad locum
more natantiu. *De ytuon. liij.*

Ytuon monstru e marinu
q; uulg' uocat maru mi-
licem sicut dicit liber reru. Et
e ingens ac fortissimu. huimo-
di dispositionem h̄c dicit. In p̄te

antiori q; forma armatq; multat
p̄fere et caput q; castide galeati.
ex cute rugosa ac dura et firma
nimis. A collo ei' dependet scutu
longu et lattu et magnu ac cauu
interi. ut in eo possit monstru
cont' idus pugnanciu more de-
fendi. Bene qdam ac nerui for-
tissimi de collo ei' et de spondilib;
p̄tendunt in humeru. Hys q;
de p̄cedem scutu dependet i sca-
pula. Est aute ipm scutu forma
triangulare. diuitia ac firmi-
tate ta ualidu ut uix uicq; pos-
sit iado penetrari. Brachia aute
fortia nimis h̄c et loco man' cu
manu bullulca cum q; ualidit-
sime p̄tendit. ut frustra t̄p̄tet
homo ei' posse idus sine maximo
discrimine sustine. Sũ fit ut dis-
ficulo nimis capi possit ab hoie.
Et si cap' fuit difficulte potest
etiã necari nisi cu malleis. Hui'
aialis gen' humani genis discor-
dia imitari uidet. Quod utiq;
int se bella comouet et tantam
turbatione maris faciunt in
pugnando et in loco c̄taminu
ut t̄p̄etas qdam exurge uide-
atur. In mari brianico h̄c mo-

stra habentur. *de xijto. 16.*

Natus ut dicit magn' basili' in libro exameron formida bilis ualde e. qvarina belua est q' estimacoem excedens hominu' tanta e' ut puida natura reru' n'r in isto monstro lulisse cre datur. s'lep em' figura' piscium alioz. neq' monst'ris maris. nec bestis ter. aut uolatilibz celi af simlatur. q' spem forma' e' h'e q' bz sola belua glietur. s'o dignu' spectacu' reddat uidentibz. r' ex hoc laude' p' eos qui uident omi' moda' creatoru'. Cui' caput si ui deris monst'ruotu' omi'no sicut ozis abyssu' fugies uelut mortis uozagine. Si oculos horrebis. si ce teru' corpus. faceberis in rebz ni chyl file te uidisse. *Explicit liber de monst'ris marinis. Inapume capla de piscibz. Genale de piscibz.*

De anguilla. i. De accipendre. ix. De alphoraz. ii. De amio. x. De astaraz. ii. De hamgere. xi. De allecis. ii. De asoro. xii. De albuez. s. De australi. xii. De anete maris. De aranea. xii. De aureo uelle. De bochis. xv. De abarenon. De bozbochis. xvi.

De piscibus ba. De tolligine. xli. bilonie. De locusta maris. xli. De ceche. xvii. De lepore maris. xli. De cancro. xv. De lepore maris. xli. De clauco. xv. De Lucio q' lupus. xli. De congris. xii. aquaticus. De conchis. xvii. De onureis. xli. De carpeta. xvii. De onugilo. xli. De capitato. xvii. De margaritis. xli. De coru' maris. De megari. xli. De codcis. xvi. De mltipede. l. De p'isce q' uoca' De onurice. l. tur dies. De onure. li. De genere quoda' De onulo. li. delphinoyz. De mullo. li. De dentrice. xv. De milagine. lo. De echino nota De ostrea. l. mirabile q' de De purpuris. l. p'isce isto. De pina. l. De croce. xvi. De p'ngituo. l. De ericio maris. De pedine. l. De crochio. xv. De porco marino. l. De erachodibz. De pauo marino. l. De gongero. De rana maris. l. De gobione. xv. De rumblo. l. De grano. xv. De rarche. l. De yrundine. De salmonibz. l. maris. xv. De sturione. l. De kaldoz. xv. De spangul. l. De kiloz. xl. De scolopendris.

lxx. De stella pisce. *lxxv.* De corpedine.
lxxi. De siluro. *lxxii.* De trebio. *lxxiii.* De trutis.
lxxiv. De solari. *lxxv.* De trutis. *lxxvi.* De scuatina.
lxxvii. De tymallo. *lxxviii.* De calpa. *lxxix.* De vulpe maris.
lxxx. De sepiā. *lxxxi.* De vupa maris. *lxxxii.* De scorpiōne maris.
lxxxiii. De sparō. *lxxxiiii.* De scauro. *lxxxv.* De virgilitatibz.
lxxxvi. De septuaginta Capla. *lxxxvii.* De pisabz. primo gualit. de pisabz marinis ul' fructuatis.

Mallus piscis ut dicitur apud
 hē collū. ul' uirgam
 ul' testiculos. ul' mamul
 las. De hys tñ delphi
 num. cethum. r ceta monit ma
 ris exapim. r hē q genant sibi
 simile. hnt em mamillas quibz
 fetus lactant n tñ sup. s iuxta
 iuncturas. r n eminent alle ma
 mille. s hnt q duo canalia ex
 quibz egredatur lac. r filij secu
 tur mres. Quod quide ad uita
 tis iudiciū ad oem cerni potest.
 ubicūq; monit maris fecificat.
 Omis piskas r oia aialia mollis
 teste modicū dormiunt. Qd tñ
 n potest perpendi per clausione
 palpebray. q palpebras n hnt

s; quia capiunt manu r ferro
 tridente percutiunt in somnis.
 Et nocandū q n mouent cū dor
 miunt n in cauda. hoc parū sū
 q uidebit piskas cont cū altius
 genus pisabz. s suum tuant natē
 ordmē. r in sexu r in genē. Erube
 scat infelix homo qui r natē me
 tas tngredic. r irōnabilior bestia
 is unūctis. fasq; nefas duat equi
 ter. r sexū suū ordmēq; contempni
 nit apudens uiolator. Omis piscoe
 maris cōdunt se in uicē. excepto
 qdam aiali q fastaleon ay uocat.
 s autē causa ē q ipm al' omis
 carne non cōdit. Nullū mari
 nū al' comedit fetus suos n dū
 cōplere. r forma pectibz silem
 cepint. Carnes piscū habitan
 tū circa ripas fortiores. r sani
 ores sunt. Carnes uō habitanti
 um in pundo humidiores. r mi
 nus sane. Omis piskas lapidoli pi
 gues sunt. r omis greges piscū
 hnt rectore. Omis piskas pda
 uiuens socialit non natat sic
 lucā r sui similes. Omis piskas
 hnt cooproziū hē brancos r ca
 pite. Jung; ulus ē piskas q fa
 cēt cocai cum piske altius gene

2
 3
 2
 vi
 vii. No
 8
 9

ris. Erubescat g̃ infelicitim om̃
 um brutoz homo q̃ pret̃gred̃
 t̃minos creaturis positos r̃ cō
 tra nat̃e iura nature hostis
 cor̃e cū im̃undis pecoribz. Vñ
 in libro consolationū boetij
 ñ im̃erito figurata sapien
 tia plangere uisa ē in ea p̃ce
 lassa uelle que hominū spe
 ciem pictam habebat. Pret̃ea
 sciendū est de piscibz q̃ multa
 ac plioz p̃ ouoz q̃ ouant pis
 ces p̃art̃o mult̃imoda ocõne.
 Nec mirū quia si om̃ia p̃ue
 nirent nimie multiplicarent̃.
 Om̃s pisces qui p̃ amplitudi
 nē natant uo bothe r̃ peccine
 ip̃inguant̃ uento fiantē sep
 t̃entrionali ip̃inguari certū ē.
 Cyalci pisciū h̃nt uias plenā
 semit̃ ita q̃ sem̃ uidet̃ sepius
 extra decurrens. Pui piscet̃ fe
 rificans ubi pauca ē aq̃ r̃ h̃
 p̃cipue circa radices salicum
 ul' aliaz arbor̃. Quidā piscet̃
 sunt ut dicit pliñ qui t̃nce
 lenitatis sunt natural̃ ut
 nisi caprea p̃tione corporū
 maxima h̃ent in aq̃ mergi
 ñ possent. Piscū femine ma

iores q̃ mares sunt. Pisces capi
 unt̃ meli añ sol̃ ortū quia t̃
 maxime fallit̃ uisus piscium.
 Noctibz eq̃ sicut die c̃nunt. Cū
 stu olei moriunt̃. Cyalce p̃ o
 uoz p̃to in piscibz q̃n femina
 ouat uagando. Et h̃ cont̃ illos
 religiosos q̃ curiose uagando
 pdunt fetus bonoz opum. In
 felices g̃ illi qui quoz p̃fectio
 ul' officium hoc ñ h̃t ut extra
 uagando sepe ab aī uirtute dis
 simulant. Quidā pisces p̃ se ge
 nerant̃ sine aliquo coctū r̃ q̃dā
 de limo alioz piscū r̃ q̃dam de
 tra simplicit̃ r̃ q̃dam de putre
 fcõne r̃ corruptõe que uidetur
 sup aq̃ uelut oleum enatare.
 Ante temp̃ p̃tus ul' coctus uaga
 tur mares r̃ femit̃ piscū na
 tant̃ p̃ greges simul. Tempore
 uo coctus r̃ p̃tus ambiat par̃ cū
 pari. Quidā piscet̃ q̃n fecificans
 infirmant̃ r̃ p̃ hoc pl̃ng̃ cō
 phendunt̃. h̃ t̃pe magis q̃ alio.
 Siccas nocet piscibz. Et mare
 ps piscium ip̃inguat̃ t̃pe pluui
 oso. q̃n pluuia ualeat eis sicut
 plantis t̃re. Vñ supnat̃ are ui
 dentur r̃ alludere cadenti plu

X

XI

meridionali. Qu
 piscet̃ excedit̃ in
 lōgū uo lucy
 ueto flate

XII

XIII

12

XV

XVI

XVII

XVIII

XIX

XX

20 uie. Omnis piscis qui nataliter habet
 lapide in capite hyeme magis le-
 ditur quam qui non habet. Et ratio quoniam
 lapis qui in cerebro est cerebrum
 21 infrigidat. Quapropter ingruente
 frigore pisces huiusmodi yma ac
 profunda petunt. Omne monstrum
 22 marinum et omne genus piscis quod
 ambulat anelat per consecras. Car-
 nes piscium qui in profundum aquae
 libenter manent humidiores et
 ad comedendum minus sature. In fun-
 do et in profundo maris multitudo
 piscium est et multa genera que uix
 23 aut nunquam exeunt ad uisus homi-
 num. Exeritum omnium uisus pis-
 24 cum maris est festinum et uelox.
 Piscium alij branchias multipli-
 ces habent sicut dicit Plinius. Alij
 simplices. Alij duplices. huius aquae
 sum emittunt ore receptam.
 Benedictus indicium sequitur duri-
 tie quae non sunt omnibus simpliciter
 25 ciles. Pulmone marini piscis
 si fricetur lignum ardeat uidebitur
 sicut et oleum. Unde etiam ex pulmo-
 26 nibus quorundam piscium marinorum
 oleum fieri consuetum est ut di-
 citur expurcatore. Pisces aliqui
 non tangunt uas quod uenantur

non sic recens. habent enim sensum tac-
 tus. Alij qui non habent ut dicitur an-
 27 tici capiunt. Feminae piscium lon-
 giores sunt masculis et carnes
 28 duriores. Carnes piscium in dorso
 et antici duriores sunt reliquis
 29 partibus corporis. Non inueniuntur
 30 oua nisi in piscibus qui coeunt. Ma-
 ior pars fetificat in ripis fluminum
 si alio eis et huius quia in eo loco non
 est uentus et est calidum in se miscet dul-
 ces aquae ^{hinc} pisces paludum insignan-
 tur ex maiori parte post quinque me-
 ses et post unum annum fetificant
 31 omnes pisces generaliter. Quidam pis-
 ces impregnantur uento australi.
 32 Quidam aquilonari. Est modus ue-
 nationis piscium ut dicitur expur-
 33 tator ut fiat fossa iuxta flumi-
 nem ita ut aqua fluminis intret fossa.
 ibique ponantur ligna et tunc ueni-
 unt pisces a flumine et delictant
 34 ibi propter quietem et huius maris in hye-
 me. Dicitur magnum balium. Vide quomodo
 singula genera piscium sibi regiones
 detinent deputatas. nullique alia
 fines occupat. huius suis quisque sedi-
 bus est contentus. Certe nemo agrum
 35 solum illis habitaculum distribuit. nec
 murorum circumscriptioe signantur. nec

21
28
29
30
31
32
33
38

No
29
No
26
No

terminos possunt obtinendos. h. omni-
bz utilitas in comune collata e.
h. nos tales n. sum. Nam r. ma-
iorz nroz fines audact. excedim.
r. salt. transgredim. uicinoz r.
domos domibz r. agros agris co-
pularimus. *De Anguilla. cap. i.*

Anguilla piscis e ut dicit ier-
onimus. spenti filis. Cu ab
anguie nom accepit. hanc quo
forti strinxit tanto citi elabit.
h. difficulter excouat. hanc di-
cunt ex limo alioz pisciu nas-
ci. Plin. de hys dicit q. sex. mal-
clinus ul. feminin in anguill
n. est. fletz eni oua inueniunt
in eis. frotuti etiam accret se-
scoplis. Sa signita uiuelcunt.
nec alia e eaz pcreatio Angul-
le in uino necate ut dicit yfidoz
q. ex eo biberint rediu uini ha-
bent. Comouent ad sonu toni-
truum. Aqs clars stumialibz
gaudent. Rapaces sunt ad ali-
quos infiorz potestatis pisci-
elos. maxie tu cum in semine
repuuntur. Anguille ut dicit
ary r. plin. uiuunt annu ml-
tis. Durant aute sine aq. sex
diebz. r. h. aq. lone flante. Cum

No
No
No
No

uo auster flauit paucaoz die-
bz sine aq. uiuunt. h. perne ex-
gua aq. uiue n. possunt. nec fa-
cile tolerant aq. turbidas. r. id
in absconsione pliadu quia tuc
turbat aqua ex uentis opposita.
uidelicet circa ugliay temp. mari-
me capiunt. pasunt noctibz.
Examines pisciu sole n. fluctuat.
n. cum putrefe in aq. dissolunt
ut dicit expuricator. pinguedo
anguille auribz medet. Sumi-
mam h. morte. que etia excora-
ta uiuit. plus decoquitur pise alio.
Alit. nocius e abz. Ad igne assa-
ta plus copecto quia euaporatur
malicia ei. In gange stumine

No
No
No
No

Anguille sunt. xxx. cubitoz lo-
gitudinis. *De Alphozat. y.*
Alphozat piscis e ut dicit ar-
ry. Non gignit h. creat ex ca-
lido r. humido. r. h. in loco lutoso.
q. aliqui aq. caret. Crescit g. ex pu-
tredine luci illi qn lacus non h.
aqs. r. creat in modu uermicli.
r. postea cu ascendit aq. crescit u-
mil. ille in piscem. Durat aute
modico tpe r. cito dissoluit. p. di-
derunt nature q. si piscis ille dis-
soluat. quousq. soluimodo rema-

nerent ex eo caput & ocli tēn tēna
scens longo tpe durabit. *de asta*

Astara piscis ē ut *vaz. ii.*
dicitur aq̄ qui tpe autūpnā
li & in inicio uenis genatur. Viden
tur enī in spūna pluuię uixta ri
pas qn̄ condensata ē ebullire pis
ces huiusmodi sicut ebulliunt uer
mes scataba in stercore eq̄ temp̄
elatis. Alij autē dixerūt q̄ genat̄
ex limo tēo & nutrit̄ ex limo plu
uie. Quā temp̄ est frigidū nō pot
sunt de facili capi. qm̄ in gurgiti
b; & concauis abscondunt̄. Et si
sūt dies clar̄ ad tēram ascendit̄
in ripis & petunt calore. Est autē
conterua ualde & nociua eis claritas
solis. & idō petunt arborū umbras
sub quib; a sole p̄tegunt̄. Quā uero
annus mlt̄e pluuię fuit & calid̄
habundantia ulti genis reperitur.

Allecia piscis *de allecis. iij.*
marini sunt ut dicitur lib̄ xxi
in octauo mari q̄ mediterraneū ē
int̄ maiore britancia. Atq; gma
niā. Temp̄ quo allecia capi solent
optimū dicitur in om̄i fere genē
piscū marinorū. Quūq; enī ge
nus piscū marinorū hō fere tps
sūt & in alio tpe bon̄ non ē. Op

tima alleciarū piscū captā ē cir
ca augustū mensē. aut circa sep
tembre. Durat autē captā cū usq;
ad decembre. h̄ rarij p̄t angu
stias tps. Hic piscis ad modū p
uus ē. h̄ cū recens capō fuit deli
catiore abū prebet. Gallus dura
re potest san̄ ultra q̄ alij pisces
in hominū usus. Hic fere omniū
piscū solus aq̄ tū uiuit. nec n̄
in aq̄ uiuē potest. Itaq; ut acris
serena contingit expirat̄. *ut vlla*
moza ē int̄ contactū aeris & expi
rationē. ocli ei de nocte lucens. &
mari instat luminis. h̄ hōy int̄
t̄ mozt̄ cum ip̄o pisce. Obiciq; in
mari sup̄ aq̄s lum̄ uidunt̄ ḡratim
aduentant. & h̄ astu allicuntur
ad retia. Dicitur temp̄ib; q̄ pati ad
capiendū & usus hominū diuino
munie deducunt̄. h̄ybernis uero
tēp̄ib; secreto maris usq; ad tem
pus debitū abscondunt̄. & hoc cir
ca gmaniam. *de Albres. v.*

Albres piscis marini ē ut di
cit aq̄ de genē piscū q̄
rügana dicitur. Hic piscis albi
res autē h̄t sp̄ssa ualde & adeo
firmā ac durā ut ip̄a cūtemi
letes utant̄ p̄ galeis. h̄t enim

natalit' uirtute insita. uo uali
dis uirt' resistere ualeat. Hanc
gr' cute multos consueuerit ad
instar formare pilei. r sub galea
ferreis pone r si accidit in illum
aliq' percussio glady ul' alti arma

Aries piscis marii *maris. vi.*
Sicut plini dicit ut lacte
magnay ariui in solo stantui
umbra occultat n q' nadi uolup
tas inuict exptat elaco q' extra
aq' capite speculat' occulte' donec

Aureu uellus etiā *uelli. viii.*
Mare nuncit ut testatur
ambrosi' r lana' inmemorata spe
ciem metalli gignunt lictora.
Cui' colore nullus adhuc coz qui
fucis diuisis obducunt uellera
arte q'ntu'cumq' p'c' potuit i
mitari. De hoc uellers g'ue credi
tur illud fuisse uellus p' q' infi
nita milia hominu' ciuitates
exulte p'rie depopulare sunt i
p'abz troianoz sicut antiq'stia

A barenon piscis e' *renon.*
Secund' ut dicit ay. *Suy.*
ouis m'cis. Hic alioz pisciu' na

tura non h't ut motu in concac
tu maris oua concepta pariat. Pi
tur' g' piscis ista oua sua natura
li quoda' instinctu fricat uentri
sui ad harenā. q' contactu aspa
e' r gustu falsa. sicq' concepta oua
opit' r educit fetus p'c' tps' debui.

Accipender *de accipendre. ix.*
Piscis e' ut dicit plini apud
antiquos nobilissim'. hic solus co
tra more omniu' pisciu' scimat
h't toto cozpe ad os u'cas. Hic pi
cis uirispitos r cauidicos dicit
signat qui omne p'fectione' eade
fiastia coepis cui' m'bra fideles
sunt in contentoe' uboz genali
conuict' aduictere n' cunctos
qa' finis uboz n'is. r du' pliq' lau
pulu' conscientie r deu' pre oclis
h're n' curant fallitate' p' uita
te ul' uiratem in fallitate ca
uillationu' allegare uicunt.

Ammius piscis e' *Amio. x.*
Marius. Saxatilis e' ut dicit
yfidoz. idest lapide gerit m'cus.
Hic ad modu' speciosus e'. Nam i
utroq' late h't q' uirpulas per
pectus colore puniceas. Cozpe au
te reliq' diuisis q'de ac gratis

colorib; totus in modū panni se-

ria uariatur. *De Angere. xi.*

Anger piscis ē marini colo-
re ppe ad similes amio. sed
forma differo. forma cui ppe mod-
ficat anguilla tenet. h; breuior
ē. Rostrū h; oris loco cartilagineo
sum. longū. r; penit' rubrū tanq;
cyconia in latere rimulas logas
diuificatas colorib;. Carnes ei
delicatioe cybū prestant diu-
tab;. *De Aforo. xii.*

Aforus piscis ē ut dicit ysi-
dorus. qui ppe exiguitatem
hamo capi n̄ potest. Beata g; r; ue-
beata hūilis puitas. r; pua hūili-
tas q; nec deape potest improbe
gulositatis iulscata malignita-
neo inimia humani genis su-
is laqueis wreire. h; uilitas enī
casum nescit. *De Australi. xiii.*

Australis piscis ē ut ysidor'
dicit. siue quia aq; undā
ore suscipit. siue quia piscis hic
tunc ortur quo tpe tendere i oc-
casum puades cepit. *De Aranea. xiiii.*

Aranea gen' piscis i ma. *xv.*
Ar ē ut dicit ysidor' q; in au-
re pcutit apprimant. Sig' au-
te eos q; aurū dum pringine

stimulos hnt aure

habeant audiendi mala de pri-
mis relacōib; sepe suis aures es
accomodantes sui uulne fiunt.
r; idō dicit' Sept' aures tuas spms.

Boche piscis. De Boche. xv.

Boche piscis *De Boche. xv.*
fluuiales sunt q; n̄ natant
nisi p amplitudinē corpis. Tenuis-
simi enī pisces sunt. r; lati multū.
Pinnas hnt in circuitu lati corpis.
Cum uenat' a piscatorib;. fundū
aque petens aq; turbat sup se
ut uideri non possit. maxime
q; a terre strato corpe adherens
ter. sup dorsum simillum ē ter.
macias rubras in dorso h;. In qb;
dam aqs fluuialib; fecificat h;
non in omib;. In stagnis u' iux

r; rarissime. Boche sicut any die
ipregnant' fiant uento meri-
dionali. *De Boche. xvi.*

Boche piscis sunt fluu-
ales sic in gallis uulga-
riter appellati. Cum anguilla si-
militudinē hnt uident'. tubca
enī sunt. *Secorant' autē sicut*
aliq;
r; anguille. Corū nigrū hnt.
Stum dulcem. r; h; maxie epar
q; p omib; piscib; optimū hnt
r; delicat'. Caput magnū hnt
respectu corpis. Ol. amplū r; la-

moy

Solea

No

No

Solaris No

tum ualde. Quā excessit ānos du
odeā in etate. crescit in corp mag
nū. r tunc mutat nomen eius
r dicit solaris. de quo inferi dicit
dū est. Loxboche gallice lūpe ul

Babylonia pisces. *De piscibz habi*
louis. cxxv.

sunt q̄s theophilus dicit ca
babilone mirabiles eē describit.
In locis salz ubi decidentibz flu
uis in cauinis aq̄s h̄ntibz. Ex
h̄nt locis siue cauinis monstrosi
oli pisces exeunt ad pabula. pi
nulis ḡdientes. r crebro motu
caude. h̄nt capita rane marine
similia. Reliq̄s corpis pres ut
cabiones. branchias cetis pisci
bz similes. *De Cete. xvij.*

Cete omium piscium ma
ximū ē ut ysidor dicit.
Que piscem educat mare q̄ru
or iugerū magnitudis. h̄nt st
ctos oris meat. Vñ non n̄ puol
deglucit piscidos q̄s odoufero o
ris handitū deuorant r ad se
bens in uentē suā mittit. In
gutturē enī quidam h̄nt pellem
m̄brane similem r h̄nt m̄lā me
atibz pforata n̄ sunt quicq̄m

corpulentia magnū ingredi uē
tē eius. Os uō magnū r patu
lum h̄nt r eo glucit creditur ionat
ppha. Simirū habitadim suffici
ens tanto hospiti. In iuuentute
dentes nigros h̄nt. qui utiq̄ in se
nectute albi sunt. Os h̄nt in fron
te. h̄nt pisces aliqui haustos r eru
ctuant fluctus ut limbosa al
luuie plinq̄ depmant classē
nauigantiū. h̄nt r comotoibz r t̄
binibz naues mergunt. Itaq̄ cū
in mari tempestas oritur atcol
lunt se super fluctus. Ballene
ut dicit plini. gestant fet̄ suos
q̄n infirmant r inualidi sunt.
r ut expunitator dicit eos si pu
sunt in ore reapunt. h̄nt idem
facit q̄n tēpeltate uiderit im
nere. r post tēpeltate euomit col
Quā fetus ballene pp̄t defcē aq̄
h̄nt ut matre non sequit̄.
mater in ore aq̄ receptam instat
fluuij ad fetus exit. ut sic terre
liberent inherentes. Adultos diu
comitant. Adolefunt celeriter.
Decem annis cresunt. Branchi
as non h̄nt. fistula spirant.
r h̄nt pauca faciunt ex marinis.
Queda cete tā magna sunt q̄

.xvij.

uile uident

insule uidentur ul' montes ysidor.
 Hec harenas aliqui sustollunt de
 sis. in quibus urgente tempestate cum
 nauis incidunt terram se inueniunt
 se gaudentes ut paulent a flucti-
 bus. anchoras iactant. uelut quod de-
 lictis cum quiescere hiant infirmita-
 te falsa ignes accendunt. Quos
 ut belua senserit ipse ac sub-
 ito commota deingitur. secum tam-
 nauis quam homines trahit in profundum.
 Magni basili idem dicit quod ysidor.
 quod ballena harenam in mela quatuor
 tate eleuat super dorsum. Idem. Ceterum
 uis in reuertendo dentissima glo-
 matione confos torrence uelocis-
 simam putabis effluere. Spectauit
 huius ego et ammiratus sum dei sapientiam.
 Hec monstra in arclantico mari ut
 dicit abrosius. infinita magnitudi-
 nis sunt. ita ut montes putes
 si ea uis ad celum uisibus emine-
 re. Capta ceterorum talis dicitur. Ceterum pro-
 quod excedit etate annorum trinum con-
 cum ballena femina. Hec mora in ipso
 corru emutillat. uirtute uirge ge-
 nitalis ita ut ultra corru non pos-
 sit. si intrans pelagus alti maris in-
 tem excedat ut nulla hominum ar-
 te capi possit. Infra tres annos quod

etatis sue potest capi. et huius ut dicit
 liber rerum talium. Piscatores no-
 tantes locum ubi ceterus est aggre-
 santur ibidem cum nauibus multis.
 et fido concentu tubarum ac fistula-
 rum circa eum allucunt insequuntur.
 Gaudet enim tonis huiusmodi. Cuiusque
 piscatores horrentem uident iuxta
 nauis sono modulatois ad toni-
 tum paratum ad huius instrumentum quod
 dam ad instar idem ferreis denti-
 bus accuminatum clam in dorsum ce-
 teri picunt. clamque diffugiunt.
 Hec mora si certum locum uulnibus
 dedit instrumentum fundum maris
 pectus ceteri. et affricans se dorso ad
 terram ferrum uulnibus uiolenter im-
 pellit. Quo ad usque proflata pingue-
 dine uiuam carnem intus pene-
 trauit. Sicque subsequuta ferrum
 salca maris aqua uulnibus intrat et pe-
 rimit uulnibus. mortuus est ceterus
 stuitat super mare. Quod ut pesca-
 tores aditunt cum funibus ad eum
 mortuum. et ad litus cum magno
 tripudio trahunt. ut prope cerui
 tantis copiis habundare. *de Can-*

Cancros uel pisces *cro. xix.*
 quidam copulant ut dicit
 liber rerum. Pedes huius et brachia

octo numio. forcipes q̄ p̄ manibz
 quibz plingz incipunt. Retrogda
 ē. nec unq̄ ut andelin' dic. no
 ut an' faciem suam amblyare.
 Cum tenuerint lapides duo albi
 coloris in capite eoz inueniunt
 inēmixto rubore. Dicunt n̄ ulli
 lapillos istos tante eē uirtutis
 ut in potū dati cordis punctio
 nes sanent. r̄ utiqz satis credi
 bile. q̄a ut dicit galien'. In ana
 thomia. cor maxime confortatur
 ex substantiis duris lapideis si
 cut sunt margarite. saphiri. sa
 cindi. r̄ hys similia. Mutat co
 lozem canē cum coct' fuit. Nam
 rubeus fit. Cū uū tñ uirre
 ul' nigredine pfundat'. De can
 eris mirabile qd̄ refert ambrosi'.
 Dicit enī. Cancer naturalr ostre
 e caruibz delectat'. s̄ sicut appe
 tit epulū. ita etiā incapiendo
 sui ipius uitat p̄clm. Et autē
 picola illi ostree uenatio. Ist
 enī ostrea captas q̄sdam du
 ras r̄ ualidas quibz includit'.
 r̄ cancer quidē si inopināte ip
 las captas inuadit postq̄ utiqz
 captaz reclusionibz conterit r̄
 occidi. Que ut cancer p̄caueat

insidias nota fraude molit'. Ita
 qz quia omnia genia animalū dele
 ctatōe mulcent' explorat cancer
 si qn̄ illud ostreū in remotis ab
 omī uento locis contra solis radi
 os dypicū suū illd̄ apiat r̄ refe
 ret claustra testaz. ut liberu ac
 uicissim uoluptatē capiat. r̄ r̄
 clanculo calculū imittens im
 pedt ostree conclusionē ac sic
 apta claustra rapiens tuto se
 ingit claustris. Viscāqz mētia
 depascit. cōtra genia canerū sūt
 ut dicit arz. quoz unū est in
 iudea r̄ dicit' miles q̄a aīal ue
 locissimū est. r̄ cum funditur
 n̄ inuenit' in eo caro ul' supflu
 ual. r̄ h̄ r̄. quia n̄ pascat' abis.
 Si enī ab' uteretur supflua
 tes h̄ret. In mari sicut solinus
 dicit occidentali cancri sunt. q̄
 hoīes apphenos submergunt.
 h̄nt autē terga dura uelut co
 codrilli. Cancris latente h̄eme
 m̄libz q̄nis. Veris t̄pe sicut an
 gus exiunt senectute. Cancris
 h̄eme ap̄ta sectant' lictoria. Et
 state inopata gregatū recedūt.
 h̄eme ledunt. Autūpno r̄ ue
 pinguescunt. s̄ in plenilunio

No

No

magis. Cancris longa uita. fe-
mine primus pes duplex. In mari
simplex. dextrū brachiū omib;
pene mai est. coares duas spina
hnt int uentre r caudam. quib;
femine carent. Que oua hnt in
uentre cont serpentū icul me-
dent. Sole cancri signū transe-
unte pugnant int se cornicu-
lus suis. Qñ mas uult couer-
tū femina sua ascendit in dæso
sup eam. At illa motū maris
sentiens a ego couer uolens
inclinata sup lacus conicit
se ad ipm r sic complet couer.
Cancer lacte potatus sine aq;
mctis dieb; uiuit. *De clauio.*

Clauis q glanis *xx.*
uocat sicut dicit plini.
auerfus mordet inelcatos ha-
mos nec deuorat eos. s; despoli-
ando grassatur. Hic piscis sig-
nat eos qui r si apte fornica-
tionis uiciū fugiunt ne for-
te puencure plus iudicio capi-
ant. tñ ipū circūstancis for-
nicationū sicut sunt. oscula.
consablatōes. Morte r scelera
cassime conuertatōes impude-
cissime polluant. *De congris.*

Congri marini pis. *xxi.*
ces forma longi sunt ut
murena sicut dicit plini. Corp;
tñ mltō mai hnt. Carnes eoz
ad edendū dulcissime. Venio sicut
te uehenti impinguant. Hyl-
piscib; signant illi q longam
mittatē spei hntes. in uirtute
quocq; grandem sunt. Cib; xpi
delectabilis sunt patris ei uo-
luntatē facientes r ideo uenio
sicut sps scī qui uehement su-
p aplos ruit a timore dei fructu
bonoz operū impugnant. *De*

Conche in ma *conchis. xxii.*
ri nauium more carina
te sunt ut dicit plini. Inflexa
puppe. proa rostrata. In hac
conditur nauiliū q; ē al' ex-
guum sepie simile sola socie-
te ludendi. Et hoc mirū qd ad
hoc concha ualuas apte. Iudū
q; patitur. conscia facis ulla
se fraude decipi ab hospite in-
tromisso. *De carpeta. xxiii.*

Carpeta ut dicit liber re-
rum. a re nomen hnt
dicitur. Dia enim potest car-
peta q; que carpens parit.
Est autē piscis q; scpmis au-

reis ratis stagnoy ul' flumis.
 Hic piscis cu oua sua in uentre
 ad piendu apca nata dictante
 p'sensert adit masculin pisce. et
 ore innuit pulsu leui ut p'tu
 ram iuuet. Tunc masculis motu
 illi intelligens emittit lac lo
 co seminis. Quod eiectum femi
 na ore recipiens statim oua pa
 rit in sobolem p'futura. Hec
 eni femina parere potest oua n
 semen pri ore receperit. Illud
 autē q' tunc recipit semen n
 ad p'cum tm iuuare uidet. sed
 ad oua concipienda r formanda.
 Quia soboles in futuro anno spera
 tur. Non nuqm in pmo anno
 natiuitatis semini carpere in
 nascit niger umids iuxta au
 tem. r hoc sepi post augustū.
 r hoc tate morit. Remediū ei
 est aqua dulcis r fruuialis.
 Paucis aquis carpere soboles
 puenit. Optius uulgi ē si for
 se pue cubitoꝝ nouem aut decē
 in longitudie noue ac recente
 fiant. r singlis fossis imponen
 de n sunt carpere nisi p'ime
 ante p'cu. Postq' uero pepere
 rint eximunt. Soboles u' trū

aut qtuor nullum tpe roborata
 eiecta fossis reponit ubi hūc cres
 cere cu p'cis. Cerebrū carpere cres
 cere ac decretere dicitur scdm aug
 nūcum aut decrentum lunc. r
 licet h in omi pisce in carpa tm
 mas' sicut in lupo r in cane ut
 q' d'rupedia nonlli dixerunt. Car
 pera piscis astucias mltas hē ut
 reti capiend' euadat. Cum eni
 rete intrauit arcuens foram
 q'rit. Quod si non inuenit sal
 tare nititur in auras liberis
 sup rete ut extra cadat. Qd si n
 potit subēfugiū querit sub
 reti. r hac etiam frustrat' aree
 herbam ore tenet in fundo aq
 ut rete supueniens elidatur.
 Hec in isto aliqū p'ficiens demū
 r istd' atceptat. A supis cu im
 petu ueniens in limo caput fac
 ti figit inferi ut saly rete per
 cauda' transiens captōe frustrē
 tur. Quinqz s' modi sunt in q
 bz astucias piscis conat' euadē.
 Sigt autē quinqz p'ccā astucia
 am malicioꝝ hominū q' uti
 q' subēfugia q'ruunt. ne diuini
 u' ubi recibz capiant. Quaz
 quide' expoem erudito lectori

Singl' q' pare
 pan ponat
 carpe. r ma
 cl' r femae
 anū sobole
 puenire.
 Notad q' d' r fossis

elegant excellit. xpc eni uere ds
 ops e qui sic nasa potuit. qa sic
 nasa uoluit. Echini uo piscis
 nlla alia ratio e in stupendo p
 digio nisi qd deus in creaturis su
 is mirabili predicet. r hereticoz
 p hoc stulticia confundat. quia
 nich credere uolunt. comunem
 nature cursum. Ex canctoz ge
 nere echini sunt ut dicit plini.
 q spinas sili modo p pedibz hnt.
 Circa coronam candidi nascunt.
 Qua coz amara sunt qua numio.
 Ora hnt in medio cozpe colore ui
 uet. pene effigie scorpionis loco
 dentiu graues aculeos in ore ha
 bent. Plures hoies isto utunt
 pisce in odiu inimicoz. Comedi
 aute non potest piscis iste qa co
 mestus morte infero. hoiem a
 statu dispositois sue dissoluen
 do. Huic pisci ale sub uentre
 sunt. q pedibz assimilantur.
 sicut beatus ambrosi r plini
 r magna basili scribunt. Echini
 pleriqz index future rēpētaul
 e. aut tranquillitatis. r in hys
 nunciis solet ee nauigantibz.
 Deniqz cu pcella uentura sen
 serit calculum ualidu arripit.

eumqz uelut subuira uehit. r
 tanqz anchora trahit ne flutu
 bz excutiat. Itaqz n suis se li
 berat uiribz. s; alieno se stabiliro
 r regit ponde. Quod uidentes nau
 te muniunt se exemplo echini
 iactatis anchoris nauel stabili
 unt. h cont illos q alieno no
 lunt subdi regimini. r in ppre
 uoluntatis regimine pūitari.
 Econt xpc dixit. Non ueni face
 uoluntate meam. s; ei q misit
 me patris. *De ezox. xxxi.* huse

Erox piscis danubij e maxi
 m que sueni hulem dicit.

Hic piscis p omē cozp lenis est.
 nec hē aspuitatis aliqd in cozpe
 ul in moibz. s; e al mitissimū
 r timorosū. quippe q etiam a
 minimo piscido se n potest de
 fendere. Vn a pungituo pisci
 clo agitat ad fuga. Huic liben
 tissime se affricat piscis sturio
 eicit latitante. fugiens g' ezox
 sequit sturio. r quia ambo ma
 gni sunt. nec etiā in ualidissi
 mis aquis latere possunt discē
 rendo. r ante se aquas agitan
 do simul sepe capiunt a piscan
 tibz. Hic piscis cap' uino for

locada gra qm ezox
 stari ut sonet fugit
 ad latibla q sibi ad
 tucam r i corab' sol
 effode. s; frust' ali
 qu qz i portu
 sturio
 ad lat
 bla

tissimo ac lacte potatur. et hinc idcirco quia cum inebriat fuit multo uino plurimis diebus uiuere potest. et hinc ut ad remotas terras tibi gratia deferat. bibit autem antequam inebrietur quatuor sextaria uini. Ita magnum est ut uix trahi possit in biga ab equis tribus aut quatuor. Carnes habet dulcissimas. Simillimasque gustu uel specie caribus porci. Eror unum intestinum habet ossa pauca et pua et illa cartilagineosa potius quam solida. In capite autem mita habet et solida. et in hoc notantur illi qui cordis affectu magni sunt proposito uirtutis. sed effectum carent operatio.

De ericio maris.

Ericus piscis maris xxxii. Et hinc caput et os inferi ut dicit aris et exitum supfluitatum superi et hoc contra cetera animalia. dicitur spinis loco pedum. Anteriora ei separata sunt et inferiora continua. horum est ceteris piscibus maris. quia spinis hirsutus. Unde facili non fit preda ulli piscium. Carnes ei uehementer sunt rubre minus coloris sales sic dicit plinius.

Erochi *De erochio xxxiii.* piscis in archadia est ut dicit

plinius. Hinc propter sompnum in sicco erit. Hoc uiuere sine somno potest. Hinc piscibus signari illi possunt qui mare mundum fugientes et deliciaz habundantias spernunt. et in sicco paupertatis quam in delictum cum heria etabel luxuriam fugientes et tumultum uanitatis mundi quam sompno in secreto contemplationis intime reuertuntur.

Eraclodes *eracliodibus xxxiiii.*

piscis sunt circa heracliam ponti sicut theophrastus scribit. hoc genus extremas fluminum aquas sectatur. cauando terras que medicum sunt inter flumina et hoc mirum quod tantos labores assumit ut aquam contrariam mittere. facit etiam sibi cauinam in terra ut ibi uiuat etiam reciproca annibus.

De sengerio xxxv.

Senger piscis quidam est magnus atque robustus. Hinc ut dicit plinius cum murena et aliis piscibus inimicitias habet adeo ut sibi inuicem caudas appetant. In terra autem fortis est ut polipium lacet fortitudine dicitur.

Gobio piscis *one xxxvi.* puus est ut dicit liber re

ru. r licet puius sit tu ubi aq̄s
 harenofas lapillulis in nutrū
 tu hō accomodatōre utiq; cibū
 prestat. Dixere nūllū hē piscaci
 lum diebz etatis calidis q̄fōā
 ūnidōs albos hē in uentrem
 uctius. hozq; turpitudiē uiaa
 n. forma huic piscado fere rotū
 da tēnis puius argento silibz.

Granus *de gno xxxvii.*

Piscas marinū est sicut dicit
 Philosoph' cont' naturā omnium
 animalū. Sūū oclū in supremo
 captis hō. Hic oclō semp supi
 tendens insidias cauet. Hoc pil
 ce signant' ali quoz oclū semp
 ad dñm ut diuine cōtemplatio
 nis spedo quicq; adūsi quicq;
 pisci accidere potest lucidi con
 tēpland'. ut sit eis unū intenti
 onū oclū in deū. Quo circūspe
 xit reddant' ante r retro.

de fru

Trundo piscas *dicte mar' xxxviii.*

Et ut dicit plim' simillimul
 quidē uolueri yrundini. H' pil
 cis p̄terq; luligo r ali' piscas ma
 ris morem hē omibz piscabz con
 trariū. q̄anet enī ut piscas i
 aq; r alas hūs ad amena ethe
 ris eleuat'. Hū pisces aptilli

me signat' eos qui r si ex officio ne
 gocis aliqñ celaribz iplicantur.

Epe tu r loco cum ad se redierint
 r celestis dulcedinis memores
 fiunt ad spūaliū cōtēplati
 onē cupidi erigunt'. *de kalaor*

palamiza

Kalaoz piscas marinū *xxxix.*

Et ut dicit arz. spē mlti formul
 qui in ouentis pabz inuenitur.
 Hic piscas cont' omnia gen'a p̄sca
 um naturā hē q; pluuia celi
 q̄ solet ee cētis piscabz ad remedi
 um uite r ipinguationis iūua
 men huic p̄sca p̄ exiao dat' qm
 si mlti fūt pluuia cētad' oclis.

r p̄ consequens cū non possit
 cibū quere fame r inedia mo
 ritur. *de kyloz caplin. xl.*

partelle

Kylor piscas marinū est ut

dicit arz. r applicat' lapi
 dibz. Aesta ei in q̄ lacte similis
 ē teste uasis. r ē aqua multū.
 Creatio ei corpus similis ē crea
 tionī carnis. Hoc gen' piscas sen
 tit quicq; appinq̄ ei applica
 tur autē lapidibz cū sunt pedi
 bz postioribz. Antioribz ū pedi
 bz quibz q̄ p̄ manibz utitur
 quicq; p̄ eum tūst' ex piscabz
 dep̄datur. Si qd uero tūst' qd

quod nequam se uincere posse credit.
tumescat et contrahit se et adhuc
forti lapidi cui applicat. Orificia
unum est in medio corporis. In isto
genere piscium sunt duo modi.
Unus est pui corporis et comedatur.
Et propter hoc ueniunt ipsi homines in
hyeme et comeditur in estate. In

fuso enim sale longo tempore reserua-
tur. Alterum genus magni est
et distinctum albedine. Sed adeo
pestilens est ut si aliquis ipsum
accigerit dissoluatur et detioratur
et dispositio tempore caloris. *De lol-*

Lolligines pis. Ligne. xli.
Lolligines marini sunt ut dicit Plinius.
Capunt cubitoz quinque ultra
duos annos rara eorum uita. Volu-
tat extra aquam se effens sagitte
in. Lolligini pedes duo sunt
quibus ad os ad mouet cibos. Alique
eorum genus est asperum ita ut
pugnare turris se munien-
tes stabiliunt. Caput unum pedes
habet et uentrem. Juxta maurita-
niam in oceano non perit a lupo
fluminis tanta multitudo lolligi-
num ex aqua uolat ut etiam aliqui
naues demergant. *De locusta*
maris. Capiculum. xli.

Locusta marina piscis est ut
Plinius scribit qui quatuor cubita habet
in longitudine. Crusta fragili mu-
niunt in eo genere quod caret sangu-
ne. Latent mensuris quibus. Verum
tempore senectutis exiunt angulum
more. Locuste reptantium more
fluteant. Si nullis ingruat me-
torecto meatu natandi cornibus
quod sunt propria rociuditate pre-
parata ad latera porrectis. Juxta u-
erectis in timore obliqua in latera
procedunt. Cornibus unum se dimittunt.
Unum hoc animalium nisi unum aqua
feruenti incoquitur fluida carne
non habet callum. Vixit petrosus locustis.
Hyeme ledunt. Juxta pino et uic-
pinguefaciunt et plenilunio ma-
gis. Polypum in terra timent. ut
iuxta posita locusta moriatur.
Lepus de lepore maris. xlii.
Lepus marini uenenosissimus est ut
dicit Plinius. Hic indico maris
adeo nocuus est ut in solo ac-
tutu uomitu dissolutione quod
stomachi partem creat. In uero
autem maris iformis colore lep-
us est lepori terrestri similis et magis
nitidus pilo durior. Huius pis-
ci et alijs aduicari est pastina

capitulentissimū piscis q̄ illos per
forat ut ferro ueneni malo. q̄
piscis fugientes ne ab illo fiant
arborū radicib; insigunt. Quod
siqs ex eodē piscis mortuus fuerit
cibus ip̄ius in remedio ē. *de le
pore maris in alio genere. xliij.*

Lepus etiam aliū qm̄ p̄dictus
marinū piscis ē ut dicitur plinū r
placodē qui a re nom̄ h̄ns caput
h̄t ut lep̄ terrestris. Reliquo cor
pore piscis ē. *de lucio q̄ lup̄ aq̄*

Lucius piscis ē *acus. xlv.*
ut dicitur liber rerū qui etiā dicitur
lup̄ aq̄ticus. Hic si fluuiā
les aq̄s dulces habuit sufficientē
q̄ p̄ uita abum p̄ successus ip̄m
in longitudinē maximā euale
scat. Cib; ei sunt pisces r q̄cōd
ranay more reperit p̄ ad mag
nitudinē sui piscem hoc in de
uorat. Nam ubi uictū subege
rit caput p̄imum ore deuorat.
Quo digesto adit paulatī se
quētia donec consumat totū.
Pari genis sui p̄ce recusat ul
ob naturale crudelitātē. ul q̄a
inuid' est tibi rapineq; impa
ciens. Qui etiā p̄ria semina
ubi piscis formā suscipino p̄

sequitur. In cerebro lapidē cristal
lo simile portat. Et hoc cū eum
in longū duxerint. Lucij impres
nant ut aq̄ dicit uento flante
septentrionali. Hic r pisces qui in
longitudinē eualescunt. cōmū
in p̄fundo luci collerit h̄t luci
femina p̄uans ascendit aqual
quātum potest remotā a loco suo
in quo habitare consueuit. et
ibi parit oua sua ut filij sui nō
sint ei impedimētum p̄de r hoc
p̄t naturale crudelitātē eo q̄
inuid' est tibi rapineq; ipacit.
Alij dixerūt qd̄ ascendit aqual
p̄t dulciorem aq̄. quia aqua
dulcor semp̄ q̄nto fontē p̄ximi
or. Et piscis acutū s̄q̄mas r pen
nulas acutal h̄nt. Quē si lup̄
aq̄ticus apprehendit p̄ caput ei
to insigunt. si uero a p̄ce cau
de neq̄m̄ potest quia in contē
riū rigescunt aspa. *de mure
nis q̄ r laproet ul lampide dicit.*

Murenas feminini *xlvj.*
serp̄ tū dicunt ēē r a ser
pente concipi r ob id in sicco
egredi ad contū. Vn̄ a piscatorū
ly tang' a serpentis s̄blo euo
cant. Idem ambrosi' q̄ serpent

p̄ced

0707

uentur' ad murenā ut cum ea
 cocat' p'us euomit omē uenenū.
 Hic signat' q'nta uiri exa fe-
 mina debeat eē benignitas q'
 utiq; in hoc conuenerō ut ef-
 sent duo in carne una. Fustib'
 y mallas difficult' incidunt'.
 Capite paullo uio possunt inti-
 mi. Cauda uō statī necantur.
 Cyrena omī mense p'ro. Cum
 ceti tū pisces statuto t'pe. Qua
 ei' acutissime crescunt. Ay. cyr-
 num uocat' matē qui genat.
 nec eas a serpente conapi dicit.
 Discrim' etiam dicit' in eē hys
 q' uarie y informes sunt. cyr-
 nus unicolor y robur' est. Den-
 tes extra os hō. plini. In galli-
 a septentrionali murenis oib;
 dextera in maxilla septene ma-
 cule q' ad formā septentrionis
 resurgente dūtaxat uigore q'
 dam h' p'ter cum aīo excigunt'.
 ferunt' aceti gustu eas in rabi-
 em agi. Pictōsum ē murenas
 in abum sumere nisi pri' in
 uino optime ac dūtilissime deco-
 quitur. spēs; q' aromacis. et
 maxime pipere diligenti' condi-
 antur. Venenoso etiā humore e-

No

as habundare testant'. nec dō
 eas defacili cedere occōni. Cyrena
 ut dicit' plini tenet se libere int'
 arundines y lagna ut si forte con-
 dusa sit reti eusdat' fletu mlti-
 plic. Cyrene morsū hūc ueneno-
 sum. h' ipay capitis auge' sara-
 tur morsus. *de mugilo. y luy.*

Mugilus pilas ē nātū' itau-
 tus ut dicit' plini. Jan dicit'
 dicitur ei' scuticā cū in mecu ca-
 pite abscondo totū corp' abscondit'
 y securū credit. mugilus uelocit'
 sim' pilas ē in fluuiatib; aquit'.
 h' mugilus inimicitias cū lu-
 cio hyeme t'm. Estate uō concordat'
 sunt y h' creditur q' hyeme mor-
 ab; ē y quo dūnicant. Estate u'
 habundans y p'p' y pacificant'.
 estate. h' pisce signant' illi q' di-
 centes se custodire oz q' caput
 aīe. corp' q' securū credunt' inter
 mundana p'ida n' attendent' q'
 mlti de sua fortitudine p'sumtes
 miserabil' p'uerē sicut sanlon
 y dauid. y alij mlti y magni. *de*

Margarite *Margarit. y luy.*
 ut dicit' solin' hoc in fūnto.
 Conche in q'bz inueniunt' noct'
 no t'pe lit' aduunt' y roze celi

margaritas concipiunt. Si pu-
rū fuit q̄ accepit candidē gem-
me sunt. Si turbidū aut pallo-
languent. aut ruffo obnubilantur.
Deniq; quotiens accipiunt
matutini acut sem̄: fit clarior
margarita. q̄ciens uelpe: fit obl-
curior. Quotq; magis hauserit ro-
rem: tantomagis pficit lapidum
magnitudo. Si conchis apertis re-
pente micuerit choruscatio in tā
pestino motu circūprimunt. clau-
seq; subito formidine. Aut aborti-
unt. aut p̄ue gemme efficiunt.
Talis conchis ip̄is est sensus ut
p̄tus suos timeant maciari. Cū
sol uerentes & feruentes orb̄es emi-
serit ne calore nimio fulsentur
lapides conche subcedunt in pro-
fundū. Duo nunq; in una cōcha
reperiunt. Vñ uniones a pl̄is q̄
dūt. Grandiūbz descendētibz
conchis lapides flauescunt. P̄u-
tantū timent insidias. q̄pp̄e
int̄ scoplos frequēti delatant.
Gregati natant. & que maḡ int̄
illas expta ē gregē ducto. Quā-
quādo capta alie diffugiunt. Mar-
garita in aq̄s mollis ē. h̄ excepta
durefcit in lapidē. Sic semunchi

am non reperiunt. Dicunt̄ autē
cū luna cresec̄ & decresec̄ cum ui-
uentes in concha sunt. In cando-
re magna differentia ē. Summa
laus coloris ē q̄n̄ sicut alium gem-
me candentes micant. Aliq̄ sunt
q̄ oblonge sic formatis conchis ex-
cipiunt. Has margaritay gem-
mas digitis ul' auribz suspende-
binos ul' ternos feminay glia ē.
In aceto posite citi resoluntur.
Vñ illd̄ referam̄ plinij. Duo fue-
runt p̄maximi uniones q̄s ha-
bebat cleopatra egypti reginay no-
uissima. datus sibi a regibz orient-
tis. Igitur cū exisset epl̄is coti-
die ubi ei saginaret̄ antoni. re-
gina meretricis p̄cati uultu cepit
ei epl̄is insultare. contestans se
una tena sexies sexages. hoc est
centos tū q̄ ille in epl̄is assūp-
tura. Quo dō mirat̄ est rex.
Ap̄onionibz q̄ fās m̄ca apposi-
ta sedit cleopatra. Allatoq; coram
se tū uase cū aceto detaxit au-
ribz unā margarita. Quā ut
in aceto iactasset. in tabe reso-
luta regina absteruit. cyor-
micat̄ alci manū. h̄ plaue' iu-
dex sponsonis singulare illd̄ op̄

nature pure nolens uictū pnu
 tiauū antoniuū. Hic lapis con
 trit' r̄ confectus eodm̄ modū de
 bitū contra debilitatē stomachi
 ualeat. Hic ut dicunt r̄ uirtute
 concordie sanitateq; confert
 m̄tis r̄ corpis. c̄entis quidem
 quia calidū reddit gestantē. **De**

makere

Megaris piscis **megari. r̄lx.**
 marin' est. ut dicit liber
 rerū. Duarū palmarū longitudi
 nem h̄t. Viliū habetur in p̄tib;
 in quib; capit'. H; deduct' ad re
 motiora salus. raritas ei' p̄re
 um facit. Retentor t̄n captus.
 r̄ sine sale delicatiorē cibum e
 dentib; facit. Sign' autem hic
 piscis illos qui r̄ si uiles int'
 natales suos quia nemo p̄ph
 ta accept' est in patria sua ad
 r̄cognita uenientes honores r̄
 cachedras forciunt'. Possunt
 etiam signare illos qui r̄ si ui
 les sūt r̄ fama r̄ m̄tis a uili
 bz t̄n r̄ sui consimilib; extol
 lunt'. Vel quia uoluerūt h̄re pa
 rem in scelere. ut quia p̄donā
 ad honores minime repperūt.
 Sū galloy p̄bū. p̄t' egeritā
 boni uiri locatur stult' in ca

thetra. de multipede. l.

Multiplex sicut dicit plin'
 marin' piscis ē are nom'
 h̄s. Sicut enī m̄lipes al' r̄elax
 m̄lcos pedes h̄t: sic r̄ ill'. Pedes
 illi a latere p̄cedunt. piscis iste
 hyeme coit r̄ int' cetos pisces m̄
 dū sibi struit ex furculis. Dicit
 autē magn' basili' q̄ ouum in
 nido in aq̄ positum aq̄ fouet. r̄
 fet' p̄ducat ex eo. p̄ duos menses
 ouat r̄ h̄ unū ouum t̄n. p̄uū
 q̄ ad instar nucis. Postq̄ autē
 femina ouum ediderit sedet p̄
 q̄draginta noctes. r̄ fouet id. r̄
 consequit' t̄p̄e sūt ex eo pisces
 immuniabiles. r̄ necesse ē q̄ mul
 tū fetū faciant. q̄ si h̄ nō eēt
 m̄lcam d̄tinuerēt eoz generat.
 quia seipos inuicē consumunt.
 r̄ ē al' m̄lce comestionis. Est t̄n
 al' multū debile. citiq; corrūpit'.
 r̄ h̄ forte p̄t' abū nitatum. ar̄.
 Caput maris ē longi' capite fe
 mine femina q̄n ouat debilis
 efficitur ualde. p̄t' numā cuba
 tionē. r̄ quia n̄ palat' eo t̄p̄e ne
 saturat' abo. multipes uincet
 karabo monstrū marinū q̄d
 t̄n ualidū est atq; robustū. r̄

uincit ipm magis astucia q̄ fortitudo
 r̄ hoc signū q̄ uincat eū
 quia aliq̄n dum simul inueni
 untur in reti capta. karabo fre
 quent̄ mortuus inuenit̄. aut
 letaliter uulnētus. r̄ in hoc sc̄el
 ligi datur q̄ magis ualeat sapia
 q̄ fortitudo r̄ non in uirtute s̄
 de celo datur uictoria. Est q̄dā
 ser̄ multipedū q̄ est naturalit̄
 astutu. q̄d ut sit testa dorli ei
 dura r̄ possit pati saltas maris
 acq̄s. r̄ adusa scoploy natat in
 superficie aque. r̄ ponit testa dor
 li ad solem ut desicet̄ r̄ fiat du
 rior. *De murice. capitulum. li.*

Murices sicut dicit plini cō
 tra canis ortū. exuuntq̄ sta
 tuto t̄p̄. Preciosū etiam liquo
 rem tingendis uestibz uilem
 hnt̄. s̄ muricibz color in sola ue
 na candida reperitur. reliquum
 corp̄ sterile ē. Quis hic color ex
 p̄nitur. quia cū uita succum
 euomunt. cyrtian̄ est auctor te
 fente plinio q̄ murenis inhent
 bz nauū ipam uentis plenā sic
 de echino d̄m ē stecisse nauem
 portante piandro regi ut castra

rent̄ nobles p̄u. Non h̄t spec
 cū os neq̄ uerūdū neq̄ in an
 gulos p̄deunte rostro. s̄ sicut con
 cha utroq̄ late claudet̄. *De murice*

Mus marū in *marino. li.*
 t̄ra exiens. r̄ fossam in t̄
 ram p̄t oua. r̄ rursus obruit
 t̄ram. post tricesimū uō diem
 rediens fossam t̄m ap̄t fetūq̄
 in aq̄ ducit. fetus eoz in t̄mici
 a visu carere sicut fet̄ om̄ium
 genalit̄ aq̄tillum. *De ayulo. li.*

Aylus piscis ē marū sic d̄c
 plini cū inest p̄ alijs no
 bilitatis gr̄a in esum t̄m datus
 nobilibz. rarissim̄ enim ē. s̄ pis
 cis copia non iuuarijs piscanis
 q̄ s̄ septentrionalis t̄m. hos in
 prima occidentis p̄te gignit
 ocean̄. Cetero gen̄a eoz plura q̄
 alga uescunt̄ r̄ ostreis. r̄ limo.
 r̄ alioz piscum carne. s̄ oblioret
 uō barba gemina insigniunt̄.
 In infiori labro. dictusq̄ eoz ē
 q̄ iuxta ripas aeris fenit̄ate
 conuertit̄. ayulū nobilit̄ expi
 rante diuisi coloris ē r̄ nume
 rosa uarietate spectari p̄ceret
 lingue narrare. Duo hoc ge
 nera piscas duo sc̄laris poten

tie genā pncipū sigre dicitur.
 Quoy illi qui uiliores sunt. et
 in demonū ufus cedunt. preda
 paupum q̄i carne r alga q̄si
 uanitate supflua uiuunt. A
 lū uo qui nobiliores sunt r erud
 ditibz p̄p̄ys diuina largitate
 concessis in serenitate conscien
 tie uiuunt gemina barba q̄si
 utute gemina gr̄e ap̄d deum r
 hoies honozantur. Et post mor
 tem diuisay uirtutu mitas in
 signiti r uarietate circūdati
 ad n̄sam celestis regis q̄i elec
 tus abz dño ab anglis p̄sen
 tantur. *de ayillo. luy.*

A nullus piscis ē ut dicit ysi
 dor. Dix nom h̄e eo quod
 mollis sit atqz tenerim. cibo
 ei libido minuit. Ocloz aciem
 hebetat. r qui sepe ip̄o uescun
 tur piscem olent. ayillus i ui
 no necatus. h̄y qui in bibe
 rint reditū uini h̄nt. *de ayila*

A lago piscis est *gine. l.*
 marū. qui ut ysidorus
 euolat sup aq̄s. r h̄y quociens
 tempestas mutari cernit. in
 signū leticie q̄ cessauit uolat
 sup undas. h̄y quide conē aliof

pisces r monstra maris q̄ orien
 te tempestate uident̄ q̄i lude
 sup aquas. *De ostreis. lvi.*

Ostree ut dicit plini sp̄s s̄
 conchay siue cooleay q̄z
 carnibz cancri nuro igemo ui
 uunt. Cum enī testas eoz ap̄u
 n̄ ualent atqz ita in insidiis
 q̄n claustra ap̄unt latentes
 iniicientes lapides atqz ita im
 pedita conclusionē lapidibz im
 positas carnes eay corrodunt.

Purpure s̄it *de purpuris*
 conche marine sunt. *lvi.*
 ut dicit plini. que uiuunt au
 nis plurime septenis. Latent
 circa canis ortū tricenit diebz.
 Congregant̄ uero ueruo t̄p̄e. r
 attritu liquozē ore saluunt. In
 medys h̄nt fauabz h̄e liquozē.
 Purpure conche infra annum
 magnitudinē implent. Qd̄ si an
 t̄nscurrant crescendo conche uim
 libidinis aufert. nec ut̄ corre
 possunt. ut in t̄p̄e p̄osum liq̄
 rem piant. Qn̄ sumā diligenti
 a fit ut p̄mo anno purpis con
 che det̄hant̄ ul̄ confringant̄
 ne crescant. Hoc liquozē uestes
 q̄ purpuree dicunt̄ t̄ngi solent.

No
 sic d̄ ayilla

xxij.

Palmones ut dicit liber rerum
piscos sunt q̄s barbari lastō
uocant. Excreant in latitudi-
ne & longitudine magna. Robore
fortes sunt. Om̄it̄ q̄ h̄nt agili-
tate a potentia uirtutis potius
q̄ a leuitate corpis. Nam pondo-
si & ḡues sunt. Galmo ut dicit plu-
ni antiquo om̄ib; piscib; fluui-
alib; p̄ferebat̄ & max̄e ut idem
dicit in aquania. H̄y uō fer̄ faci-
unt. nec ducti uiuē possunt in
aquis dulcib; stagnor̄ n̄ liberū
transitū ad dulces fluuior̄ un-
das habeant. Verū etiam ū r̄n̄
sicuti sepem ul̄ h̄uimodi obstac̄m
inuenit caput caude coniungēt
fiero corpe insuolat ad optata.
Hoc ip̄m facit cū se senserit re-
retitū. Carnes eī rubec̄ sunt. q̄
licet dulces sint & ḡte m̄itū cū
sacietate cito ingerē manducan-
tibus. *De sturione. lxxij.*

Sturionis piscis ē magnū quē
barbari stora uocant. Hic
in aquis fluuiualib; habitat. &
hoc in h̄is q̄ magne & diffuse sūt.
Viue dūcti non potest & stagnū
n̄ ad aq̄s dulces fluuior̄ transitū
habuit. H̄ic̄ aut parū cū ad-

mittit in corpe. Quippe: Cibus
ei sufficiens ē in nutrimentū sui.
Sola aeris tranquillitas serena.
Q̄ppe fit ut uent̄e modicū ha-
beat. s; p̄e modū solidū in loco ue-
rit̄ sicut in reliq̄ corpis p̄e. H̄c
intestina licet puillima resp̄-
tu corpis. Ep̄ar uō satis magnū.
& ip̄m ep̄ar in t̄m dulcet q̄ sine
abhoiatioe stomachi uix potest
mandi. Sū ip̄ius felle q̄ conti-
guū est ep̄ar solet fricari ut ex-
cessus dulcoris in ep̄ate excessu
amaritudis in felle confidat̄ &
peret̄. Ore caret & ē pars illa inte-
gra q̄ in alijs aialib; ore occu-
pare solebat. Nec n̄ modicum
sub gutt̄e foram̄ h̄t clausum
cū uoluit aptū uero aeris se-
nitati. Austro citi impinguet̄
cunt. Aquilone uō stante subside
in pfundis. Sturio in lacte posi-
tus diu uiuit sicut in aq̄. *De*

Spongie sic *Spongus. lxxij.*
dicit plini nascunt̄ in
mari in petris & in abrutis scopu-
lor̄. Alunt̄ conchys ul̄ p̄isce uel
limo. Intellectū in h̄is ē ap̄er-
tura ubi auelli se senserint con-
tracte m̄to difficili abstrahunt̄.

No

No

No

Hoc idē in flexu pullante faciūt.
Anullas etiā aiunt ex relictis ra-
diabz recrefcere. Putrefcunt in a-
p̄as locas. s̄do optime in gurgiti-
bz uiuunt. *De Scolopendris. lxxx.*

Scolopendre ut dicit plini.
similes sunt t̄restribz q̄s
centipedes uocant. Hec hamo de
uozato oīa in t̄ram euomunt
donec hamū egant. Demū refor-
bent ea. s̄ys pisabz. signatur illi
q̄ t̄renas diuitias sibi eē p̄ido.
sentientes eas abiciunt cōmu-
nē uitam in monastio deuouē-
tes. Vbi cū aliquēntulū sūnt cō-
ūlati nec cōibz stipendijs uolu-
erunt eē contenti. p̄petates sibi
t̄m agggant. sūntqz detiores
in eo q̄ q̄si canes ad uomitum
reūctentes pecunie sue secū sūnt
in p̄ditionē. *De Stella pisce lxxx.*

Stella piscis ē in mari occiden-
tali. cui figura ad modum
stelle caristem int̄ius. collū uo-
foris durissimū h̄t. s̄t ut ignei
fūorem ar̄z. r̄ plini. inesse t̄dunt
ut omīa in mari contracta adu-
rat. Cum comed̄o aliq̄d aīal mor-
inuenit in uentre eī durū q̄si
bis coctus panis. *De Aluro. lxxi.*

Alur' ut dicit plini. piscis ē.
cui circa f̄c' una sollicitu-
do. femiā eū infra tridū p̄ientē
mas̄s edita custodit oua quāqz
nis diebz ne assumant' ab alijs.

Hic q̄dem ḡllat' ubicūqz ē al' appe-
tens omē q̄ querit supare. *De So-*

Solaris piscis ē *lari. lxxi.*
Sare nom' h̄ns. In sole enim
libent' in ripis fluminū iacet. Ca-
put magnū h̄t. Orificiū lacum.
Circē nigriā r̄ lubricā q̄lis anguil-
lay ē. Spar h̄t dulcissimū r̄ p̄ca-
pue esibilitatis. Crescit in ualitta-
tem r̄ in longitudinē maximā.
s̄ h̄ cum in eū longū uitā du-
xerit. Tardi' eū q̄ ceti piscis clat.

Squatina *De Squatina. lxxii.*
Piscis ē mariū teste plinio.
Quinqz pedes in longitudinem
h̄t caudā pedalem. Hic in limo ab-
scondit' pisces corrupto subico. Cor-
pis cute ita aspam h̄t ut ea quide-
lignū r̄ eboza efficacissimē polian-
tur. Pilus uo ip̄ius artus breuis
r̄ niger ē. Fullonū herbe ar̄stis
similis. s̄ m̄tco breuior. Hunc
adeo durū nature p̄uidenciā p̄-
creauit ut f̄ri ul' calibz acu-
mine uix posito inadi. *Hic pis-*

o. h. v. ale
No

S. N. B. B.
boca S.
Rat. S. B.
M. S.

o. h. v. ale

is impioꝝ spem tenet quoy cru
delitate beatoꝝ pacia cōpbatuꝝ
ut bñ expositi in edificio dñi glo
riofu' reponant. *de Galpa. lxxvii.*

Galpa ut dicit plini piscis e
st obsidi' r iulis. Hic contra
naturā mirantiū miracūm sui
p̄bet. ut nūq̄ decoq̄ possit n̄ pri
us forat' fuisse ul' ferula iuberetur.
Hic piscis peccatoꝝ quosdā r ut
ta sordidos signat. qui nūq̄m sp̄s
sca ul' caritatis igne decoq̄ possūt.
ut sunt electū diuine uoluntatis
eduliū. nisi pri' infirmitatis aut
triblatois alicui' flagello salutife
re castigent. *de Sepia. lxxviii.*

Sepia ut dicit plini piscis est
cui' genis pisces mares ua
ty r nigroꝝ sunt. constantiaq̄
maioris. femū tridente p̄cisse
auxiliant' mares. At cont' mare
p̄cusso aufugit femū nec repen
dit uicē. Ambo autē ubi se sente
runt dep̄hendi effuso actinento
coꝝ q̄ illis p̄ sanguine ē in ob
fuscata aq̄ abscondant'. Ip̄s autē
attracto tanta uis inest ut eo
posito in lucina ablato p̄ori lumi
ne ethiopes uidi faciāt. Ore con
cipit sicut uipera facit. Sepie n̄

natant in mari n̄ par r par. mal
culus r femū. Sepie omi' tpe o
uant. r cōplent oua sua in xel. no
ctibz. femū cum ouat sequitur
eam mas. r insufflat sup oua
sem. ut fet' uiuificent'. oua ei'
dura sunt. *de Scorpione. lxxvi.*

Scorpio piscis marini est ut di
cit ysidor'. q̄ anū tollentis
ledit. Eradit' a philosophis ut si
decent cancri marini cum orua
manuplō fūnt alligati. r in cer
tū locū maris p̄iecti. Om̄s qui
ibi sunt scorpiones ad unū locū
congregati. Scorpio marini ut di
cit ay' ouat in uere r itē in au
tūpno. eos n̄ imm̄to signis quoy
opa bona semp̄ inueniunt' non
solū p̄spicitatis s̄ etiā adūsitatis
tempore. *de Sparo. lxxvii.*

Sparus a lancea missili nomi
nā accepit. eo q̄ ei' figure sit.
Terrestria opum instrum̄ta pri
muenta sunt q̄ marina. r hoc
in noīe non increatoꝝ. r hā spar'
ē telum rusticaniū missile a sp̄
gendo dcm. Hui' noīs piscis ē at
q̄ figure ut dicit ysidor'. *de Scauro. lxxviii.*

Scaur' piscis ē cuius
carnes satil sunt delectabi

les ad edendū. Hic piscis int̄ oīā
 genā piscū solus ut dicit amb^o
 si ruminare phibet̄. nec enim
 dentes h̄o acutos r̄ confertos in
 ore sicut omnia genā piscū h̄nt.
 Hū p̄mo a pegrinis tr̄it̄ allaci
 rome r̄ in tyberim p̄iecti multa
 plicati sunt. De scauro yfidoz̄ di
 cit̄. q̄ ita ingenios̄ sit ut cū i
 clusum se gurgustis uidit nō
 fronte erūpere nititur. nec infe
 st̄ uiminibz̄ caput inserē. s̄ ad
 ūsum caudē idēbz̄ crebus laxa
 re fores. atq̄ ita retrosū redire
 conat̄. Quē luctatū eī si forte
 alius scaur̄ extrinsecus uide
 at app̄hensa mordicat̄. cauda
 eī nilus adiuuat erūpentis.
 Hoc idem scaur̄ facit retibz̄ cō
 p̄hensus. Nam retrograd̄ exire
 conatur. **De Torpedine. lxxv.**

Torpedo etiam nouit uim
 suam. sp̄a uō torpens ut
 dicit plini. cōensa enī in limo
 se occultat. r̄ pisces q̄ securi sup̄
 natantes obcoepiunt subito i
 uadite corripens. Hūi icou te
 nitas nullā p̄fertur. p̄cul r̄ de lo
 ginq̄uo siq̄s hasta ul̄ iurga to
 pedine attingit subito brachia

No

q̄m̄q̄ fortissima tangenti ob
 stupescunt r̄ torpescunt. r̄ lic̄ cū
 uelocissim̄ sit qui eā tetigit sta
 tim tū attractu eī pedibz̄ alligat̄.

Tanta autē uis eī est ut etiam
 aura corpis eī corp̄ humanū in
 ficiat. s̄ de torpedine plini r̄ yfi
 dozus dicunt. **De Trebio. lxxx.**

Trebius niger piscis ē ut di
 cit̄ plini. pedalis ē in longi
 tudine. Et cū ita puus ē tū pis
 cis iste quinq̄ digitorū cōsuetudi
 nem h̄o. Hanc ei inesse uim pli
 ni recitat ut ps eī adseruata i
 sale aurū q̄ decidit in altissimō
 puteos admota exchat r̄ faciat
 fluctuare. cōutant colore candi
 dū in hyeme r̄ fiunt estate nigo
 res. Int̄ om̄t pisces trebi quidem
 solus ex alga nidificat. r̄ in nido
 oua p̄t. Trebi in oceano ē qui
 duo rostro q̄ h̄t naues p̄forat.
 s̄ illi p̄maximi sunt q̄ in oceano
 sunt. **De Truatis. lxxxi.**

Truathe pisces sunt ut yfidoz̄
 dicit. In fluiuis dulcibz̄ ha
 bitant. r̄ h̄ in hys fluiuis q̄ mag
 no impetu de montibz̄ currunt. Sa
 mas h̄o ut salmo. carnesq̄ simil
 limas. s̄ m̄to esibiorez̄ r̄ hoc in

No

No

Piscis

estare tñ a m̄se iulio usq; ad no-
uemb̄re. h̄yeme uo carnes albas
h̄nt. ut pisces reliq; sapris q; mi-
noris. *Maclās in dorso h̄nt croceas
atq; sanguineas. de tymallo.*

Tymallus ex flore. *lxxxv.*
nom̄ h̄t. Tymū enī flos

applat̄. h̄ic piscis marin' ē ut
dicit p̄sidor. Et cū sit sp̄s gratus
et sapore iocund'. tñ sicut flos fra-
grat' et corpore odores aspirat'. *de*

Vulpes mari *Sulpe maris.*
ne ut dicit plin'. *lxxxvi.*

904

in p̄sido hamū glaciunt. attrac-
tūq; usq; ad infirma lineæ facile
produunt. h̄y pisces quosdam ī
ecclia fideles signant. qui cū alli-
ci se uident ad aliqd' dilectatōis
blandim̄tum ūsūcū inimici

statim uisū p̄sidi in oblata dē-
cedine respiciunt et mordacis con-
science mente produunt. *de di-*

Aspere marine *peramaris.*
pisces marini sūt. *lxxxvii.*

ad modū parui paulo post qm̄
cubiti unū. In capite s̄t oculos
cornū parui ferunt acutum et
morticiferū. Quercūq; enī eodem
cornū uulnat ueneno inficit.
q; cauentes piscatores capto

Pisce amputant ei caput. Re-
liquū uero corp' usib; hominū
credit. *Sabulis enī ualde ē. de*
benet q; et aristotus dr. lxxxv.

Arch' piscis ē sic uulgariter
dictus. q' latine aristotus

dicit nec ab re p̄t innumabiles
aristas q̄s h̄t. Om̄tum piscium
esibium uulissimū ē. In aq̄s dul-
cib; frequēt h̄teat. In h̄is tñq;
fluxu et refluxu maris amantē-
tur. h̄m̄ piscis m̄tis et reuā in-
numis arstil' inuāus caro eius
armat'. ita ut inōmode edi pos-
sit. Caro ei' uis et plena fastidio.

Sñ fit ut uisū et paup̄ū cib; fi-
at. Capitur h̄m̄. Tendunt' re-
tia in longū ul' in t̄nsū aq̄.
et an' retia sup aq̄s instrum̄tū
instar arch' ita ut sturtes se-
undas. In supiori ū p̄t ip̄iul
instrum̄ti nola suspendit. Cū
sonū piscis audiens gregatim
aduertat t̄m̄tū nōle stultus
sequens q' de causa retia incide-
tes in multitudine magna capiun-
tur. hoc iudicio patet q' sensū
h̄nt audit'. hoc pisce signatur
illi qui licet tripudis infanien-
tū ac chorizancū nisi noliūt

904

1707

aut quia uerundant. aut quia
 nesciunt. libent. tñ obsecna r d
 pia audent. r ubi tinnit. nōle
 dyabli est. q̄ choruantū spēm
 tenet cupid. aggregant. Caue
 aut q̄ ne reuā dyabli incidant.
 In aristas remorionū in consa
 entia pleni uilissimis demoni
 bz qui sunt piscatores maris
 mundi esca fiānt. De hys pisa
 bz r piscantibz eos dicit aba
 cuc ppha. Hōiet inquit q̄si pis
 ces maris. r post pauca. Totum
 inqt in hamo suo subleuauit.
 traxit illud in sagena sua. r cō
 gregauit in rechi suo. Sup hoc
 letabit. r exultabit. q̄ dicit p
 pheta. De talibz faciet conuiu
 um suū. r idō exultabit atqz
 letabit piscator ille dyabolus.

De Serpialibz. lxxxvi. a re

Serpiales pisces nom hñ
 possunt. Jam ut dicit
 plini. duo lacus in ycalia sunt
 in radicibz alpiū. Qui lac lari
 r ubatin appellāt. In hys pise
 pdicti sunt qui omibz annis u
 giliay tñ ortu apparent hōibz.
 Reliquis uō tempibz condunt.
 Hys sc̄pnis conspicui sunt cōis

atqz pacutis clauoz spē. Effigiet
 eaz caligay modū p̄tendit. n̄
 q̄ caput ut pisces hñt. In capite
 hoc ē in initio sui parui r angu
 sti sunt caligay more. In sequen
 bz autē plurimū dilatantur.

Hys signant quidā iniqui q̄
 pacis tpe non uident. nec appa
 rent hōibz q̄les sunt. Cum uō uir
 giliay tpe in quo aliqñ crudelita
 q̄ dentata uidet. r si pri hoc est
 in initio sui pui idest humiles
 uisi sunt. postmodū tñ tribu
 latois tpe r neq̄tia dilatantur.
 Vñ salomon. Est q̄ neq̄ter hū
 liat se. r intiora ei plena sunt
 dolo.

Explicit liber de piscibus.

Incipiunt Capitula de serpentibus.

Genalit de	De centri.	xv
Serpentibz.	De tribz gñubz serpe	
Aspis.	tuū q̄ uastauerit	
Anubena.	filios isrl.	xv
Basilisc.	De dyspa.	xv
Coa.	De draconibz.	xv
Berus.	De dōtopodibz.	xv
De conuatis.	De emozoi.	xvi
De ceraste.	De Jaculis.	xvii
De cecula.	De ypnapi.	xviii
De cecupeda.	De ydro.	xix
De celidro.	De lacerta.	xx

De serpentibus De hyrenis ser-
 maris. *xxx.* pentibz. *xxxv.*
 De natrix. *xxv.* De scorpione ser-
 De nadera. *xxv.* pente. *xxxvii.*
 De pestre. *xxvii.* De serps. *xxxv.*
 De pharias. *xxv.* De serpentibz i die. *xxxvii.*
 De rutela. *xxvi.* De tortuca. *xxxviii.*
 De salamand. *xxvii.* De tarante. *xxxviii.*
 De salpiga. *xxxviii.* De tylo. *xxxix.*
 De scellione. *xxxix.* De tyro un tyria
 De scellione. *xxxix.* ca conficit. *xl.*
 De scaura. *xxxi.* De tyliaco. *xl.*
 De hicala. *xxxi.* De vipera. *xli.*

*Incap liber. Sui. de serpentibz pu-
 enali. mo generaliter.*

Serpens h̄o testudōs. sed
 uas sicut pilas r matre ei est
 longa. In alijs intioribz ē sicut
 lacculus. Ling^r serpentis ē sub-
 tilis. long^r. nigra. fissa. r idō ml-
 tū de ore exire uidet^r. Cor ei est
 post collū r simile reni. Spen-
 tes magni h̄nt fel sup epar.
 Parui autē h̄nt sup intestinū.
 Si serpens cecatur tēn illumina-
 tur sicut hyrundo. Si uō cau-
 da ei amputat^r recrescat tēn
 naturalit^r sicut sicut lacercu

li. Spens h̄o. *xxx.* costas. Spentes
 tra ad inuicē appellan^r in corcu
 ut unū corp^r uideant^r. r uo ca-
 pita. Om̄s spens indifferenter
 carnes r herbas comedit. Est
 autē pauci potus al^r. Spens ml-
 tū desidat uinū. In uino ser-
 pentes solent allucē qui eos ue-
 nant^r. Spentes licet bibant n̄
 tū h̄nt excretus urine. r h̄ quia
 non h̄nt uelica. Potus uō r su-
 pfuitas in serpentibz consumi-
 tur calore naturali. qui in eis
 ē maxim^r. h̄nt tū locū p que
 exiunt supfuitates licz modi-
 ce sedm q̄ntitatē corpis. Terra
 serpentē hoīe p̄fuso ut dic^r plu-
 nū. ampli non recipit. h̄ luit pe-
 nas post paululū morturus.
 Spens n̄ nisi unū solū simul n̄
 plures potest p̄mie. n̄ salaman-
 dra tū. Spentes conecta oua
 tra incubant r fecū sequenti
 anno excludunt. Venenū ut
 dicit plinū nich aliud ē q̄ fel
 serpentū r inde aduenas sub
 spina r postea ad os peruenit.
 ul ad caudā ut in scorpionibz.
 Ling^r serpentis tenuissima
 ē. rissulca branco atrī coloris.

No

No

No

No

Venenū
 No

Et si extrahis plonga. Serpentes
 hyeme tra condunt. aut saxi.
 aut arborz concavis. et sine ci
 bo durant. Verno autē tpe
 pdeunt. In hybernia nlls ser
 pent uiuere potest. s. nec quid
 uenenatū. et n solū n uiuere.
 Verū ubiqz tra de hybna
 allata pfecta fuit sup aial
 uenenatū ilico moritur. Vn
 accidit ut int hybernos et scot
 tos p qdam insula eēt discor
 dia. Cumqz ad iudiciū hybni
 expeēt ut serpentes insule
 inferrent. hoc q futurū sig
 nū eoz eē ut in insulā serpen
 tes illati statim morerentur.
 eoz illati serpentes mortui
 sunt. et insula cessit ybernis.
 In hyria angues n ledunt.
 Quobzē hyri n necant eos. et
 contra. atqz qd in lacedomo ca
 rie monte a scorpionibz hol
 ptes n ledunt. Indigenas u
 intinunt. Jacobi. et ysidor.
 Sunt serpentes itaqz natura
 feruidi. Vn nul ul' partū no
 ceat postqz infriguerit. nocte
 autē minul ledunt qm die
 eo q nocturno roze frigeat.

hyemali frigore in nodos torqu
 tur. Estate ū resoluunt. Qui ue
 neno inficit primū obrigelat.
 Postqz autē calefctū fuit uen
 nū hoīem inficit ariditate.
 Dicunt autē q nocere n possit
 nisi contigit hoīl sanguinē.
 Dicit etā q hoīem nudū ser
 pentes fugiunt. nec ipm audi
 ant molestare. Refert ambro
 q ieiuni hoīl sputū serpente
 necat. Nam si serpens ex eo ul'
 partū contigit ilico moritur.
 Videl o homo qnta uis ieiunij
 sit ut sputo suo homo tēnu
 serpente inficiat. et mto spū
 alem. Nullū os ē in uentre ali
 cui aialis ut dicit geynitar.
 Tot sunt uenena qz serpentū
 genā. Tot pnties qz spēs. Tot
 dolores qz colores hnt. Serpens
 debilis reddet' cursū hre non
 potest. quia ubiqz ictus ei in
 cidit spina soluit p q costaz
 pedes corpis moe' agebant. Ere
 dit' merito euenire ut sicut p
 serpente moēs hoīs. ita et p ho
 minē mozt serpentis. Splenā
 partū et rotund'. Serpentes sic
 hyrundines uisum occupant

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

No

amissū. Serpentes hñt p̄p̄m qd̄
 mouē possunt caput sine corp̄e.
 Ceca uō aīalia neq̄q̄m. Serpentes
 hñt spinas in carnibz sic pisce.
 Vestigia serpentū ut dicit yfido
 rus talia sunt ut pedibz carē
 uideant. Corticibz tñ r̄ sc̄maz
 nisibz repunt. q̄s a sumo gut
 ture usq̄ ad yma pili ordine
 dispositas hñt. S̄q̄m̄ q̄ un
 gubz. costis q̄ truribz intum
 tur. Caput abscondent sp̄ent
 totū corp̄ obicit ferienti. Nā
 si caput p̄p̄us euasit nichomi
 nus uiuū amisso corp̄e Ingres
 sit aq̄s uenena deponit. P̄t̄q̄
 autē aquas exierit uenena re
 sumit. Quod si forte casu quoli
 bet amissa uenena n̄ inuenit
 caput. t̄re frequēt̄ allident mo
 rit̄ p̄re dolore. Viuit longo t̄p̄e.
 Nam postq̄ seruit carnes p̄pas
 ieiunando consumit̄ donec cu
 te laxata macie p̄ foram̄ p̄ter
 t̄lit. ubi pellem uet̄em depo
 nendo iuuentute recuperant̄ re
 nouatur. Fenicli succo adiuua
 tur in hoc. nec sepi q̄m una di
 e r̄ nocte h̄ medicamentum re
 plicat. Exuit autē pellē a ca

pite p̄mū. Idem yberna lace
 bra uisu obscurato narrat̄
 q̄ herbe rute se affricans oculis
 conualescat. Odoze bonū fugit.
 r̄ hoc plerūq̄ necat̄. De medul
 lis hominū serpentes p̄creati
 dicunt̄. r̄ hoc maxime in spi
 na dozi. *de Aspide. capit̄. i.*

Aspis serpent̄ ē cerulea colo
 ris. morsu uenenu im
 mittit r̄ spargit. Vñ r̄ nom̄ ac
 cepit. Asp̄is enī ut dicit iacobz
 uenenu grece dicit̄. r̄ n̄ asp̄is
 q̄a mortu uenenuoso int̄mit̄.
 Quozdā uirtute illoz incanta
 tur ne ueneno int̄mat. ul̄ idō
 ut quidā dicunt ut q̄eca pos
 sit capi. r̄ auri de fronte eius
 lapis p̄tiosus qui in eo nat̄a
 lit̄. cauta ē cont̄ incantatoze.
 Nam ubi uenefici sapientis in
 cantatozes p̄cepit cauda sua u
 nā aurem obruat. reliq̄m ū
 ad t̄ram p̄mit. ne incantac̄il
 uocē exaudiat. Asp̄idi ut dicit
 solin̄ non n̄ cū pari uita est.
 Inde q̄ fit ut una inc̄empta
 altera incrediblit̄er ultionis
 causa inc̄emptoze allequit̄
 eūq̄ in q̄ntūlibet ppli agnūe

No

No

No

No

nascit̄ s̄ nat̄

No

No

infestat. prumpt omis difficul
 tates pmeat spacia nec n̄ anub
 arceatur. aut p̄ celeri fuga uiue
 n̄ sinit cōpis occisore ut dicit
 expunitator. Asp̄is non nocet
 affris ul̄ h̄ris. Sū̄ p̄ ueros dese
 natos obiciunt sp̄entibz. q̄s
 si leserint tanq̄ adulcos p̄hi
 ciunt. Si uō neq̄q̄ eos q̄ suos
 nutriunt. Cum ad m̄sam e
 dam diuitis asp̄is ueniens a
 lere^o assidue in egypto. enixa
 ē catulos a quoz uno fili^o hoc
 p̄cis intempt^o est. Cūq̄ n̄r
 reūsa eēt ad cibi consuetudinē
 intellexisset q̄ culpā catulo
 nocere intulit. nec postea rec
 tum id subijt. Dentes asp̄idis
 sup̄ modū longi sunt. ita q̄
 extra os sicut ap̄ro apparent.

Anasibena *de Anasibena. ij.*
 Serpens ē duo h̄nt capita.
 Unum in loco suo. aliud ī cau
 da. q̄ causa efficit ut capite
 utroq̄ serpens currat. tracti
 bz curulatis. Hūc in libro suo
 solū amphī uocat. q̄ r̄ arz.
 refero de serpentibz orientis
 q̄ bina capita h̄nt. s̄ hoc cō
 tinge^o dicit ex monstruofita

te natiuitatis. Hūc autem
 ip̄i serpentes duo capita r̄ unū
 corp^o. Ambo capita cibū capiūt
 r̄ in unū corp^o trahunt. Am
 bob^o capitibz etiā in adūlar
 os serpunt. Un̄ hūi monstruo
 sitatis causam refert arz. qd̄ si
 duo sp̄mata continuent̄ in u
 na matrice. r̄ nullo p̄ies distu
 rit int̄ ea tunc genatur sp̄is
 monstruosus. S̄ ar̄o etiā accidit
 in serpentibz qm̄ matrice serpen
 tū optime disposita ē sedm̄ diu
 sos fet^o. Anasibena ut dicit plini
 sola serpentū frigori se cōmittit
 p̄ma om̄ium p̄cedens. r̄ an̄ auis
 cuculi cantū hūi oclū ignū mo
 re lucent ut dicit ysidor^o.

Basiliscus ut dicit *lucio. iij.*
 iacobz serpens ē. qui rex di
 citur eē serpentū. Sū̄ idem ē ba
 siliscus grece q̄ regulus latine.
 Est itaq̄ basiliscus malū in tra
 singlarē. longitudinē sempedal^o.
 albis matulis in capite unilat^o.
 uelut quodā dyademate insign
 nis. ad solū anhelitū cara rum
 pit. Hunc serpentē alij serpen
 tes timent. r̄ fugiunt eo q̄ lo
 lo afflatu eor̄ necat. Hōiet aū

solo usu inficit. Nam si hominem p-
mo uiderit. Homo mortuus penno. S-
perante uero si homo pius uiderit ser-
pens extinguitur. ut Jacobus aquin-
sis dicit. Idem innuere uidetur plini
ubi prius de carchapleba animal dicit
quod usu homines inficit subungit.
Eadem inquit uis est in basilisco ser-
pente. et post in libro xxx. Vilius
quit hominem inficit. Quomodo huius pot-
estatem reddidit experimentator
libro suo. Dicit enim quod radij oculo-
rum basilisci corrumpunt spiritum uisibilem
hominis. qui corrupto corrumpuntur alij
spiritus qui a cerebro et uita cordis desce-
dunt. et sic homo moritur. Basiliscus
sicut scorpiones arenaria quecumque se-
ctantur et postquam ad aquas peruenit
hydroticas et liphaticas faciunt.
Hec homines tamen basiliscus uel aliorum a-
nimantium datur exicis. si terre
quocumque polluit macerare et exurit
ubicumque ferale locatur receptacu-
lum. Denique extinguit herbas et ar-
bores ipsas afflatas exurit. necat
feroces rumpit saxa. etiam coru-
ptis auribus adeo ut acere nulla a-
nima spiritum in suolet infectum
spiritum pestilenti. Cum mouetur media
parte corporis spiritus. gubiliu etiam a-

alij serpentes phorescunt et cum
a coepit fugam quecumque quoque pos-
sunt sperant. Quicquid morsu ac-
ciderit non depascitur fera nec
ales accretat. gustulis tamen uin-
cto quis illic homines infert caumil
in quibus delitescat. Quibus infice-
dis sicut dicit plinius. comorun-
tur mustele et nacta pugna con-
ficit. Hic enim placuit esse sine
pare quod si non posset ab alio nacta
ut adulario superari. Vis tamen nec
defuncto basilisco dicit. Nam u-
cumque animus eius delinit fure nec
araneae possunt interire. nec quibus
uenenosa accretare. Templum
dixerit esse in grecia huius cinere de-
linitu. Dicitur autem fieri huius in qua
cumque ede pars corporis eius resuatur.
Dicitur quidem argentum eius cinere
delinitu colore aureum imitari.
Boa anguis *de boa angue u.*
est in calabria ut dicit solinus
qui ad imensa mole hoc in conua-
lescat. Inuadit primum greges bu-
balos uel uaccas et quod primo lacte
urigue sunt. eaque se ubique in-
dant fugitque continuo saginata.
et longo in seculo tali sacietate nut-
ta. ultimo ita exuberant ut resi-

No

No

No

sterre magnitudini ei nulla forti-
 tudo q̄at. r̄ postremo depoplatas
 animantibz regiones q̄s obsedit
 cogit ad ualutacē. Hunc angue
 i dalmacia depoplatē ut iero-
 nim' scribit rogat' b̄s hylarion
 lignoz struem ascende diuine
 uirtutis ubi coegit r̄ rogo sup
 posito manē bestia concrema
 uit. Hoc draconū gen' tam ua-
 stū magnitudie describit plini
 atq; scōz patreū hystoria ut cer-
 uos r̄ boues r̄ solidos t̄ngluti-
 ant. Hui' generis fuisse credit'
 anguis ille que regulus roma-
 noz ut ip̄a romana continet
 hystoria apud astrictam cœcū
 uiginti pedum longitudinis
 in̄fēat. pellisq; detracta bestie
 rome ad spectaculū ē delata. Cui
 etiā maxille rome ad amira-
 tionē suspēse sunt. De h' spen-
 te plini scribit q' q̄n capieba-
 tur oportuit adhiberi balista

Cornuta uaria sicut in expug-
 natione castroz. *De her. 5.*
Cerastes nequissimū genus c-
 pentis ē ut dicit expūca
 tor r̄ sup om̄s serpentes astua-
 oz. Hic serpens muuena marina

subilo euocat ad uer' maris blan-
 dit'q; illi ut possit ad copiam co-
 citare. aurena aut' marina moll'
 animo patitur coctū. h' h' q̄nq; ad
 exicū sui. Nam intercepta adūsan-
 tis infidyl' aūq; ad aq̄s reuocatur
 occiditur r̄ p̄ncipa sue penas exsol-
 uit. *De cornutis. Caplin. vi.*

Cornuta spentes sunt ut die
 solū ita dē eo q' cornua ha-
 bent quibz impetunt p̄mantes.
 h̄nt r̄ absq; h' nociuū ur' quo p-
 cussos hoīes ur̄munt nisi eis cy-
 riaca subueniat. Hos spentes cœ-
 rille legim' scōs p̄tē in egypto *de*

Cerastes spens ē *Cerastes. 5.*
 ut dicit solū octo h̄nt cœ-
 nua in capite cornibz arctū simi-
 lia. h̄ic abscondit totū capū suū
 in puluē solis cœnibz relictis fo-
 ris. Et aut' flexuosus hic serpens
 plus alijs serpentibz r̄ h' quia spi-
 uā non uidetur h̄re q' rigeat. Hui'
 cornu m̄se diuicū appositū sudore
 uenerū potit. Et h̄ic cornibz ma-
 nubria auctelloz fiunt. Qui auct-
 li ad mentas ip̄atoz an̄ omnem
 cibum ponebant. ut illi sudore
 manifestarent. si quis aliz fuisse
 apposit' ueneno īfēd'. *de Ecclia. 5.*

q̄b' cū ad uolātes passeres ut
 alio uolūes īciderit p̄ra p̄t'
 aēri uenenos' spens dirigit
 ut entas

no

Cacula spens ē ad modum par-
uus. Hic oculos n̄ h̄ns uires
tū nocendi h̄o uirtute ueneni. *de*

Centupeda est. *Centupeda. ut*
serpens ut dicit yfidoz mltos
pedes h̄ns. *de Celcro. capim. x.*

Celidz serpens ē ut dicit yfi-
doz qui in aq̄s r̄ in t̄ra mo-
ratur. Ate nom̄ h̄t. Nam chwon
grate t̄ra dicitur ydros aq̄. Terra
p̄ q̄ hic serpens ḡditur fumare fa-
cit. S̄n̄ mater dicit. seu expirant
t̄ga fumancia uir. seu t̄ra fumat
q̄ terra labitur anguis. Semp̄ aut̄
directus ambulat. Nam ū tozferit
se dū currit statim crepat. *de Cen*

Centris spens infle- *tris. xi.*
xuosus ē ut yfidoz dicit qui
semp̄ iter rectum efficit. S̄n̄ luca-
nus. Et semp̄ recto lapsur̄ limi-
te carteris. *de trib; quib; serpenti*

um q̄ uadantur filios isrl̄. xii.
Contra tria gn̄a serpentium
qui ut dicit iacobz filios is-
rahel in deserto uexauer̄. erect̄ ē
serpens encus ex p̄cepto dñi in palo
p̄ moysen latore legis. Hos fuisse
dnt. Dipsades. scytalis. r̄ scorpionet.

Dipsa ser- *de dipsa. xiiij.*
pens ē ut dnt iacobz r̄ colu-

nus. q̄ addo subtelis ē phibetur
q̄ q̄ inuisibilis peccans tū cal-
catur non uidet̄. Hic solino te-
ste sita inficit. Inducit enī p̄ h̄
tumore r̄ inflationē r̄ sic h̄ uene-
no infectus morit̄. Et liḡt sup̄ h̄
am ut dicit expirator. Dipsa
sic occidit ut facies puera mori-
te nec tristitia induit morit̄.
Difficilis quidē concuntur sup̄
bi q̄ patet in dyablo qui sola se-
bia dāpnat. Nunq̄ dignabit̄
indulgentiā postulare. confite-
se reū criminis. *de d̄honib; xiiij.*

Dracho ē maximū int̄ omnia
terre animalia ut dnt iacobz r̄
augustin. Veneniū non h̄t. Et
autē existat capite. S̄d̄m mag-
nitudine sui corporis ore puo. stric-
tis arceriaz fistulis ad meatum.
Lingūā exerit. Dehinc ore sed-
dentib; non nocet. ayosus tū ei
pellim̄ r̄ si puus sicut dicit expi-
rator. quin comedit ueneniū.
Cauda uo si q̄ ligauit occidit.
Aq̄ nec elephans tuc̄ est corporis
sui magnitudinē. Dracho uerno
t̄pe nauscat sicut dicit plini q̄
malū siluestris lactule succo re-
stringit. ayansio ei frequētius

in speluncis q̄s libent̄ sortit̄ rupe
 lapidea pp̄ estum cēntiale nūm
 um corp̄s sui pp̄ accidentale so
 lus qui maxim̄ ē in p̄tib; orien
 tis. Raro enī inueniunt̄ nisi in
 p̄tib; orbis calidiorib;. Circa tur
 r̄in babel et in ip̄a turri babel
 et in deserta illi antiq̄ babilonis
 et ruinis ei habitare d̄nt maxi
 mi drachones. quoz uox atq; ru
 ḡit̄ hoīes terret. Ad uiginti et
 ampli cubitos crescens sepius
 eualescit. Visus ei est intolabil̄
 hoībz ut etiā aliq̄n sola uisione
 ei creant̄ ad mortē. Ad senium
 et debicā magnitudinē uenien
 tes sine cibo m̄tco t̄p̄e uiuunt
 ut dicit ar̄. Ad ubi coēderit de
 facili non faciat̄. Quom̄ autem
 dracho ille adhuc uiuat et uiuē
 debeat usq; ad finē mundi in
 corp̄s alim̄to q̄ h̄s siluester p̄
 in monte quodā romē ad p̄cep
 tū beati petri apli legit̄ rediit
 se. Ego quidē scdm naturā uide
 non possum. s; credim̄ eē diu
 nū miradū. Legit̄ tū in h̄sto
 r̄is britonū duos drachones ma
 ximos sub t̄ra uiuentē fuisse
 reptos. In abyssis t̄re sicut dicit

23 luy

augustinū. aliq̄n dracho moratur.
 et cū in aere senserit t̄p̄estacō egre
 ditur. et sup̄ aera fertur. magnū
 alaz remuḡys aerem concitans.
 et ipellens alis quidē pellicca uolu
 bilitate extantib;. et scdm magni
 tudinē sui corp̄s late diffusis.
 Obiciatq; morat̄ aerē inficit. pedi
 bz caret quoddā eoz genū. et p̄ctore
 sup̄ t̄ram reptit. Aliud eoz genū
 ē qd̄ pedes h̄t. s; illd̄ rari inueni
 tur. De cerebro ei ut andelin dicit
 draguntia lapis excidit̄. s; neq̄p̄
 p̄ciolū d̄nt n̄ uiuenti extrahat̄.
 Inopinacō enī uno ictu ad estum
 cubantes t̄n̄liberant̄ in capite.
 et sic adhuc in pleno uigore palpi
 tantib; lapis extrahit̄. Linḡ et fel

Drachonis in uinū decocta reme
 dio sunt illis qui uerant̄ a demo
 nib; incubis inunctis ex h̄ eoz
 corp̄bz. *de Dracontapede. 230.*
Dracontopodes serpentes sunt
 ut referente andelino phylo
 sopho greci d̄nt. magni atq; poten
 tes. h̄y facies h̄nt uirgineas faci
 eb; humanis similes. s; in dracho
 nū corp̄ delinunt. De hoc genere
 serpentis credi potest fuisse sp̄ent
 quo in malū suum et n̄m̄ p̄ma

nūc mīa eua decepta fuit. Dicit
 enī beda q̄ serpens ille q̄ uisus
 ē dyabls. in deceptōe primoz pa
 rentū habuit uultū uirginē.
 Sūp̄ sit autē corp̄ serpentis dya
 bolus. n̄ sicut sumit aīā corpul.
 s̄ sicut indumentum homo. Non
 enī unū fuerē dyabls & spens.
 Sūp̄ sit inq̄ coniungendo. ul̄ pot̄
 applicando sibi. faciemq̄ spentis
 uirginē demonstrauit eūmodo
 femine. ut forma consimili alluc
 tur. Om̄e enim aīal sicut dīc̄ sa
 piens diligit simile sibi. p̄xim ū
 reliq̄ corp̄is serpentis simile arbor̄
 frondibz occultauit. Quom̄ autē
 dyabls efficit potuerit ut serpent
 articūlata ūba formaret h̄ utiq̄
 n̄ uidem̄. s̄ forte extrinsec̄. & non
 p̄ spentis artias reūberato aere
 molimine artificiali ūba forma
 uit. Dicunt tū sc̄i q̄ dyabls per
 spentis corp̄ loq̄ potuit sicut per
 uates & fantasticos olim locut̄.
 ē deceptis gentilibz. s̄ salua re
 uerentia expositoz. mltū inter
 est si dyabls loq̄tur p̄ serpente
 qui n̄ h̄ artias & officia ad arti
 clata ūba formanda. sic locut̄
 ē p̄ fantasticos qui utiq̄ hoīes

racionales erant. nisi forte ue
 lim̄ dīc̄ q̄ sicut spens habebat
 uultū humanū ita & artias eo
 officia disposita hūit ad p̄fendū
 si edoceret uoces hūanas. sicut
 aues uidem̄ uoces humanas lo
 quendo imitari. *de Emozoi. xvi.*

Smozis spens ē ut dicit solm̄.
 de mozu sanguinē elicient.
 & dissolutis uenaz meatibz totū
 cruozē exēhens quozq̄ aīē est euo
 cat se de ei quē in sanguine est.

de faculis. xvij.

aculi spentes sunt ut dicit solm̄
 a p̄ncipia tenuissime insectoīs tali
 appellati. h̄y alis uolantes arbo
 res subeunt in quibz delitescunt.

Et quibz maxima ui det̄bati pene
 trant alis quocūq̄ obuiū illi for
 tuna fecerit. *de spnapi. xvij.*

p̄napi spens ē ut dicit solm̄. gen̄
 ab aspide trahens qui sopno quos
 mordet int̄mit. Veneno enī sop
 num inuocat. q̄ nullo sp̄llū dese
 rit infectū. hunc spente cleopat̄
 apposuit sinistro brachio. sese col
 locans in sepulchro iuxta suum
 antonū. ut sc̄i suo tactu sol
 ueret in sopnum. & uitā suam q̄
 eta morte finiret. Solm̄ h̄c ip̄nale

No

No

No

sonum uero r hystoria romana
aspidem uocant r hoc idō q̄ ipna
le gen̄ est aspidis. *De ydro. xix.*

Foros ut dicit yfidor in nilo
flumē spens est. Sic cū ui
derit cocodrillū ap̄to ore sup ripas
nili dormientē uoluit se lucoso
limo quo facili possit illabi fau
cib; cocodrilli. desopozat igit̄ coco
drillus illapsū t̄nsglutit. q̄or
dilatatis uiscib; ei uiuus egre
dit̄ ydros ut dicit plinū in orbe
tray pulcherrimū est anguuium.

Hoz uerur suatur ad remediū
p̄culloz. Igit̄ hoīes hoc serpente
p̄culsi obturgescunt. q̄ morbum
boam uocant eo q̄ simo bouis re
mediatur. *de Lacertis. xx.*

Lacertam ut dicit solin̄ pot̄
uermen q̄ serpente dicunt antiq̄.
eo q̄ clementi ferit. Sibilat cū ut
serpens. Caudamq; h̄t consimile.
Pedib; ḡditur. Capto uno ex duo
bz reliquus effert̄. Et r de earū
genē bestiola forma. h̄ colore dif
simil̄. que caudā nigrā h̄t. h̄ ara
neis siluestrib; uestitur. Lacerta
ut dicit plinū non cubat obliq̄
in quo loco sit enixa. q̄m huic a
nimali nllā memoria ē. p̄ se cacu

li ecūpant undeni nūo. Quidā
dūt a m̄tib; fetus deuozari. Ono
relicto colertissimo q̄ se ipius m̄tis
clunib; iponit. Sic relic̄ furoū
ultoz perces suos uindex occidit.
Lacerte in india sunt nūmō pedū
uiginti q̄tuoz colore fulgera. lac
ta lingua h̄t bifidā r pilosam. *de*

Mare h̄t sp̄ntē *sp̄ntib; maris*
plimos r nlls eoz h̄t. *xxi.*
Pedes h̄ anguillaz more repunt r
fundo maris. r natant cū necesse
ē. quia pinnas h̄nt. Siles sunt ser
pentib; terre p̄ter q̄ in capite q̄m
eoz caput ē durissimū r asp̄erū.
magis maliciofi sunt sepe q̄ sp̄n
tes t̄restres. Et nocandū qd̄ in to
cas p̄fundis n̄ manent. h̄ in p̄fū
do littoz. r circa scoplos maris.

Matrix ser *de Matrice. xxii.*
pens ē ut yfidor dicit uene
no aq̄ inficiens. In quocūq; eum
fonte fuit eum ueneno immulsec̄.
In lucan̄. Et natrix uolatore aq̄.

Madera an *de Madera. xxiii.*
guis ē qui in p̄tib; ḡmanie
reperit̄ ad ḡrostitudinē humani
brachy. Colore r uentre auro. dor
so uirenti. Hui stat̄ adeo nocu
eē dicit̄ ut si uirgā recentē celam

ozi ipsius adhibeas cocicem ei flatu
 faciat in uelicas felleas ebullire.
 Et gladiū fulgentē si ozi ei adhi
 beas sola lingua gladiū in uno ca
 gens ueneno inficit. et pcurrens
 usq; ad sūmum glady colore cec
 ac ceruleo inficit. ac si flāma uolen
 ti corripitur. Homo h̄ ueneno ifec
 tus moritur nisi ei subueniat. Ciri
 aca. Est autē modus ipius ueneni
 q; hōiem in pede pcurrit p mon
 ta currit ad cetera m̄bra uenenum.
 Hoc p̄ nimio excessu caloris eide
 nature ei et ignis qui temp̄ ascen
 dit. Igit̄ ipm̄ uenenuū temp̄ ascen
 dit quousq; tangat. et tunc hō ca
 dit et moritur. Est autē remediū
 q; hō in pede pcurrit per pedes in
 altū suspendat. capite demisso.
 et sic uenenuū nequit ascendere
 ad cor. s; sūmitatē pedis attingen
 restat in loco nec inferi potest
 descendere. Sicq; infestus locus co
 cidit et p̄ medicamta sanat. Siq;
 ipune idest secure amblare uolu
 erit in loco ubi isti spentes habi
 tant rucha et absintio frices
 pedes et manū suas. m̄bra saluz
 q; piclo patent. et sic serpens est
 fugiet. et munita h̄bay remedi

is m̄bra non audebit accingere.
Pester spens ē *de peste. xxv.*
 ut dicit Jacobus et solui temp
 currens ore patenti ac uaporan
 ti. De aspidū gñe descendē dicit.
 Sū poeta. Orax descendens auid
 fumantia pester. Hic igit̄ spens
 q̄tūq; pcurrit enormi distendi
 tur corpulentia. uelut si ydropi
 si labores et sic morit̄. Scubatū
 enī putredo sequitur. sicut i ul
 cerib; ppendi potest. *De pharias*

Pharias spens ē ut *xxv.*
 yfidoz dicit qui temp̄ i cau
 da amblans sulcū facit uideatur.
 Sū lucan. Quo contentū iter cau
 das sulcare pharias. *De scutella*
Rutela spens ē orientis. *xxvi.*
 creat ualidū ad m̄bra reme
 dia ut dicit ap. Hoc gen̄ spencis
 capit ab apothecariis et repo
 nitur in custodia. In q̄ notan
 dū est q; m̄tro tpe sine ulla cibo
 alimonia uiuit. Et omē ser
 pentū gen̄ diu sine cibo uiue
 potest. Et p̄cipue rutela. *De gala*

Galamandra *mandra. xxvii.*
 ut dicit Jacobus grece stello
 dicitur. Hanc camelionē non
 nulli idest leonē terre uocant

ut dicit plini adlinus. Est inq̄
 q̄drupes faciem lactee h̄ns. ul' sicut
 dicit arz. faciem h̄o int̄ faciem por
 ci. r faciem h̄mice. plini. Circa re
 cta h̄o r retro longiora uent̄ ad
 herentia. Pura h̄o caudā r tortu
 osam tenuitate deficiens. Vnguet
 ei hamati subtili aduncitate. Cor
 pus asperum h̄o autem ql̄s ē in
 cocodrillis. yfidoz. Prefero q̄dam
 lana pallida. de q̄ lana zone con
 trecte coburi n̄ possunt. Ip̄m al'
 ut dnt̄ augustin' r andelin' r yfi
 doz. uiuit in igne r non solu nō
 urit̄ s̄ etia extinguit incendia.
 Incellus ei piger ut die solū. q̄si
 testudinū mot'. Oculi ei subducti
 sunt concavo introitu recessu q̄
 nūq̄ claudunt'. Oculos ei circum
 agitados plini indicat. Quantita
 te corporis maxim' est s̄ ur̄ uacu
 us ullis indic' almitas. Secur' ei
 in sinistra p̄te ei est. r h̄ contra
 omnia aīalia. In extis uō uisce
 rū ab alijs aīalibz magna ua
 rietas. h̄yat' oris ei nūqua
 clauditur ut pote qui eo n̄ uti
 tur in ministerium cibi ul' pot'.
 quia solo haustu rosis ul' aeris
 uiuit. Sicut arz dicit mater ē

ualde. r h̄ causa quia parū h̄o
 de sanguine. r dō etia timozolu
 al' ē quia diminiuit' color in eo
 q̄ est incencius audacie. Tunc
 autē hui' aīalis ē causa q̄ color
 ei uari' r p̄ montā mutabilis ē
 ita ut quicūq̄ rei se iunxit cā co
 lor ei fiat. sicut dicit ambrosi'. Co
 lores uero duo sunt q̄s fingē nō
 possunt. candid' r rubens. Pene
 sine carne corp' eius ē. nec nisi ē
 corde pacillū sanguinis dephē
 ditur. Sine splene ē. Lacer' h̄yone.
 Vere autē p̄ducit'. Inp̄tibil' ē
 coraci. Quo cū infectus fuit
 uictore suum p̄mit' incemp'.
 Nā si ul' modicū ales ex eo man
 ducant' ilico moriet'. s̄ corac'
 h̄o p̄fidū ad medela natā omi
 um porrigente. Nam cū affludū
 se intelligit sup̄ca fronte laura
 recupat sanitate. Jut' oīa ut yfi
 doz dicit uenenata aīalia maxi
 mā uim h̄o salamandria nocēdi.
 Cetera enim singlos occidunt. h̄
 plimos simul int̄mit'. Nam si
 arbori irroperit poma illi uene
 no inficit ita ut quicūq̄ ex eis
 ederit moriat'. si autē in p̄tē
 cecidit uis ueneni ei potantes

incimut. Haz bestiaz in ana per
 maxia copia e. *Salmā*. Salamand
 ul' cameleon utriusq; uolueris o
 ua gignit gallinaz more r ex eis
 pducit fet. Punde notand e q; sa
 lamandra n̄ h̄o masculin. necq; femi
 na. s; om̄s gignit. ferō etiā quod
 alexander ip̄ ex hui' animalis lana
 uestimentum habuit. Qd̄ cum ali
 qn̄ ad mundiciā lauare debuisset.
 n̄ alijs aq̄s abluebat nisi q; p̄ci
 ebat in igne. r per igne candescer
 bat. Vidi r ego zonā ex hui' animal
 lana contextā q; ad exp̄itum
 uitatis pualido igni p̄a manu
 ueiri. excep̄iq; post magnū spacū
 ipam zonam q; ferrū de igne ca
 dente refrigeratāq; post horam
 contractauit manib; nec in uno
 pilo salte inuenire potui fuisse
 consumptam. De salamand' andeli
 n̄ in enigmatu libro usificans
 dixit in p̄sona salamandre. Igni
 b; in medys uiuens n̄ sentio fla
 mas. has s; decurrit regi ludib
 faxo. nec crepitante rogo nec scin
 tillante fauilla. ardeo s; flāme flā
 manti p̄re tepesco. *de Salpiga.*

Salpiga spens e qui *xxviiij.*
 n̄ uidet de facili p̄puitate

r tñ uim maximā nocendi h̄t.
 Sigt̄ autē occulta rancoris uicū
 q; mltos aiādūcentes inficit. et
 dū ex corde culpa pximo n̄ dimit
 titur in odiū paulatim pululās
 umidē malū exq̄ritur. n̄ accēden
 tes quid a dño dēn̄ sit. nisi ex cor
 dib; uis remiseritis p̄ca hoib;.
 nec pat̄ ur̄ celestis dimittet uo
 bis p̄ca ur̄a. *de Stellione. xxx.*

Stellio ut dicit ysidor' de colo
 re illi inditū h̄t nom̄. Est
 enim tgo depict' lucentib; oculis
 in modū stellaz. Scorpionib; ad
 contrariū e ut uiso eo pauore h̄t
 afferat atq; torpore. Sigt̄ autē col
 qui detore nataliū bonoz p̄dici
 ul' uirtute celestis gr̄e t̄ron sunt
 illis q; male agunt. Vñ ubicūq;
 filij isrl' erant ibi erat lux r cō
 stat q; supuenientib; illis tenebre
 fugiebant. *de Stellione in alio*

Stellio spens e ut *gene. xxx.*
 dicit plin'. Venenū eī mor
 tiferū est. s; fit remediū contra
 illd' ex criticis carnib; scorpionis.
 Genp̄ enī natum indidit creatū
 inal' oppositū. Vinū in quo sub
 misus r mortuus fuit stellio len
 tigenes abducat in facie. fel stel

lionū in aq̄ tritum muscelas quo
dā instinctu dicit congregare. Scel
lio scorpionib; maxime contrari
atur. Insequit̄ q̄ se inuicē odio
naturali. S; quia stellio maiore
atq; ualidior cum inuio in scorio
tinet ita ut uiso eo sudore frigi
do pfundat̄. *de Scaura. xxxi.*

Scaura spens ē ut dicit Jacob
r solin. qui cū lenescit ocli
ei cecant. Ip̄e uo lumine destituit
ingreditur foram parietis respi
cientis ad ortū solis. ut. l. oriente
solis radio cont̄ solem incendat
oclis. r sic lum̄ recuperet. Sic r illi
q̄ lumine scripturarū carent corda
sua mittentel ad solem iusticie
erigunt in contēplacōe. ut q̄ illis
excitū negauit ul̄ licēta instru
at inspiratio diuina. r q̄ negli
gentia uetuste uite dectit noue
uite excitatio scā restituat. *de*

Sycula ut *Sycula. xxxii.*
dicit Jacob; r solin serpens
ē maliciosus r pius q̄ hoīem si
ti inctiat. Hic igitur serpens tā
ta refulget uarietate ut pulch
tudine sua retardet intuentes.
r qm̄ natura dedit reptando pi
griore miraclo stupentes detinet

is assequi n̄ ualet. Est aut̄ tanta
furois ut hyeme deponat pellem.
hui morlu siquis tangit̄ ardore
igneo corrept̄ succendit̄. *de Sire*

Sirene spen *nic pentab. xxxiii.*
tes sunt sicut r sirenes mo
stra marina sicut dicit expm̄ta
tor in ptib; arabie h̄tant. r cur
su ualidiores equis sunt. Honlli
ex eis sunt qui h̄tes alas uola
re possint. Hoz tantū uirus est
r ita efficacissimū ad inf̄ndā
morte ut mochi ante mors q̄
dolor sequitur. Sigt̄ aut̄ illos q̄ cū
sui dolore r remotione contōe
pccā peccant. r cū ita miser r
effeminati sunt ut se uinci in
pba tēptacōe pmittant. quoz
pccā scdm̄ aplm̄ iam p̄cedentia s̄
ad iudiciū. Hoz uermis consa
entie inapit eos rodere hic. nec
desinit in et̄num. Sū ysaia. Ser
nūl eoz non morit̄. r ignis non
extinguitur. *de Scorpione spen*

Scorpio serpens est *xxxiiii.*
ut dicit solin qui blandū
r q̄ uirginē dicitur h̄e uultū.
S; h̄ utiq; in cauda nodosa acū
leum uenenatū quo pungit̄ et
inficit p̄ximantē. ferit autem

obliquo icu r inflexo. nulloq; mom
 to meditari cessat occasiones inue
 nire fiendi. Triduo morte pchut
 qui hui ueneno infecti sunt. ^{scorpio} ^{scorpio}
 dicitur geminos quibzda inec acu
 leos. maresq; ee seuisimos. Jntel
 ligunt autem gtilitate r longi
 tudie. Apolodoi plane pinnal q
 bzdam inec dicit. pluli hoies qst
 sui ca eo q uenena de mbus ho
 minu suggendo reuocent pegri
 nis malis repleuerit ycalia. Vn
 hos q; inferre conati sunt. s; ui
 ue in regione n potuerit. vident
 tn aliqn in ytalua s; pliq; inocui
 sunt. Hoi qui a scorpione pcutus
 e putatur ee remedio ipoz cinis
 potus in uino. Pariunt uermi
 culos ouoz spe quos cu pi deuo
 rare uoluit illi imunes sunt
 q se clunib; nris iponunt. Sol
 insectoz scorpio cauda hē r bra
 chia r in cauda spiclin. Scorpio
 in uere ouat. r in autūpno si
 multo. Scorpio ut dicit ary duos
 hē aculeos. Scorpio tra uiuit
 ut dicit expuntator. pze niger
 si a scorpione pcutit paul dubio
 morit. Altius uo colous pcut
 euadit quq; r si non semper.

Serps ut dicit *de Serps. xxxv.*
 solin serpens e corpe erigu
 us. s; malicia ingent atq; malefic.
 q si q; percussit siml carne r ossa
 consumit ueneno. ac si edacitate
 flamea corripet. *de Spentib; i die.*

Sunt ut dnt Jacobz. *xxxvi.*
 r solin in mltis pib; orien
 tis preapue tn in india serpentes
 ta uasti corpe ut ceruos deuorare
 dicantur. r ipm oceanu tramea
 re. sunt r alij serpentes piper al
 bu comedentes. Hy lapides preci
 olos in capitib; hie dicunt. Pre
 liantur singlis annis inter se
 mutuo. r ex pte maxima seipos
 intumunt. Aly quocp i oriente s;
 serpentes qui uelut cornua hntet
 anetu hoies ex eis uentilando per
 cutiunt. *de Tortuca. xxxvii.*

Tortuca de gene serpentum
 ee nonlli uolunt. Et aut
 al pedum. Duob; scutis du
 rissimus q; testis tegitur. r hys a
 deo induit se ut difficulte inani
 possit etiam ualidissimis ictib;
 Caput hē ut buffo. Cauda ut sco
 pio. Vocem debilem. Ouat instar
 galline. s; oua ei noctua ad come
 dendu. Veneno in uita caret. sed

No

scorpio

scorpio

118

nequam post mortē. Et enī dicit
ambrosi⁹. Renes illi si q̄s post mor
tē nudo pede calcavit ueneno sta
tim inficit. Toxuca femia ut di
cit arz n̄ h̄t nisi unā uiam exit⁹
supfluitatis q̄muis habeat ueli
cam. r̄ h̄ cont̄ omnia aiālia q̄ h̄nt
ueticā. h̄t ergo ueticam contra
omūum aiālium natam q̄ h̄nt
plumas ul' sc̄pnas ul' corticem.
quia ista omnia non h̄nt ueticā.

Garans *De Tanance xxxviij.*

Serpens ē ut dicit plini de
genere scorpionū. Pius ē. Pinas
h̄t. Volatilis r̄ p̄niciosus. Nā q̄
cūq̄ pupugit mortē. nisi ei sub
ueniatur tyriaca ul' remedijs
medicīne. Hos plinq̄ h̄t ycalia
s̄ mltociens innocuos. Oriens
uō h̄t mltos. s̄ semp uenenosos.
Sunt plinq̄ dieb; iuginti r̄ am
pli sine cibo. Occisus r̄ putrefes

no

in oleo ē ipm oleum remedium
cont̄ uicena r̄ puncturas tara

Grus *De tylo xxxix. i. c.*
Serpens ē in montib; pad
uanis. Si ul' cy. pedes h̄ns ī lon
gitudine gracilis tū mltum et
grossior in postiorib; q̄ in antio
rib;. Caudā parūā acutā h̄t ad

longitudinē palme. Gradit̄ sup
uentre costas h̄ns quib; uisibilis
motis instar pedum nititur in cur
rendo. Cursus ei uelocissim⁹. Salo
ei inestimabilis ē. Cum currit aut
s̄ditur caput r̄ collum usq; ad ue
trem r̄ costas erecta in sublimete
net. Nulli nocet n̄ s̄titer infeste
tur. In dorso duas lineas rubras
h̄t. Carnes ei putrefes in cibū et
potū dantur contra lepra. r̄ h̄nt
frequent̄ efficacissimū remedium.

no

Gyrus *De Tyro spente vñ thyraca cōfite*

Gyrus ut dicit iacoby r̄
liber rerū. Serpens ē in par
tib; iericho circa solitudines iorda
nis. Est autē serpens infest⁹ aulb;
r̄ aiālib; r̄ maxie ouis auū que
utiq; cū ipis aulb; cōdit r̄ t̄nglu
tit. Cui carnes confite q̄ electua
riū cum quib; dā que amulcoro
omē toxicū uenenū expellunt
r̄ eradican. h̄ confectio tyriaca
dicit. ferunt nōnlli h̄c an passi
onē xpi nllm habuisse remediū.
r̄ infestū maxie fuisse hoib; con
tigisse aut ipā die q̄ xpc in cru
ce suspensus ē. unū ex hyl spen
tib; infestatissimū circa parces
wlm comprehensū r̄ ad latul xpi

x

ferunt
lata

No 10 in cruce suspensū. Et ex illa die de
 genū ipsius serpentes suscepisse u
 tute in effusione sanguinis xpi
 remedium efficacissimū contra
 omne uenenū. ar. Drachoniū ge
 nus in tra illa ē ubi tyri serpen
 tes sunt. Et de ipso accipit tylichon
 genū uenenū qd ē irremediabile
 malū. Cum autē contra omne
 uenenū tyriaca ualeat. contra
 ipius tyri uenenū qd dicit tychi
 hon nich ualeat. Tyrus spens est
 qui senectute confis pellem suā
 hoc in deponit. Pri extoriat coriū
 qd ē int̄ oculos ita ut si nescias be
 stiam cetam putes. Deū aufero
 coriū capitis. Et in una nocte
 et una die. Capite uo spoliato re
 liq pars corpis de facie spoliatur.
 Cum autē spoliat fuit hō mod
 et habitū embryonis. Est quoddā
 genū tyri puū. longitudis cubi
 talis. Pili hyspidi p totū corp.
 Cui morsus putrefacit uuln̄ in
 circuitu. et subinde occidit. Tyr
 in die pniciosus ē sup̄ modum.
 Tyrus ouat int̄. et añqm̄ egredi
 atur fit al̄ et genit̄ s̄ silē. *de Ty*
Ciliacus *liaco uime. xli.*
 umis ut dicit liber rerum

anguis ē in plūz orbis partibz fre
 quent̄ uisus. Qui umis tyliacus
 dicit̄ a tyliā arbore eo qd de illa in
 trinsecus in arboris medulla nat
 catur. Hic quippe natus medulla
 pri. demū ipm̄ lignū in circuitu
 sui et tra depascitur. donec consūp
 ta intrinsecus arbore eā cogat ad
 ruinā. Hic igit̄ anguis ad igentē
 excrescit mole dicitur. pecudibz qz
 insidiari. Sigt̄ autem remotionē
 mortalis pct̄ etiam cū in dubio
 iudicium pct̄ sit. Nullus ḡ in du
 bio discrimini se committat. Et du
 bium dimittens illis qd cōta sunt
 confidenti imitatur. In eo enī qd
 dubietatis scruplū recipit. pidi
 citudinē incurrit. sicut et ppha
 ueniens de iudea in bechel ad cor
 piendū regē ieroboam sub dubio
 suggestionē falli pphē recepit. et
 ido diuino iudicio mortis cētudi
 nē p leonē incurrit. Tales ḡ ali
 qdē in dubijs timorantes pau
 latim p incia timere pidiū mi
 nus ac min̄ incipiunt. et dum n̄
 peccauerō in mala dubia in adō
 penclā certa. Destruō qz uirtus
 n̄tis conceptis dubijs qd stare
 potuit secuta in rebz certis.

apud dle

No

129

Supera ut *de uipera. xly.*
Dicit Jacobus et solinus et ysidorus
serpens est sic dicta eo quod uis pariat.
Cuius natura traditur quod se in con-
ceptu moritur. Mater uero in partu
necat. Voluptate enim libidinis
femina quam in infania uersa caput
maris ore receptu perstringit et san-
dit. Cuius cum ad partum uentum reu-
muerit catuli non expectantes
matrem nature solutione corro-
sis ei lacibus cum matris interitu
ui erumpunt. Cauias tamen habent
aurum loco et tres tamen dentes. Mor-
sus eius irremediabilis prohibetur.
Tumorem quoque et inflationem indu-
cit. quod utique sciebant illi qui cum
paulo mare euasent et uipera inua-
dente manum pauli cum credebant
in tumorem conuicendum et subito
calurum et mori. Refert magnus
basilius et ambrosius quod si quis uipere
morsu tenes in caute calcauerit
grauis quod uenenum nocere prohibet.
Et irremediabile uulnere serpere. Et
ta eius ualent contra omnium ser-
pentium id est ut dicit plinius. Dicit quo-
que plinius quod uipere tunica id est
corium quod phiat quando immouatur
in uino cocta dentibus et oculis me-

detur. Adeps uero eius tollit caliginem
oculorum. Dicit philosophus quod uipera
faciem humanam habet usque ad um-
bilicum. Ab umbilico uero usque ad cau-
dam figuram cocodrilli. Quod uis
digestibilis quam foramen acus dicitur
et ideo non posse concipere morem
vray bestiarum. Et tamen per os plinius. Col-
to ueni ac credibili dicitur uidetur.
utpote ratione profundior. De uipera
enim refert inquiring matrem gra-
uidam et ad tempus pariendi ueni-
entem singulis singulis diebus exclu-
dere quia multi fiunt fetus. quod
pe uiginti numero ceteri qui excludi
non possunt et remanent ultra
tempus debitum tarditatis imperan-
tes prumpunt lacta occisa parte.
Supra in terra conditur hyeme. Hic
serpens cum se inter omnia imperan-
cium genera crudelior sit. ad feminam
tamen suam blandus est ut dicit mag-
nus basilius et ambrosius. Supera enim
absentem requirit feminam. Absentem
uocat et blando perclamat sibilo.
Atque ubi copare aduentare sen-
serit uenenum euomit ob reuen-
tiam uxori deferens uicundat
ac uenerat gratiam nuptialem. Tu-
uero o homo uonus capax coniuge

repudias tuas & putas sepe mutas
 dam. Et si uno defuerit die suspen
 ris adultam & statim incognita
 causa qm cognita exequis inuiri
 am. Depone asperitatem moy. cum t
 sedula uxor occurrerit propelle in
 dignatione. Non es dñs s; marit.
 Non ancilla sortit' es s; uxorem.

Explicit liber de serpentibus incipit
capitula de vermibus.

- Generaliter De ginnice. **xxvi.**
- De uermibz. De cycade. **xxvii.**
- De apibz. i. De eruca. **xxviii.**
- De aranea. ii. De engulas. **xxix.**
- De adlacta. iii. De fornicia. **xxx.**
- De buffonibz. iiii. De fornicay leone **xxxi.**
- maioribz. qui & mirimica
- De buffonibz. v. leon dicitur.
- minoribz. q; r. coe De fornicis i die. **xxxii.**
- meri dicunt'. De limace. **xxxiii.**
- De borace. vi. De locusta uerme. **xxxiiii.**
- De blactis. vii. De lamifico. **xxxv.**
- De bombice. viii. De multipede. **xxxvi.**
- De bruco. ix. De musca. **xxxvii.**
- De cicandula. x. De muscis cyprae. **xxxviii.**
- De gnomia. xi. De opimaco. **xxxix.**
- De cynificibz. xii. De papilionibz. **xl.**
- De culicibz. xiii. De phalangia. **xli.**
- De cantaridibz. xiiii. De pulicibz. **xlii.**
- De crabronibz. xv. De pediculis. **xliiii.**

- De rana. **xlvi.** De thamur. **xlii.**
- De rana q; r. ru. De rapula. **xliii.**
- beta dicitur. De testudine. **xlv.**
- De rana puula. De cynca. **xlvi.**
- De rana coniens. De teredine. **xlvii.**
- De stelle figura. De tharmo. **xlviii.**
- De spoliatore co. De orna. **xlix.**
- lubri. De Sepsis. **l.**
- De secha. **xi.** De uerme q; pprie **li.**
- De stupetans. **xlii.** dicitur de tra. **lii.**
- De sanguisuga. De uermibz celdomie. **liii.**

Expliciunt capitula incipit liber
nonus de vermibus primo generaliter.

Generaliter primo de uer
 mibz dicendū est. Nil
 lum insectoy idest u
 mium ut dicit plini
 habet sanguine nisi in modica
 quantitate. Insecta autē dicit' ois
 unium ppagatio. Quidā uimes
 sine pedibz sunt. Ossa tñ interius
 hnt ut spentes. Hy repunt p ter
 ram. Aly uero sunt qui nlla ossa
 hnt in corpore pedesq; nllōs. Et hy
 poti trahunt se q; rugis quibz dā
 subtilissimis in tarte excens. per
 q; mouent' aut repunt. Aly autē
 qui duos pedes hnt. aut q; tuos.
 Hy currunt & hnt aliquantulu
 sanguinis. Aly uō qui hnt plē

quatuor pedes etiam currunt h[ab]e[n]t san-
 guine p[er]fus carere. r[ati]o quia t[er]re
 sit sanguis in nutrimentum mul-
 toz pedu[m]. ul[ter] quia mot[us] multoz
 pedu[m] adnichilat sanguine[m]. Om[n]e
 uniu[m] gen[us] humore uelut san-
 em p[er] sanguine h[ab]et. Aliud u[er]o uer-
 mium gen[us] est q[uo]d pedes h[ab]et r[ati]o gra-
 ditur r[ati]o nichilomin[us] pinnas ul[ter]
 poti[us] membrana h[ab]et uolando ad
 eth[er]a sustollit[ur]. Hoc gen[us] uniu[m]
 folijs arbor[um] maxie uiuit. rodit
 q[uo]d dentib[us]. Formulli u[er]o uimes ex
 gen[er]e uolantiu[m] sunt n[on] rodentes
 h[ab]e[n]t poti[us] uiuunt ex h[um]id[is]. Multa
 uniu[m] gen[er]a cu[m] estate incipiunt
 r[ati]o cu[m] estate desinunt poti[us] quia
 ex corruptio[n]e nascunt[ur] q[uo]m ex se-
 mine. Aliud u[er]o uniu[m] genus
 e[st] q[uo]d cu[m] estate quide[m] incipit r[ati]o
 posuit in arborib[us] aut domicili-
 is in hyeme sem[en] cum estate fi-
 nito. manentes sem[en]a p[er]turbat
 mortuis p[er] hyeme[m]. r[ati]o uno t[em]p[or]e p[er]de-
 unte aeris serenitate r[ati]o solis ca-
 lore a[n]tatur ad uita[m]. Aliud u[er]o
 uniu[m] genus e[st] q[uo]d hyeme con-
 ditur. iacetq[ue] uelut mortuum.
 r[ati]o cu[m] ad estate uenit renouatur
 ad uita[m]. Vermes gen[er]alit[er] sedm

No

nutrimenta elem[en]toz colores ul[ter] po-
 tentias fortium. ut q[uo]d m[er]curium
 h[ab]et de elem[en]to ignis aera sursum
 petant. q[uo]d multu[m] de aere currunt
 ueloci. que u[er]o multu[m] de t[er]ra uel
 aq[ua] naturalit[er] tardiores sunt. Ter-
 ra eni[m] r[ati]o aq[ua] dep[re]munt r[ati]o aggrauant.
 Ignis r[ati]o aer sursum tollunt r[ati]o agitant.
 Sedm ista om[n]ium creaturaz ordo
 disponit. **De apibus. Caplin. 1.**
Apes sicut ar[is] r[ati]o magn[us] basili[us] r[ati]o
 Ambrosi[us] referunt in om[n]i ge-
 nere a[n]tantiu[m] com[un]e sobolem
 h[ab]ent. Vna om[n]is incolunt mansio-
 ne[m]. Vni patre claudunt unime.
 In com[un]e om[n]ib[us] labor. Cois cib[us].
 cois opatio. cois uisus r[ati]o fructus e[st].
 cois uolatio. Quid plura cois om[n]ib[us]
 genatio. Integritas quoq[ue] corpus
 uirginalis om[n]ib[us] cois r[ati]o p[er] q[uo]m
 neq[ue] ullo mo[do] se concubitu miscen-
 tur. nec in libidine resoluunt. nec
 p[er]tus dolorib[us] q[ue]runt r[ati]o cu[m] subito
 maximu[m] filioz exam[en] emittunt.
 Ip[s]e sibi reg[em] ordinant. p[ro]p[ri]os cre-
 ant. r[ati]o licet posite sub rege sunt
 tu[m] libere. Nam r[ati]o p[ro]gatiuum
 iudicij tenent r[ati]o fide deuotio[n]is af-
 fectum. quia r[ati]o tanq[ua]m a se consti-
 tutu[m] diligunt. r[ati]o tanto honorant

No

No

exanimē ut nunq̄ cont̄ illum aliq̄
 controuērsia r discordia moueant̄.
 Nec mirū quia c̄ta regis semper
 pietas cura pplōs. r c̄ta circa regē
 ppli obedientia conseruat̄. Plini.
 Quapp̄ int̄ om̄ia uolantū uet̄
 mium aīalia iure p̄cipua ammi
 ratio ē in apibz. q̄lla conchunt̄
 luctū dulcissimū atq̄ subalissimū
 ac saluberrimū fauos configit̄
 r ceras. mille ad usus uite labore
 tolerando conficiunt. h̄nt̄ priua
 tū consilia r ad duces gregatim
 uolant̄ nec mansueti genis sunt
 nec feri. Estimem̄ p̄retea ingeni
 um. Hyeme condunt̄. estate nul
 lus cum p̄ celum licuit octo parit̄
 dies. Fructibz nullis nocent. n̄ mor
 tuis floribz quidē opant̄ infra
 sexaginta passus r subinde cōsup
 tis floribz in primo speculatores ad
 pabla ulciora mittunt. Socte de
 phense in expedicoē excubant sup̄
 ne ut alas suas a rore r pluuia p̄
 tegant. Apes strepitū faciunt in
 uolando p̄ aerem int̄ceptū in
 ter alas r corp̄. In tribz distribuun
 tur apum plebes. Sunt reges et
 q̄ principes inter apes. In uno em̄
 aliū unū em̄ imperatoris insigni

by dñatur. Hic forma semp̄ egressi
 or ē. r duplo ceteris maior. Pinne ei
 breuiiores. Crura ei erecta. Ingressi
 cellios. In fronte maclā q̄dam q̄ q̄
 dam dyademate candidat̄. multo
 etiā nitore a uulgo differt. Costat
 int̄ auctores q̄ imperator apū nullū
 hō aculeū maiestate tm̄ armad̄.
 At quia natura ali negauit. Acu
 leum huāni regni imperator hoc acul
 caret. Prima igitur pars apū illaz
 q̄ m̄res r em̄te sunt ceteris q̄ mi
 nores existunt. Secda pars ē iunior
 apum que uigore m̄to opa p̄stan
 tes q̄ disciplina q̄dam m̄tibz sub
 ditte sunt nec quicq̄ agunt sine
 maiorū impio. Tercia pars ē apū
 illaz que fuce dñr. Hec sine acu
 leo sunt uelut apes ip̄se. Hec q̄
 clientelae sunt. r q̄ seruitia primaz
 r ueterū apum. Has p̄mas expel
 lunt in ope. tardantes sine clem̄
 tia necant. non in ope tm̄. h̄ in fe
 tu quoq̄ adiuuant m̄res ad calo
 rem conferente turba. Cum mella
 ceperint maturefcere abigunt eas.
 Que cum aliq̄n exire uolūnt ml̄
 te singlas egressae iugulant. Tunc
 n̄res mediam p̄cem apum q̄ doc
 tas satis r sibi sufficē potentes ex

No

No

No

No

rellunt. Ille uo egresso locū sibi
 q̄runt utpote p se p̄uolare s̄. Pa
 nus educare opant quadā dis
 ciplina cū aliquibz e n̄r̄ibz q̄s
 magistrantes h̄nt. Impatorem
 q̄ suum iuuenē sedula reuen
 tia comitant. Op̄ mansionum
 castroz more disponunt. Primi
 fere tres usus manes struunt
 ne in promptu sit q̄ inuictet fo
 ris stante. Nouissime maxime
 iplentur melle. Ambrosi. Quis
 architectus eas docuit disponens
 illas cellaz indiserta laterū equi
 tate cōponere. Ac tenues inter do
 m̄ septa ceras suspendere. stupare
 mella. ⁊ interta flozibz horrea
 nectare quodā distendere. Est
 autē in inicio mel ut aq̄ dilutū.
 ⁊ p̄mis diebz feruet ut mustū.
 seq̄ purgat. Vicesimo die efful
 sit. q̄q̄ obducit tenui m̄b̄na
 q̄ feruoris ip̄ius spuma concre
 cit. h̄ dispositio apū. quies ip̄is
 in matucino ē. donec una exi
 tet gemino aut triplici buano.
 si dies fuerit est mitis. Prediui
 nant ^{enim} inde imbres uentolq̄. t̄o
 puolant uniuise. Si uo turbidus
 fuerit est. tunc se continent

No

No

No

No

No

No

tectis. Cum q̄ agmen ad op̄ p̄cessit.
 alie flores aggregant pedibz. alie
 guttas ore aq̄q̄ lanugine toti
 corpis. Ambrosi. Vides om̄s c̄tare
 de mune. alias inuigilare q̄ren
 do uictu alia. alias sollicitas de
 castris ⁊ adhibere custodia. ali
 as futuros explorare ymbres ⁊
 spectari concursus siderū quibz
 ē eaz̄ adolescentia ad opa exēta
 ⁊ sup̄ca conueunt. Geniores int̄
 opantur. Que flores cōportant
 poribz pedibz femora onerant.
 tote onuste remeant sarcina
 pendente. Excipiunt eas terne
 q̄ternesq̄ exhoriant. Sunt rem̄
 int̄ officia diuisa. Alie struunt.
 alie poliunt. alie suggerēt. alie
 distribuunt abū ex eo q̄ allatū
 ē. Neq̄ enī sepata uelcunt ne
 equitas opis ⁊ cū fiat ⁊ tunc t̄e
 poris. Plui. cyra obseruato ope
 ris. Cessantiū meritiā nocant
 castigant mox ⁊ morte puniūt.
 cyra mundicia circa eas. Admo
 lunt in medio om̄ia. Ille int̄
 opa spurcicie iacent q̄n ⁊ ecce
 nica opantiū int̄ ponunt ne
 longi recedant. ut congesta in
 unū locum turbidis diebz ⁊ ope

No

No

riu oco foris effant congregata. Cū
 aduelpalate in aliud strepunt ni
 nī ac minū donec una circūuolet
 eodem quo exatuit bucino qe
 te capere impans. r hoc castroy
 more. Tunc repente om̄s conticel
 cunt. Domos p̄mū plebes edificat
 dem regibz si sp̄at largior puentus
 adiciunt concubernaclā. palacia in
 patoribz futuris futis ex una p̄c
 alij extrahunt. āpla magnifica
 atq; sepata r ceteris eminentiora.
 Impatores plures in uno ope ich
 antur. Veniuntq; p̄tea soboles.
 h cū adulti eē cepint om̄s cōcor
 des suffragio deciores necant ne
 distrahant agmina. r excitent
 seditōes. Sic confundat̄ irrōna
 bilitas p̄loz. q̄ sibi sepe deciores
 creant p̄latos ul' iudices. r dignō
 atq; necessarios q̄tū ad debitā
 p̄am quodā n̄ necant dū reddō
 inuiciles. videntes cont̄no q̄ ap̄
 aialia minutissima r rōnis in
 cepta naturali instinctu concor
 di suffragio deciores necant ne
 distrahant agminā r excitent se
 ditōes. fetus quonā modo p̄gene
 rent magna int̄ eruditos r sub
 tilis fuit questio. Apū enī corē

ē nūq̄. Plures dignū estimatē
 eos fieri atq; peruari de floubz.
 Alij uō duxit̄ unū eē marem
 feminas comitari non tanq̄m
 dūcē. h̄ hoz sententia p̄babilis
 ē cum cor̄ inter tanta subtili
 sima argumēta inuestigantibz
 late minime potuisset. Galliaz
 more incubant fetus. Idq; exclu
 dit̄ primo uidet̄ uermicls candi
 dus ita ut pascere uident̄. Impe
 ratoris uō fetus statim mellei co
 lozis ē ex electo colore r ex omni
 copia fcs. Neq̄q̄ uermicls sp̄m
 in p̄ncipio sicut ceti h̄c. h̄ statū
 pigniser cū p̄fōz turba forma
 suscipit. q̄ua plebis circa imp̄
 tōz suum obedientia. Cum p̄c
 dit̄ una ē totum agm̄ r circa
 eū globat̄. angitq; eum ac p̄c
 git. Reliquo corpe cum p̄ls in
 labore ē q̄ opantes circuit silis
 exhortanti solus īmūnis ab ope.
 Cuxa eū satellit̄ q̄dam h̄ctores
 q̄ sunt assidui custodes auctori
 tatis eū. Non facile enī patitur.
 Non foris p̄cedit nisi migratum
 agmine id m̄lco strepitu intelli
 gitur ante aliq̄s dies. q̄urnia
 ut enī intus apparat̄ indice die

No

No

tepetiuū eligentes. Ambrosius.
 Nulle tunc e domibz exire aude
 n rex pmo fuit egressus. r uo
 latus sui uēdicauit pncipacum.
 pcessus autē p rura redolentia ū
 inhiantes orti floribz. ū fugiens
 riuus p grana ubi ripay ame
 na illic ludus alacris iuuentutis
 ibi campestre exercitiū illic excur
 sus suauis in floribz. In herbis
 dulcibz curiose satagunt redolē
 tias experiri. Tunc post pēū tē
 pariter aggregate suauitē canūt.
 hnt enī grata miramēqz uocis
 sue in murmure suauitatem
 q̄ nos fō tubay sonitu uideim
 pmo lenti imitari q̄ crepitu ad
 excitandos animos uigorē res
 apā estimat. hys tubay can
 tibz impatorē suū turme apū
 circumdant gestantqz singlē
 aiāte regē magnanimū etiā
 r glōsum sī. Siquis alam ipato
 ris transiens iuxta destruxerit
 non effugiet agmen. Cum proce
 dunt se unaqueqz illi primā
 eē cupit r in officio illi se cōspi
 ci gaudet. Fessū humis suble
 uant ualidiores ex toto portat.
 Si q̄ lassata ē uel forte ober

raue odore psequit. Obiciūqz ille
 pcedit ibi ceteray castia sunt. Sen
 p impatore penso totū tenetur
 agm amisso dilabit. aigratqz
 ad alios ubi ipator ē. r utiqz sū
 impatore eē non possunt. Plui.
 Qd si in alio aliquū mella defi
 ciunt impetu fō in primas ru
 unt rapine pposito. At ille contē
 erigunt acies. Ex alijs q̄ etiam
 ipē dimicant cas easqz acies cō
 trarias duo impatores struunt.
 h rixa maxie fit p conuehendū
 floribz. q̄ dimicatio iniectu pulue
 ris aut fumo tota discutit. Reo
 ciant uō lacte ul' aq̄. Sunt etiā
 apes rustice ul' siluestres aspectu
 horride. multo iracundiores. q̄ la
 bore r ope pstantes. Urbanay duo
 sunt genā. Optime breues uarie
 qz r in tota breuitate cōpactis.
 Detiores uō longe sunt ad simili
 tudinē uespaz. Detrimē ex hys
 pilose. In pontico apes sunt q̄ bā
 in mense mella faciunt. Sūt autē
 q̄dam q̄ mellificant in arboribz.
 Alie uō sunt q̄ sub trā triplici ce
 ray ordine uberrimis puentibz.
 Aculeū apibz dedit natura uen
 tri conseruā. Ad unū ictum hoc

hoīem armatū. aut uirginē cū
 ueste circūfusa laurū tenentem
 consecratiois signū est in lapide
 8 liberat a casibz adūsis. **I**n q̄
 cūq; lapide hoīem sculptū inue
 nens lunā uel solem portantem
 9 castū factor securū cont̄ uidi
 nē. **I**n q̄cūq; lapide sculptum
 inuenierit hoīem alas hūtem i pe
 dibz. r in sinistra manu nigram
 serpente inuolutā. Hic fac̄ ges
 tante habundare sapiā. r can
 tate gaudere r grām conferre.
In q̄cūq; lapide sculptū inue
 nens hoīem habentē palmam i
 manu. Hic uictore facit portan
 tē. r p̄ncipes gr̄os facit. **I**n
 10 r lapide sculptū inuenis uena
 torem. uel canes. aut coruū. uel le
 porē. Ille potestate h̄o curan
 11 di demoniacos r freneticos. **I**n
 q̄cūq; lapide sculptū inuenis
 12 serpente sup̄ dorso urnā haben
 tē. r sup̄ caudā coruū. Hic portā
 tem habundantē facit. astutū.
 r p̄uidū. calozē sedat. **I**n q̄cū
 13 q; lapide sculptū inuenis homi
 nē quiq; sit media scapla usq; ad
 14 renes. Hic liberat a libidine r castū
 facit scūq;. **I**n q̄cūq; lapide

sculptā inuenis nauē r uelū.
 Hic sup̄iore facit in negotio.
In inuenis lapide in q̄ sculp
 tus sit canis qui in leone ē cū
 leo ignee sit nature r acce. Hic
 15 conseruat m̄bra tuta ab ydro
 pisy r uenenatos morsus canis
 n̄ p̄metat. **I**n inuenis lapi
 16 di in sculptū hoīem cum ense. H̄
 uictorem facit in bello. **I**n
 17 inuenis lapide in sculptā aqlā.
 Hic conseruat honores. **I**n
 18 inuenis lapide in sculptū cygnū.
 Hic liberat a palisy r q̄rtana.
In inuenis lapide in sculptū
 equū alatum qui dicit̄ pegasus.
 Hic optimū est militancibz r bel
 19 lantibz. Prebet enī uelocitatem
 r audaciā. r liberat eq̄s ab infu
 sione. **I**n inuenis lapide in sculp
 20 tā mulierē cum corne sparso.
 r manū remissas hūtem. H̄ h̄o
 potestate reconciliandi amozē
 21 coniugū. **I**n inuenis lapide
 in sculptā uirginē manū tuas
 in modū crucis hūtem r trian
 gularē in capite. r sedentē in
 22 cathedra. Hic confert solamen
 p̄ labore. r regem p̄ infirmi
 tate. **I**n inuenis lapide in

XV

16

17

18

19

XX

21

22

23

sculptū hōiēm qui hē serpentem
 tinctū r caput ei in manu dextera
 r in sinistra cauda. Hic liberat
 a ueneno supco. **Si** inueneris
 lapidi insculptū hōiēm genu
 flexū hūcōem in dextera clauam
 r in sinistra leonem ul' aliud
 monstrū. Hic in omī bello uictō
 rem facit. Oportet autē ut ferat
 cum omī reuēntia. **Si** inuene
 ris lapidi insculptas duas ur
 sas r in medio eay spētē diu
 dente eas. Hic reddit hōiēm altu
 tū. forte. r constantē. r gratū
 hōibz. **Huc usq; sedm antiquos.**

24

Huc usq; opūiones antiquoz
 sunt de sculptis. q̄s nec in
 omībz refutandas credim̄ nec
 in omībz appbandas. Et in hoc
 magis dubitables sunt quia
 auctores eay minime inueni
 m̄ annotatos. Sequit̄ libellus
 cuiādam techel philosophi iude
 oz de sculptā lapidū. **Itē sedm**

Sequit̄ r **philosophū techel.**
 libellus cuiādam philoso
 phi iudeoz techel nōiē. q̄ scribit
 ipm̄ libellū de sculptis r dicit
 hunc editū a filijs isrl' eo tpe
 quo p̄ desertū trāsierūt ut intra

rent in terram p̄missionis. Hic nec
 in istis opūionibz in omībz cre
 dendū existimo. r h̄ magnū uale
 ad honoratiōē lapidū q̄ ad firm
 ponendā in eis q̄ in solo deo sicut
 anchorā tutā ac firmā habent.
 Hic unū igit̄ libellū techel. **Enstulim**
 in latinū. **De sculpturis.**

Quando inuenit̄ iaspis r in
 homo q̄ scitū h̄ in collo ul'
 manu r cuspideri in alta manu
 r sub pedibz serpente. Hic h̄ uir
 tute cont̄ om̄s inimicos. **Quā**
 inuenit̄ in lapide homo uolans
 idest cū alis. Iste lapis ualeo ad
 negocia n̄catōis. **Quā** inue
 nit̄ in crisolito femina h̄ in
 una manu autē in arca p̄sca
 ualeo ad negociandū. **Quā** in
 uenit̄ in lapide turtur cū ramo
 oliue. Hic h̄ grām conferendi ut
 diligatis ab omībz. **Quā** inue
 nis in lapide serpente r sagitta
 r uir pugnante. Hic h̄ uir tute
 pacificandi. **Quā** inuenit̄ in
 albo lapide dimidia fig'a femine
 r dimidia p̄ce reliq; figura p̄sca
 q̄ teneat in manu spectū. Ramū
 oliue positū in auro r conclusus
 in manu. h̄ uir tute ut n̄ ui

deat portans. **Q**uā inuenis iaspi
 dem uiridem et in eo cruce. hē uir
 tute q̄ non ingat. **Q**uā inue
 nit in lapide basiliscus et sirena
 dimidia salz femia et p̄ce reliqua
 piscis. hē uirtute ut possis fecē
 ambulare int̄ serpentes. **Q**uā in
 uenis in lapide hoīem qui una
 manu tenet figurā dyabli q̄ cor
 nuā et alata describit̄. et altera ma
 nu serpentē et sub pedibz leonem
 et sup̄ has figuras stent sol et lu
 na. hē lapis poni debet in plūbo.
 et hē uirtute cogendi demones ut
 dero responsa interrogantibz. **Q**uā
 inuenis in iaspide hoīem qui hē
 in collo fascicū herbe ponatur
 in argento et hē uirtute discer
 nendi int̄ infirmitates et hē uir
 tute in omni loco retrahendi sa
 guinē. Confert grām et honore.
 Hunc lapide dicitur Saluenus
 portasse in digito. **Q**uā inuene
 ris in lapide nigro hoīem qui in
 dextā portet sceptū et in altera
 manu autē uolante. expansis
 salz alis et sub hys figuris coco
 drillū. hē ual̄ cont̄ incanta
 tiones demonū et cont̄ om̄s ini
 micos. Demones et fugat de obsec

sis. Hunc alexander tulisse legit̄.
 In ferro poni debet. **Q**uā inue
 nit in nigro lapide hoīem sedente
 sup̄ leopardū et teneat canniā in
 manu. hē cont̄ malas bestias et
 cont̄ suffocationē aq̄z ual̄. **Q**uā
 inuenis in lapide hoīem q̄ dextera
 tenet leporē. sinistra uirgā. posit̄
 in auro uirtute hē pacificandi.
 et uictoria in causis obtinendi. cō
 tra bestias et ualeat fugamare
 a uenit̄ hē lapide. **Q**uā inuenit̄
 in lapide homo ornat̄ in dextā ei
 sceptū et in sinistra ei palma et
 sub pedibz ei scabellū posit̄ in au
 ro pmouet ad honores et nich̄ ac
 teptabit q̄ scdm̄ deum sit q̄ n̄ ti
 ti allegetur. **Q**uā inuenit̄ in
 lapide arbor a cui p̄ce sinistra
 uir. a dextera ū femina. hē ual̄
 ad concordia coniugator et ad
 reconciliationē discordantium.
Quā inuenit̄ in lapide hō qui
 tenet in dextā lapadem et in sini
 stra caput femine. hē ual̄ ad con
 cordia discordantium. Siqs̄ hūc
 eū sup̄ se q̄n̄ dormit de facili nō
 excitabit̄. **Q**uā inuenit̄ in la
 pide. taur̄ et aries. hē ual̄ ad fa
 cundia et cont̄ ydropis. **Q**uā

12

13

17

xv

16

18

18

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28

inuenit in lapide homo q̄ tenet
 falce in manu. h̄ uale ad amorem
 et gr̄am obtinenda. **Q̄n** inuenit
 in lapide homo alas h̄ns i
 pedibz. et bacim in manibz. hic
 uale ad gr̄am. **Q̄n** inuenit
 in lapide homo qui iurgā tenet
 in manu. h̄ uale ad dominand.
Q̄n inuenit in lapide homo
 qui h̄ cornu ad collū. h̄ uale
 contra rabiem. et cōtra fūta
 mata. **Q̄n** inuenit in lapide
 homo dimidi. et dimidi bos. hic
 confert honores et sensū infor
 mat ad bonū. **Q̄n** inuenit
 in lapide nauis cū malo et ue
 lo. h̄ uale ad confectū q̄ dig
 ne uis. **Q̄n** inuenit in lapide
 lepisculus cū longis auribz. hic
 uale contra bestias malas.
Q̄n inuenit in lapide leo. h̄
 uale contra ydropisim et contra
 alias infirmitates mltas. **Q̄n**
 inuenit in lapide aquila et cap
 cornū. h̄ uale in negociatōibz.
Q̄n inuenit in lapide drome
 dari uibā capilloz expanam
 h̄ns in humis. h̄ facit concordi
 am int̄ uirū et uxore. **Q̄ndo**
 inuenit in lapide femina pan

nū h̄ns in capite et circa manus.
 h̄ uale cōt̄ lassitudine et labo
 re. **Q̄n** inuenit in lapide turo
 cum duobz pullis. h̄ uale ad op
 tinendū gr̄am. et cōt̄ tempesta
 te in mari. **Q̄n** inuenit in la
 pide auis florem h̄ns in rostro.
 h̄ uale ad optinendū gr̄am et
 honores. **Q̄n** inuenit in lapi
 de homo in scabello sedens corona
 tus. expansis manibz ad celum
 et quoz hoies sub scabello q̄ su
 stinentes eū accipe mastic et re
 rebintū et pone sub lapide in
 anulo argenteo qui h̄ pond
 v̄. lapidū. h̄ posit̄ sub capite
 sompnicis somnabit q̄ uigi
 lans cogitauit et uoluit. **Q̄n**
 inuenit in iacincto amplex
 lapis albz. et in ipā albedū equi.
 h̄ uale ad gr̄am optinendā et
 gl̄am. **Q̄n** inuenit in lapide
 equus spumās et desup h̄ h̄nt
 soxerū in manu. h̄ uale illis
 qui potestate h̄nt sup hoies.

29
30
31
32
33

*Incipit ratio quom̄ lapides possunt
uirtutes et recuperant.*

Sicut dicit liber q̄ cōtinet
 ueterū narratōes. Omnis
 creatura in peccato p̄mi hois

corrupta ē. *axie* autē lapides p̄
 oli q̄ ad curā hūani gnis sicut
 herbe ⁊ mltā alia creata sunt.
 S; ⁊ ipis uirtutib; q̄ in eis p̄
 p̄cōm p̄mū hōis remanere per
 adactū ⁊ usum imundoz homi
 nū p̄ p̄cōa sepi lapides corrupun
 tur. Tū sicut homo baptizate
 ⁊ p̄mū reparatur. ut ad statū p̄mū
 creatōis redire possit. sic lapides p̄
 oli consecratiōis s̄cificatiōe ad uir
 tutū efficacias reparant. Et h̄ mo
 dus s̄cificatiōis ⁊ consecratiōis
 ut in eodem libro scriptū inueni
 m̄. Primo mittendi sunt lapide
 p̄ciosi in panno lino ⁊ p̄nēdi
 sup̄ altare usq; p̄ nullas sacras.
 Sicq; sacdos mundū geūt uesti
 bz sacris dicat b̄ndictiōem p̄mū
 so. Dñs uob̄cū. Orem̄. *B̄ndictiō*
sup̄ lapides q̄ consecrandi sunt.
Bene dicitur omnipotens pater qui etiam
 p̄ q̄sdam insensibiles cre
 aturas uirtutē tuam omnibus
 ostendisti. Qui moysi famulo
 tuo int̄ cetera uestimenta sacerdoti
 lia rationale iudicij duodecim
 lapidib; p̄ciosis adornari prece
 pisti. Hec non ⁊ iohi euāgliste
 celestē ciuitatē uim uirtutib;

eidem eodem lapides signib; cō
 struendā eternālē ostendisti ma
 iestate tuam hūilē depcām ut
 hos lapides consecrare ⁊ s̄cificare
 dignus p̄ s̄cificatiōē ⁊ inuocati
 onē nois tui. ut sine s̄cificatiōe ⁊
 consecratiōe ⁊ recipiant effc̄m uir
 tutū q̄s eis te dedisse sapienciā
 experientia cōprobauerit. ut quicū
 q; illos sup̄ se portauerit uirtutē
 tuam p̄ illos sibi adesse sentiat.
 Domag; gr̄e tue ⁊ tutelam uir
 tutis accipere mereatur. p̄ ih̄m
 filiū tuum in quo om̄s s̄cifica
 tio consistit. Qui cecū uiuit ⁊
 regnat deus. P̄ om̄ia sc̄la sc̄loz.
 amen. *Explicit liber de lapidib;.*
Inapunte capitla de vii metallis. lib̄ xv.
 De auro. i. De stragno. v.
 De electo. ii. De plumbo. vi.
 De argento. iij. De ferro. viij.
 De ere sine cup̄. iij. *De septē me
 tallis primo generaliter.*

Generalit̄ p̄mo dicen
 dum ē de metall̄
 sicut liber gen̄te
 statur. lamech q̄
 septimus fuit ab adā. Engamā
 introducens ex adā uxore una ge
 nuit iabel. q̄ primo adinuenit

tentoria pastor. Ex alta uxore sa
 la lamech genuit tubalcaym q
 ferriam arte primu inuenit. r
 ut mag^{na} in hyltoris res bellica
 decens excoxit. sculpts qz ope
 rum in metallis ad libidine oeu
 loz fabricauit. Cum eni succen
 decet frutices r diuueca in pascu
 is. uene metalloz in riuulos de
 fluxerit. r sublate lanite figas
 loz in quibz iacuerant referre
 bant. r ex hoc occasione r mate
 riam nact. fabrilia r sculpsilia
 unitas est. Sunt aute metalla
 in uisceribz tee r alia pura. at
 qz alia comyxta tre repiuntur.
 Sunt aute septē numio in usus
 hominu accomodatissime data.

Aurum calide *De Auro. i.*
 nature e ut dicit placeari.
 Leporam curat r scabiem redac
 tum in puluē r myxū anti
 dotis. Vuln ex auro firm nō cor
 rumpitur in tumores. pondero
 sum e in duplo qz argentum.
 ul es. ul stagnū. preciosius e
 metallis ceteris tempanti. fulgz
 omi tpe r corinquinatū rubigie
 nō consumit. Sili fouet. qnto
 rubicundi. tanto meli. p forna

et ignis purgat r adnichilatur
 omil comyxtio aduclina r ca
 ipm aurū non consumit. In ri
 uulis r fontibz inuenit ut hmo
 dicit. In montibz e aliqm h hoc
 rary. mult aute labor e in laua
 do. r si p mltas minucias tū pu
 rū inuenit. nec in se admixtū ab
 tre ul bituminibz ut es. aur ar
 gentū. lig tre r ei sordibz soacet.
 Verbi gra. Se si dragnū ul bract
 as int puluēs inuenires. nec tū
 auri puritas in se sordū scloca
 bz incorporet. Virute hō con
 fortandi r depurandi. Quom aute
 hoc cū nec incorporet nec membra
 nutriat. Ad q dicendū e q con
 fortantiū aliq confortat tū re
 pando mbra. Alia sps ut sunt a
 romatica. Alia altatiua uirtute
 imutano corp ut e aurū. Aurū
 e durabil r magis ductile alijs
 metallis. *De electro. y.*

Electrū duplex. Electrū na
 turale r electrū artifica
 ale. Artificiale ut dicit liber re
 rū ex auro r argento pō mix
 tis conficit. Naturale ū simile
 e colore. h prestanti in uirtute.
 Inuenit aut rarissime r difficil

1
2
3
8

v
no

line discernit. Sophisticatū a ue-
ro r natūli electro. potest autē h
m discerni. Vas ex uero r natu-
rali electro uenenū potest. Cui si
uenenū infundatur ardet qñ
uolentiā passū r p dicit colorem
usq; dū igne purget. Est autē
h metallū conseruantū. Sū
antiquus in locellis ex electro
magnoz copia condebant. Sū
legit q magnū constantinū cor-
pora sōz apłoz petri r pauli in
locello ex eis cypro condidit. qd
utiq; credit electrū fuisse q in
Cypro insula reperit precipuū.

Argenti *Argento. uy.*
Frigidū ē r tempacū ut
dicit plato. Durabile ē ubi pu-
rū fuerit. In purū uero de facili
contrahit corruptelā. Ductile ē
atq; tractabile. sonoz q; ac tin-
nitu dulcissimū r h maxie si cri-
mūscat. Sū tubas ductiles ex
argento si precepit moyses ad
troce hostiū. Osee. Clanger tuba
r ppls expaueret ad exhortatio-
nem ad pugna. sicut dicit i deu-
tōnomio. ad castra mouenda si-
cut dicit in numū. Ad uocandū
ad eplās. sicut dicit in ps. Ibuc

cinare in neomenia tuba in
insigni die sollempnitatis uee.
Argentū consolidat alia metal-
la r qñ unū efficit consolidata.
Conc humidū r uicosū fleuma
ual pulueratū r antidotis cō-
mixtū Argentū uenemitec r ē
mētis orbis pētib; inueniunt.
nec ē argentū purum in se sicut
aurū. s; est incorporatū r admixtū
tē r sordib;. r ideo labor maximū
ut pignem purget. Fumū purga-
tionis ipius nocuus mētū. Non
de facili purgat infectus mēto fu-
mo hūmodi nisi fumo thuris
aut aromaticis speciebz. *De ere.*

S siue cuprū sonoz ē. *uy.*
r uocale. natura calidū.
sonus ei p seridis ē. Admixtū
uero stagno aut argento. ul' au-
ro. ualidū ualde r dulcem tin-
nitu hō. Timuit autē alci cete-
ris metallis. s; uexat auditum
nisi stagno cōmodi temperetur.
Es fusile in omē artificū. ducti-
le uero. s; cū labore r modamie
ūberantis. Nunq; ita purgari
potest quin faillime cōtrahat
corruptelā. Durat tū in annos
plurimos. *So ere fit auricale.*

No

No

No

No 2 ff

h p sapie
am fice

136

Auricale dicitur eo quod splendorem habeat. ut dicitur auricale eo quod de ipso fit aurum. Dicitur enim ars in libro de lumine luminum quod ex urina puri et auricalco optimi aurum fit. quod ita intelligendum est ut optimi fiat aurum colore et si non suba. ut enim idem ars dicitur color variatur sed suba manet. hunc auricalcum scripti frequenter electrum uocant. et hoc ipse color electri ipse consimilis. *de stagno.*

Stagnum temperatissime nature est. In britannia cum repur solebat sicut miter hystorie prodit. Et modernis temporibus in germanie partibus habundantissime uena repta est. Stagnum ductile est ualde ac quod tractabile. liquibile uero super omnia metalla. quicquid est per se et cum ex argento. uel auro mixtum canorum atque armonicum est. Fulget intus. et foris de facili contrahit corruptelam. quia hoc caloris non rubiginis. Junctum enim rubiginat. In aqua diu iacens de facili computrescit. Con fistule aque ductus qui sub terra fieri solebant ex plumbo et consolidari stagno. modernis temporibus ex calido et fusili plumbo consolidari

re stagno durare non possunt in longinquum. Plumbum enim sub terra semper durat. *de plumbo. Si.*
Plumbum temperatissime nature est sicut stagnum. ponderosum est sicut aurum. ita quod duplex potestus habet argenti uel eris. tractabile et ductile est et ualde fusile. cum autem liquibile stagno. compressum et lenificatum est. ad horam liquidum nitescit. et post modicum spacium naturalibus foribus adumbratur. Non solum mutum est naturaliter. sed muta et efficit alia metalla quibus admiscetur. Lique factum in igne ceteris metallis magis minuitur. Quia et idem spuma argenti continet. Est autem hoc ipse et speciale plumbum inter cetera metalla quod semper augmentatur et hoc magis sub diuiso in aere quam sub terra. Splendorem contrahit sed non rubiginem. *de ferro caplin. Si.*

Ferri frigide nature est. Durum et solidum. et incaluum. Omnia domat fortitudine sua. et cum a se consumitur. Super omnia metalla facili contrahit corruptelam. et etiam contra intus corruptum. Infrigidatum est et dissolutum.

consolidare ars
 hominum exagita
 ut eo quod

no

Stomacho p̄dest in limacis sup̄tū.
 h̄t autē uirtutē attenuandi ⁊
 desiccandi sicut dicunt phyfici.
 Rauce sonat. Ex eo fiunt arma
 ⁊ diuisa instrum̄ta apta incisio
 nibz. Igne rubescat ⁊ ductile fit.
 Calids ex fr̄ctis sumit. ⁊ ml
 tis confisionibz indurat. ita ut
 uirtutē habeat sup̄ ferrū. Is
 ferri genere acutur acies armo
 rum ut ualeant. Et ⁊ aliud ge
 nus ferri in partibz orientis qd̄
 uulgarit̄ andena dicit̄. In castro
 nibz aptū est ⁊ fit fusile sicut
 cuprū ul' argentū. ⁊ ductile
 non ē sicut ferrū aliaz num
 di partium. **Explicit liber de**
metallis. Incipiunt capitula de
septē regionibz ⁊ humoribz
aeris. Prima ē regio ures. i.
 Seda regio ē niues. Tercia re
 gio grandinis. Quarta regio
 ymbres. Quinta regio mellis.
 Sexta regio lagdani. Septima
 regio mannacis ul' manne.
Generali modo de sy. regionibz
generali ⁊ humo
rimo dicen ribz a
du' est de septē
regionibz aeris ⁊

no
 Ander

eaz humoribz. Septē sunt aere
 regiones ⁊ dicunt phylosophi
 sub firmamento celi in quibz aq̄
 si humores t̄re p̄ attractionē
 caloris ex sole. aliqui uisibilis neblas. Aliq̄ in
 sibi
 ⁊ humidiorē aere ascendēt.
 primo in ures. Seda in niues.
 Tercio in grandines. Quarto
 ymbres. Quinto in mella. Sex
 to in lagdana. Septimo in man
 na. Gradacim de regione in re
 gionē p̄ intualia t̄m t̄nforma
 tur. Que licz uniuersalē ⁊ totū
 aerē sub firmamento mundus
 ista contineat t̄n in orientali
 bz partibz ubi aer purior ē iam
 doq̄ tres p̄tes ultime inueniunt
 tur uberi scilz mella. lagdanū
 ⁊ manna. Quatuor uō prime
 p̄tes scilz ures. ymbres. Seda
 atq̄ niues. in occidentali bz par
 tibz habundantiores sunt. Et
 notandū q̄ q̄n alti de t̄ra fumū
 ascendit. tantomagis subtilia
 tur. Vñ māna subtilissimū ē
 ac uiuificacissimū om̄ibz hu
 moribz. Is ȳ igit̄ septē humores
 diuisas subas ⁊ substantiarū
 diuisas efficacias temperancie
 scdm̄ diuisimodas aeris regio

nes sumunt quibz omē aiāl spi
rans habilitat ad uitā. S; rē
ra r quicq; gminatiue uirtu
tis in ea ē fecundat ex istis ut
mole qd durū. ul' aspum. dul
ce. acidū. ul' amarū. r in hyl' ot
bz concordia pccium inuenia
tur. De quibz dā istoz humo
rum in libro mecheozoz. arz.
diffusi r habundanti scpsit.
q quide breuitatis causa com
pendiosi' exequem. **De regione**
Rozis regio pma ē. **rozis. i.**
r h in infidibz partibz
aeris. Ros in aerē uenit qudo
aer suat rigore noctis r lune
splendore distillat. si uehem
ti uero ingruerit frigus noctis
ros in pruina uersus candi
dior gelu in albescit. Rozis pp
um ē subtile r q̄ insensibilr
descendere sup terram r nix ali
qm min' qm ymber. Efficacior
autē est ipō ymbre in frugibz
fecundandis. q̄undificat autē
omīa que insiuidit. Vñ uisibi
lēs graniā uiuent pē rorem.
Ros gelid' est r mltū infrigi
dat. Vñ estate calida nisi ros
supuenit nocte frugibz solis

ardore uicūs irent. Sicut ros
fecundat illa q̄ tangit infun
dens. sic ros in pruina uisus bo
tros maxie matos r fruct' aret
cere facit. humoz uirtutes ex
haurietis. r hoc maxie diebul
spis autisynalis. In uere uō cū
instito rebz una tempies obrepiō
q̄nq; ros pruinosus in aere ex
pnoctis quereca silencia dura ra
bie depascit adurendo fruges r
gmina. fitq; cā diu pestis pre
cipue uineaz ut igne quodā
m̄ consumpta repentinis cladibz
uideant. r hoc m̄ cū uo necipā
querecus q̄ ē ligni gen' durissi
mū in unis folioz adustioni
bz uideat. Nonnulla uō arbor
aut herbay hanc pestē nō sen
tiunt eo q̄ illis insito humoz
rigidior r possunt resistere
uastatori. **De regione niuis. ii.**
Niuis regio scda ē. hāc ita
distinguit phyloloph'. Sicut
est inqt aq̄z uapore necdū den
sato in guttas. s; gelu p̄cipien
te formatur q̄ in alto mari n̄
cadit ut patet. Sicut alba est.
Quereit ergo si gelu rigore de
sat' sicut r glacies. q̄re ut

Sup qm cor p m
fida fra

glacies n̄ trāfluunt s̄ alba ē. sol
 utitur. Quia ex puissimis r̄ in
 numerabilibz minutis fit q̄ n̄
 coherent p̄feruntqz candore
 nec trāfluunt sicut durissima
 glacies in puluēs redacta salis
 p̄bent effigiem. sicut p̄bant
 h̄c montes illi qui dimata or
 bis faciunt ut ē mons caucat
 ouentis in india. Montes p̄bo
 rei. Montes artuēnie. Montes
 maximū ange. Montes adlanis
 in adria. Montes alpuū in yca
 lia. Montes magni in sicilia. Mo
 tes altissimi in achaia. Montes u
 olymp̄. niues n̄ habet sicut nec
 pluuias. nec uentos quia exce
 dit om̄ium regiones humoy.
 S̄n̄ t̄cto augustino hoīet qui
 illic ascendere uoluer̄ oportu
 it ut h̄rent spongas aque ple
 nas a quibz humidiorē aerem
 at̄herent naribz r̄ n̄ suffo
 carent. Niues seruari possūt
 p̄ totū annū sub t̄ra paleis
 coop̄te. seruant̄ aut̄ in ouen
 te ad miscendū uerūm esta
 te calida. ul̄ ad alēandū aerē
 calidū in estate circa iherosol.
 In frigidat̄ em̄ ualde. Et notā

dū q̄ n̄bra fricata niue r̄ a
 ad horā q̄ frigus intolerabile
 paq̄ant̄. postmodū t̄n̄ p̄ se ca
 lore moderatissimo refouent̄.
 r̄ hoc quia calor naturalis in
 hoīe accidentali frigore reluda
 tur. *De regione grandinis. iij.*

Grandinis regio t̄ra ē. s̄n̄
 dine quidē philolophus
 ita diffinit. Salle inquit plu
 uie uentis r̄ frigore superioris a
 eris conglacate in aere coagu
 lant̄. r̄ in lapillos grandinis p̄
 mutant̄. qui utiqz corp̄ speciaū
 h̄c p̄bant̄ p̄pter curuāctionē
 uolubilitatis. q̄a de aere uolen
 t̄i impellunt̄. Grando alicūdo
 pilay ul̄ fabay. aut̄ r̄ nuas a
 uellane magnitudinē pretere.
 q̄a si de superiori regione labat̄
 ei materia nullas pluuię den
 densat̄ fuit̄ aer. conglobate
 m̄te gutte in unitas grandinē.
 tunc gr̄do excedit solitā q̄nti
 tatem. r̄ fit pestis ualida fru
 gum r̄ uolucruū. Flaruant̄ an
 nales r̄ eronica temporū m̄co
 tiens grandines tante magnitu
 dinis cecidisse ut n̄ solū uolu
 cres r̄ minora aialia. s̄ etiam

No

Grandi
nit

cviij

fudern

bestias et homines extra tecta positos
conglascarent. Grando turbida ^{magis} e
quod in terra glacies congelata et h
ic quia de nimia gutta pmut
coaglacata paulatim adicitur del
tenderi. sicut de mltis partibus q
utiq; non sic de glacie que ex co
tinua aque matia coalescit p
gelu. Grando mltum infrigi
dat aere. Sicut quandoq; in uere et
autumno de celo grando cecidit
tunc pletia iminet. pestis in
frugibus dicitur gelidat pmutet
hoc raro fallit nisi immediate
post grandine sol calidior aere
etiamq; lustrauit. Grando si
media estate circa solsticium
estiuale cecidit signum est et su
piori aeris regione frigus esse per
maximum. et nisi pars inferior
aeris solis radijs calefacta grandi
ne liquifacere descendente ad im
mensam quantitate moles facere
instruofas. Ad quam tunc similit
et semel sunt opposita frigus
et caloris morbos generari tunc
facillime comprobant. Remediū
aut tunc pparatū est includi ce
cis et domibus et hominem tueri cali
dis mutatoemq; fieri aeris ar

ca se et focum accendi. *De regione*
Pluuie regio quae *pluuie in*
ta est. Pluuia philosophi dicit
fuit. Pluuia inquit ex nubibus des
cendit. Dum enim guttule in ma
iores guttas coeunt aeris a pluu
nata non sentit. tunc uento im
pellente nunc sole ^{resoluitur} desiccante ad
terras dilabunt. Lenta autem et ui
gis defluxio pluuia repentina.
et pceptis nimbibus et imber uocatur.
Que licet de amaris aquis sit de sol
ta igne in aere decocta dulcescit
sicut marina aqua humo infusa.
dulce saporem sumit. In orientis
partibus raro pluit. sed cum pluuia ue
nit inundat super modum et huiusmodi.
Tanto ibi aeris calor est per estum
solis ut paucitas humorum ascen
dentium de terra puenire non pos
sint ad regionem umbris sole me
dio qui eos paulatim ascendentes
desiccant. Rorem uero crassum
quodammodo et frugibus efficacem
ibidem constat esse. Cum autem
diu coarctati humores in uiscer
ibus terre ex sua habundantia
eruperint calore solis et aeris
siccitate trahentibus tunc super
modum inundant pluuie et hoc

quanto rari tanto habundant.
 P. ymbres utiq; tpe noe in uin
 dictam omis carnis q corrupto
 tua suam fco est cachadulinus.
 Non de hys ymbrib; q de terra
 p fumos ascendant qa ipossibile
 erit. s; de hys q medys cachara
 tis celi ruptis desup firmamentu
 in diuisione aquaz mundi a
 pncipio locate sunt. Pluuie ad
 huc tante cadunt septi in nro
 eorope orbe ut torrentes ex eis
 instar fluminu currant. hoc
 maxime circa montu uigauo
 dicit magnu basili. Si estiuo te
 pore in egyptiacis thebis pluu
 as largiores celu fiderit mox in
 finitis murib; regio tota reple
 tur. r in nro orbe idem septi uide
 m fcm. Pluuia seruata cisternis
 r stabilitate purgata onium a
 qy clarissima e. r durat sine cor
 ruptoe diuti. frigida nimium
 e. Galubris e potu. vitca eni la
 xata stringit. maior pars pila
 uni ipinguat tpe pluuioso.
 Qu supnat r alludere uident
 cadent pluuie. **de regione mell:**
Mellis regio quca e. s. s.
 tale hce uidet distincta

one. azel e suba humoris in ae
 re. que de floz r fructuu fumis
 mltis spacia aeris tnsiens super
 ipam nubiu regionē solis uir
 tute conscendit. r in occulto ac
 subtilissimo m pmutt. rozi ita
 herbis frugib; r florib; redit.
 tempatez sapore in reb;. Hocad
 autē q duplex mel e. naturalē
 sicut illud q in aere uirtute na
 ture concreuit. Artificialē q apu
 labore ul arte natu magistratō
 ponit. Nec ipi hoi natura hanc
 arte uoluit imperti. s; exigu
 aiali indidit arte ut humiliare
 m nos deo nature qui a deo impo
 tentes creauit nos ut r in illis
 sicut in mltis alijs ac uilissimis
 animalib; uincerem. Et quidem
 notand q mel in oriente descen
 dit sup terram. r in arborib; atq;
 herbis r si n in tanta habundan
 tia sicut ros. Querit autē cum
 in nro orbe flores r fructus sint
 unde sumi sicut dictum e in su
 piora conscendunt ex quib; hu
 mor melleus generet. Quare etiā
 apd nos in pab; eorope sicut ros
 ul niues ul pluuia mella de su
 piorib; n descendunt. Facemur

No

quidē r uerū est q apud nos ali
 qndo in mente junio r circa solsti
 cum estiuale mella descendunt.
 h̄ h̄ raro r imodica q̄titate r cer
 tum ē q̄ q̄nq̄q̄ h̄ fit p̄ste cap̄z
 r oulum maxima imminere.
 quia cū melle uetozatas herbas
 comedunt moriunt̄. Sū perici
 pastores temp̄ obseruant cū mel
 la decidunt r non sinunt greget
 ad past̄ exire. quoadulq̄ radys
 solis humor melle de herbis in a
 ere t̄st̄t̄. Apud nos ḡ h̄ raro
 r modice mella descendunt. In
 oriente uo fere om̄i mense p̄ no
 ctes continue. Quare autē n̄ sic
 apud nos r̄ est. Humor melleus
 qui de floribz r fructibz atq̄ fru
 gibz in fumis p̄ solem ad sup̄io
 ra t̄st̄t̄. Apud nos uiscolas
 r lubricas aeris regiones t̄st̄t̄
 n̄ potest r maxie p̄t̄ nubilosa
 nubū regione r neq̄ uenire
 ad p̄am illam t̄quillā r pa
 cificā regione que sup̄ nubes ē.
 ut ibi paulatim deuat̄ humor
 pondere suo ad nos t̄m̄ deferat̄.
 Sicut fit ut de floribz atq̄ fructi
 bz melleus humor n̄ sus ascende
 ad p̄am sede non possit. h̄ lub

is aeris regionibz mudeat̄. In
 oriente uo h̄ fieri congrue potest
 quia aer ibi purissim̄ est pacate
 q̄ mltum in om̄ibz om̄s aeris re
 giones. Quid fiat de melle r q̄n
 te sint efficacie ei. Vide sup̄ in
 fine capituli de apibz. **de regione**
Lagdani regio Lagdani. vi.
 sexta ē uo dicit plateari. Quidā
 dicunt h̄ falso q̄ lagdanū gum
 mi arboris ē. Est autē humor a
 eris in oriente r n̄ nūc̄ in p̄tibz
 grecis cū roze ul' rous uice descen
 dens. Cum autē descendit super
 herbas t̄e quibz dā corrigys her
 ba p̄cutitur. r̄ sic illa p̄ciosa hu
 miditas corrigys conuiscat̄. Ex p̄
 tis ḡ r ext̄is corrigys humor coll
 exponit̄ r delicat̄. Exsiccatū autē
 lagdanū dicitur. Q̄r autē apud
 nos in europy p̄tibz n̄ descendat
 eadem ratio ē q̄ de melle p̄d̄m̄.
 Lagdanū p̄ se purū r n̄ mixcū
 aromatiatū est r ualde p̄ciosum.
 Sophisticat̄ autē cum digestionē
 capna r huimodi rebz q̄ niḡ sūt
 r max̄imari possunt. Sophisticat̄
 autē in t̄m̄ ut uix in decē libris
 una uncia reperitur. Est autē elu
 gendū q̄ ponderosū fuit r niḡ.

No

La
 et q magis maxillari potest. ma
 gisq aromatiatū est. Quod uo sub
 ruffum ē frangit in manus sig
 nificat uetustate consupet. aut
 nūmum sophyficatū. Ladanū
 uirtutē hō constringendi et calefa
 cendi ex uiscositate et aromatiata
 te. Valet contra catarrhū ex frigi
 da causa si odore ei in naribz inu
 tatur. Ladanū et rose bulliatū
 in aq pluuiali et uase coopto cū
 aq parūper tepuerit recipiat pa
 tiens p os et ulla aq lauendū pedes
 eo q in fouentū nerui. Conē relax
 one dentū lagdanū et malyr co
 ficiant. et circa gingiuas et dentes
 int et extra ponant. et confirma
 bunt dentes labiles. q acruce con
 fortat. et conceptū adiuuat. Con
 tra dolore stomachi ex frigida ca.
 et ad digestionē confortandū dent
 quinq pillule ex ladanano in sero.

Manne ul' māna *de regione*
tis regio septima manne
 est ut dicit plateari. qāna. *Sy.*
 nulli dicant eē succū herbe s fal
 su est. Est autē humor aeris in
 oriente in partibz grece cum rore
 ul' rois uice descendens. qāna
 cū nocturnis horis descendit

sup herbas inuiscat ibidē et pōca
 colligit. s; quia in modica qūta
 tate reperitur mīcū sophyficatū.
 Qd apd nos in europe partibz nō
 descendit eadē rō est q de melle
 pōrim. qāna p se purū et n
 mixtū aromatiatū et ualde et pa
 osum. Purū ab impuro dinoscitur
 in eo q subalbū est. et interū q
 danū concavitates hō qī fauus
 mellis et ē purissime dulce et sa
 ris sup modū iocundi. Sicq autē
 dicat in hac regione mannatū
 q est sub firmamento septē regionū
 concretū esse diuino miraculo il
 lud māna. Vn filij isrl qdragin
 ta annis uixisse legunt. Nec cre
 do absurdū eē s; consonū uerba
 ti qā non uideo q conuenientia a
 lia regione aeris creari pcutit il
 le abz. et si inestimabilis tū corpo
 reus q in ista et face de nō māna.
 Vn nunc agim et si in meli muta
 ta specie ul' sapore. Qd uo in pōd.
 panē angloz manducabit homo
 potē ad nos referendū est xpianot
 q ad iudeos. qā angli cibo liqōli
 et corporeo n uelcunt. Hos panē
 edim angloz. Panē ut xps dicit
 q de celo descendit. Panē xpm q

uer' est abz. r abz utiqz qui non
 parit. Ibi eni' questio mota est
 int' filios isrl' cum uident man
 na. r obstupesci dixerit manhu
 q' interpretati est qd' e' hoc. No' po
 tuit ipis responderi. s' nec ipse se
 cretari' dñi moyses donec xpo
 in carne ueniens int' cenates
 accipiens pane' bñdixit r fre
 git r dabat discipulis suis. Sol
 uit illam antiq' questionem
 manhu dicens. hoc e' corp' meū
 hic e' abz q' cum q'to q's maiori
 desidio sup'ferit. tanto ei fit co
 piosior ad salute'. r q'to deuo
 ti' tanto suau' sumitur. Hunc
 qdam cotidie alij rari dicunt ee
 sumidum. De hoc b's augustin'
 in libro ad ianuariū dicit. fa
 ciat quisqz q' uult q' scdm sua
 deuotionē r fidem nouit facien
 dum. Neqz eni' litigauerit int'
 se zacheus r ille centurio dum
 uir' gaudens suscepit dñm.
 Alter dicit. Dñe non sū dign'
 ut intres sub tectum meū. Am
 bo quidē p'ris miseri. ambo mi
 sediam consecuti r h' est qd' in
 libro sapientie dicitur q' mā
 na scdm desideria singlorū in

ore omniū sapiebat. Nota hunc
 locū augustinū rectasse r dixit
 se inconsideratū dixisse q' māna
 scdm desiderium singlorū in ore om
 niū sapiebat. Non eni' intelligē
 dum e' h' de illo manna q' utiqz
 erat q' semen coeliandi. Sicut
 q' e' quasi similia cū melle. s'
 de mō celesti pane r spūali man
 na q' tanto iocundi' est q'to de
 uoti' sumit'. At quia salubri' r
 apte paululū digressi sum' ad
 manna illud ad q' spūali' spectat
 negociū redeam'. q' manna nullū
 sophisticant cū melle. Alij cum
 succo hīq'rtie subtilit' puluizata
 to. Est autē manna qm' sophisti
 catur cum qdam abhoiatioē dul
 ce. h' autē manna uirucetū
 depurandi r mundificandi san
 guinē. Sū ualeet in acutis febr
 bz ex colera. Debet autē eodē mō
 parari sicut cassia fistula. nisi
 forte ponatur in decoctōe. Debet
 autē in aq' calida resoluī r cola
 ri r poni purū in medicinis. In
 decoctōe autē de facili nō ponat'
 nisi purū r non mixtū inue
 niat' q' uix unqz ul' raro fit.

Explicit liber de septē regionibz

xxvi.

r humoribz

miscuit turbine inualescente ex
 tūq; querente nubē q̄ excauabat
 ipetu magno resandit. ac sic cum
 horrendo fragore defert ad aures.
 Quid mirari q̄s n̄ debet cū uesica
 quīs pua magnū tū sonitum
 displosa emittit. Ideo autē fulmi
 nis igne om̄ maiorē ad penetra
 dum h̄re pbam̄ quia ē ex subci
 uozib; clem̄tis. Triplex ē nomen
 fulminis. Fulg. fulgur. r fulmen.
 fulg. quia tangit. fulg. q̄a inuen
 dit. fulm̄ quia fundit. *Q̄d stelle*

stelle al̄ aliq̄ cadē uident̄.

S qm̄ cadere uident̄ in aere.
 q̄ tū falsum ē. Cum enī ignes
 sint nature. r p̄ri locus stellaz
 sit in ethere nūq̄ ad terram descen
 dunt. Si enī una ex illis caderet
 totā terrā ul' ei p̄tem maximā
 occuparet. Qd̄ r si maxie sunt ex
 remotōe tū p̄re uident̄. Non ḡ
 cadunt h̄ cadere uident̄. Quō au
 ignisclī ut dicunt philosophi a
 flatu uentoz ab ethere in aere in
 trahit. r mox in madido aere exca
 ctū. q̄pe enī in supiori aere ē uen
 tus r cōmotio r si nūnc sit in in
 feriozib;. Ex ea cōmotōe aer cōmo
 tus ignis r p̄ aera splendens dis

currit. Qui cū iuxta aliq̄ aera
 trāierit splendore suo uisū illuc
 stelle nob̄ aufert r uidet̄ q̄ stella
 illa obiecta cecidit. h̄ dicit aliq̄s.
 qd̄ ē q̄ stellam illam p̄tea n̄ uide
 m̄. Hinc respondem̄ q̄ sumi de ex
 tinctione ignis cadentis in hūidū
 aerē nob̄ stella obiecta. ul' dicim̄
 stella eandē a nob̄ postea uideri.
 h̄ eam nescari ēē. Cum enī ut p̄
 dixim̄ aer ignitū dilatat aer
 spissior r in tardior subsequit̄.
 q̄ inter nos r stella illa incipit
 uisū eius nob̄ aufere. h̄ anq̄ tū
 seat r illa stella appareat fina
 litum q̄ ad occasū tendit stella
 illa ad uitioza detulit. Cumq̄
 apparet q̄a in alio loco q̄ an̄ ēē
 uidet̄. alia stella reperit̄. *De*
uentis primo generaliter.

G enialit̄ primo dicendū ē qd̄
 sit uentus. Ventū diffinit phy
 losoph' dicens. Ventus ad aer cōmo
 r agitatur. r nich̄ aliud q̄ aere flu
 ctus. Querit̄ autē non im̄ito q̄ p̄
 mū motū in aere faciat. uñ uentus
 creati possit. Venti sunt ut dicit
 plin'. siue assiduo mundi in tra
 tu r cōterio syderū occurru. siue
 h̄ est ille genialis uentus nact̄ sp̄s

huc illucq; tangit in aliquo uero
uag. siue discipuli errantium hode
rum ictu radiorumq; mltiformi iac
tu flagellat aer. Quidam ex anti
qis philosophis aliam assignat ro
nem. In terra abyssus profundissima
e. de q; in genesi scribit. Rupta sunt
omnes fontes abyssi magne. Juxta
hanc sunt cauinosa loca et spelun
ce late patentes. In his uenti de
spirantem aq; concipiunt que
et sps pellaz dicuntur et hys suo spi
ramine aq; maris ppatentes a
q; cauinosa introelsum in abyssum
trahunt. et ea mundatice iterum
magno impetu impellunt. De hys
uentis sic et tremor. *De uis. uentis*

Quatuor uenti *principales*.
principales sunt et cardina
les. Primus cardinalis septentrio q;
et apnas dicitur. Hic facit nubes
in aere et frigora creat. Secundus car
dinalis subsolanus est. q; zaphy
loces nominatur. Iste uentus tempe
ratul est. nec est mltum frigidus. aut
mltum calidus. Tertius cardinalis au
ster q; et noeh dicitur. Iste humore
calore atq; fulminia generat. Quartus
cardinalis est zephyrus. q; et toto
ni dicitur. Iste hyemem resoluunt. Et

res q; pducit. *De quatuor primis et octo
primi cardinalis collateralibus*
uentus septentrio hinc uentus.
uentus a dextris arca nomine q; et tras
dicitur faciens nubes et gradines. Et
sinister aq;lo est qui et boreas de con
stringens nubes. Secundus cardinalis
subsolanus hinc uentus a dextris uul
turnus nomine qui et ceteras de cun
cta desiccans. Eius sinister eurus est
nubes generans. Tertius cardinalis
auster q; hinc uentus a dextris eura
ster calidus est. Eius sinister eurus
notus est. et tepidus est. Et notandum
q; australes uenti faciunt ma
iore tempestate in mari quia et
humili fiunt. Quartus cardinalis
uentus est zephyrus. Eius dextera aspi
cus q; est lib; tempestate contraria
et fulminia generans. Eius sinister
chorus est qui in duos uentos diuisi
dicitur aura et altan. Aura in cor
ra Altan in pelago. Hys sunt
uentus cardinales. uis. et octo col
laterales q; subdiuiduntur eis. et
uirtutes eorunde quorum concordia
omne creatum in suo cursu ordina
te consistit. *De flubibus.*

Nubes dicuntur q; nuboy na
ues. Ferunt enim pluuias

de terra per uapores ad aera sublima-
tas. Imo ut prius dictum est nubes
calore solis de terra trahit in aere
conglobantur et condensantur. Quia
deest sibi humiditate humiditatis et
se forte amplius non ualentes uen-
to de facili dissoluuntur. et per pluui-
as nives seu gndines ad terra
terra relabuntur ut terra ascen-
dentes conuertantur in nubes. Se-
cundum autem quod uolant nubes et
uentis in aere deferuntur siue ad
austrium siue ad aquilonem conu-
aurea uel pluuialis. autem sicca. fra-
gida uel remissa. Si uespere in oc-
casum nubes solem tegant in-
crassum futas pluuias suspica-
tur. Si mane orientem solem terra
nubes obtegat celo resouo clare-
cente. aut pluuiam speres a mane
usque ad meridiem. aut a meridie
usque ad noctem. Si uentis contra-
rijs fiatibus inter se dispariles di-

cordantur nubes tempus in dubi-
um expectabis. quia quod cum sunt
nubibus uentis alium superant
illam autem cedere repente cognos-
Nebula de nebula. *scilicet.*
fit dum humide exhalationes
uaporate thunt in aera uel radi-

is solis repelluntur ad terram. Si al-
cendit nebula pluuiam speres. Si de-
cendit serenum uisum saluati feru-
re fructibus aduenturum. Super aqua
et infima quaeque loca terrae persequan-
ti manent. et huiusmodi uicinitatem
humiditatis. per huiusmodi nebulae contracta
ex humido suo terra continuetur. In lo-
cis uero alte sitis pro subaltiore aere
nebulae citi dissoluuntur. Quia autem
salubri consuetudine loca in alto et
siccitate libera libenti inhabitant. Con-
tra modernum propter commodum aqua locis
demissis et circa aquas edificant. Et est
hanc causa mortis in matrem multas et
causa languoris. Est nebula quaeque fe-
tida et densa mitem in aere et hanc cau-
sa quae humores corrupti de terra ad
aera sublimantur. et est hanc mitem sepius
mortis et infirmitatis occasio. Pec-
torem enim ledit et reuma pessimum
creat in capite. quod si ad pedes descen-
derit sepius efficit apostema. Nebula
circa marium et estiuale solstitium
atque post septembrem pessima est. *de*

pro id est arcu caelesti et quod est dicitur.
Quoniam arcum meum in nubibus.
Arcus id est arcus caelestis extra
miraculum frequenter uidetur
ostensus. et manifestum est ut dicitur

Na

Na

Na

Na

Na

Na

Philosophi radu solis inuisu ca
 ue nubi repulsa acie in sole re
 fringi sicut diu sol in uas aque
 plenu fulget splendore in celo red
 dicitur celoz qz uarietate mixta
 nubiu ignium aeris fieri. Certe
 nisi sole aduiso n fumo. nec unqz
 n dimidia circuli forma. nec nocte
 qz uis atqz pdat aliqua nocte uisu
 qz n faceatur non n ^{fieri} luna. ^{pot}
 se yris e limbz nubis concave q
 e qz speculm solis. r quide sicut e
 ra spherica ita r uapor ei sphericu
 s generatur nubes concava opposi
 ta soli. erit limbz ei diuisi coloris.
 r erit extrema pars rubri coloris
 p adiuuacione mlti nig. De su
 molitate comota fiunt hyeme
 arcus maxie ab equinoctio autumpna
 li die decrecente. Quo rursus creste
 te ab equinoctio uno n existunt.
 nec circa solsticiu longissimis
 diebz. Bruma uo idet breuissi
 mis diebz frequetes fiunt idet su
 blimes huili solo. huilesqz subli
 mi. cyinores fiunt oriente atqz
 occidente. Estate p midiem n cer
 nunt. post autumpni equinoctium
 qcumqz hora. nec unqz ples siml
 qz duo. hys ubis plunqz de arcu

celesti conctia fieri in nro europy
 orbe uident. qz uera utiqz credim
 q dicit in pte orbis ubi tam phi
 losophus mansit r scripsit arch
 s celestis qdr color e. De celo h
 igneum. de aq ceruleu. de aere p
 pureu. De tra trahit colore gmi
 neum. idet uiride. punde qltio la
 tis difficilis e qre. r quom post
 diluuiu pactum ds posuit archu
 celeste int se r horem in nubibz ut
 non inducet aqs diluuij super
 omne carne. r potest respondi sic
 scdm roneu nature. Primo tu
 uidendu est qd sit arch celestis.
 r exceptis hys q scdm antiquos
 dicta sunt. Non constat arch ipe
 opinione quozda arch celestis
 ex nubibz fit r solis radys. Calore
 eni solis actyente humores aqos
 de tra r mari conuertunt i nubes.
 ipisqz humoribz de tra ad supio
 ra scandentibz inturrt radys
 solis. quibz medys alluuntibz nu
 bes fit arch celestis ex diuisis colo
 ribz. ceruleo scilz q ex aq conchit
 r ex colore rubeo qui ex igneis so
 lis radys generat. Ceteri autem colo
 res sicut uirides atqz purpurei
 scdm qz magis r min ad pncipa

2
5

les colores rubeū atq; ceruleū accē
dunt similitudinē trahunt q̄q;
p̄dictum sit q; arch' celestis alios
duos colores purpureū de aere ha
beat. De t̄ra uō graminōū. q̄a
nubeculū est qm̄ deus induxit aq̄s
diluuū sup̄ t̄ram q; diluuū
n̄ fuit ex aq̄s t̄m̄ que erant t̄
firmamento quia n̄ suffecissent ca
chaclimū facere id est cocā coop
re t̄ram. Vn̄ etiam ex aq̄s maxī
q; sup̄ firmamētū erant. Vn̄ inge
nerā deū ē r̄ catharacte celi ap̄er
sunt. Is̄mo f̄m̄ ē ut dicit d̄s
post diluuū. Pona archū me
um in nubib; celi ut n̄ inducā
ultra aq̄s diluuū sup̄ t̄m̄. q̄si
dicit d̄s. Aq̄ que sup̄ celos erāt
induxerūt diluuū sup̄ t̄m̄. Sed
nunc pona archū meū in nubib;
q; sit ex humorib; aq̄s t̄re ut o
stendā plane om̄ib; q̄a r̄ a aque
pluuīaz uentē in aere pendeant
archū meo apparente in nubib;
n̄ timeant hōies quia de t̄ra aq̄
sunt q̄s uident in nubib; n̄ tā
magnū cumlm̄ face p̄uerunt
q; mundo inducant diluuū.
H̄ rō est q̄r deus posuit archū
in nubib; ob signū f̄dis. Dicit

autē nulli q; arch' iste celestis a
nis. xl. an̄ finē mundi n̄ uide
bitur in nubib;. Hec de aere r̄
ei passionib; d̄a sufficiant. *Ex
plicat liber de passionib; aereis.
Incipit liber de aq̄. clamentis.*

Genas generaliter.
Genalit̄ p̄mo dicen
dum ē de uij. ele
mentis r̄ p̄mo di
stinguendū est q̄lis r̄ qd̄ sit ge
neralit̄ mund'. mund' ut phy
losophi dicunt ē q̄ undiq; mo
tus. Est enī in perpetuo motu.
Is̄ū figura ē in modū pile rotā
da. s; instar ouī elementū distincta.
Nam mund' undiq; celo ut testa
circundat̄. Celo uō pur' ether ut
albumen. etheri turbid' aer ut
utrellū. Aere t̄m̄ ut pinguedi
nis gutta includit̄. Creatō mū
di quq; modis scribit̄. Vno q;
an̄ ip̄a celaria uniuersitas mun
di in m̄te diuina concipit̄. Et
conceptio archetyp' mund' dicit̄.
Vn̄ scribit̄. Et f̄m̄ ē uita erat.
Sedō cū ad exemplar archetypū
hic sensibilis mund' in mat̄ia
creat̄ sicut legit̄. Qui manet
in eētū creauit om̄ia in simūl.

Tercio cu p species r formas sex die
 bz hic mund' format' sicut scri
 bitur. Sex diebz fecit deus opera
 sua bona ualde. Quarto cu unum
 ab alio ut puta homo ab hoie.
 pecus a pecude. arbor ab arbore.
 unūqđq; de semine sui gnus na
 scatur. sicut dicit'. Pat' meus ut
 qđ m' opatur. Qnto cum adhuc
 mund' innouabit'. sicut scribit'.
 Ecce noua facio omnia. Elemta
 dicunt' quasi yle ligarita yle
 aut est matia. Sunt aut. iiii.
 elemta. ex quibz constant oia
 scilz ignis. aer. aq. terra. qđ in
 modū circuli in se reuoluunt'.
 Rursus tra in aq. aqua in a
 erem. aer in igne comutatur.
 H' singla ppris qltaticbz qđ
 quibzda comiscant'. Nam tra
 arida r frigida frigide aq con
 nectitur. Aqua frigida r hūda
 humido aeri astringit'. Aer hu
 mid' r calid' calido igni associa
 tur. Ignis calid' r aridus aride
 tra copulatur. Ex hys tra ut
 puta s' uillimū. Ignis ut pu
 ta leuissimū supmū optinet
 locū. Alia duo mediu' quasi qđ
 dam soliditatis unūqm. quoz

aq grauior tra primū. Aer le
 uioz igni primū possidet locū.
 Deputant' uero terre s' dencia
 ut homo r bestie. aque natura
 ut pisces. Aer uolantia ut auel.
 Igni radiencia ut sol. stelle. Ce
 lum appellauere maiores ipm
 celi firmamentum. Sub qđ r ipse
 aer qui inani similis ut calem
 hē ipm fundit ut dicit plini'.
 Hic fundit' nubila atq; nubes.
 Hic tonit' r fulmūa. Hic gudi
 nel r pruine ymbres. pcelle tur
 bines fiunt. Hic plurima mor
 talium mala r rerū nature
 pugnas secum hnt. Terrena i
 celum tendentia depmit' h' d' r
 uis. eadēq; que sponte n' sustol
 lunt' ad se trahit. Decidunt ym
 bres. nebule sustollunt'. Siccant
 tur aīes. ruunt s' dimes. Tor
 rent radij solis. r tram undiq;
 implent. Vapor ex alto cadit. rur
 sus qđ in altū redit. Tor aīatū
 hault' ipm e sublimi trahunt.
 Pinde qđ estates r h'emes qđ in
 t'pibz aīua uice uoluunt' h' d' e
 rum motu fieri dubitet. Ut
 solis s' natura aīuum intelligi
 tur tēpare. Sic reliquoz quoq;

No

Su ignis maere
 aer i aqy aq i
 tra g' itit'

sideru ppa quibzqz uis e r ad
 sua cuqz natura fertilis Alia
 sunt in liquore soluti humoris
 fecunda Alia concreta in prui-
 nas Aut coacta in nives aut
 glaciata in grandines Alia fla-
 tus tps Alia uaporis Alia rois
 atqz rigoris e. Jstis in suo etia
 motu natura suam exercent.
 Terra corpa cocingunt. Infimū.
 mediu. r supmū. Terra istima
 e r in centro posita r idd n mo-
 uet. a mediu aer ul aq ul ignis.
 Supmū uo celeste e. Sicut diffe-
 runt corpa ita differē q̄itates.
 In corpe infimo e opacitas In cor-
 porē medio dyafanetas In corpe
 supmo p̄spicuitas e. **De tra q̄e**
Terra ele p̄mū elemētū.
Amentū est accommodatissi-
 mū hōi. Illa enī hōiem ut celū
 continet deū aut anglos r Jos na-
 scentes excipit. natos alio semel
 q̄ editos sustinet semp. nouissie
 cōplexa gremio in a nāda elemē-
 toy reliq̄ penit̄ abditos. Tunc
 maxie nos ut mō oprens. hęc e
 sola q̄ nunq̄ uasatur hōi. Aq̄
 subeunt in ymbres. rigescunt
 in s̄dines. tumescunt in flud.

Aer uo densat̄ nubibz. furo p
 cellis. h̄ aut tra mō semp benign-
 na. mitis. indulgens. uisū mor-
 talibz semp ancilla q̄ incoacta ge-
 nerat. q̄ sponte fundit odores. sapo-
 res. colores. succosqz ut reliq̄ nati-
 comoda. fert̄ qz creditū seminu bo-
 na fide cū usura restituit. Ista me-
 dicas h̄bas fundit hōi. r breuiter
 dicit̄ semp q̄ necesse e par̄tē.
 P̄m̄ querit̄ de forma e si plana
 pateat tra non. Si semicirculata
 ac cumlata ut dile m̄ulus non.
 flōie ipa respondet. orbz enī rocu-
 dum indicat. Jdōqz q̄ globū celo
 includi remota omī dubietate
 fatem̄. Cont̄ si tu tanḡ n̄ ratio
 p̄sto sic ut nos n̄ decide mirem̄
 m̄tis inuenit̄ obiectio. q̄bz respo-
 dere possum̄ q̄ sicut ignū sedes n̄
 e nisi in ignibz. aqz nisi in aqz.
 sp̄s nisi in spū. sic t̄re arcencibz
 cunctis n̄ in se locus n̄ est. Cingit̄
 s̄ celo in formam orbis assidua
 cura eā mundi astrozqz uolubi-
 litate cogente. Terre forma ro-
 tunda e. Quā r orbis e deā. Si enī
 q̄s in aere posit̄ eam desup in-
 spicet̄ tota enormitas montū
 r concauitas uallidū min̄ r ea

apparere q̄ digito alicui. si pilā
 grande in manu tenet. Circuit
 autē tre centū r octoginta mili
 bz stadiorū m̄surat. Que in duo
 decies mille miliaria r quāq̄gi
 ta duo cōputant. Terra q̄ cen
 trū in medio mundo ut punctū
 in medio circuli eq̄litate collocat.
 r nullis fulcrisq̄ diuina potē
 tia sustentat. ut legit. Qui su
 spendit terram in nichilo funda
 ta ē hec sup stabilitate suā. sic
 aliud elementum occupans sue
 q̄litate metā. h̄ in circuitu o
 ceano ut limbo cingit. Vn̄ ps.
 Abyssus sicut uestimētū amictū
 ei mētis meatus; aq̄z ut corp
 uenit sanguinis penetrat q̄bz
 ariditas ipsius ubiq̄ irrigat.
 Vn̄ ubicūq̄ tre infodit aqua
 reperit. Quinq̄ autē zonis idē
 quinq̄ circuli tra distinguit. q̄z
 duo extremi sunt inhabitabiles al
 gore medi inhabitabilis calore. a q̄
 bz sol nūq̄ recedit. ad alios nū
 q̄ accedit. quedy duo habitabiles.
 hinc ardore hinc frigore cōpati.
 Vbi ḡtia. si ignis in hyeme sub
 diuo accendit quinq̄ lineas effi
 cere uidetur. Vn̄ in medio fer

No

uidam. duas circūgelidas. duas
 int̄ has temperatas. Quia nō sol
 circūter nimirū quinq̄ circulos
 reddet. Et hyl̄ circuli. p̄m̄ septem
 trionalis. s̄c̄ds solsticialis. Ter
 ciū eq̄noctialis. Quart̄ brumal.
 Quint̄ australis nōiatur. s̄ sol
 solsticialis inhabitari a nob̄ nō
 sc̄t. Habitabilis zona que a nob̄
 incolitur in tres p̄tes mediet̄ra
 neo mari diuidit. Quaz una
 asia. alt̄a europa. t̄cia affrica
 dicit. yfidoz. Terra ē corp̄ substan
 tialiter r multipliciter frigidū et
 sicū. Terra ē in media mundi
 regione posita om̄bz p̄tibz celi i
 modū centri eq̄i in euo conli
 stens ḡuissima r idō obtinet nō
 uissimū locum. quia a nullo elem
 to susteri potest ut dicit beda. yfidoz.
 fundata ē sup stabilitate ei.
 r sicut de nichilo sc̄a est ita sedes
 r positio in temp̄a est r in nullā a
 lia re. q̄ agit ē passibil̄ r muta
 bilis int̄ om̄ia elementa. r idō tra
 a terendo dicit. Vndiq̄ mari cir
 cundat. Vn̄ ab humore hum̄ d̄z.
 Circūarem r rotundā formā in
 modū circuli h̄. Om̄ia ab eo r
 sustentat uniūsa. Vn̄ a tollebo

tellus dicitur: quia fructus eius tollimus.
 Nativitas est frigida et arida. Sicut dicitur
 arida. Omnia ponderosa feruntur
 ad terram sicut ad centrum. Sicut et
 am solum de. Nisi ab humiditate
 aque per occultos meatus penetraret
 propter siccitatem suam in puluerem re
 digeretur et destrueretur sicut dicitur de
 da. quod stabilitatem non ex sui natura.
 sed ex aqua contiguitate habet. Philoso
 phus. Quia frigore circumstrigitur
 humores accipit sicut dicitur beda.
 Cum calore soluitur in nebulam
 humorem receptum emittit ut di
 citur beda. Aqua marina per meatus
 terre colata dulcis efficitur. quare fecun
 ditatis est. Nec enim quicquam crescere po
 test nisi in terra ex terra despecta. Et
 cum in terra te continet preciosa metalla.
 Distinguitur autem a philosopho sic.
 Terra est corpus simpliciter. Cuius loci natura
 in medio consistit. in quo naturaliter
 manet quiescens et ad ipsum commota
 fuit motus naturaliter. Genetis
 vivificantem prestat. Terrarum. ubi.
 sunt modi ut dicitur iohannem. Al
 titudo. profunditas. sacumical motus
 cuius et maris. Efficacia terre. sicut
 ubi. differens sibi in parte terre. Na
 titudo frigiditatis. profunditas

hys contraria reddit. Sicutitas
 montium ex parte mediana terra
 reddit frigida. Nam montes ca
 ludis obstant ventis mediani.
 Septentrionales venti frigidis fra
 ctibus ipsam expetunt. Si vero septen
 trionales montes hinc superiori
 terre contraria erit. Terra si fuerit
 petrosa frigida et sicca erit. Si pin
 guis et crassa calida et humida lu
 tea aut frigida et humida erit
 nisi ex accidenti ventis contrariis
 aliis disponatur. Terra in initio
 dispositionis sue rotunda fuit et
 plana in qua non erant montes et
 ualles. Sperit enim forme fuit.
 Iohannes damascenus. Terra est elementum
 siccum et frigidum de non erit ad eius
 primo die deductum. quartan. Ter
 ra marcescentibus seminibus in hy
 eme mediante aere calore ab ethere
 nutuante fontem recipit et fecun
 ditatem. In vere floribus et herbis et
 arboribus ornatur et uelibus foliorum
 arbores. quibus in hyeme spoliatur.
 In uiscibus terre et in harenis preciose
 gemme inveniuntur. Intra uiscera
 terre ignis includitur. qui per diuisa
 loca europe prohibetur. Semper sul
 phuris et alluminosis nutreitur.

no

In tpe siccitatis fundit rivas
 r caunas apit. In tpe uero hu
 ditatis claudit. Terra e in me
 dia mundi regione posita equi
 inuallo consistens. q singlari
 numero totu orbē signat. plu
 rali numo singlas ptes. cuius
 noia dulla dat ratio. Natura
 us ppetas siccitas e terris. Nam
 ut hūda sit h aqz affinitate
 sortit. cui motū alij dicunt
 uentū eē in concavis ei qz mo
 tus eam mouet. Alij aqz dicūt
 in tōis genalitē moui r eas si
 mul concitē sicut uas ut dic
 lucreti. Alij dicunt fādo eam
 dem ēram cui plerūqz latēces
 ritne supposita cuncta concu
 tiunt. Terre qz iactus aut mo
 tu inferioris aque fit. aut ēbus
 concitūis. aut de concavis tē
 erūpentibz uentis. Terra quid
 etiā dicitō orbis a rotunditate
 arcli. quia sicut rota ē. Vn bre
 uis etiā rotella orbicō dicitur.
 Vndiqz enī oceanū circūstūens
 e in arclō ambit fines. Diu
 sus ē autē in triphariā e qbz
 una ps asya. Alca europa. tūa
 affrica nuncupat. Qs tres ptes

orbis uedes n equit diuilect. Na
 asya a midie p orientē usq ad
 septentrionē puenit. Europa uō
 a septentrione usq ad occidentem.

Alqz in affrica ab occidente usq
 ad midiem. Vn euidentē due orbē
 dimidiū tenent. europa r affca.
 Alii uō dimidiū sola asya. **De**
Tremotū quoqz **Tremotū.**
 considerem quom aut qz
 catione frequēter fiat. Jacobz. Ter
 remotū pidiōi ualde r horribiles n
 solū in ptebz orientis. s in europa
 frequēter flunt. r h maxie circa p
 tes maritimas. Et h tremotū cā
 scdm phylsophos. Venti cōdauit
 locis infuli dū erūpe gestant r
 libam exultatōem aer inclusus
 r concitat non hō. terrā horribi
 li fragore concutiunt. eamqz tre
 mere faciunt. Que dū resistere
 n ualeo ipullibz rūpitur r fit in
 mensus hyac terre. r hanc ob
 causā quēqz ciuitates abforce sūt
 in abyssū. Qu uō non rūpit
 tra tū uehēnti spū pcellay cō
 citatur r impellitur tū qz a
 uitates cū muris r turribz r
 alijs edificijs subito corruen
 tes suffocant r opprimunt hoīes

impulsos. Ex huiusmodi concussione
 tyrentis ciuitas postquam in manus
 latinorum uenit cum habitatoribus ei se
 penitus esse deleta. Et notandum quod
 est in terra tremor quod in nube tonitruum
 um. Hic hyatus facit quod ibi fulgur
 facit. Aut cum tremotu inundati
 ones maris eodem uidebunt spiritum infusi
 uel residentis sinu recepti. Sicut
 uelut ceteris quia cauinosa a sul
 phure et bitumine strata uentis
 pene tota et ignibus patet spiritu in
 torsus cum igne decurrante multas
 sepe loca fumum uel uapores aut
 flamas eructat. uel etiam uento a
 cri incidente harenarum lapidum ue
 moles egerit. Inde montes hermine
 ad expletum gehenne ignium tam diu
 num durat incendium quod insularum

dicunt undis uictrici. dum aqua
 cursus spiritum in unum profundum secum
 rapiens tam diu suffocato donec ue
 nis terre diffusus fontem ignis ac
 cendat. *De aqua quod est secundum elementum.*

Aqua secundum elementum est ut di
 citur. Huius ut dicitur philosophi
 imensa profunditas dicitur abyssus
 quod absens fundum. Huius tam fundum
 quod quis nimis profundum sit. Oceanum

dicunt quod octo annis uel quod zonarum
 lumbi. Quinque enim zonis mundum
 in modum lumbi abest. Est oceanum
 deus accessus et recessus lunam sequitur.
 Cui aspiratio retro trahit. et in
 pulsu refundit. Cotidie autem bulbus
 fluere et remanere uidetur. cum luna
 crescente crescat. cum decrescente dec
 at. Cum luna est in equinoctio fluctus
 surgit ob uicinitatem lune. Cum
 in solsticio est uulior et ob longin
 quitate est. p. xiv. annos ad prin
 cipia motus et ad incrementa pia ut
 luna reuertit. Amplexus quod dicit uo
 rago in oceano in exortu lune
 maiori estu fluctus inuoluit et re
 uomit. Hec autem uorago quod totas
 et naues absorbit et reuomit. ista
 deculta fit. Est in terra abyssus quod
 profundissima est de qua scribitur. Sup
 er sunt omnes fontes abyssi mag
 ne. Oceanum fluminum cursu non au
 getur. quia fluente dulcia pra
 salis uadis consumuntur. uel uen
 to aut ardore solis arripuntur.
 pra per occultos meatus in suos an
 nes reuertuntur. Idcirco perditur so
 lus totis fluminibus ac fluminibus u
 rigat. quia exhausto a sole dula
 liquore quod facili ignea uis trahit.

No

Omnes aquas crassiores relinquuntur.
 sed cum a maris unda dulcior est.
 profunda amarior. Lunc autem alim-
 tum est in dulcibus aquis. sol vero in a-
 maris. mare rubrum de oceano
 exit. h. r. colorem de terra trahit.
 q. tota sanguineo colore rubet. ac
 uicinia inficit littora. mare di-
 citur eo q. sit amarum. h. h. p. uenat
 tunc occultis meatibus discurrunt
 amaritudinem in terra deponit. et
 dulce in fontibus erumpit. In sei-
 centum fluent ut scribitur. Ad locum
 unde exeunt flumina reuertuntur
 ut iterum fluant. Dicitur tamen a q.
 h. d. a philosophis q. aqua natura
 sit duplex. scilicet salta et dulcis. sal-
 ta est maris et gravior est. Dulcis
 fluminum vel fontium et leuior est.
 Et cum legatur q. de fonte in pa-
 dylo produxit et in quatuor diuisis
 fluminibus totam terram in quatuor
 mundi partibus rigari precepit. Di-
 citur q. eruptio omnium fontium
 vel fluuioy dulcis aqua de illo fo-
 te vel eius fluuiis decurrat et in
 abyssum maris eidem fontis
 refluat. Que licet uniuersa ma-
 re influat amarum tamen aqua non
 admiscetur. h. ut p. ita leuis sup

grues aquas labitur et in occultum cur-
 su suum reuertitur. h. h. e. q. mare
 non redundat quoniam ipse omnia flu-
 mina intrat et quod appropinqua maris
 unda non est tamen amara quia ea quae in
 imo posita est. Quod fontes in hye-
 me sunt calidi et in estate frigi-
 di. h. est causa. In estate calor aeris
 repellit frigus in terram et in sicca
 qua frigida. In hyeme uero frigus
 aeris pellit calorem in terram et in-
 fit aqua calida. Et cum omnis aqua
 aut dulcis sit aut salta. videtur
 tamen est unde quidam erumpat calida
 et putrida. Sunt quidam specus sub
 terranei naturaliter sulphure pleni.
 In his cum uentus concipitur et afflu-
 tu sulphur accendit. Quod incendi-
 um eructuano etiam quedam loca ut
 fit in suavia. Cum ergo aqua per ignea lo-
 ca currit. calorem ex igne fetorem
 ex sulphure trahit. et si per locum
 hunc erumpit et flammivoma aqua
 ebullit. Si autem longi recesserit
 uix tepescit. Demum penitus frigidat.
 Sunt alia loca plena serpenticis
 quae uicinia aquam inficiunt. Quod uero
 de terra exurgit bibentes intempe-
 re ut fons stryx fecit. Et nocendum
 quod aqua maris mortui non mouetur a

uentis et in se nichil uiuere patiuntur.
 fit autem ex fontibus vitruuiniis ex
 quibus edificata est turris et habet in ca-
 po magno semina arborum vitruuiniis
 autem nata resistit aquis et non diuidi
 tur nisi multo sanguine. Pulcos
 et aues nullas ideo in aquis commo-
 uantur quia de his facta leguntur.
 Quod autem aues in aere uolant.
 et in terra habitant. Idem fit quia aer
 est humidus ut aqua et terra est aqua purius
 et aqua. Quod autem quaedam animalia de terra
 creata in aqua possunt morari ut
 sunt cocodrilli et ypotami. hi ideo
 fit quia aqua est terra ualde purius.
 Sed dicitur expurcatore aqua est frigi-
 da et humida. Que de lapide manat
 est leuior et limpidiore. Ventris et urina
 purior. Cocta in aqua medetur. Inter
 omnes aqua pluuialis ualida quia le-
 uis est et dulcis et facile digerit. cito
 calefacit et cito infrigidat. fluxum
 uentris stringit. Quod ad oculum solis
 uel ad mundum et de montibus calidis
 exiit. hi purius aquae pluuiali. Quod
 uero contra occidentem uel septentrio-
 nem pellitima est. peccata enim in ue-
 fica et renibus creant. quod uel etiam
 steriles facit et corpori corporum in-
 fert et vigore nimio multum strin-

git et inhibet egritudinis tunc.
 Ventris fluxum et nauisam purior.
 Aqua salta uirtute simile habet calidam.
 Aqua communis est. Sordes lauat. In
 imis sitit. Alueum suum non desit.
 In mari reuertitur diluuium. Sicut
 terra purius est. Lutu factum. paup-
 rum potus est. Clava est. habetur per
 speculum. Vestigium nauis non reuertit.
 Ignem extinguunt. Sicut in terra. Quod
 dam est laxatiua. Quod dam contra
 aqua. Quod dam alitua. *De aere et
 eius elementum.*
Aer elementum est. Aer est omne quod in
 aere sit a terra usque ad lunam conspi-
 citur de quo uirtutis spiritus yaurit. In hi
 commorantur demones cum tormento
 diem iudicii perstolantes. Ex eo corpora
 sibi sumunt dum hominibus apparent.
 Est enim quodam crassus et terra
 aqua igneque purius. Sicut illa
 corpora que ex aere sumunt demones
 licet crassissime liquibiles sunt. du-
 rum tamen et molle. asperum et lenem tenen-
 tur in eis. et hi fit ex contrariis
 elementis simul mixtis. Alii enim non
 recipiunt tonum. Sed ad eos apparere
 uerba formant. Ex aere et in aere
 fiunt uenti. niuel. gundines. plu-
 uie. tonitrua. atque choruscationes.

Partit^o em̄ ex contrarietate ⁊ uehemē
 tia elem̄toꝝ. In h̄ sunt corrupti
 ones. Vñ infirmitates ⁊ pestilen
 tie genant̄. Hec sunt pprietates
 aeris scđm expūctioē. Aer est
 rar. leuis. mobilis. auiūz pu.
 facile corrup̄t. Spūaclm̄ ē ui
 uentū. subibz obscurat̄. Sole
 alustrat̄. Hyeme condensatur.
 Vento agitatur. Estate serenatur.
 Subilosus signat pluuiā. Aer cir
 ca paludosa loca ⁊ hūida conden
 sat̄ ⁊ facillime corrup̄t. Circa mō
 tes uō subtilis ē nimis ⁊ penet
 bilis. q̄ edyt̄ aut̄ locis q̄ non sūt
 nimis alta ul' demissa optim̄ ē.
 At qm̄ de passionibz aeris muta
 dixim̄. Ad q̄tū elem̄tum ignis
 doc̄ t̄nscam̄. **De igne q̄ ē q̄tū ele**
gnis q̄tū elem̄tum est. f̄m̄c̄.
 Ignis calid̄ est ⁊ siccus. rutilat.
 ad calozē trahit̄ illa q̄ in ea ponū
 tur. sursum tendit. Et q̄tes maior
 ē tanto alti ascendit. Splendorem
 emittit. fumū genat̄. Calozem e
 mittit. Ligna consumit. ad crach
 ue nature ē. Cibos deq̄quit. maci
 am seq̄t̄. Effectus ignis possunt ul
 teri p̄ duos ūsus. Destruit. emollic.
 restringit. consolidatqz. Clarificat.

terret. accendit. locaficatqz. Possit
 aut̄ ⁊ h̄ adaptari igni q̄ est sp̄s s̄s.
 De q̄ dñs. Ignē ueni mittere in t̄ra.
 ⁊ qd̄ uolo n̄ ut ardeat. Primo de
 struit ignis sp̄s t̄a. ⁊ h̄ rubiginē
 p̄toꝝ. Vñ d̄. Deus nō ignis con
 sumens ē. Seq̄tur. Emollic. diua
 salz sicut ligna ⁊ lapides ⁊ t̄m̄.
 Ezechiel. Auferā a uob̄ cor lapide
 um ⁊ ē. Seq̄t̄. Restringit. f̄m̄c̄.
 luxūam sicut sol face soles qui at
 fons calozis. Sap. Oro est sol coct̄
 fons calozis ⁊ arrefecit eum. Jerem.
 Adhuc ornabit̄ ^{q̄m}companis tuis ur
 go ist̄. Seq̄tur. Consolidatqz. ma
 terias salz diuas sicut es ⁊ frū
 ul' fictilia uasa. Vñ illd̄. Sata fi
 guli p̄bat fornax. Seq̄t̄. Clarifi
 cat. tenebras. f̄. Gen̄ d̄. q̄ diuisio
 luce a tenebris. ⁊ iudic̄ luce qd̄
 est bona ⁊ diuisio luce a tenebris.
 Seq̄t̄. Terrer. peccates. f̄. Vñ in acti
 bz. f̄cā aut̄ hac uoce conuenit̄ ul
 titudo ⁊ n̄ce confusa ē. ⁊ ps̄. In
 spū uehenti. Seq̄t̄. Accendit. ad
 caritadē. f̄. Vñ dñs. Ignē ueni mit
 tere in t̄ra ut sup̄. Seq̄t̄. Locaficat
 qz. scōs. f̄. Vñ in actibz de d̄ncipis
 replet̄ spū dixer̄t uider̄ ayuto
 pleni sunt illi. ⁊ y dixer̄t q̄a ui

derunt eos letos. r ardentes in gau
 dio sps sci. postea secundo ppritate
 ignis p duos usus. cyobilis. r succ.
 mundq. fauilla tenet. Crescit. r
 ascendit. h aq modica mouetur.
 cyobit est ignis sps sci quia facit
 pficere de uireute in uirtutem.
 Seq. Et succ. ab effra. s. qa luxiam
 restringit. Seq. cyundq. qa n po
 test conuincari. Sap. Attingit usq
 p suam mundicia. Seq. faul
 la tenet. i. huilitate r recordate
 fragilitatis nre. ysaas. Sede i pul
 uere captiua. Seq. Crescit. qa cu
 to maior matia adhibet tanto
 maior fit. vñ in lege p pte. qd
 subiectur semp ligna in altari
 ut ignis iugiter arderet. Seq.
 Ascendit. vñ dicit sps uehement.
 quia nactat semp ascendit. Seq.
 h aq modica mouet. Aq. s. delect
 ratoris. r humore luxie. vñ ille
 sps malus contrari spui sco se
 cundū iob reqelat. in locis humi
 tibz. Hinc seq de igne illo purif
 limo qui sup aerem in regione
 ignis e sup. vñ. regiones humo
 rñ de quibz pdictū e. Hec regio
 ignis sicut dicunt phylolophi a
 lune globo usq ad firmamentum

extendit. Is tñ est aer subaloz
 quicū aer aq tenuior. tra rario.
 Is etiā ether dicit qui pur aeruo
 minat. Et quia pccuo splendore
 letat. De h angli corpa assumit
 cū ad hoies nulli ueniunt sicut
 demones in aer inferior caligino
 so. In hac regione ignis. Cy. stel
 le. idest. Cy. planete singlis artu
 lis cont. mundū ferunt. h sicut
 s. qtuor elementa. Terra. Aq. aer.
 Ignis. De quibz siml r singlaro
 qda ex nris facta apce distinctio
 dicens. Terra iacens stabit. Aq
 fluu labilis. Aer mutao mo
 bilis. Ignis uolat nobil. Soluio
 rotabilis machina speralis. Co
 sumato s ope utcuq potuim
 a discreto lectore ueniā postula
 mus. cū utiq quia r si min
 minus inuenit q necesse sit.
 cogitare potio q impossibile sit
 omni phylolophos qui a diuisis
 r mltis inueniri. r legi. toto orbe
 tray casualit potuerit unum
 hoiem inuenire posse r legere
 atq exerpere r in uno uolumi
 ne copulare. Credim tñ q tan
 ta. r tam diuisa. r in tā paruo
 uolumie postea uix int latius

potuerunt inueniri. Neq[ue] enim
laborib[us] aut expensis ullo m[od]o per-
cimus quin op[er]e istud ad eff[ect]u[m] pdu-
ceremus. Anni iam quatuordecim
aut x[VI]. elapsi sunt ex q[ui] libro de
natura reru[m] diligenti[us] intendi-
m[us] illud patris b[ea]tissimi aug[ustin]i
de[m] in libro de doctrina xp[ist]iana.
dicit habentes p[ro] oculis ubi dicit u-
tilissimu[m] fore siq[ue] labore assu-
metur quo in unu[m] uoluntie na-
turas reru[m] r[ati]o maxie aialu[m] con-
gregaret. Congregauit g[er]o nec in
susceit gallia atq[ue] germania
q[ui] t[er]ra copiosiores in libris sunt re-
gionib[us] uniu[er]sis t[ame]n in partib[us]
t[er]ra[m] marinis r[ati]o in anglia libros
de natura editos aggregauit r[ati]o ex
omnib[us] meliora r[ati]o comodiora disp[er]-
si. Si q[ui] g[er]o collecta uiuant oret p[ro]
me ut scdm[us] labore[m] meu[m] in deus
mercede[m] restituas in futuru[m].
Amen. **Explicit liber de statu**

rerum.

